

**O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI JOQARI HA'M ORTA
ARNAWLI BILIMLENDIRIW MINSTRILIGI**

**BERDAQ ATINDAG'I QARAQALPAQ MA'MLEKETLIK
UNIVERSITETI**

«GEOGRAFIYA»

KAFEDRASI

**«MA`MLEKETLIK KADASTRLAR TIYKARLARI»
pa'ninen**

OQIW METODIKALIQ QOLLANBA

(5311500 – geodeziya, kartografiya ha'm kadastrı ta'lim bag'darının'
talabaları ushın)

NO'KIS – 2018

Oqıw qollanba “Geodeziya, kartografiya ha’m kadastrı” bakalavr ta’lim bag’darının’ 2-basqısh talabaları ushın arnalg’an.

Du’ziwshiler: **S.J.Abdireymov-QMU,** “Geografiya” kafedrası dotsenti, g.i.k.;
Q.K.Bekanov-QMU, “Geografiya” kafedrası assistenti;
R.N.Jaqıbaev-QMU, “Geografiya” kafedrası assistenti.

Pikir bildiriwshiler: **N.Embergenov -QMU,** “Geografiya” kafedrası baslıg’ı dotsenti, g.i.k.;

A.Dosnazarov -Q.R. Jer du’ziw ha’m ko’shpes mu’lk kadastr xızmeti ma’mleketlik ka’rxanası bas qa’nigesı.

Ma’mleketlik kadastrı tiykrıları pa’ninen jazılg’an Oqıwlıq qollanba talabalar ushın a’hmiyetli bolıp, Qaraqalpaq ma’mleketlik universiteti ilimiy-metodikalıq Ken’esinde ko’rip shıg`ılg’an ha’m baspag’a usınılg’an. (2018-jıl 23-iyun №-8 sanlı is qag’azı)

Kirisiw

Xalıq xojalıg'ının' barlıq tarmaqlarında o'tkerilip atırg'an ekonomikalıq reformalardıń rawajlanıwın esapqa alıp, tabiiy ha'm xojalıq resurslarınan aqılǵ'a muwapıq paydalanıw ha'm olardı qorg'awdı basqarıw sistemasın rawajlandırıw ha'm ayaqlardıń ta'biyiy-ekonomikalıq jag'dayın kompleksli analiz etiw ha'm bahalaw en' kerekli ma'selelerdin' biri esaplanadı.

Bazar ekonomikasının' tiykarǵı elementlerinen esaplang'an kadastr sisteması O'zbekistan Respublikası rawajlandırıwdıń tiykarǵı prinsiplerine ha'm mazmunına tolıq muwapıq keledi. Bu'gingi ku'nde ekonomikalıq tarawlardag'ı reformalardı teren'lestiriwde tiykarǵı ro'l oynaydı.

O'zbekistan Respublikası Oliy Majlisi ta'repinnen 2000 jıl 15-dekabrdegi qabıl qılıng'an O'zbekistan Respublikasının' "Ma'mleketlik kadastrı haqqında"ǵı nızamı mazmunı menen ma'mleketimizde Ma'mleketlik kadastrların jaratıwda ha'm ju'ritiwde prinsiplerin tolıq belgilep beredi.

O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl, 16-fevralda qabıl qılıng'an "Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqındaǵı nızamdı tastıyıqlaw haqqında"ǵı 66-sanlı qararı tiykarında Respublikamızda 20 ma'mleket tarmaq kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiw boyınsha tiyisli ministrlikler, ma'mleketlik komitetler ha'm sho'lkemler juwapker etip tayınlandı.

Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sisteması (MKBBS) ma'mleketlik kadastrları barlıq tu'rlerin birlestiriwshi ko'p maqsetli axborot sisteması bolıp onı ju'ritiw "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetine ju'kletilgen.

"Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetine ju'kletilgen wazıypalardı orınlawda ministrlikler, ma'mleketlik komitetler, idaralar ha'm jergilikli ma'mleket ha'kimiyat organları ma'mleketlik kadastrların ju'ritiw tarawındaǵı jumısların ta'rtipke saladı ha'm ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın ju'ritedi.

Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın ju'ritiw metodologiyasın ilimiy prinsiplerin ha'm konsepsiyaların islep shıǵıw ma'mleketlik kadastrların ju'ritiwshi ministrlikler, ma'mleketlik komitetler ha'm idaralar ta'repinnen belgilengen bolıp bu'gingi ku'nde ma'mleketlik kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiw haqqında tolıqlıǵınsha normativ-huqıqıy baza qaliplestirildi ha'm ma'mleketimizdin' tiyisli qararları menen ma'mleket kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiw haqqında nızamlar tastıyıqlanıp iske tu'sirildi.

Ha'zirgi ku'nde kadastrlar; jer, ka'nler, paydalı qazılmaları ha'm texnogen ha'diyselelerin' ju'zege shıǵıw jag'dayları ma'mleket kadastrı; ma'mleket suw kadastrı; ma'mleket tog'ay kadastrı; qorıqlanatuǵın ta'biyiy ayaqlar ma'mleketlik kadastrı; bina ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrı; gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrı; ma'deniy miyras obektleri ma'mleketlik

kadastrı; avtomobil jolları ma'mleketlik kadastrı; temir jollar ma'mleketlik kadastrı; baylanıs obektleri ma'mleketlik kadastrı; energetika ma'mleketlik kadastrı; shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı; ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı (qa'wipli geologiyalıq protsessler bo'limi) kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrı boyınsha tematikalıq qatlam ko'rinishindegi mag'lıwmatlar MKBBS oraylıq mag'lıwmatlar bazasına kiritip kelinmekte.

Bu'gingi ku'nde ma'mleketlik kadastrları mag'lıwmatlar tiykarında geografiyalıq axborot sisteması qatlamları jaratılmaqta. Bul orında jer kadastrı mag'lıwmatları o'z aldına a'hmiyetke iye.

Ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw tiykarg'ı maqseti–ekonomikanı rawajlandırıw, jer ushastkalarına bolg'an huqıqlardıń kepilligin ta'miynlew, jerlerden aqılǵ'a muwapıq paydalanıw olardı qorg'aw, ushın kadastr mag'lıwmatlarınan paydalanıwdıń huqıqiy tiykarların belgilewden ibarat.

Qaraqalpaqstan Respublikası, walayatlar ha'm Tashkent qalası aymag'ında jaylasqan jer uchastkaları boyınsha kadastr hu'jjetleri tayarlanıp yuridikalıq ha'm fizikalıq ta'replerdi jer uchastkasına tiyisli bolg'an huqıqlar ma'mleketlik dizimnen o'tkizilmekte, sonıń menen birge jerden paydalanıwshılar kesiminde rayon, qala, ha'kimliklerinin' tastıyıqlang'an qararları tiykarında jer esabatı tayarlanıp, walayatta ulıwmalastırılǵ'an halda "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetine ha'r jil juwmag'ı boyınsha 1 yanvar halatına qarap usınıs etip barılmaqta.

Ha'zirgi ku'nde yuridikalıq ha'm fizikalıq ta'replerdi jer uchastkasına bolg'an huqıqları ma'mleket diziminnen o'tkerilip, diziminnen o'tkeriw protsessinde mag'lıwmatlar Qaraqalpaqstan Respublikası, walayatlar (rayon ha'm qalalar kesiminde) ha'm Tashkent qalası boyınsha na'wbetshi elektron kartalarg'a kiritilmekte.

Bu'gingi ku'nde barlıq rayon ha'm ko'shpes mu'lk kadastr xizmetlerin awıl xojalıǵ'ı eginlerin tez ha'm anıq o'lshewin o'tkeriw, topogeodeziya jumıslarının' sapasın asırıw maqsetinde en' zamanago'y 160 dana komplekt joldas sistemalı geodeziyalıq a'sbap-u'skeneler ha'm olarga tiyisli dastu'riy tamiynatlar zamanago'y kompyuterler, sonday-aq birden-bir dastu'riy sistemanı jariyalaw maqsetinde wa'layat basqarmaları, ha'm rayon bolimleri ArcGIS dastu'riy ta'miynatı menen tamiynlengen.

Ma'mleketlik jer kadastrı mag'lıwmatları ha'r bir yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a tiyisli jer uchastkalarına bolg'an huqıqları belgilengen ta'rtipte rayon ha'm qalalarda ma'mleketlik dizimnen o'tkerilgennen son', orınlarda mag'lıwmatlar bazası jaratılmaqda ha'm koordinatlar sistemasında tablitsa ko'rinishinde ma'mleketlik kadastrları birden-bir sisteması mag'lıwmatlar bazasına kiritip barılmaqda.

I-BAP. MA'MLEKETLIK KADASTRI

1-TEMA. KADASTR JUMISLARININ` RAWAJLANIW TARIYXI HA`M MA'MLEKETLIK KADASTRLARIN JU'RITIW DIN` TEORIYALIQ HA`M HUQIQIY TIYKARLARI

JOBA:

- 1.1. Ma'mleketlik kadastrı tu'sinigi ha'm onın' mazmunı;
- 1.2 Ja'miyetimizde ma'mleketlik kadastrlarının' siyasiy, ekonomikalıq ha'm sotsiallıq a'himiyeti;
- 1.3. Respublikamızda ma'mleketlik kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiw din' normativ huqıqiy tiykarları;
- 1.4. Ma'mleketlik kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiwde sırt el ma'mleketlerinin' ta'jiriybeleri.

1.1. Ma'mleketlik kadastrı tu'sinigi ha'm onın' mazmunı

Ha'zirgi waqıtta kadastr du'nyadag'ı barlıq ma'mleketlerde ju'ritilmekte, ol ta'biyy resurslardan paydalanıwdı, injenerlik iskerligin, ekologiyalıq, sotsiallıq ha'diyselerdi esapqa alıw, jag'dayın bahalaw, tu'sinigi menen baylanıslı.

Kadastr o'z sharayatı menen birdey bolg'an aymaqlıq birliklerdi ajıratıwg'a, olardı kartag'a tu'siriw, sapa ha'm mug'dar ko'rsetkishlerinen paydalang'an halda ta'riplewge mo'lsheqlengen.

A'himiyetlisi sonda shet ma'mleketler ta'jiriybesinde kadastr tu'sinigin ko'p jag'daylarda ko'shpes mu'lk tu'sinigi menen baylanıstıradı. Sonın' menen birgelikte ko'shpes mu'lk degende to'mendegiler tu'siniledi:

Jerge bekkem baylang'an sanı ha'm mug'darı haqqındag'ı mag'lıwmatlarg'a iye bolg'an, jer uchastkalarına ha'm basqa ko'shpes mu'lklerge bolg'an mu'lkshilikti ulıwma xatqa alıw(dizimge alıw).

“Kadastr” so'zi pu'tkil du'nyada tarqalg'an bolıp, tek g'ana Skandinaviya ma'mleketleri onın' ornına **“Reestr”** so'zinenen paydalang'an.

“Kadastr” so'zinin' kelip shıg'ıwın etimolog alımlar ha'r tu'rli tu'sindiredi.

Ma'selen, frantsuz etimologı Blondkeym **“kadastr”** so'zi grekshe **“katastikon”** so'zinen kelip shıqqan bolıp **“jazıw da'pteri”** degen ma'nini bildiredi dep esaplaydı.

Basqa alım, Dobner (1892 j) **“kadastr”** so'zin orta a'sir latin so'zi **“kapitasrum”** menen baylanıstıradı, bul so'z eki so'zden **“kapitum”** ha'm **“registrum”** so'zlerinin' qosılıwınan du'zilgen bolıp, bo'lingen Rim wa'layatları aymaqların bahalaw birliги **“reestri”** degen ma'nini beredi.

Blondeymnin' ta'riypi 1185-jılda jazılğ'an Venetciya hu'jjetlerine tiykarlang'an bolıp, haqıyqatqa jaqınaraq dep ta'n alınadı.

1985-jilda kadastr ha'm jer mag'lıwmatları xalq-aralıq ekspertler toparı kadastrg'a ken'rek ulıwmalastırg'an ta'rip berdi.

Kadastr—bul ma'mleket ta'repinen jerge bolg'an mu'lkshilik mag'lıwmatlardı alıp barılıwı ta'repinen ta'rtipke salıw ushın anıq bir ma'mleket ya'ki rayon ortalıg'ında mu'lkshilik uchastkaları shegaraların syomka qılıw na'tiyjesine tayang'an halda esapqa alıw.

Ha'r bir mu'lkke anıq ta'rtip nomeri beriledi—identifikator. Mu'lkshilik shegaraları ha'm ta'rtip nomeri a'dette iri mashtablı kartalarda su'wretlenedi.

Kadastr menen “Kadastr syomkası” ataması baylanıslı bolıp, ol ko'shpes mu'lk uchastkalarının' shegaraları syomkasın bildiredi.

Kadastr tu'sinigi jer uchaskalarınan salıq alıw, mu'lkıy ha'm yuridikalıq huqıqlardı dizimnen o'tkeriw ushın kerekli bolg'an sistemalı mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı.

Payda etiliw maqsetine muwapıq tu'ri ha'm klassifikatsiyasına qarap kadastr ha'r tu'rli ma'nige iye boladı.

Maqsetine qarap kadastrdı u'sh u'lken toparg'a ajratıw mu'mkin:

1) **salıq** yaqi **fiskal** (*xaziyne*)-salıq alıw o'lishemin ha'm ta'rtibin belgilew maqsetinde ko'shpes mu'lkı klassifikatciyalaw (*ta'riplew*) ushın;

2) **huqıqıy** yaqi **yuridikalıq**—mu'lkke iyelik huqıqın qorg'aw ushın;

3) **ko'p maqsetli**—huqıqıy, ekonomikalıq, ekologiyalıq, qalasazlıq tarawlarına (*spektrine*) tiyisli wazıypalardı sheshiw, sonday aq aymaqlardıń rawajlanıwın rejelestiriw ha'm basqarıw ushın. Ko'p maqsetli kadastr ha'r qıylı tu'rdegi obektler haqqındag'ı mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı: ta'biyiy resurslar, infrastruktura, sotcial-ekonomikalıq ha'diyseler h.t.b.

Kadastr haqqında to'mendegi tu'siniklerde bar:

Birdey ko'rinistegi kadastr, qandayda bir obekt haqqındag'ı mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı (*qurılma, tam, vodoprovod, kvartira h.t.b.*);

Ko'p tu'rli ko'rinistegi kadastr, qandayda bir tu'rdegi bir neshe obektler haqqındag'ı mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı (*injenerlik infrastrukturası kadastrı, ta'biyiy resurslar kadastrı, sotsiyallıq ha'diyseler kadastrı h.t.b.*)

Aymaqlıq printsiplerge muwapıq ko'p tu'rli ko'rinistegi kadastr u'sh tu'rli da'rejede ju'ritiledi:

Ma'mleketlik da'rejesinde—ulıwma ma'mleket basqarıwı deregi retinde ma'mlekettin' barlıq aymag'ın iyelep aladı.

Ma'mleket regionları boyınsha—anıq bir wa'layat (shtat, kray) aymag'ın iyeleydi.

Ma'mleket aymaqlıq bo'limleri boyınsha—rayon (qala) aymaqta jaylasqan, kadastr esabına aling'an ba'rshe obektler haqqındag'ı mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı.

Kadastrdın' zamanago'y tu'sinigi, uzaq da'wir tariyxiy protseslerdin' na'tiyjelerin o'z ishine qamtıp alg'an. O'tken da'wir kadastrı iskerligin analiz qılıw ha'm onı bu'gingi ku'nde jaqsıraq qollaw ha'mde isenim menen kadastrdın' keleshegin ko'z aldımızg'a keltiriw imkaniyatın jaratadı.

Antik da'wirlerden baslap ha'r tu'rli ma'mleketlerde puqaralarg'a jerge iyelik qılıwdı bekkemlew za'ru'rliğı ha'm salıq alıwdı ta'miyinlew jer kadastrın jaratıw ha'm juritiwge tiykar saldı.

Ma'selen, o'tkizilgen arxeologiyalıq izleniwler sonı ko'rsetedi: bizin' eramızdan 400 jıl aldın a'lleqashan Xoldeeda kadastr bar bolg'an—ılaydan jasalg'an taxtashalarg'a mixxatda (klinopista) jer uchastkası tu'sirilgen, ta'rep o'lshepleri ha'm maydanı ko'rsetilgen. Bizin' eramızdan 3000 jıl aldın Egipetlikler ta'repinen kadastr syomkası o'tkizilgen.

Bul isler na'tiyjesinde islep shıg'ılıp atırg'an jer uchastkasının' shegaraları ornatılğ'an, jer haqqındag'ı tolıq mag'lıwmatlar, jer uchastkasının' shegarası ha'm maydanı, iyelik etiwshilerdin' atların esapqa alg'an halda dizimge alıng'an.

Keyinshelik (bizin' eramızdan 1700 jıl aldın) *Egiptta* jan'a syomka o'tkizilgen, bunnan maqset jerdi bo'listiriw ha'm ko'shpes mu'lkten salıq alıwdı a'melge asırıw bolg'an. Alıng'an da'ramattın' 1/5 bo'limi salıq sıpatında to'lengen, bul mug'darda bizin' da'wirimizge shekem a'mel qılınıp kelgen. Bunday tu'rde alıp barıw to'rt min' jıldan artıq da'wir bolg'an, keyinshelik XX a'sirde ol quramallastırılğ'an.

Shama menen eramızdan 600 jıl aldın bar bolg'an *Greciyadag'ı* ja'miyet du'zilisi bir qatar nızamlarg'a tiykarlang'an bolıp, bul nızamlar kishi jer iyelerinin' qarızdar bolıwı, o'zleri iyelegen jerlerin jog'altıwıg'a shekem alıp keldi. Eramızdan 594-jıl aldın maqsetli kadastrg'a a'mel qılğ'an Solona nızamshılıg'ı ja'miyette ta'rtipti qayta tiklewge muwapıq boldı, ko'shpes mu'lk boyınsha qarızlar biykar etildi, qulshılıq qarızları ha'm u'lken-u'lken jer maydanlarg'a (boslıqlarına) iyelik etiwdi biykar etti. Fiskal salıg'ın alıwdı bekkemlew maqsetinde jerdi qayta bo'listiriw o'tkizildi.

Rimde birinshi kadastr eramızdan aldın VI a'sirde Servi Tulli ta'repinen payda etilgen bolıp "Tabules cenzuales" dep atalg'an. Bul kadasrda syomka ko'shpes mu'lktin' perimetri boyınsha alıp barılğ'an, jer tu'rinin' quramı, og'an islew beriw, sapası ha'm o'nimdarlıg'ı esapqa alıng'an halda salıq mug'darı belgilengen. Syomka mag'lıwmatları mu'lk iyelerinin' so'zlerinen alıng'an, eger mag'lıwmatlardın' durıslıg'ına gu'man tuwılsa jerdi o'lshewshiler ta'repinen tekseriw o'tkizilgen. Ko'shpes mu'lk maydanı waqıtqa, onı shu'digarlaw ushın sarıplang'an qos o'giz sanına ya'ki egiw ushın gerekli bolg'an tuqımlıq mug'darına qarap bahalang'an.

Ullı Karl da'wirinde ko'shpes mu'lkke salıq belgilengen bolıp ol ushir (*da'ramattın' onnan bir mug'darı*) retinde belgili. Biraq bunday salıqlardı jıynaw a'yyem zamandag'ı Rim kitaplarındag'ı jazıwlarg'a tiykarlang'anlıg'ı sebepli, na'tiyjesiz bolg'an. Feodalizm da'wirinde eramızdan aldın'g'ı 900-jıldan 1200-jıl'g'a shekem syuzerenler ha'm ruwxaniyeler ko'shpes mu'lkke bolg'an iyelikti hu'jjet qol qoyıw arqalı dizimnen o'tkeriwdi qollap quwatlag'an.

Italiyada 1162-jıllar a'tirapında fiscal maqseti menen jer kadastrı du'zilgen. Milanda 50 jıl dawamında (1260-1310 jıllar) kadastr syomkaları o'tkizilgen, biraq syomka na'tiyjelerinen salıq alıw dizimin ornatiw ushın mag'lıwmatlar alınbag'an.

Angliyada birinshi kadastr 1066-jıllarda payda bolg'an, onın' maqseti ko'shpes mu'lkke salıq belgilew bolg'an. Bul kadastr xalıq ta'repinen "Ba'rshenin' ulıwma sud ku'ni kitabı" ("*Domesday book*" yaki "*Книга Дня Всеобщего суда*") dep atalg'an, egerde kimdir salıq sho'lkemlerin aldag'an bolsa, aqıbette og'an qarsı qollanıwı mu'mkin bolg'an.

Frantsiyada birinshi kadastrlardın' ma'lim bolıwı 1269-jıl. Da'slep "Esaplar kitabı" dep atalg'an kadastr jen'iske erise almadı. Tek g'ana Luyi XIV da'wirinde og'an tiyisli bolg'an "*Tabaqasına qaramay kadastr adamlardı ten'lestiriw kerek*" degen belgili so'zinen keyin fransuzlar kadastr syomkası tiykarında fiskal dizimin qollay aldı.

Jan'a era jıllarında islep shıg'ılg'an a'sbaplar ha'm usıllar kadastr ushın su'wretke alıwg'a sezilerli da'rejede ta'sir ko'rsetti. 1608-jıl Galileo Galiley ta'repinen 100 ma'rte u'lkeytirilgen teleskop oylap tabıldı. 1590-jılda Avstraliyalıq matematik Yan Priterius «Menzula Pritoryani» atı menen zamanago'y planshet tayarladı. 1730-jıl birinshi teodolit oylap tawıldı.

Basqa tu'rdegi kadastrlardın' rawallanıwında Fransiya kadastrı ayrıqsha orıng'a iye dep esaplanadı. 1801-jıllarda Napoleon franciya aymag'ında ko'shpes mu'lkke salıqtın' a'dalatlı bo'listiriwdi u'yrenip shıg'ıw ushın komissiya du'zdi. Onnan aldın 1800 ayrıqsha aymaqlarda kadastr ushın su'wretke alıw isleri o'tkizildi. O'tkizilgen isler na'tiyjesinde esaplang'an salıq mug'darın basqa aymaqlarda da salıstırıw usılı menen qollaw ko'zde tutılg'an edi, biraq alıng'an na'tiyjeler qanaatlandırarsız bolıp shıqtı, na'tiyjede pu'tkil Franciya aymag'ın kadastr su'wretke alıw kerekligi haqqında qarar qabil etildi. Sol sebepli 1814-jıl'g'a shekem 12 million hektar aymaqta 36 million obektlerde, 9 mın' aymaqlıq okruglarda syomka jumısları o'tkizildi. Kadastr ushın su'wretke alıw tiykarınan fiksal ha'm yuridikalıq xarakterde o'tkizildi.

Bul waqıtqa kelip tu'rli ma'mleketler kadastr ushın su'wretke alıwdı baslap jiberdi. Filip 11 patshalıq da'wirinde Ispaniyada birinshi ma'rtebe ko'shpes mu'lkti bahalaw boyınsha statistikalıq jumısları o'tkizildi. Sonın' menen birgelikte oppoziciyadag'ı iri latin fundistler fiscal sistemasın na'tiyjeli qollaw imkaniyatın

bermedi. Orta a'sirde kadastr ushın su'wretke alıw ha'm jer kadastrın ju'ritiwidin' tiykarg'ı printcipleri Rim imperiyası da'wirindegi kadastr islerinen kemnen-kem parq qılar edi (jerler arqan ya'ki jezla ja'rdeminde tuwrı sızıqlı o'lshegen, geometriyalıq bilimler ha'm esaplawlardan bos paydalang'an), 1718-jılg'a kelip Milanlıq Djovanni Djakomo Marioni ilimiy usıllarg'a tiykarlang'an jer uchastkalarının' shegaraların triangulyatsiya usılında ha'm poligonometriyalıq tarmaq penen anıqlawg'a tiykarlang'an birinshi kadastrdı islep shıqtı.

Bul kadastr hu'jjeti retinde menzuladan paydalanıp 1:2000 mashtabta islengen ba'rshe awıl ja'ma'a'ları jaylasıw (ситуационные) kartaları esaplang'an. Kartada ayrıqsha ja'ma'a'lardıń iyeligindegi jer uchastkaları (парцеллар), sonın' menen birgelikte iyeliktin' maydanı, topıraq tu'ri, alinatug'ın sap payda ko'rsetilgen, bul mag'lıwmatlar salıqqa tartıw ushın tiykar bolıp esaplang'an.

Bul kadastr o'zinin' sapası ha'm anıqlıg'ı sebepli *Milan* kadastrı dep at alg'an, 1760-jıl 1-yanvardan baslap ku'shke kiritilgen ha'm XIX a'sirde Fransiya, Belgiya, Avstriya, Gollandiya, Shvetsariya kadastrların islep shıg'ıw ushın u'lgı esaplanadı.

Rossiyada kadastr haqqındag'ı birinshi mag'lıwmatlar X a'sirlerge tiyisli bolıp, jerdi bahalaw ha'm jer salıg'ın jıynaw menen baylanıslı bolg'an, 1483-jılda Pskovda Cvyatagorskiy monastırı ushın jer ajratıw isleri kartografiyalıq tiykarda shegara belgilerin ornatiw ta'rtibinde islengenligi haqqında huqıqiy esletpeler bar. Rossiyada jer kadastrı kartografiyalıq materialları jerlerdi ta'riplew, jıynalg'an jazıwlar, gu'zetiwler, baqlaw, shegara belgilerin ornatiw (межевых) kitapları ha'm orında o'tkizilgen (naturada) jer o'lshew isleri na'tiyjeleri tiykarında du'zilgen.

Jer o'lshew jumısları shegara sızıqlarının' uzınlıg'ın o'lshewden ibarat bolg'an "*мерной вервью*" (uzınlıg'ı 80, 40, 20 sajeng'a ten' arqan, 1 sajen 2,1336 metrge ten' bolg'an). Shegara sızıg'ı jerdegi egin tu'rine qarap ornatiwg'an ha'm "jaqsı", "orta", "arıq" («добрую», «среднюю» и «худую») jer dep ajratilg'an.

Respublikamızda kadastr sistemasın rawajlandırıw ha'm O'zbekistannın' tiykarg'ı baylıqlarınan bolg'an jerden na'tiyjeli paydalanıw maqsetinde 1998-jılda O'zbekistan Respublikası Oliy Majlisinin' qararı menen «Jer kodeksi» ha'm «Ma'mleketlik jer kadastrı haqqında»g'ı nızamg'a ja'miyetimizdin' rawajlanıwı, bazar ekonomikasının' ja'nede ken' a'melge asırılıwı, awıl xojalıg'ında a'melge asırılıp atırg'an islerdi esapqa alg'an halda ko'pg'ana jan'alıqlar kiritildi.

1.1. Ja'miyetimizde ma'mleketlik kadastrlarının' siyasiy, ekonomikalıq ha'm sotsiallıq a'himiyeti

Ma'mleketlik kadastr Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasının' quramlı bo'legi esaplanadı ha'mde ol ma'mleketlik kadastrında ju'ritetug'ın ta'biyiy, xojalıq obekti ya'ki basqa obekt belgili tu'rinin' geografıyalıq jaylasıwı,

huqıqiy da'rejesi, mug'dar, sapa ko'rsetkishleri ha'm bahası jan'alanıp turılatug'ın mag'lıwmatlar ha'm hu'jjetler diziminen ibarat boladı.

Kadastr tu'sinigi "Salıqqa tiyisli predmetler dizimi" ma'nisin an'latıwshı latin so'zinen kelip shıqqan. Basında kadastr jer salıg'ı predmetine arnalg'an kitap (reestr) retinde tu'siniler edi, keyinshelik ol ma'mleketlik dizimge alıw-bahalaw jumısları mazmunına iye boldı.

A'yyemgi tariyxiy qoljazbalar ha'm estelikler jer kadastrı eramızdan aldın' ju'zlep jıllar aldın a'yyemgi Gretsiyada, Egipetde, Rimde, Qıtayda bar bolg'anın da'lillep beredi.

Zamanago'y Evropa jer kadastrı sisteması ko'p ta'repten onın' tu'sinigi ha'm mazmunın ashqan Napoleon menen baylanıslı. Biraq ha'mme ma'mlekette kadastr rawajlanıwı o'z sharayatları ha'm da'stu'rlerine tiykarlanadı, sonın' ushın du'nyada eki birdey kadastr sistemasın tabıw mu'mkin emes. Sonısı qızıq, ma'mleketimiz aymag'ında o'tken a'sirde qazı ta'repinen ju'ritilgen "Temir da'pter" atlı kadastr ko'rinislerinen biri a'mel qılğ'an.

Kadastr tu'siniginin' zamanago'y ta'ripi retinde sonı aytıw mu'mkin, kadastr-ma'mleketimiz aymag'ındag'ı ta'biyiy resurslar ha'm insan jaratqan materiallıq ha'm ruwxıy baylıqlardıń son'g'ı jag'dayına tiyisli mag'lıwmatlardı saqlaw ha'm paydalanıwshılarg'a usınıs etiw sisteması.

Ma'mleketimiz g'a'resizlikke erisip, bazar ekonomikasına qaratılğ'anlıg'ı sebepli xojalıq ju'ritiwdin' jan'a usılları ha'm printsiplerin ku'ndelikli turmısqa engiziwdi talap etedi. Ma'mleket, sho'lkem ya'ki puqara ta'repinen qandayda bir materiallıq baylıq tu'ri, protses, obekt boyınsha belgili bir ekonomikalıq kurstı a'melge asırıw olardıń usı kurs waqtındag'ı mug'dar ha'm sapa jag'daylarına, o'lishem bahalarına, huqıqiy jag'daylarına tiyisli tolıq, tuwrı ha'm operativ mag'lıwmatlarına iye bolıwdı talap etedi. Tarmaq ha'm aymaqlıq kadastr xızmetleri a'ne usı talaplardı qandıırıw maqsetinde du'zilgen.

Ta'biyiy ha'm materiallıq baylıqlar bir neshe tu'rlerge bo'lingenligi ushın ten' ra'wishte ma'mleketlik kadastr sistemasında bir qansha tarmaq kadastrların o'z ishine aladı. Ma'selen, jer kadastrı, energetika resursları kadastrı, haywanat du'nyası kadastrı, temir jollar kadastrı, bina ha'm inshaatlar kadastrı, suw resursları kadastrı, tog'ay kadastrı, ma'deniy estelikleri ha'm tariyxiy estelikler kadastrı, baylanıs kadastrı h.t.b. Ma'mleket aymag'ındag'ı ha'r qanday baylıq ya'ki jer astı, jer u'stinde jaylasqanlıg'ı sebepli usı kadastrlar ishinde jer kadastrı ayrıqsha orın iyeleydi.

Xalq xojalıg'ının' ba'rshe tarmaqlarında o'tkizilip atırğ'an ekonomikalıq islerdin' rawajlanıwın esapqa alıp, ta'biyiy ha'm xojalıq resurslarınan aqılğ'a muwapıq paydalanıw ha'mde olardı qorg'awdı basqarıw sistemasın islep shıg'ıw

ha'mde aymaqlardın' ta'biyyi-ekonomikalıq na'tiyjeliligın ulıwmalıq analiz qılıw ha'm bahalaw en' za'ru'r wazıypalardan biri esaplanadı.

Bazar ekonomikasının' tiykarg'ı elementlerinen esaplang'an kadastr sisteması O'zbekistan Respublikası rawajlanıwının' tiykarg'ı printipleri ha'm mazmunına tolıq muwapıq keledi. Bu'gingi ku'nde ekonomika tarawlarındag'ı o'zgerislerdi teren'lestiriwde belgili orın iyeleydi.

O'zbekistan Respublikası Oliy Majlisi ta'repinen 2000-jıl 15-dekabrde qabıl qiling'an O'zbekistan Respublikasının' "Ma'mleketlik kadastrı haqqında" g'ı nızamı mazmunı ha'm ma'nisi menen ma'mleketimizde Ma'mleketlik kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiw printipleri tolıq belgilep berdi.

O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16 fevralda qabıl qiling'an "Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında Nızamdı tastıyıqlaw haqqındag'ı 66-sanlı qararı tiykarında respublikamızda 21 ma'mleketlik tarmaq kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiw boyınsha tiyisli ministrlikler, ma'mleketlik komitet ha'm mekemeler juwapker etip tayınlang'an.

Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sisteması (MKBBS) ma'mleketlik kadastrlarının' ba'rshe tu'rlerin birlestiriwshi ko'p maqsetli informatsiya sisteması bolıp onı ju'ritiw "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetine ju'kletilgen.

"Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti o'zine ju'klengen wazıypalardı orınlawda ministrlikler, ma'mleketlik kamiteti mekemeler ha'm jergilikli ma'mleketlik ha'kimiyat organların ma'mleketlik kadastrdı ju'ritiw tarawındag'ı iskerligin muwapıqlastırıw ha'm ma'mleketlik kadastrdın' birden-bir sistemasın ju'ritedi.

Ma'mleketlik kadastrdın' birden-bir sistemasın ju'ritiw metodologiyasın ilimiy printsiplerin ha'm kontsepsiyaların islep shıg'ıw ma'mleketlik kadastrdı ju'ritiwshi ma'pdar ministrlikler ma'mleketlik komitetleri ha'm mekemeleri ta'repinen belgilengen bolıp bu'gingi ku'nde Ma'mleketlik kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiw barısında tolıq normativ-huqıqiy baza jaratılıp hu'kimetimizdin' qararları menen ma'mleketlik kadastrların ju'ritiw ha'm jaratıw haqqındag'ı nızamlar tastıyıqlanıp iske tu'sirildi.

Ha'zirgi waqıtta ma'mleketlik kadastrları: jer, ka'nler, paydalı qazılmalar ha'm texnogen protseslerdin' ju'zege shıg'ıw jag'dayları ma'mleketlik kadastrı; ma'mleketlik suw kadastrı; ma'mleketlik tog'ay kadastrı; qorıqlanatug'ın ta'biyyi aymaqlar ma'mleketlik kadastrı; binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrı; gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastr; ma'deniy miyras obektleri ma'mleketlik kadastrı; avtomobil jolları ma'mleketlik kadastrı; temir jollar ma'mleketlik kadastrı; baylanıs obektleri ma'mleketlik kadastrı; energetika obektleri ma'mleketlik kadastrı; shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw

orinlari ma'mleketlik kadastrı; ta'biyiy qa'wpi joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı (qa'wipli geologiyalıq protcesler bo'limi) kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrı boyınsha tematikalıq qatlam ko'rinishidegi mag'lıwmatlar MKBBS oraylıq mag'lıwmatlar bazasına kiritip kelinbekte.

Bu'gingi ku'nde Ma'mleketlik kadastrları mag'lıwmatları tiykarında geografiyalıq information sisteması qatlamları jaratılmaqta. Bul orında ma'mleketlik jer kadastrı mag'lıwmatları ayırıqsha a'hmiyetke iye.

Ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiwidin' tiykarı maqseti—ekonomikanı rawajlandırırw, jer uchastkalarına bolg'an huqıqlardıń kepilliklerin ta'miyinlew, jerlerden aqılǵ'a muwapıq paydalanırw, olardı qorg'aw ushın kadastr mag'lıwmatlarınan paydalanıwdın' huqıqiy tiykarların belgilewden ibarat.

Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalası aymag'ında jaylasqan jer uchastkaları boyınsha kadastr hu'jjetleri tayarlanıp, yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardı jer uchastkasına tiyisli bolg'an huqıqları ma'mleketlik diziminen o'tkizilmekte, usı menen birgelikte jerden paydalanıwshılar kesiminde rayon, qala ha'kimliklerinin' tastıyqlang'an qararları tiykarında jer esabatı tayarlanıp, wa'layatda ulıwmalastırılǵ'an halda "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetine ha'r jil juwmag'ı boyınsha 1-yanvar jag'dayına baylanıslı usınılıp atır.

Ha'zirgi ku'nde yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardı jer uchastkasına bolg'an huqıqları ma'mleketlik diziminen o'tkizilip, dizimge o'tkiziw protcesidegi mag'lıwmatlar Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar (rayon ha'm qalalar kesiminde) ha'm Tashkent qalası boyınsha na'wbetshi elektron kartalarg'a kiritilmekte.

Bu'gingi ku'nde ba'rshe rayon, qala jer du'ziw ha'm ko'shpes mu'lk kadastr xizmetleri awıl xojalıǵ'ı eginlerin tez ha'm anıq o'lshewin o'tkiziw, topogeodeziya jumıslarının' sapasın asırırw maqsetinde en' zamanago'y 160 komplekt joldas sistemalı geodeziyalıq a'sbap-u'skeneler ha'mde olarg'a tiyisli da'stu'riy ta'minatlar, zamanago'y kompyuterler, sonday aq jeke da'stu'riy sistemanı engiziw maqsetinde wa'layat basqarmaları ha'mde rayon bo'limleri ArcGIS da'stu'riy taminatı menen ta'miyinlengen.

Ma'mleketlik jer kadastrı mag'lıwmatları ha'r bir yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a tiyisli jer uchastkalarına bolg'an huqıqları belgilengen ta'rtipte rayon ha'm qalalarda ma'mleketlik dizimnen o'tkizilgennen son', orınlarda mag'lıwmatlar bazası jaratılmaqta ha'm koordinatalar sistemasında keste formasında Ma'mleketlik kadastrları jeke sisteması mag'lıwmatlar bazasına kiritip barılmaqta.

2004-jilg'a shekem bolg'an da'wirde ko'shpes mu'lkke bolg'an huqiqi ma'mleketlik diziminen o'tkiziw sho'lkemlestiriw ta'repinen ko'shpes mu'lk tu'rine qarap u'sh birdey (Ma'mleketlik jer kamiteti, «O'zgeodezkadastr» bas basqarması ha'm TIKB) sho'lkem arqalı a'melge asırılǵ'an.

Ministrler Kabinetinin' 2004-jil 19 oktyabrdegi 483-sanlı qararına muwapıq u'sh ka'rxana qosılıwı menen qayta du'zildi ha'm ko'shpes mu'lkke bolg'an huqıqlardı ma'mleketlik diziminen o'tkiziw ha'm kadastrdı ju'ritiw isleri «Jergeodezkadastr» ma'mleketlik komitetine ju'kletildi. Huqıqlardı ma'mleketlik diziminen o'tkiziw «Jergeodezkadastr» ma'mleketlik komitetinin' rayon (qala) bo'linmeleri ta'repinen a'melge asırılmaqta.

Hu'kimet qararına muwapıq, ha'zirgi waqtda, ko'shpes mu'lkke bolg'an huqıqlardı ma'mleketlik diziminen o'tkiziwdin' kompyuterlestirilgen birden bir milliy sistemasın jaratıw boyınsha, jetekshi sırt el ma'mleketler tajiriybesin esapqa alg'an halda «Jergeodezkadastr» ma'mleketlik kamiteti ta'repinen «Ma'mleketlik investitsiya da'stu'ri» a'melge asırılmaqta.

Keleshekte ko'shpes mu'lk haqqında atributiv ha'm grafik mag'lıwmatlardı o'z ishine alg'an birden bir mag'lıwmatlar bankı jaratılıwı ko'zde tutilmaqta.

1.3. Respublikamızda ma'mleketlik kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiwdin' normativ huqiqiy tiykarları

Kodeksler:

1. O'zbekistan Respublikası Puqaralıq kodeksi. (O'zbekistan Respublikası Oliy Majlisinin' 29.08.1996 j. 257-I-san qararına muwapıq 1997-jıldın' 1 martınan ku'shke kiritilgen).

2. O'zbekistan Respublikası Jer kodeksi. (O'zR 30.04.1998 j. 598-I-san Nızamı menen tastıyqlang'an O'zR 30.04.1998 j. 599-I-san Nızamı menen a'melge kiritilgen).

3. O'zbekistan Respublikası Qalasazlıq kodeksi. (O'zbekistan Respublikasının' 04.04.2002 j. 353-II-san Nızamı menen tastıyqlang'an. O'zbekistan Respublikası Oliy Majlisinin' 04.04.2002 j. 354-II-san Nızamına muwapıq a'melge kiritilgen).

4. O'zbekistan Respublikası U'y-jay kodeksi (1998 jil 24 dekabrdegi 713-I-san Nızam menen tastıyqlang'an 1998 jil 24 dekabrdegi 714-I-san Qararı menen a'melge kiritilgen).

5. O'zbekistan Respublikasının' Salıq kodeksi. (2007 jil 25 dekabrde 136-san O'zbekistan Respublikası Nızamı menen tastıyqlang'an).

Nızamlar:

1. O'zbekistan Respublikasının' Ma'mleketlik kadastrı haqqındag'ı Nızamı. (15.12.2000 j. N 171-II)

2. O'zbekistan Respublikasining Ma'mleketlik jer kadastrı haqqında Nı zamı. (28.08.1998 j. N 666-I)
3. O'zbekistan Respublikasining Bahalaw iskerligi haqqında Nı zamı. (09.04.2009 j. N O'RQ-208)
4. O'zbekistan Respublikasining Jer astı baylıqları haqqında Nı zamı (23.09.1994 j. № 2018-XII)
5. O'zbekistan Respublikasining Suw ha'm suwdan paydalanıw haqqında Nı zamı.
6. O'zbekistan Respublikasining O'simlik du'nyasın qorg'aw ha'm onnan paydalanıw haqqında Nı zamı. (26.12.1997 j. №543-I)
7. O'zbekistan Respublikasining Haywanat du'nyasın qorg'aw ha'm onnan paydalanıw haqqında Nı zamı.
8. O'zbekistan Respublikasining Qorg'alatug'ın ta'biyiy aymaqlar haqqında Nı zamı. (03.12.2004 j. № 710-II)
9. O'zbekistan Respublikasining Gidrotexnika inshaatlarının qa'wipsizligi haqqında Nı zamı. (20.08.1999 j. № 826-I)
10. O'zbekistan Respublikasining Ma'deniy miyras obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw haqqında Nı zamı. (30.08.2001 j. № 269-II)
11. O'zbekistan Respublikasining Avtomobil jolları haqqında Nı zamı. (02.10.2007 j. №3RU-117)
12. O'zbekistan Respublikasining Temir jol transportı haqqında Nı zamı. (15.04.1999 j. № 766-I)
13. O'zbekistan Respublikasining Pochta baylanısı haqqında Nı zamı. (31.08.2000 j. № 118-II)
14. O'zbekistan Respublikasining Telekommunikaciya haqqında Nı zamı. (20.08.1999 j. № 822- I)
15. O'zbekistan Respublikasining Gidrotexnika inshaatlarının qa'wipsizligi haqqında Nı zamı. (20.08.1999 j. № 826-I)
16. O'zbekistan Respublikasining Qa'wipli islep shıg'arıw obektlerinin sanaat qa'wipsizligi haqqında Nı zamı.
17. O'zbekistan Respublikası Shıg'ındılar haqqında Nı zamı. (05.04.2002 j. № 362-II)
18. O'zbekistan Respublikasining Geodeziya ha'm kartografiya haqqında Nı zamı. (25.04.1997 j. № 417-I)

Qararlar:

1. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin 2004-jıl 19 oktyabrdag'ı O'zbekistan Respublikası Jer resursları, geodeziya, kartografiya ha'm ma'mleketlik kadastrı ma'mleketlik komiteti iskerligin du'ziw haqqında 483-sanlı Nı zamı.

2. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 16.02.2005 j. Ma'mleketlik kadastrlari birden-bir sistemasin jaratiw ha'm ju'ritiw haqqindag'ı nızamdı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 66-sanlı Nızamı 3-qosımshası.

3. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 26.05.1997 j. O'zbekiston Respublikası ka'nleri, paydalı qazılmaları belgileri ha'm texnogen protceslerdin' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamdı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 258-sanlı Nızamı.

4. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 02.06.1997 j. O'zbekiston Respublikasında binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw haqqindag'ı № 278-sanlı Nızamı.

5. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 07.01.1998 j. O'zbekiston Respublikasının' ma'mleketlik suw kadastrın islep shıg'ıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamdı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 11-sanlı Nızamı.

6. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 10.03.1998 j. O'zbekiston Respublikasının' qorg'alatug'ın ta'biyiy aymaqları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamdı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 104-sanlı Nızamı.

7. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 31.12.1998 j. O'zbekiston Respublikasında ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw haqqindag'ı № 543-sanlı Nızamı.

8. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 05.09.2000 j. O'zbekiston Respublikası o'simlik du'nyasi ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamdı ha'm O'zbekiston Respublikası haywanat du'nyasının' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamdı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 343-sanlı Nızamı.

9. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 29.07.2002 j. Ma'deniy miyras obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıwdı ja'nede rawajlandırıw is-ilajları haqqindag'ı № 269-sanlı Nızamı.

10. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 30.06.2005 j. Ayrım ma'mleketlik kadastrların ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamlardı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 152-sanlı Nızamı.

11. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 15.11.2005 j. Ayrım ma'mleketlik kadastrların ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamlardı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 250-sanlı Nızamı.

12. O'zbekiston Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 16.11.1999 j. Gidrotexnika inshaatlarının' kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamlardı tastıyıqlaw haqqindag'ı № 499-sanlı Nızamı.

13. O'zbekistan Respublikasi Ministrlar Kabinetinin' 14.08.2014 j. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı nızamlardı tastıyıqlaw haqqındag'ı № 231-sanlı Nızamı.

1.4. Ma'mleketlik kadastrların jaratıw ha'm ju'ritiwde sirt el ma'mleketlerinin' ta'jiriybeleri

Avstriya—1985-jıldan du'ziliwi boyınsha Jer kitabı ha'm kadastr esaplanadı ha'm oraylastırılıp ju'ritiledi. Jer kitabı Federal Adillik Ministrliği, kadastr bolsa, Federal Ekonomikalıq ma'seleler ministrliği quramında edi. Jer kitabı ha'm kadastr Federal Hu'kimetge boysınadı. Ko'shpes mu'lk obektlerin qa'liplestiriw (inventarizatsiya, bahalaw, kadastr suwretge alıw, yuridikalıq hu'jjetlerdi jıynaw) jeke geodezistler ta'repinen alıp barıladı.

Ullı Britaniya—Ko'shpes mu'lk kadastrı—mu'lkıy huqıq qorg'aw diziminin' funksional birligi retinde anıq emes. 1862-jıldan jer uchastkalarına bolg'an huqıqtı dizimnen o'tkeriw—jer uchastkaları atlarının' Reestri a'melge kiritilgen. Ko'shpes mu'lk obektlerin qa'liplestiriw (inventarizatsiya, bahalaw, kadastr suwretge alıw, yuridikalıq hu'jjetlerdi jıynaw), o'lshew jumısları boyınsha jeke byurolar ta'repinen alıp barıladı, olar sonday-aq kadastr ju'ritiwde a'melge asırıldı.

Germaniya Federativ Respublikası—germaniya dizimi du'ziliwi boyınsha Jer kitabı ha'm Jer kadastrına bo'linedi. Dizim tariyx dawamında sonday qa'liplesken, Jer kitabın ju'ritiw – jer uchastkasına bolg'an yuridik mag'lıwmatlar Reestri retinde (mu'lkıy mu'nasebet, huqıq ha'm basqa huqıqıy jag'daylar) Federal A'dillik Ministrliği (dizimnen o'tkiziw sudları) ta'repinen a'melge asırıldı. Jer kadastrı bolsa, mu'lkti huqıqıy ta'repten (bunda: atı, o'lshevi, qurılıs imaratları, paydalanıw) ju'ritedi ha'm Federal jer wa'kilinde esaplanadı. Ko'shpes mu'lkti qa'liplestiriw jeke geodezistler ta'repinen a'melge asırıldı.

Gollandiya – Jer kitabı ha'm kadastr funksiyaları U'y-jay qurılısı, rejelestiriw ha'm ortalıqtı qorg'aw ministrliği quramındag'ı “Kadastr” xizmetleri ta'repinen alıp barıladı.

Fransiya—Ko'shpes mu'lk Reestri—ko'shpes mu'lk ipotekası ha'm girew kartotekaları bo'yınsha Qarjı Ministrliği quramına kiriwshi Tiykarg'ı huqıqlar ha'm ipotekalar reestri xizmeti ta'repinen ju'ritiledi. Saqlaw waziypası bolmag'an jer uchastkaları dizimnen o'tkerilmeydi. Jergilikli ha'kimiyat organlarının' kadastr xizmetleri o'lshewler tiykarındag'ı salıq salıw ushın tiykar bolıp xizmet qılatug'ın grafik kadastrdı ju'ritedi.

AQSH–Toliq ko’lemde kadastr joq. Jerlerdi dizimnen o’tkeriw, o’lshew yamasa markirovkalaw ma’jbu’riyatı joq. Mu’lkti basqa adamg’a o’tkeriw: jazba formada du’zilgen aldi-satti tuwralı ma’jburiyat sha’rtnaması, keminde son’g’ı 30-jıl ishinde usı mu’lkke bolg’an huqıqtı da’lillewde advokattın’ qatnası, tiyisli jer uchastkası boyınsha sug’urta kompaniyası ta’repinen beriletug’ın tariyxiy mag’lıwmat ha’m mu’lkti basqa adamg’a o’tkeriw haqqındag’ı Topar reestrina kiritiletug’ın hu’jjet siyaqlı bir neshe etaplarda a’melge asırıladı. Reestr jeke sug’urta kompaniyaları ta’repinen ju’ritiledi.

Shvetsariya–kadastr sisteması eki organ: Federal A’dillik Ministrliги quramındag’ı Jer kitabı ha’m kantonlar quramındag’ı kadastr tiykarında pu’tkil ma’mleket aymag’ında birdey formag’a keltirilgen (unifikatsiyalang’an). Ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw jumısları jeke geodezistler ta’repinen alıp barıladı.

Shvetsiya–Ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw ha’m og’an bolg’an huqıqtı ma’mleketlik diziminen o’tkeriw Shvetsiya Milliy Jer xızmetinin’ aymaqlıq organları ta’repinen a’melge asırıladı. Dizimnen o’tkeriw ta’rtibi tolıq avtomatlastırıl’g’an, jer mag’lıwmatları oraylıq mag’lıwmatlar banki a’mel qıladı. Usı tarawda Shvetsiya du’nyada jetekshi esaplanadı.

Qazaqstan–Hu’kimetinin’ 1997-jılg’ı qararı menen ko’shpes mu’lkke bolg’an huqıqlardı ha’m olar menen baylanıslı bitimlerdi ma’mleket diziminen otkeriw funksiyası sonday-aq aldın aymaqlıq orınlawshı organlar janında sho’lkenlestirilgen ko’shpes mu’lkti bahalaw ha’m ma’mleket diziminen o’tkeriwshı karxanalar A’dillik Ministirligi quramina berildi. Ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw boyınsha jumıslar, Jer resursların basqarıw agentligi ha’m TIKB lar ta’repinen a’melge asırıladı.

Qırğızıstan–Dizimnen o’tkiziw ha’m ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw funksiyaları 1999-jıldan Jer du’ziw, geodeziya ha’m kartografiya ma’mleket agentligi ha’mde rayon ha’m qala TIKB ları bazasında du’zilgen Ko’shpes mu’lkke bolg’an huqıqlardı dizimnen o’tkeriw ma’mleket agentligi ta’repinen a’melge asırıladı.

Litva–huqıqlardı ma’mleket diziminen o’tkeriw ha’mde ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw, “Registrlar orayı” ma’mleket karxanası ta’repinen a’melge asırıladı. “Registrlar orayı” ma’mleket ka’rxanası ko’shpes mu’lk registrınan basqa “Yuridikalıq shaxslar ha’m adresler Registrın” da ju’ritedi.

Armanistan–Ko’shpes mu’lkke bolg’an huqıqtı ma’mleketlik diziminen o’tkeriw (jer uchastkaları, bina ha’m inshaatlar) Ha’kimiyat qasındag’ı Ko’shpes mu’lk kadastrı ma’mleketlik komiteti ta’repinen a’melge asırıladı. Komitetke ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw (kadastr suwretke alıw, inventarizatsiya ha’m bahalaw) wazıypası da ju’kletilgen.

**O'zbekistan Respublikasi ha'm basqa jetekshi shet ma'mleketlerdin'
dizimnen o'tkeriw ta'rtibinin' salısturma analizi**

Dizimnen o'tkeriw ko'setkishleri	Ma'mleketler				
	Frantsiya	Germaniya	Yaponiya	Shvetsiya	O'zbekistan
Dizimnen o'tkeriw predmeti	Huqıqlar haqqındag'ı hu'jjet	Huqıq	Huqıq	Huqıq	Huqıq
Dizimnen o'tkeriw obekti	Jer uchastkası ha'm bina/inshaa t – jalg'ız obekt	Jer uchastkası ha'm bina/insha at – jalg'ız obekt	Jer uchastkası ha'm bina/insha at – jalg'ız obekt	Jer uchastkası ha'm bina/insha at – jalg'ız obekt	Jer uchastkası ha'm bina/inshaa t – tu'rli obyekt
Da'liliy huqıqtın' payda bolwına tiykar boliwshi hu'jjet	Aldı-satdı shartnaması	Daliliy huqıq haqqındag' ı kelisim + dizimnen o'tkeriw	Aldı-satdı shartnama sı	Daliliy huqıq haqqındag' ı kelisim + dizimnen o'tkeriw	Huqıq belgilewshi hu'jjet + dizimnen o'tkeriw
Dizimnen o'tkeriw ushın arza beriw	Bar	Joq	Joq	Bar	Bar
Dizimnen o'tkeriw ushın tiykar bolatug'm hu'jjetti notarial tastıyqlaw	Sha'rt	Sha'rt	Sha'rt emes	Sha'rt emes	Mu'lk ha'm bitim tu'rine qarap
Da'liliy huqıqtın' payda boliw waqiti	Aldı-satdı shartnaması na qol qoyg'an waqıttan	dizimnen o'tken waqıttan	Aldı-satdı shartnama sına qol qoyg'an waqıttan	Aldı-satdı shartnama sına qol qoyg'an waqıttan	dizimnen o'tken waqıttan
Dizimnen o'tkeriwge bolg'an isenim	Joq	Bar	Joq	Bar	Bar

Belorus Respublikasi–Ko’shpes mu’lk obektlerin texnik inventarizatsiyalaw ha’m ma’mleketlik diziminen o’tkeriw U’y-jay kommunal xojalıq Ministrliginin’ ko’shpes mu’lkti esapqa alıw ha’m ma’mleketlik diziminen o’tkeriw Respublika orayı–ma’mleket unitar karxanası ha’mde aymaqlıq birliklerdegi dizimnen o’tkeriw ha’m texnik inventarizatsiyalaw organları ta’repinen a’melge asırıladi.

Rassiya Federatsiyası – “Ko’shpes mu’lke bolg’an huqıq ha’m olar menen baylanıslı kelisimlerdi ma’mleket diziminen o’tkeriw” Nızamına muwapıq, ko’shpes mu’lke bolg’an huqıq ha’m olar menen baylanıslı kelisimlerdi ma’mleket diziminen o’tkeriw ha’mde birden bir ma’mleket Reestrın jaratıw ha’m ju’ritiw A’dillik organları wazıypası bolg’an. Ko’shpes mu’lk obektlerin texnik inventarizatsiyalaw ha’m ma’mleket esabına alıw bir neshe organlar arqalı a’melge asırıladi, olar: Geodeziya ha’m kartografiya Federal xızmeti; Federal jer kadastrı xızmeti; Qurılıs ha’m u’y-jay kommunal kompleksi ma’mleketlik komiteti.

Moldoviya–“Ko’shpes mu’lk kadastrı haqqında”g’ı Nızamına muwapıq, ko’shpes mu’lke bolg’an huqıqtı ma’mleket diziminen o’tkeriw ha’mde ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw jumısları Jer mu’nasebetleri ha’m kadastr agentligi ta’repinen a’melge asırıladi. Agentlik quramına TIKB ha’m jer du’ziw xızmetleri de kiredi.

Ukraina–Ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw ha’m og’an bolg’an huqıqtı ma’mleket diziminen o’tkeriw funksiyaları Jer ma’mleketlik komiteti ha’m TIKB ortasında bo’lingen bolıp, tiyisliligi boyınsha jer uchastkalarına ha’mde bina ha’m inshaatlarg’a juwap beredi.

Estoniya–ko’shpes mu’lke bolg’an huqıqtı ma’mleket diziminen o’tkeriw A’dillik Ministrliги quramındag’ı arnawlı sudlar ta’repinen a’melge asırıladi. Ko’shpes mu’lkti qa’liplestiriw jumısları jerlerdi bahalaw boyınsha ka’rxanalar yamasa jeke topograflar arqalı a’melge asırıladi.

2-TEMA. MA’MLEKETLIK KADASTRLARIN JARATIW HA’M JU’RITIWDE MA’MLEKET BASQARIWI

JOBA:

2.1. O’zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin’ ma’mleketlik kadastrların ju’ritiw tarawındag’ı wa’killikleri;

2.2. Arnawlı wa’killikli organnın’ ma’mleketlik kadastrların ju’ritiw tarawındag’ı wa’killikleri;

2.3. Jergilikli ma’mleketlik ha’kimiyatı organlarının’ ma’mleketlik kadastrların ju’ritiw tarawındag’ı wa’killikleri;

2.4. Ma’mleketlik kadastrların jaratıw ha’m ju’ritiwge juwapker ma’mleketlik organları.

2.1. O'zbekistan Respublikasi Ministrlar Kabinetining' ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiw tarawindag'ı wa'killikleri

O'zbekistan Respublikasi Ministrlar Kabinetining' ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiw tarawindag'ı wa'killikleri to'mendegishe:

-Ma'mleketlik kadastrlarinin' birden bir ma'mleketlik siysatin a'melge asıradı, olardı jetilistiriwdin' baslı bag'ıtların belgileydi, qarjılandırıw ha'm investitsiya ma'selelerin sheshedi;

-Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasın ju'ritiw ta'rtibin belgileydi;

-Kadastr obektlerine bolg'an huqıqlardı ma'mleketlik diziminen o'tkeriw, kadastrg'a tiyisli mag'lıwmatlardı paydalanıwshılarg'a beriw ta'rtibin belgileydi;

-Nızam hu'jjetlerine muwapıq basqa wa'killiklerdi a'melge asıradı.

2.2. Arnawlı wa'killikli organlardın' ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiw tarawindag'ı wa'killikleri

O'zbekistan Respublikasi Jer resursları, geodeziya, kartografiya ha'm ma'mleketlik kadastr ma'mleketlik kamiteti (Jergeodezkadastr) ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiw tarawindag'ı arnawlı wa'killikli organ esaplanadı.

“Jergeodezkadastr” ma'mleketlik kamiteti wa'killiklerine to'mendegiler kiredi:

Ministrlikler, ma'mleket basqarmaları, mekemeler ha'm jergilikli ma'mleketlik ha'kimiyat organlarinin' ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiw tarawindag'ı iskerligin muwapıqlastıradı;

Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın ju'ritedi;

Ministrlikler, ma'mleketlik basqarmaları ha'm mekemelerdi tiyisli ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiw ushın za'ru'r bolg'an kartografiyalıq materiallar menen belgilengen ta'rtipte ta'miynleydi;

Ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiliwine baylanıslı normativ hu'jjetlerdi belgilengen ta'rtipte tastıyıqlaydı;

Qa'nigeler tayarlaw ha'm ta'jriybesin asırıw islerin muwapıqlastıradı;

Nızam hu'jjetlerine muwapıq basqa wa'killiklerdi a'melge asıradı.

“Jergeodezkadastr” ma'mleketlik komiteti ma'mleketlik kadastrlarin ju'ritiw tarawindag'ı wazıypaları to'mendegishe keltirilgen:

Ma'mleketlik basqarıw organları ha'm jergilikli ma'mleketlik ha'kimiyat organlarinin' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw tarawindag'ı iskerligin muwapıqlastıradı;

Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına qaratılatug'in tarmaq kadastr mag'lıwmatların toplaw, analiz qılıw, redaktrlaw, saqlaw ha'm jan'alawdı a'melge asıradı;

Ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritedi;

Binalar ha'm inshaatlardın' ma'mleketlik kadastrın ju'ritedi;

Ma'mleket kartografiya-geodeziya kadastrın ju'ritedi;

Ilimiy-izzertlew ha'm ta'jriybe-texnologiya islerin a'melge asıradı, normativ-texniklıq hu'jjetlerdi islep shıg'adı ha'm tastıyıqlaydı;

Wa'layatlar, rayonlar ha'm elatlı punktlerinin' adminstrativlik shegaraların belgilew (anıqlaw) jumısların payda etedi ha'm a'melge asıradı;

Paydalanıwshılardı kadastr mag'lıwmatları menen ta'miynleydi;

Ko'shpes mu'lkke huqıqlardı ha'm ko'shpes mu'lkke tiyisli kelisimlerdi ma'mleketlik diziminen o'tkiziwdi a'melge asıradı;

Ko'shpes mu'lkke bolg'an huqıqlar, olardıń bir huqıq iyesinen ekinshisine o'tiwi haqqındag'ı, ko'shpes mu'lkke bolg'an huqıqlardı shegaralaw ha'm ko'shpes mu'lkke tiyisli bolg'an kelisimler haqqındag'ı mag'lıwmatlar bazasın payda etedi.

2.3. Jergilikli ma'mleketlik ha'kimiyat organlarının' ma'mleketlik kadastrların ju'ritiw tarawındag'ı wa'killikleri

Jergilikli ma'mleketlik ha'kimiyat organlarının' ma'mleketlik kadastrların ju'ritiw tarawında to'mendegishe wa'killiklerge iye:

Kadastr obektlerine bolg'an huqıqlardı ma'mleketlik diziminen o'tkeriwdi quraydı;

Ma'mleketlik jer kadastrın, binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrların ju'ritiw jumısların nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtpite jergilikli byudjet esabınan qarjılandıradı;

Tiyisli aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' ju`ritiliwin sho'lkemlestiredi;

Nızam hu'jjetlerine muwapıq basqa wa'killiklerdi a'melge asıradı.

3-TEMA. MA`MLEKETLIK KADASTRLARIN JU`RITIW

JOBA:

3.1. Kadastr obektlerinde ju'zege kelgen huqıqtı ha'm olar menen baylanıslı kelisimlerdi ma'mleket diziminen o'tkeriw;

3.2. Kadastr obektlerinin' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin esapqa alıw;

3.3. Kadastr obektlerin sapa ha'm ma'nis jag'ınan bahalaw;

3.4. Ma'mleket kadastrların birden bir sistemag'a kiritiw ushın tiyisli mag'lıwmat usınıw;

3.5. Paydalanıwshılardı kadastrg'a tiyisli mag'lıwmat penen ta'miynlew.

3.1. Kadastr obektlerinde ju'zege kelgen huqıqtı ha'm olar menen baylanıslı kelisimlerdi ma'mleket diziminen o'tkeriw

Ma'mleket kadastrların ju'ritiw tiyisli ministrler, ma'mleket basqarmaları, mekemeler ha'm jergilikli ma'mleket ha'kimiyatı organları ta'repinen a'melge asırıladı.

Ma'mleket kadastrların ju'ritiwge to'mendegiler kiredi:

Kadastr obektlerine bolg'an mu'lk huqıqı ha'm basqa huqıqlardı ma'mleket diziminen o'tkeriw;

Kadastr obektlerinin' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin esapqa alıw;

Kadastr obektlerin sapa ha'm ma'nis jaqtan bahalaw;

Kadastrg'a tiyisli xabardı sistemag'a salıw, saqlaw ha'm jan'alap barıw;

Kadastr obektlerinin' jag'dayı haqqında esabatlar du'ziw;

Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasına kiritiw ushın tiyisli xabar usınıw;

Paydalanıwshılardı nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte kadastrg'a baylanıslı xabar menen ta'miynlew.

Kadastr obektlerinin' mu'lkdarları ha'mde kadastr obektlerine baylanıslı basqa huqıqlardıń iyeleri tiyisli ministrlerlikler, ma'mleket basqarmaları, mekemeler, jergilikli ha'kimiyat organlarına kadastr obektlerinin' geografıyalıq jaylasıwı, huqıqıy atag'ı, mug'dar, sapa ko'rsetkishleri ha'm bahası haqqında, sonday-aq olardag'ı o'zgerisler haqqında xabar usınıwları sha'rt.

Ma'mleket kadastrların ju'ritiw ta'rtibi O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti ta'repinen tastıyıqlanadı.

Ma'mleket kadastrları ju'ritiliwin qarjılandırıw ma'mleket byudjeti esabınan a'melge asırıladı. (O'zbekistan Respublikasının' Ma'mleket kadastrları haqqındag'ı nızamı 12-statya).

Ko'shpes mu'lkke iyelik huqıqı ha'm basqa ayırım huqıqlar, bul huqıqlardıń ju'zege keliwi, basqa shaxslarg'a o'tiwi, shekleniwi ha'm biykar bolıwı ma'mleket diziminen o'tkeriliwi kerek.

Ko'shpes mal-mu'lkke bolg'an huqıqlardı ha'm ol haqqında du'ziletug'ın sha'rtnamalardı ma'mleket diziminen o'tkeriwshi organ huqıq iyesinin' iltimasına ko're a'melge asırılǵ'an dizimnen o'tkeriwdi dizimnen o'tkerilgen huqıq ya'ki kelisim haqqında hu'jjet beriw ya'ki dizimnen o'tkeriw ushın usınılǵ'an hu'jjetke u'stxat jazıw jolı menen tastıyıqlawı sha'rt.

Ko'shpes mal-mu'lkke bolg'an huqıqlardı ha'm ol haqqında du'ziletug'ın kelisimlerdi diziminen o'tkeriwshi organ a'melge asırılǵ'an dizimnen o'tkeriw ha'mde dizimnen o'tkerilgen huqıqlar haqqındag'ı xabardı ha'r qanday shaxsqa beriw sha'rt.

Xabar, dizimnen o'tkeriw qayjerde a'melge asırılǵ'anına qaramastan, ko'shpes mal-mu'lkke dizimnen o'tkeriwshi ha'r qanday organ ta'repinen beriledi.

Ko'shpes mal-mu'lkke bolg'an huqıqtı ya'ki ol haqqında du'zilgen kelisimdi ma'mleket diziminen o'tkeriwdi biykarlaw ya'ki dizimnen o'tkeriw mu'ddetlerinin' buzılıwı u'stinen sudqa beriliwi mu'mkin.

Ma'mleket diziminen o'tkeriw ta'rtibi dizimdi o'tkeriwdi biykarlaw nızam hu'jjetleri menen belgilep qoyladı. (O'zbekistan Respublikası Puxaralıq kodeksi 84-statiyası).

Kadastr obektlerine bolg'an huqıqlardı ma'mleket diziminen o'tkeriw yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardıń kadastr obektlerine bolg'an huqıqları ma'mleket ta'repinen qaratılıwı ha'm tastıyqlanıwının' yuridikalıq hu'jjeti esaplanadı.

Kadastr obektlerine bolg'an huqıqlardı ma'mleket diziminen o'tkeriw hu'jjetler menen tastıyqlang'an xabarları ma'mleket restrlarına kiritiw jolı menen a'melge asırıldı.

Kadastr obektlerine bolg'an huqıqlardı ma'mleket diziminen o'tkeriw kadastr obektlerinin' barlıq mu'lkdarları ha'm kadastr obektlerine baylanıslı basqa huqıqlardıń iyeleri ushın ma'jbu'riy. (O'zbekistan Respublikasının' Ma'mleket kadastrları haqqındaǵı nızamı 13-statyası).

3.2. Kadastr obektlerinin' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin esapqa alıw

Kadastr obektlerin esapqa alıw ministrlikler, ma'mleket basqarmaları, mekemeler, jergilikli ma'mleket ha'kimiyatı organlarının' tiyisli bo'linmeleri ta'repinen kadastr obektlerinin' shegaraları shen'berinde, sonday-aq elatlı punktleri, rayonlar, kontinentler, ta'biyiy ha'm ekonomikalıq zonalar ha'mde pu'tkil O'zbekistan Respublikası boyınsha olardıń a'meldegi jag'dayı ha'm olardan paydalanılıwına ko're alıp barıldı.

Kadastr obektine bolg'an mu'lk huqıqın ha'm basqa huqıqlardı tastıyqlawshı hu'jjetler, obektin' kadastr jıynalma tomı, kadastr kartası (planı), kadastr kitabı, kadastr obektlerinin' jag'dayı haqqındaǵı esabat kadastr hu'jjetlerinin' tiykarg'ı tu'rleri.

Kadastr jıynalma tomı kadastr obektine bolg'an huqıqtı rawajlandırıw, esapqa alıw ha'm keyinshelik ma'mleket diziminen o'tkeriw ushın za'ru'r bolatug'ın kadastr obektin' kadastr su'wretine alıw, texnikalıq inventarizatsiya qılıw ha'm pasportlastırıwdın', arnawlı tekseriw ha'm izleniwlerdin', sapa ha'm ma'nis jag'ınan bahalawdın' hu'jjetleri, materiyalları ha'm mag'lıwmatlarınan ibarat boladı.

Kadastr kartası (planı) kadastr obektleri jaylasqan jerdi, olardıń shegaraları, qorg'alıw jerleri, bahalaw, mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin su'wretlewshı grafikalıq sızılma hu'jjeti bolıp, ol qag'azda, magnit ha'm basqa u'skenelerde du'ziledi.

Kadastr kitabı kadastr obektlerin dizimnen otkeriw ha'm esapqa alıwdın' tiykarg'ı hu'jjeti esaplanıp, ol kadastr obektlerinin' geografialıq jaylasıwı, huqıqıy atag'ı, mug'dar ha'm de sapa jag'ınan klassifikatsiyaları ha'm bahası haqqındaǵı mag'lıwmatlardan ibarat boladı.

Kadastr obektlerinin' jag'dayi haqqindag'i esabat ma'mleket kadastrının' ha'r bir tu'ri boyınsha belgilengen ta'rtipte du'ziledi ha'm de kadastr obektlerinin' ayrıqsha aymaqlar ha'm pu'tkil O'zbekistan Respublikası boyınsha mug'dar ha'm sapa jag'dayi, bahası haqqindag'ı mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı.

3.3. Kadastr obektlerin sapa ha'm ma'nis jag'ınan bahalaw

Kadastr obektlerin bahalaw sapa ha'm ma'nis jag'ınan bahalawdı o'z ishine aladı.

Kadastr obektlerin sapa jag'ınan bahalaw olardın' ta'biyyi ha'm fizikalıq klassifikatsiyaları tiykarında a'melge asırıladi.

Kadastr obektlerin ma'nis jag'ınan bahalaw olardın' o'zine ta'n protseslerin esapqa alg'an halda nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte a'melge asırıladi.

3.4. Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemag'a kiritiw ushın tiyisli mag'lıwmat usınıw

Ma'mleket kadastrları mag'lıwmatları (kadastr mag'lıwmatı) MKBBSg'a alfavit-nomerli (tekstler, kesteler, vedomostlar, jilnamalar h.t.b.) ha'm grafik (kartalar, planlar, kesindiler, sxemalar h.t.b.) formalarda a'dettegi (qag'az) ha'm (yaki) elektron ko'rinislerde usınıladı.

Ma'mleket kadastrları mag'lıwmatları belgilengen ta'rtipte tastıyqlang'annan son' MKBBSna 1-yanvar jag'dayi boyınsha, tiyisli kadastrlardı ju'ritiw ta'rtibi haqqindag'ı nızamlar menen belgilengen mu'ddetlerde, biraq esabat jilınan keyingi jıldın' 1-aprelinen keshiktirmey usınıladı.

Ma'mleket kadastrlarının' mag'lıwmatları belgilengen ta'rtipte tastıyqlang'annan son' MKBBS na za'ru'rligine qarap usınıladı.

Ma'mleket sıırı bolg'an kadastr mag'lıwmatın usınıw O'zbekistan Respublikasının' Ma'mleket sıırların qorg'aw haqqindag'ı nızamı ha'm basqa nızam hu'jjetleri menen belgilengen ta'rtipte a'melge asırıladi.

Ma'mleket kadastrları mag'lıwmatların elektron (nomerli) ko'riniste usınıw ArcGIS ke tiyisli da'stu'riy o'nimde nomerli topografiyalıq tiykarda og'an atributiv mag'lıwmatlar bazasın baylanıstırg'an halda GAT-joybar ya'ki 1:200 000 bazalıq masshtabtag'ı tematikalıq qatlam ko'rinisinde a'melge asırılıwı kerek. Nomerli topografiyalıq tiykar ha'm mag'lıwmatlar bazasının' texnikalıq parametrleri (klassifikatorlar, sha'rtli belgiler ha'm basqalar) "Jergeodezkadastr" ma'mleket basqarması menen ma'mleket kadastrının' ha'r bir tu'ri boyınsha ayrıqsha kelisiwden o'tkeredi.

3.5. Paydalanıwshılardı kadastrg'a tiyisli mag'lıwmat menen ta'miynlew

Ma'mleket kadastrlarına tiyisli mag'lıwmat ma'mleket ha'kimiyatı organlarına biypul, basqa yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a bolsa belgilengen ta'rtipte haq esabına usınıladı.

Ma'mleket siri esaplang'an ma'mleket kadastrlarına tiyisli mag'lıwmatdan paydalanıw nızam hu'jjetleri menen ta'rtipke salınadı.

Kadastr obektleri haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatlarının' kompyuter bazası ma'mleket kadastrların ju'ritiwshi juwapker organ ta'repinen rayon, qala kadastr, reestr da'pterine kiritilgen mag'lıwmatları tiykarında du'ziledi.

Kadastr obektleri haqqındag'ı kompyuter mag'lıwmatları Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar, Tashkent qalası boyınsha jıldın' ha'r shereginde uluwmalastırıladı ha'm bir sistemag'a salınadı.

Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar, Tashkent qalasının' kadastr obektleri haqqındag'ı kompyuter kadastr mag'lıwmatları tiykarında O'zbekistan Respublikası boyınsha kadastr obektleri haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatlarının' bir sistemag'a salıng'an kompyuter bazası tu'rlendiriledi.

4 - TEMA: O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI AYMAQLARIN KADASTR BOYINSHA BO'LIW HA'MDE KADASTR NOMERLERIN QA'LIPLESTIRIW

JOBA:

4.1. O'zbekistan Respublikası aymaqların kadastr boyınsha bo'liw ta'rtibi ha'm prinsipleri;

4.2. Jer uchastkası bina ha'm inshaatlar kadastr nomerlerinin' du'ziliwi;

4.3. Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw kartalardı tayarlaw ta'rtibi;

4.4. Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw materiallarına o'zgerisler kiritiw ta'rtibi;

4.5. Jer uchastkalarının' kadastr nomerlerin esapqa alıw.

4.1. O'zbekistan Respublikası aymaqların kadastr boyınsha bo'liw ta'rtibi ha'm prinsipleri

Kadastr boyınsha bo'liw—bul O'zbekistan Respublikası aymaqların belgilengen ta'rtipte kartografiyalıq materiallarda (kartalarda, planlarda, sxemalarda) kadastr birliklerine (zonalar, massivler, kvartallar) bo'liw.

O'zbekistan Respublikası aymaqların kadastr boyınsha bo'liw ko'shpes mu'likti esapqa alıwdın' birden-bir sistemasın jaratıw ha'mde jer uchastkaları, binalar ha'm inshaatlarg'a kadastr nomerlerin beriw maqsetinde a'melge asırıladı.

Kadastr boyınsha bo'liw ha'm ko'shpes mu'lk obektlerine kadastr nomerinin beriw sisteması ko'shpes mu'likti esapqa alıwdın' birden bir sistemasında ha'r qanday jer uchastkaları, binalar ha'm inshaatlardı birdey identifikatsiyalawdı ta'minlew gerek.

Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw ha'r bir rayonda ha'm Qaraqalpaqstan Respublikası ha'mde wa'layatlarg'a boysınıwshı qalalarda sho'lkemlestiriledi.

Qaraqalpaqstan Respublikası, welayatlar, Tashkent qalası, rayonlar (qalalar), kadastr zonaları (bir neshe kadastr massivlerinin' birlespesi), kadastr massivleri (bir neshe kadastr kvartallarının' birlespesi), kadastr kvartalları (bir neshe jer uchastkalarının' birlespesi), jer uchastkaları O'zbekistan Respublikası aymaqların kadastr boyınsha bo'liw birlikleri esaplanadı.

Ayırım jag'daylarda rayon ha'm qala aymaqlarının' qa'siyetlerine, jer uchastkalarının' sanına, u'lken-kishiligine qarap, ayırım zonalar bir massivten, ayırım massivler bir kvartaldan ha'm ayırım kvartallar bir jer uchastkasınan quralg'an bolıwı mu'mkin.

Aymaqlar, rayonlar (qalalar) da'rejesinde kadastr boyınsha bo'liw shegaraları jergilikli-aymaqlıq bo'liw shegaralarına tuwrı keliwi kerek. Jergilikli rayon (qala) aymag'ı tiyisli ra'wishte kadastr zonalarına bo'linedi.

Jergilikli rayon aymag'ın bo'liwde kadastr zonaları retinde kishi rayonlar, awıllar ha'm rayong'a boysınıwshı qalalar (qalashalar) aymaqları qabıl qılınadı. Qaraqalpaqstan Respublikası welayatqa boysınıwshı qalalar aymag'ın bo'liwde kadastr zonaları retinde qala rayonları (bar bolsa) yamasa tu'rli, (ta'biyiy imarattın' qurılıwı qa'siyeti, paydalanıw maqseti sıyaqlı) belgileri boyınsha ajıralıp turatug'ın qalalar bo'limleri, ma'selen: sanaat zonası, turar jay massivi, dem alıw bag'ları, dem alıw zonaları ha'm sol sıyaqlar, qabıl qılınadı.

Kadatsr zonaları shegaraları kadastr massivlerinin' sırtqı shegaraları ta'biyiy obektler (da'ryalar, temir jollar, magistral kanallar, kollektorlar, basqa ulıwma obektler) boylap o'tiwi kerek.

Kadastr zonası aymag'ı o'z na'wbetinde **kadastr massivlerine** bo'linedi.

Awıl jaylarında kadastr massivi retinde awıl xalqı punktleri, awıl xojalıg'ı ha'm basqa maqsetlerde jerler qabıl qılınadı.

Rayong'a boysınıwshı qalalarda (qalashalarda) kadastr massivleri retinde ma'ha'lle aymag'ı yamasa qala ha'm qalashalardıń ayırım bo'limleri qabıl qılınadı. Bunda kadastr massivleri shegarası kadastr kvartallarının' sırtqı shegaraları boylap o'tiw ha'm elatlı punktlerinin' ko'sheleri yamasa sırtqı shegaraları menen sa'ykes keliwi kerek.

Kadastr massivi aymag'ı **kadastr kvartallarına** bo'linedi .

Awıllıq jerlerde kadastr kvartalı retinde awıl xojalıg'ı ha'm basqa maqsetlerdegi jerler, bag'shılıq-ju'zimshilik shirketleri aymag'ı qabıl qılınadı.

Qala ha'm qalashalarda kadastr kvartalı retinde qala ha'm qalashalardıń bas rejeleri, bar bolg'an uzın obektler (ko'sheler, jollar, da'riyalar, kanallar ha'm basqalar), basqa ta'biyiy obektler shegarası esapqa alıng'an halda ha'r tu'rli belgiler (ta'biyiy, imarattın' qurılıw qa'siyeti, paydalanıw maqseti ha'm basqalar) boyınsha ajıralıp turatug'ın jer uchastkaları ja'mi qabıl qılınadı.

Kadastr kvartallarının' aymag'in sonday qılıp du'ziw kerek, olarda jer uchastkalarının' sanı to'rt razryadlı onlıq sannan (yag'nıy 9999 dan) artpawı za'ru'r. A'melde sonday jag'day ju'z berse, usı kadastr kvartalı ekige bo'liniwi kerek.

Kadastr boyınsha bo'liwdin' biremshı bo'legi bolıp, belgilengen ta'rtipte du'zilgen jer uchastkası esaplanadı.

Anıqlang'an yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a biriktirilmegen ulıwmalıq paydalanılatug'in jerler (ko'sheler, maydanlar, ko'klemzarlar, zapas jerler) kadastr boyınsha bo'linbeytug'in ha'm olarg'a kadastr nomeri berilmeydi.

4.2. Jer uchastkası bina ha'm inshaatlar kadastr nomerlerinin' du'ziliwi

Jer uchastkası bina ha'm inshaatlar O'zbekistan Respublikası identifikatsiyalaw sisteması jeke printcipi boyınsha jaratıladı, og'an jer uchastkasının' kadastr nomeri tiykar qılıp alınadı.

Kadastr nomeri – bul jer uchastkası, bina, inshaatqa tiyisli O'zbekistan Respublikası aymag'ında qaytalanbaytug'in nomer. Ol nızam hu'jjetleri menen belgilengen ta'rtipte onı du'ziwde beriledi ha'm dizimnen o'tkizilgen aymaqtın' jeke obekti retinde bar bolg'ang'a shekem saqlanıp qalınadı.

Kadastr boyınsha nomerlew sisteması jer uchastkaları, binalar ha'm inshaatlardıń' kadastr nomerlerin identifikatsiyalaw ha'm esapqa alıwdın' jeke sistemasına birlestirilgen.

To'mendegiler jer uchastkası, bina, inshaat kadastr nomerinin' ma'jbu'riy elementlerin payda etedi:

aymaqlar (Qaraqalpaqstan Respublikası, walayatlar ha'm Tashkent qalası) kodı;

aymaqlar quramındag'ı jerilikli rayon yamasa Qaraqalpaqstan Respublikası ha'm walayatlarg'a boysınıwshı qalalar sanı;

kadastr zonası kodı;

kadastr massivi kodı;

kadastr kvartalli kodı;

jer uchastkasının' kodı;

bina ha'm inshaattın' kodı;

bina, inshaat bir bo'liminin' kodı.

Ko'shpes mu'lk obektlerinin' kadastr nomeri to'mendegi du'ziliske iye:

AA:BB:CC:DD:EE:FFFF:GGGG:HHH

bunda:

AA – aymaqlardıń' (Qaraqalpaqstan Respublikasının', walayatlardıń' ha'm Tashkent qalasının') kodın bildiriwshı eki razryadlı onlıq sanı;

BB – aymaqlar quramındaǵı administrativlik-aymaqlıq du'zilmelerdin' (administrativlik rayonlar, Qaraqalpaqstan Respublikasına, walayatqa boysınıwshı qalalar) kodın bildiriwshi eki razryadlı onlıq san;

CC – kadastr zonaları kodın bildiriwshi eki razryadlı onlıq san;

DD – kadastr zonaları ko'leminde kadastr massivleri kodın bildiriwshi eki razryadlı onlıq san;

EE – kadastr massivleri ko'leminde kadastr kvartalları kodın bildiriwshi eki razryadlı onlıq san;

FFFF – kadastr kvartalları ko'leminde jer ushastkaları kodın bildiriwshi to'rt razryadlı onlıq san;

GGGG – jer ushastkaları ko'leminde bina ha'm inshaatlar kodın bildiriwshi to'rt razryadlı onlıq san;

HHH – bina inshaatlar bir bo'limi kodın bildiriwshi u'sh razryadlı onlıq san.

Usı ta'rtpipten kelip shıǵıp jer uchastkalarının' kadastr nomeri 14 razryadlı onlıq sannan ibarat bolıwı sha'rt.

Bina ha'm inshaatlardıń' kadastr nomeri, usı bina ha'm inshaatlar jaylasqan jer uchastkasının' kadastr nomerinen keyin bina ha'm inshaatqa berilgen to'rt razryadlı onlıq sannan ibarat kod qosılıp, 18 razryadlı onlıq sannan ibarat boladı.

Jergilikli rayon, Qaraqalpaqstan Respublikası ha'm walaytqa boysınıwshı qalalar ko'leminde kadastr zonaların, kadastr zonaları ko'lemindegi massivlerdi ha'mde massivler ko'lemindegi kvartallardı nomerlew (kodlaw), olardı zonalarg'a, massivlerge ha'm kvartallarg'a bo'liw processte a'melge asırıladı.

Kadastr zonaları, massivleri ha'm kvartalları barlıq hu'jjetlerde olardıń' kodı menen belgilenedi, olarg'a atama berilmeydi.

Kadastr zonaları, massivleri ha'm kvartallarının' shegaraları a'dette qalalar, qala rayonları, awıllardıń' administrativlik shegaraları boyınsha qabıl qılınadı. Keyinshelik administrativlik shegaralar o'zgergende, kadastr boyınsha bo'liniw sistemasına tiyisli o'zgerisler kiritiledi.

Jer uchastksına kadastr nomerin beriw jer ushastkası ko'shpes mu'lk obekti retinde du'zilgennen keyin rayon (qala) jer kadastr da'pterin toltırıw protsessinde a'melge asırıladı.

Jer uchastkalarına berilgen kadastr nomeri olardı esapqa alıw reestrda ko'rsetiledi.

Rayon (qala) aymag'ında jaylasqan tiyisli taraw kadastrlarına anıq atama yamasa nomer menen ayırıqsha esapqa alınatug'ın uzın qurılısh obektleri (kanallar, kollektorlar, avtomobil ha'm temir jollar) jaylasqan jerler g'arezsiz jer uchastkaları esaplanadı ha'm olarg'a rayon (qala) ko'leminde, olar qanday zonalar, massiv ha'm kvartallarda jaylasıwınan qa'ttiy na'zer, bir kadastr nomeri beriledi.

Uzun jer uchastkalarının' kadastr nomerini du'ziwde, olar qaysı zonada ko'birek jaylasqan bolsa, usı zona kodı, usı zonadag'ı qaysı massivte ko'birek jaylasqan bolsa, usı massiv kodı, usı massivte qaysı kvartallda ko'birek jaylasqan bolsa, usı kvartall kodı ha'm usı kvartalldag'ı na'wbettegi jer uchastkası kodı beriledi.

Jan'a jer uchastkası bir neshe kvartallar aymag'ınan berilgen bolsa, usı jer uchastkası qaysı kvartallda ko'birek jaylasqan bolsa, usı kvartall kodı beriledi ha'm aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw kartografiyalıq materiallarg'a tiyisli o'zgerisler kiritiledi.

Jan'adan su'wretke alıw (du'zetiwler kiritiw), dizimge alıw, jan'a kadastr kartaların (planların) tayarlaw protsessinde jer uchastkası, bina ha'm inshaattın' (olardıń bir bo'liminen tısqarı) kadastr nomerini payda etiwshi ma'jbu'riy elementleri (kodlar) o'zgartirilmeydi.

Binalar ha'm inshaatlardıń' kadastr nomeri ma'lim jer uchastkasındag'ı bina ha'm inshaatlarınıń' ha'r birine birinshisinen baslap, qalg'anlarına salıstırg'anda ta'rtip nomeri beriw jolı menen du'ziledi.

Bina inshaatlar haqqındag'ı mag'lumatlar bazasında, bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqtın' ma'mleket dizimnen o'tkizilgenligi haqqındag'ı guwahnamalarda ha'm basqa kadastr hu'jjetlerinde onıń' kodı, jer uchastkasınıń' kadastr nomerine qosılıp, mısal ushın, 0001-5 formada jazıladı ha'm "5" nomeri usı jer uchastkasında bes bina ha'm inshaat barlıg'ın bildiredi.

Bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqtın' ma'mleket diziminen o'tkerilgenligi haqqında guwalıqlardıń' bos betinde ha'r bir bina ha'm inshaattın' planınıń' ta'rtip nomeri, tolıq kadastr nomeri ha'm binanın' tu'ri jazıladı.

Bina ha'm inshaatlar bir bo'liminin' kadastr nomeri tiykarg'ı binanın' bir bo'limi retinde na'wbettegi nomer beriw jolı menen du'ziledi.

Bina ha'm inshaatlardıń' bir bo'limi bolıp, ol tiykarg'ı binadan basqa huqıqiy negizge iye (sha'rtli huqıq iyesi basqa) bolg'an onıń' ayırım xanaları (kvartiralar, ayrıqsha xanalar ha'm olardan ajıralıp turg'an basqa bo'limleri) esaplanadı.

Ko'p qabatlı u'ylerdegi kvartiralarg'a kadastr nomerini du'ziw protsessinde u'y-jay mu'lkdarları shirketleri yamasa usı u'ydi isletip turatug'ın basqa sho'lkemlerdin' jer uchastkası ha'm usı u'ydin' kadastr nomeri tiykar qılıp alınadı. Jer uchastkasındag'ı binanın' bir bo'limi retinde kvartira ta'rtip nomeri qabıl qılınadı.

Bina ha'm inshaatlarg'a kadastr nomeri usı binalarg'a ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqtı ma'mleket dizimnen o'tkiziw protsesinde jer uchastkasınıń' bina ha'm inshaatlar sa'wlelengen planı tayarlang'annan keyin beriledi.

Pu'tin jer uchastkasına, bina inshaatlarg'a bolg'an huqıq basqa shaxsqa o'tkende ha'm (yamasa) olarg'a bolg'an huqıq tu'ri o'zgergende, usı ko'shpes mu'lk obektlerinin' kadastr nomeri o'zgermeydi.

Jer uchastkalarının' shegaraları ha'm maydanı, olardı bo'liw yamasa qosıw yamasa bir bo'limin alıp qoyıw na'tiyjesinde o'zgergende ha'mde yag'nıy jer uchastkası payda etilgende, olarg'a belgilengen ta'rtipte kadastr nomeri beriledi.

Bunda aldın berilgen kadastr nomerleri biykar qılınadı ha'm olar kiyinshelik qollanılmaydı.

Ko'shpes mu'lk obektlerine berilgen kadastr nomerleri jer kadastrı da'pterinde, jerge bolg'an huqıq ma'mleket reestrinde, bina ha'm inshaatlardıń kadastr da'pterinde, bina ha'm inshaatlardı esapqa alıw reestrinde ha'm basqa kadastr hu'jjetlerinde ko'rsetilgen.

Ko'shpes mu'lk obektlerinin' kadastr nomerin du'ziwdin' misalları:

1. Jer uchastkası Qaraqalpaqstan Respublikası No'kis qalasında:

Qaraqalpaqstan Respublikasının' kodı	– 23,
No'kis qalasının' kodı	– 17,
Jer uchastkası jaylasqan kadastr zonası kodı	– 01,
Jer uchastkası jaylasqan kadastr massivinin' kodı	– 02,
Jer uchastkası jaylasqan kadastr kvartalı kodı	– 04,
Kadastr kvartalında jaylasqan jer uchastkasının' kodı	– 0157,
Jer uchastkasının' kadastr nomeri to'mendegishe boladı	

23:17:01:02:04:0157.

2. Bina ha'm inshaattın' kadastr nomeri:

Jer uchastkasının' kadastr nomeri – 23:17:01:02:04:0157

Usı jer uchastkasında 5 bina ha'm inshaat jaylasqan.

Ha'r bir bina ha'm inshaattın' kadastr nomeri to'mendegi sanlardan ibarat boladı:

23:17:01:02:04:0157:0001

23:17:01:02:04:0157:0002

23:17:01:02:04:0157:0003

23:17:01:02:04:0157:0004

23:17:01:02:04:0157:0005

Kadastr hu'jjetlerinde bina ha'm inshaattın' kadastr nomeri to'mendegishe ulıwmalastırılğan formada jazıladı: **23:17:01:02:04:0157:0001-5**

3. Ko'p qabatlı turar jaydag'ı kvartiranın' kadastr nomeri:

Jer uchastkasında jaylasqan 0001 kod berilgen turar jay binasının kvartiranın' ta'rtip nomeri 27 bolsa, kvartiranın' tolıq kadastr nomeri to'mendegishe boladı: **23:17:01:02:04:0157:0001-027**

Bunda 0001 turar jay binasının' kodi, 027 binanın' bir bo'limi – kvartiranin' kodi.

4.3. Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw kartalardı tayarlaw ta'rtibi.

Rayon, qala ha'm qalashalardıń aymaqların kadastr boyınsha bo'liw kartografiyalıq materiallarda (kartalar, planlar yamasa sxemalarda) a'melge asırıladı.

Rayon, qala ha'm qalashalardıń aymaqların kadastr boyınsha bo'liw ushın ha'r qanday qolay masshtabta bar rayon awıl xojalıg'ı kartaları, topografiyalıq kartalar tiykarında rayon, qala ha'm qalashalardıń arnawlı elektron kartaları ha'm planları tayarlanadı.

Qala ha'm qalashalardıń topografiyalıq kartaları bolmag'an tag'dirde, olardıń arnawlı sxemaları tayarlanadı. Usı sxemalarda zonalırdıń, massivleriniń ha'm kvartallarınıń shegaraları o'tetug'ın topografiyalıq elementler (jollar, kanallar, salmalar, kollektorlar, zaborlar h.b.) anıq tu'sirilgen bolıwı za'ru'r.

Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw kartaları, planları, sxemalarınin' masshtabı ha'r qanday bar yamasa jan'a payda bolg'an jer uchastkasınıń qaysı kvartal aymag'ına kiriwin anıq belgilew imkanın jaratıwı kerek.

Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw kartalarda, planlarda, sxemalarda zonalırdıń, massivlerdin' ha'm kvartallardıń shegaraları ha'm kodları ayırıqsha ren'lerde ko'rsetiledi.

Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw kartaları, planları, sxemaları olardı du'ziwshi qanige ha'mde rayon (qala) jer resursları ha'm ma'mleket kadastrı bo'limleri baslıg'ı ta'repinen imzalanadı, rayonlar (qalalar) arxitektura ha'm qurılıs basqarmaları (bo'limleri) menen kelisiledi.

4.4. Aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw materiallarına o'zgerisler kiritiw ta'rtibi

O'zbekistan Respublikası Ministirler Kabinetinin' 2001-jıl 31 dekabrdegi 492-sanlı qararına muwapıq Qaraqalpaqstan Respublikası Ministirler Ken'esi, walayatlar ha'm Tashkent qalası ha'kimleriniń qararları menen aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw materialları tastıyqlang'annan keyin eski ta'rtipke muwapıq jer uchastkalarına berilgen kadastr nomerleri belgilengen ta'rtipke muwapıq o'zgeritiledi.

O'zbekistan Respublikası Ministirler Kabinetinin' 2001- jıl 31 dekabrdegi 492- sanlı qararı menen tastıyqlang'an "O'zbekistan Respublikası aymaqların kadastr boyınsha bo'liw ha'mde jer uchastkaları, bina ha'm inshaatlardıń kadastr nomerlerin du'ziw ta'rtibi haqqında nızamg'a muwapıq bo'lingen zonalar, massivler ha'm kvartallar, tiykar saqlap qalınadı.

Aymaqların kadastr boyınsha bo'liw a'melge asırılğ'annan keyin adminstrativlik-aymaqlıq sistemag'a o'zgerisler kiritilgen tag'dirde, aymaqların

kadastr boyınsha bo'liw kartalarına, planlarına ha'm sxemalarına tiyisli o'zgerisler kiritiledi.

Rayonlar tamamlang'anda, olardın' kodları biykar qılınadı ha'm bul kodlar paydalanılmaydı. Tazadan rayonlar du'zilgende, olarg'a na'wbettegi kod beriledi, a'meldegi zonalar, massivler ha'm kvartallar, ilajı barınsha saqlap qalınadı.

Rayong'a boysınıwshı qalalar tu'rine o'tkizilgen walayatqa boysınıwshı qalalar aymaqlar quramındag'ı adminstrativlik aymaqlar qurılmalar quramınan shıg'arıp taslandı. Bunda walayat boyınsha rayonlar (qalalardın') aldın'ı berilgen kodları qayta ko'rip shıg'ılmaydı ha'm aldın'g'ı kodları saqlanıp qalınadı.

Walayatqa boysınıwshı qalalar rayong'a boysınıwshı qalalar tu'rine o'tkeriliwi mu'na'sibeti menen, olar rayon ko'leminde zona retinde qabıl qılınadı ha'm olarg'a na'wbettegi zona kodı beriledi. Usı qalalarda aldın du'zilgen zonalar ha'm olardın' kodları biykar qılınadı, massiv ha'm kvartallar aldın berilgen kodlar menen saqlanıp qalınadı.

Rayong'a boysınıwshı qalalar Walayatqa boysınıwshı qalalar tu'rine o'tkerilgende, olarg'a adminstrativlik aymaqlar qurılmalar retinde na'wbettegi kod beriledi ha'm olardın' kadastr boyınsha bo'liwdi saqlanıp qalınıwı mu'mkin.

Awıl xalqı punktleri qalashalar tu'rine o'tkizilgende, olarg'a zona retinde na'wbettegi kod beriledi ha'm olardın' kadastr boyınsha bo'liniwi saqlanıp qalınıwı mu'mkin.

Jer uchastkaları, bina ha'm inshaatlar haqqında mag'lumatlar bazasında, barlıq kadastr hu'jjetlerinde olardın' kadastr nomerleri tolıq jazıladı.

Belgilengen ta'rtipke qarsı ra'wishte berilgen kadastr nomerleri kadastr mag'lıwmatları bazasında ha'm basqa kadastr hu'jjetlerinde tiyisli ra'wishte tuwrılanadı.

Rayon (qala) boyınsha zonalar, massivler ha'm kvartallardın' jan'adan dizimi du'ziledi. Bunda jer uchastkasının' kodı keltirilmeydi.

Rayon (qala) boyınsha zonalar, massivler ha'm kvartallardın' jan'adan dizimi ha'mde aymaqlardı kadastr boyınsha bo'liw kartaları, planları, sxemaları rayon (qala) ha'kimlerinin' qararları menen tastıyıqlanadı, olardın' qararları Qaraqalpaqstan Respublikası Ministirler Kabineti, walayatlar ha'm Tashkent qalası ha'kimlerinin' qararları menen tastıyıqlanadı.

Keyinshelik adminstrativlik-aymaqlıq sistemalar quramında o'zgerisler payda bolıwı mu'na'sibeti menen aymaqlardın' kadastr boyınsha bo'liniwinde ju'zbergen o'zgerisler rayon (qala) ha'kimlerinin' qararları menen tastıyıqlanadı, olardın' qararları Qaraqalpaqstan Respublikası Ministirler Kabineti, walayatlar ha'm Tashkent qalası ha'kimlerinin' qararları menen tastıyıqlanadı

4.5. Jer uchastkalarının' kadastr nomerlerin esapqa alıw

Jer uchastkalarina kadastr nomerini beriw protsessini ta'rtipke saliw ha'm na'wbettegi kadastr nomerlerin duris aniqlaw maqsetinde, berilgen kadastr nomerleri sa'ykes ra'wishte esapqa alinip bariladi.

Jer uchastkalarinin' kadastr nomerlerin esapqa aliw arnawli reestrda elektron kartotekasi retinde standart da'stu'rlerden paydalanip a'melge asiriladi.

Jer uchastkalarinin' kadastr nomerlerin esapqa aliw reestri ha'r bir rayonda (qalada) kvartallar boyinsha electron formada ju'ritiledi.

Reestrda'n' basinda aymaqtin', zonanin', massivtin' ha'm kvartaldin' kodi keltiriledi. Jer uchastkalarinin' kadastr nomerlerin esapqa aliw reestrde jer uchastkasidan paydalanishinin' atisi, jer uchastkasiga berilgen kadastr nomeri jer uchastkasidan paydalanish tu'ri, jer uchastkasinin' maydani, kadastr nomerinin' biykar qiling'anlig'i haqqindag'i mag'lumatlar ko'rsatiledi.

Jer uchastkalarinin' kadastr nomerlerin esapqa aliw reestri to'mendegi ta'rtipte toltiriladi:

1-qatarda—ta'rtip nomeri;

2-qatarda—jerdan paydalanishni yuridikalik shaxstin' ra'smiy qisqartirilgan atisi yamasa fizikalik shaxstin' familiyasi ha'm toliq atisi, a'kesinin' atisi

3-qatarda—jer uchastkasiga berilgen to'rt razryadli onliq san kodi;

4-qatarda—jer uchastkasidan paydalanish tu'ri (jergilikli bina, islep shig'arish, du'kan, asxana, fermer xojalig'i, diyxan xojalig'i, turar jay h.b.);

5-qatarda—jer uchastkasinin' maydani gektarda;

6-qatarda kadastr nomeri biykar qiling'an tag'dirde "biykar qilindi" dep jaziladi ha'm jer uchastkasinin' o'zgeriwine tiykar bolgan hu'jjet atisi ha'm sa'nesi jaziladi.

		Qon'rat	15
		Respublikag'a boysiniwshi qalalar	
		Beruniy	16
		No'kis	17
		Taxiyatash	18
		To'rtko'l	19
		Xojeli	20
		Shimbay	21
		Qon'irat	22
A'ndijan welayati	17	Rayonlar	
		A'ndijan	01
		Asaka	02
		Baliqshi	03
		Boz	05
		Buloqasi	04
		Jalaquduq	06
		Izbosqan	07
		Marhamat	08
		Altinko'l	09
		Paxtaabat	10
		Ulug'nar	11
		Xojaabad	12
		Shahrixan	13
		Qorg'antepa	14
		Welayatqa boysiniwshi qalalar	
		A'ndijon	15
		Asaka	16
		Xanabad	17
Buxara welayati	20	Rayonlar	
		Buxara	01
		Bonkent	02
		Jandar	03
		Kogon	04
		Qarawilbazar	09
		Qarako'l	10
		Olot	05
		Peshku	06
		Romitan	07
		Shofirkon	08
		Qarawilbazar	09
		Qarako'l	10
		G'ijdiwan	11
		Welayatqa boysiniwshi qalalar	
		Buxara	12
		Kogon	14
Jizzax welayati	13	Rayonlar	
		Arnasay	01
		Baxmal	02

		G'allaaral	03
		Jizzax	04
		Dosliq	05
		Zarbdor	06
		Zafarabad	07
		Zomin	08
		Mirzasho'l	09
		Paxtakor	10
		Forish	11
		Yangiabad	12
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Jzzax qalasi	13
Qashqadariya welayati	18	Rayonlar	
		Mirishkor	01
		Diyxanabat	02
		Kasbi	03
		Kitob	04
		Koson	05
		Muborak	06
		Nishon	07
		Shiroqshi	09
		Shahrisabz	10
		Yakkabog'	11
		Qamashi	12
		Qarshi	13
		G'uzor	14
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Qarshi	
Nawayi welayati	21	Rayonlar	
		Konimex	01
		Nawbahar	02
		Karmaga	03
		Nurata	04
		Tamdi	05
		Ushquduq	06
		Xatirchi	07
		Qiziltepa	08
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Nawayi	09
		Zarafshan	10
Namangan welayati	16		
		Kosonsay	01
		Min'bulaq	02
		Namangan	03
		Narin	04
		Pop	05
		Turqorg'on	06
		U'yshi	07

		U'shqorg'an	08
		Chortoq	09
		Chust	10
		Yangiurg'on	11
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Namangan	12
Samarqand welayati	14	Rayonlar	
		Bulung'ur	01
		Jomboy	02
		Ishtixon	03
		Kattaqarg'an	05
		Qushrobot	04
		Narpay	06
		Nurobod	07
		Oqdariyo	08
		Payariq	09
		Pastdarg'om	10
		Paxtashi	11
		Samarqand	12
		Tayloq	13
		Urgut	14
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Kattaqurg'on	15
		Samarqand	16
Surxanda'riya welayati	19	Rayonlar	
		Angor	01
		Bandixon	02
		Boysun	03
		Denov	04
		Jarqog'an	05
		Qiziriq	06
		Qumqorg'an	07
		Muzrobod	08
		Altinsoy	09
		Sirosio	10
		Termiz	11
		Uzin	12
		Sherobd	13
		Sho'rshi	14
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Temiz	16
Sirda'riya welayati	12	Rayonlar	
		Boyovut	01
		Guliston	02
		Mirzobod	04
		Oqoltin	05
		Sayxunobod	06
		Sirda'riya	07

		Xovos	08
		Sardoba	09
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Gu'liston	10
Tashkent welayati	11	Rayonlar	
		Bekobod	01
		Buka	02
		Bustonliq	03
		Zangiota	04
		Qibiray	05
		Quyichirchiq	06
		Oqqorg'an	07
		Oxangaron	08
		Parkent	09
		Piskent	10
		Tashkent	11
		O'rtashirshiq	12
		Chinoz	13
		Joqari Shirshiq	14
		Yangiyol	15
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Angren	16
		Bekobod	17
		Olmalq	18
		Oxangaron	19
		Chirchiq	20
		Yangiyol	22
Ferg'ana welayati	15	Rayonlar	
		Bog'dod	01
		Beshariq	02
		Buvayda	03
		Dang'ara	04
		Yozyovon	05
		Kuva	06
		Oltinariq	07
		Oxunboboev	08
		Rishton	09
		Sux	10
		Toshloq	11
		Uchko'prik	12
		Farg'ona	13
		Furqat	14
		O'zbekistan	15
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Qoqan	16
		Quvasoy	18
		Arg'ilon	19
		Farg'ona	20

Xarezm welayati	22	Rayonlar	
		Bog'ot	01
		Gurlan	02
		U'rgensh	03
		Xonqa	04
		Xiywa	05
		Shovot	06
		Yangiariq	07
		Yangibozor	08
		Qushko'prik	09
		Xozarasp	10
		Walayatqa boysiniwshi qalalar	
		Urganch	11
Tashkent qalasi	10	Qalag'a boysiniwshi rayonlar	
		U'chtepa	01
		Bektemir	02
		Mirzo Ulug'bek	03
		Mirobod	04
		Sirgali	05
		Sobir Rahimov	06
		Ha'mza	07
		Chilonzor	08
		Shayhontoxur	09
		Yunusobod	10
		Yakkasaroy	11

5-TEMA. MA'MLEKET KADASTRLARI BIRDEN-BIR SISTEMASIN (MKBBS) JARATIW HA'M JU'RITIW

JOBA:

- 5.1. Ma'mleket kadastrlarinin' birden-bir sistemasin ju'ritiw;
- 5.2. Ma'mleket kadastrlari obektler ha'm subobektler ko'rinisi;
- 5.3. Ma'mleket kadastrlarin ju'ritiwdin' tiykarg'1 printspleri;
- 5.4. Ma'mleket kadastrlari birden-bir sistemasin ju'ritiw sxeması.

5.1. Ma'mleket kadastrlarinin' birden-bir sistemasin ju'ritiw

Ma'mleket kadastrlarinin' birden-bir sisteması O'zbekistan Respublikası ha'm onin' ayrim aymaqları ta'biyy-ekonomikalıq da'rejesinin' birden-bir ulıwma ma'mleket esap-kitabı ju'ritiliwin, bahalanıwın ta'miynlewge mo'lsherlengen ko'p maqsetli mag'lıwmat sistema ta'rzinde jaratıladı.

Ma'mleket kadastrlari birden-bir sistemasına kiritiletug'in ma'mleket kadastrlarinin' mag'lıwmatın usınıw ta'rtibi ma'mleket kadastrlarin ju'ritiw tarwindag'ı arawlı wa'killikli organ ta'repinen belgilenedi.

Ma'mleket kadastrlari birden-bir sistemasına to'mendegiler kiredi:

Ma'mleket jer kadastrı;

Paydalı qazılma ka'nleri, belgileri ha'm texnogen tuwindılar kadastrı;

Ma'mleket suw kadastrı;

Ma'mleket tog'ay kadastrı;

O'simlikler du'nyası obektleri ma'mleket kadastrı;

Haywanat du'nyası ma'mleket kadastrı;

Ayrıqsha qorg'alatug'in ta'biyy aymaqlar kadastrı;

Binalar ha'm imaratlar ma'mleket kadastrı;

Ma'mleket qalasazlıq kadastrı;

Gidrotexnika imaratları ma'mleket kadastrı;

Tariyxiy ha'm ma'deniy estelikler ma'mleket kadastrı;

Avtomobil jolları ma'mleket kadastrı;

Temir jollar ma'mleket kadastrı;

Transport kolodsları ma'mleket kadastrı;

Baylanıs obektleri ma'mleket kadastrı;

Energetika obektleri ma'mleket kadastrı;

Shig'ındıardı ko'mip taslaw ha'm utilizatsiya qılıw ma'mleket kadastrı;

Ta'biyy qa'wpi joqarı bolg'an aymaqlar (zonalar) ma'mleket kadastrı;

Texnogen qa'wpi joqarı bolg'an aymaqlar ma'mleket kadastrı;

Kartografiya-geodeziya ma'mleket kadastrı;

Aymaqlar ma'mleket kadastrı.

Ma'mleket kadastrlari birden-bir sistemasına nızam menen belgilengennen basqa ma'mleket kadastrlari da kiriw mu'mkin.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması (MKBBS) - ma'mleket kadastrının' tu'rlerin birlestirishı ko'p maqsetli mag'lıwmat sisteması.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması O'zbekistan Respublikası ha'm onın' ayırıqsha ayaqlarının' ta'biyiy ekonomikalıq da'rejesin birden-bir uluwma ma'mleket ta'repinen kompleks esapqa alıwı ha'm bahalawdı ta'miynlew maqsetinde jaratıladı ha'm ju'ritiledi.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasın ju'ritiw O'zbekistan Respublikası Jer resursları, Geodeziya, kartografiya ha'm ma'mleket kadastrı ma'mleketlik kamiteti («Jergeodezkadastr» ma'mleketlik kamiteti) ta'repinen a'melge asırıladi.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw normativ-huqıy hu'jjetler menen ta'rtipke salınıp barıladı.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması ma'mleket ha'kimi ha'm basqarıw organların, yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardı olardıń iskerligi ushın za'ru'r bolg'an barlıq tu'rdegi ma'mleket kadastrları mag'lıwmatları menen tez ta'miynlew ushın mo'lsherlengen.

Belgilengen ta'rtipke muwapıq anıqlang'an kadastr obektlerinin' huqıy atag'ı haqqındag'ı mag'lıwmatlar, kartografiya-geodeziya materiyalları, statistikalıq esapqa alıw mag'lıwmatları, ma'mleket kadastrları mag'lıwmatları Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasının' tiykarın payda etedi. Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması shen'berinde ayaqlardı kompleks bahalaw ushın za'ru'r bolg'an basqa mag'lıwmatlar da ja'mlenedi.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasında belgilengen shegaralarda ha'r bir esapqa alıng'an jer ju'zesi uchastkası ushın onın' geografialıq jag'dayı, huqıy atag'ı, mug'dar ha'm sapa klassifikatsiyaları ha'mde ta'biyiy bahalaw, xojalıqlar ha'm basqa kadastrlar obektleri haqqında hu'jjetlestirilgen mag'lıwmatlar bolıwı kerek.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması obektleri haqqında mag'lıwmatlar Respublika ushın birden-bir texnologiya boyınsha:

Ma'mleket jer kadastrı boyınsha - «Jergeodezkadastr» ma'mleket kamiteti;

Ka'nler, paydalı qazılmalar ha'm texnogen tuwındılardıń ju'zege shıg'ıw halları ma'mleket jer kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ma'mleket geologiya ha'm mineral resurslar basqarması;

Ma'mleket suw kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti janındag'ı Gidrometeorologiya xizmeti orayı (ta'biyiy suw derekleri), O'zbekistan Respublikası Ma'mleket geologiya ha'm mineral resurslar basqarması (jer astı suwları), O'zbekistan Respublikası Awıl ha'm suw xojalıg'ı ministrliги (suw resurslarınan paydalanıw ha'm jerlerdin' meliorativ jag'dayı);

Ma'mleket tog'ay kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Awıl ha'm suw xojalıg'ı ministrılginin' Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması;

O'simlikler du'nyası obektleri ma'mleket kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ma'mleket ta'biyattı qorg'aw bas basqarması;

Haywanat du'nyası ma'mleket kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik Ta'biyattı qorg'aw bas basqarması;

Ayrıqsha qorg'alatug'in ta'biyiy aymaqlar ma'mleket kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik Ta'biyattı qorg'aw bas basqarması;

Binalar ha'm imaratlar ma'mleket kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası «Jergeodezkadastr» ma'mleket basqarması;

Ma'mleket qalasazlıq kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ma'mleket arxitektura ha'm qurılıs basqarması;

Gidrotexnika imaratları ma'mleket kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti janındag'ı iri ha'm ayrıqsha kerek suw xojalıg'ı obektlerinin' texnikalıq jag'dayın ha'mde biyqater islewin baqlaw ma'mleket inspektsiyası, basqa wa'killikli organlar;

Ma'deniy miyras obektleri ma'mleket kadastrı boyınsha - O'zbekistan Respublikası Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrliги;

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya jerleri ma'mleket kadastrı- O'zbekistan Respublikası Ma'mleket ta'biyattı qorg'aw basqarması;

Kartografiya-geodeziya ma'mleket kadastrı- «Jergeodezkadastr» ma'mleket basqarması ta'repinen usınıladı;

Tiyisli ma'mleket kadastrların ju'ritiw boyınsha wa'killikli organlar nızam hu'jjetleri menen belgilenedi.

Ma'mleket kadastrların ju'ritiw ta'rtibi O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti ta'repinen tastıyıqlanatug'in tiyisli nızamlar menen belgilenedi. Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması mag'lıwmatları ma'mleket basqarıwı barlıq organları, yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar, tap sonday shet ellik yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar ushın ma'jbu'riy ku'shke iye. Kadastr hu'jjetleri mu'lkshilik ha'm xojalıq ju'ritiw din' barlıq formalarındag'ı obektleri haqqında g'ı huqıqıy, ekonomikası ha'm texnikalıq mag'lıwmatların' baslang'ısh deregi retinde qabıl etiliwi kerek.

To'mendegiler Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasın ju'ritiw din' tiykarg'ı printspleri esaplanadı:

Ha'r bir kadastr obektleri tu'ri boyınsha O'zbekistan Respublikasın barlıq aymaqların tolıq o'z ishine alıw;

Orın koordinatalarının' birden-bir sistemasın qollaw;

Kadastr mag'lıwmatların rawajlandırırw metodologiyasının' birden birligi;

Kadastr mag'lıwmatların isenimliliги;

Kadastr mag'lıwmatlarının' ashıqlıg'ı.

A'meldegi kadastrlar ha'm formatsiyalar sistemaları shen'berinde aling'an obektlerdin' esabı ha'm dizimnen o'tkeriliwi na'tiyjeleri Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasına «Jergeodezkadastr» ma'mleket basqarması ha'm ma'mleketke tiyisli kadastrların ju'ritiw haqqındag'ı nızamlar menen belgilen ta'rtipte ma'mleket basqarıw organları ha'mde jergilikli ma'mleket ha'kimiyatı organları ta'repinen biypul beriledi.

«Jergeodezkadastr» ma'mleket basqarması ha'm mag'lıwmatlardı usınıwshı organlardın' a'meldar shaxsları Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasındag'ı mag'lıwmatlardın' isenimliligi ushın nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte juwap beredi.

Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw menen baylanıslı jumıslar ma'mleket byudjeti aqshaları esabınan qarjılandırıladı.

5.2. Ma'mleket kadastrları obektler ha'm subektler ko'rinisi

Jer, paydalı qazılma ka'nleri, belgileri ha'm texnogen tuwındılar, suwlar, tog'aylar, o'simlikler ha'm haywanat du'nyası, ayırıqsha qorg'alatug'ın ta'biyiy aymaqlar, ta'biyiy ha'm texnogen qa'wpi joqarı bolg'an shegaralar, islep shıg'arıw ha'm paydalanıw shıg'ındıların ko'mip taslaw ha'm utilizatsiyalaw jerleri, binalar ha'm imaratlar, geodeziya punktleri, avtomobil jolları ha'm temir jollar, transport ha'm injenerlik kommunikatsiyaları ma'mleket kadastrlarının' obektleri esaplanadı. Nızamda ma'mleket kadastrlarının' basqa obektleri de na'zerde tutılıwı mu'mkin.

5.3. Ma'mleket kadastrların ju'ritiwdin' tiykarg'ı printspleri

Ma'mleket kadastrların juritiwdin' tiykarg'ı printspleri to'mendegilerden ibarat:

Kadastr obektlerinin' ha'r bir tu'ri boyınsha O'zbekistan Respublikasının' pu'tkil aymag'ın tolıq o'z ishine alıwı;

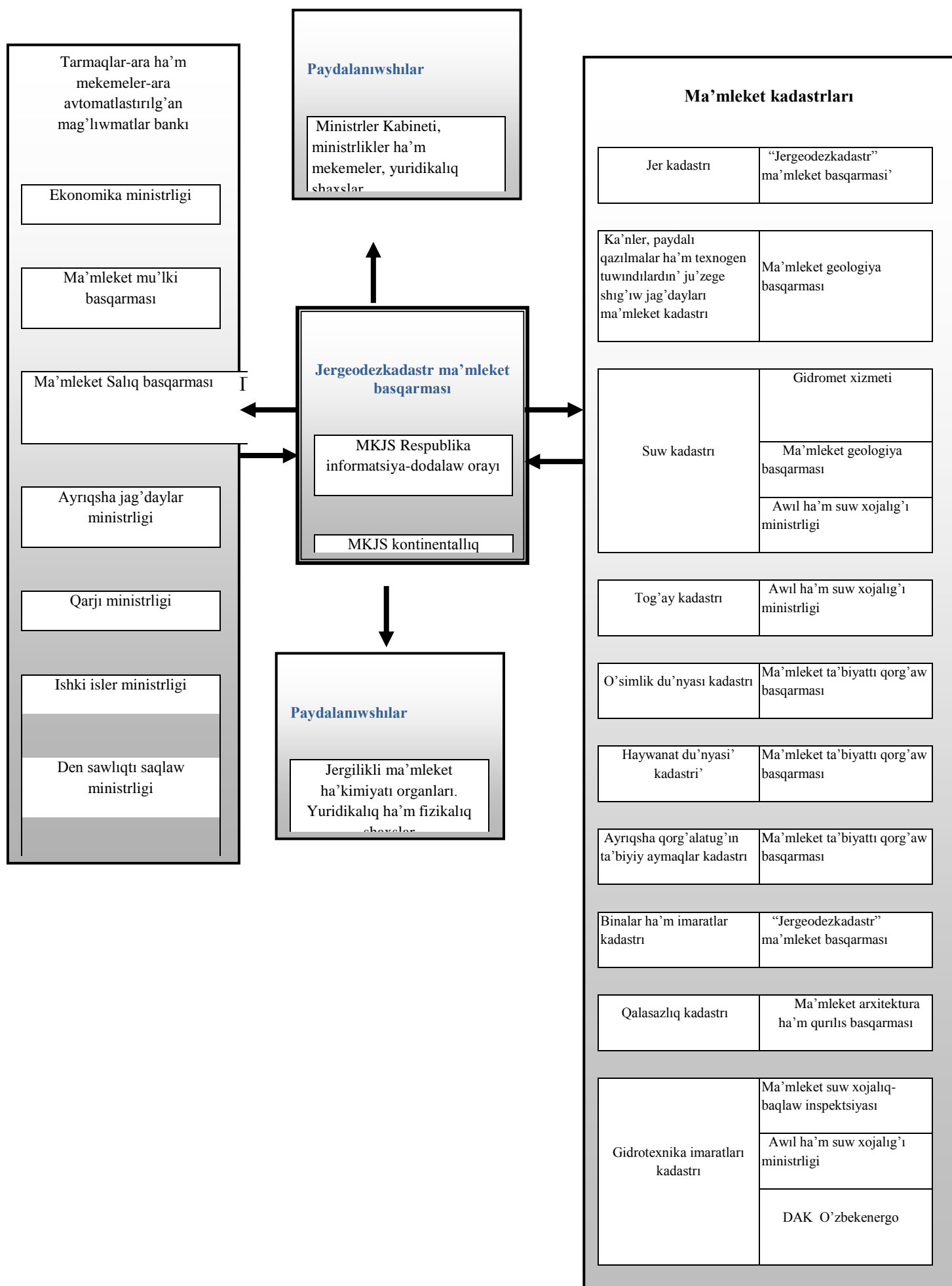
Kosmoslıq koordinatalardın' birden-bir sistemasın qollaw;

Kadastrg'a baylanıslı mag'lıwmattı rawajlandırırw usılının' birden birligi;

Kadastrg'a baylanıslı mag'lıwmattın' anıqlıg'ı;

Kadastrg'a baylanıslı mag'lıwmattın' ha'mme ushın ashıqlıg'ı;

5.4. MA'MLEKET KADASTRLARI BIRDEN-BIR SISTEMASINI JU'RITIW SXEMASI

6-TEMA: AYMAQLARDIN' MA'MLEKETLIK KADASTRIN JU'RITIW TA'RTIBI

JOBA:

- 6.1. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrının' maqsetleri ha'm wazıypaları;
- 6.2. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı du'zilisi ha'mde onı du'ziwdi payda etiw ha'm ju'ritiw;
- 6.3. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrın du'ziw ta'rtibi;
- 6.4. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;
- 6.5. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatların paydalanıwshılarg'a beriw ta'rtibi.

6.1. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrının' maqsetleri ha'm wazıypaları Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı "Ma'mleketlik kadastrları haqqındag'ı O'zbekistan Respublikası Nızamına, O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16 fevraldag'ı 66-sanlı qararı menen tastıyıqlang'an Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı nızamg'a basqa normativ-huqıqiy hu'jjetlerge sol nızamg'a ko're payda etiledi ha'm ju'ritiledi.

O'zbekistan Respublikasının' siyasiy-aymaqlıq birlikleri Qaraqalpaqstan Respublikası walayatlar ha'm Tashkent qalası qalashalar olarg'a salıstırg'anda aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı juritiletug'ın aymaqlar esaplanadı.

Ayrım jag'daylarda olarg'a salıstırg'anda aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiletug'ın aymaqlar ekonomikalıq region ya'ki erkin ekonomikalıq zona ha'm basqalar bolıwı mu'mkin.

MKBBSg'a kiriwshi ha'mme ma'mleketlik kadastrlardın' obektleri, turaqlı aymaқта jaylasqan sanaat, transport, den sawlıqtı saqlaw, ta'lim, ma'deniyat, sotsiallıq taraw, turaqlı ham basqa ahmiyetke iye bolg'an obektler, sonın' menen birge usı obektler haqqındag'ı geoken'islik, statistikalıq ha'm basqa za'ru'r mag'lıwmatlar ha'm ja'ne olar jaylasqan aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı obektleri esaplanadı.

O'zbekistan Respublikası jer resursları, geodeziya, kartografiya ha'm ma'mleketlik kadastrı ma'mleket kamiteti ("Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti) aymaqlar ma'mleketlik kadastrın payda etiw ha'm ju'ritiw boyınsha arnawlı wa'kilikli organ esaplanadı.

Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrın du'ziw ha'm ju'ritiw jumısları O'zbekistan Respublikası ma'mleketlik byujeti daramatları ha'm nızam hu'jjetleri menen qadag'an etilmegen basqa derekler esabınan qarjılandıradı.

Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı aymaqlardın' tabiiy-resurs ha'm xojalıq da'rejesi, sotsial-ekonomikalıq rawajlanıwı ha'm ekologiyalıq jag'dayın esapqa alıw ha'm bahalaw maqsetlerinde du'ziledi ha'm ju'ritiledi.

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı ma'mleket ha'kimyatı ha'm basqarıwshı organların, jergilikli ma'mleket ha'kimyatı organların, lawazımlı yuridiklik ha'm fizikalıq shaxslardı aymaqlıq rawajlandırıw ha'm aymaqlardı basqarıw tarawında qararlar qabıl qılıw ushın za'ru'r bolg'an, aymaqlardıń ta'biyiy-resurs ha'm xojalıq da'rejesi, sotsial-ekonomikalıq rawajlandırıw ha'm ekologiyalıq jag'dayı haqqındag'ı kompleks, anıq xabar menen ta'minlew ushın mo'lisherlengen.

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziw to'mendegi faktorlar tiykarında a'melge asırıladı;

Ha'mme da'rejelerde aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw metodologiyasının' birdey ekenligi;

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı ju'ritiletug'ın aymaqlarg'a qarag'anda aymaqlardıń ta'biyiy-resurs ha'm xojalıq da'rejesi, sotsial-ekonomikalıq rawajlanıwı ha'm ekologiyalıq jag'dayın tolıg'ı menen qamtıp aladı;

Ken'isliktegi koordinatalardıń birden-bir dizimin ha'm jalg'ız kartagrafiyalıq tiykarların qollaw;

Ha'mme obektler boyınsha geoken'islik mag'lıwmatlardı qa'liplestiriw metodologiyasının' jalg'ız ekenligi;

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı informatsiya resurslarının' a'hmiyetlilik, tuwrılıg'ı, tolıqlıg'ı, pu'tinligi, anıqlıg'ı, ayqınlıg'ı ha'm hu'jjetlerge tiykarlang'anlıg'ı;

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlarının' ashıqlıg'ı ha'm onnan ha'mme paydalanıwı mu'mkinligi, onı alıw, tarqatıw ha'm saqlawdıń nızamlılıg'ı;

Jer kadastrı ha'm basqa ma'mleketlik kadastrlarının' mag'lıwmatlar dizimleri ha'm informatsiya resursların payda etiwshi reestrler menen o`z ara baylanısqaqlıg'ı;

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' informatsiya resursların du`ziw, jan'artıw, qayta islew, saqlaw, usınıw ha'm olardan paydalanıwdı ta'minleytug'ın aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' bazalıq subiektleri iskerligin muwapıqlastırıw;

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın du`ziw ha'm ju'ritiw jumısları menen muwapıqlastırıw.

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlarının' kompleksligi, tolıqlıg'ı ha'm durıslıg'ı;

Aymaqlıq rawajlanıwdı rawajlandırıw ha'm aymaqlardı basqarıw;

Xalıq turmıs iskerliginin' qa'wipsiz ortalıg'ın qa'liplestiriw;

Aymaqlardı ta'biyiy ha'm texnogen tu'rdegi ku'tilmegen jag'daylardan qorg'aw;

Aymaqlarda xalıqtı, islep shıg'arıw obektlerin ha'm islep shıg'arıw ku'shlerin bir tu'rde bo'listiriliwi;

Atirap ta'biyiy ortalig'ının' pataslanıw da'rejesin paseytiriw;

Sanaat obektleri ha'm basqa obektlerdin' injenerlik-transport infraduzilmesi u'nemli ha'm isenimli iskerlik ko`rsetiwi;

Aymaqlardı u'zliksiz rawajlandırıw maqsetinde ta'biyiy resurslardı ha'm ayırıqsha orıng'a iye aymaqlardı, sonın' menen qorg'alatug'ın ta'biyiy aymaqlardı, tariyxiy obektlerdi, ma'deniy miyras obektlerdi, awıl xojalıg'ına mo`lsherlengen jerlerdi, suw resursların ha'm tog'aylardı qorg'aw ha'm olardan aqılǵ'a muwapıq paydalanıw;

Aymaqlardı rawajlandırıw ha'm basqarıwdın' basqa ma'seleleri boyınsha basqarıw qararları qabil etiliwin ta'minleniwi kerek.

6.2. Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı du`zilmesini ha'mde onı du`ziwdi payda etiw ha'm ju`ritiw

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı sisteması to'mendegilerdi o`z ishine aladı:

- 1) sho`lkemleskenlik du`zilisi;
- 2) texnikalıq ha'm da'stu'riy qurallar;
- 3) informatsiya resursları;
- 4) metamag'lıwmatlar bazaları;
- 5) geoken'islik mag'lıwmatlar servisleri;
- 6) narmativ-huqıqiy hu'jjetler, texnikalıq reglamentler ha'm standartlar.

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' quramlıq du`zilmesin to'mendegiler payda etiledi:

O`zbekistan Respublikası ekonomika ministrliǵı, jergilikli ma'mleket ha'kimiyatı organları (aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlarınan paydalanıw);

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju`ritiw boyınsha wa'killi organ retinde "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti;

Geodeziya ha'm kartografiya milliy orayı, Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar, ha'm Tashkent qalası, rayonlar(qalalar) jer du`ziw ha'm ko`shpes mu'lk kadastrı ma'mleketlik ka`rxanaları;

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı sistemasın dizimnen o`tkeriwi ha'm esapqa alınıwı kerek bolǵ'an informatsiya resursların du`ziw, jan'alaw, qayta islew, saqlaw, usınıs etiw ha'm olardan paydalanıwdı a'melge asırılǵ'an ma'mleket ha'm xojalıq basqarıwı organları mu'lkshiliktin' ha'mme formadag'ı xojalıq ju`ritiwshi subektler.

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı ulıwma ma'mleketlik (MKBBS ha'm Milliy geoinformatsion sisteması), Qaraqalpaqstan Respublikası, walayatlar ha'm Tashkent qalası, rayonlar (qalalar) da'rejesinde ju`ritiledi.

Aymaqlardın' ma`mleketlik kadastrın du'ziw ha`m ju`ritiw "Jergeodezkadastr" ma`mleketlik kamiteti quramına kırıwshi karxanalar:

Respublika darejesinde – Geodeziya ha`m kartografiya milliy orayı;

Region, rayon ha`m qala da`rejesine – tiyisli aymaqlıq jer du'ziw ha`m ko`shpes mu`lk kadastrı ma`mleketlik karxanaları ta`repinen a`melge asırıladı.

Aymaqlardın' ma`mleketlik kadastrının' quramlıq du`zilisine o`z wa`killikleri shen`berinde aymaqlardın' ma`mleketlik kadastrı sisteması ushın informatsiyalıq resursların usınıw ushın juwapker bolg'an to`mendegi bazalıq subektler kiredi:

1) O`zbekistan Respublikası awıl ha`m suw xojalıg'ı ministrliğı– to`mendegi mag`lıwmatlar ushın:

Awıl xojalıg'ına arnalg'an jerlerden paydalanıw;

Irrigatsiya sistemaları ha`m inshaatları jaylasıwı ha`m jag`dayı haqqındag'ı mag`lıwmatlar ushın:

Gidrotexnika inshaatları ma`mleketlik kadastrı mag`lıwmatları (kapitallıg'ı III klasstan to`men gidrotexnika inshaatları boyınsha – inshaatlardın' tiyisililigi boyınsha); O`zbekistan Respublikası Awıl xojalıg'ı ministrliğı qasındag'ı Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması – ma`mleket tog'ay kadastrı mag`lıwmatları ushın;

2) O`zbekistan Respublikası Ishki isler ministrliğı – to`mendegi mag`lıwmatlar ushın:

Texnogen qa`wipi joqarı bolg'an zonalar ma`mleketlik kadastrı (partlaw qa`wipi ha`m o`rt qa`wipi joqarı bolg'an zonalar (obektler)-bo`lim mag`lıwmatları;

Ishki isler organlarının' aymaqlıq bas basqarmaları ha`m bo`limleri, tayanış punktleri, jol-patrul xizmeti, o`rt qa`wipsizligi xizmeti postlarının' ha`m ishki isler organları blok-postlarının' jaylasıwı ha`m baylanıs mag`lıwmatları haqqındag'ı mag`lıwmatlar ushın;

3) O`zbekistan Respublikası Ayrıqsha jag`daylar ministrliğı:

Jerdegi obektlerdin' o`zgeriwine sebep bolg'an ta`biyiy ha`m texnogen tu`rdegi ayrıqsha jag`daylar haqqındag'ı mag`lıwmat ushın;

Texnogen qa`wipi joqarı bolg'an zonalar ma`mleketlik kadastrı (bo`lim – qa`wipi joqarı bolg'an, adamlardı evakuatsiya etiw ya`ki ko`shiriwdi talap qılatug'in zonalar) mag`lıwmatları ushın;

4) O`zbekistan Respublikası Ma`deniyat ha`m sport isleri ministrliğı – materiallıq ma`deniy miyras obektleri ma`mleketlik kadastrı mag`lıwmatları ha`m usı obektlerge xızmet ko`rsetiwshi oraylardın' baylanıs mag`lıwmatları ushın;

5) O`zbekistan Respublikası Den sawlıqtı saqlaw ministrliğı – to`mendegi mag`lıwmatlar ushın texnogen qa`wipi joqarı bolg'an zonalar kadastrı (bo`lim – ku`shli ta`sir etiwshi za`ha`rli ximiyalıq elementler, pestitsitler, radioizotop

o'nimleri, radioaktiv elementlar ha'm basqa elementlar di islep shig'ariv, qayta islew, saqlaw ha'm olardan paydalaniv obektlari) mag'livmatlari ushin;

Den sawliqtiv saqlaw oraylari: keselxanalar, klinikalar, poliklinikalar, feldsherlik ha'mde jaraxatlaniv punktlari, dispantserler ha'm basqalardin' jaylasiv ha'mde baylanis mag'livmatlari haqqindag'iv mag'livmatlar ushin;

6) O'zbekistan Respublikasi Xaliv ta'lim ministrliqi-ulivma orta mektep ta'lim oraylarinin' jaylasiv ha'm baylanis mag'livmatlari haqqindag'iv mag'livmatlar ushin;

7) O'zbekistan Respublikasi Joqari ha'm orta arnavli bilimlendiriv Ministrliqi, quramindag'iv joqari oqiv orinlari bolg'an ministrliklar ha'm mekemeler-mekemege tiyisli joqari oqiv orinlarinin' jaylasiv ha'm baylanis mag'livmatlari haqqindag'iv mag'livmatlar ushin;

O'zbekistan Respublikasi Joqarg'iv ha'm orta arnavli ta'lim ministrliginin' Orta arnavli ka'sip o'ner ta'limi orayiv-orta arnavli, ka'sip-o'ner ta'limi oraylari jaylasiv ha'm baylanis mag'livmatlari haqqindag'iv mag'livmatlar ushin;

8) O'zbekistan Respublikasi Baylanis, informatsiyalariv telekommunikatsiya texnologiyalari ma'mleketlik komiteti – baylanis obektlari ma'mleketlik kadastriv mag'livmatlari ushin;

9) O'zbekistan Respublikasi Ma'mleketlik geologiya ha'm mineral resurslar komiteti – to'mendegi mag'livmatlar ushin:

ka'nlar, paydaliv qazilmalar ha'm texnogen ha'diyselelerin' kelip shig'ariv jag'daylari ma'mleketlik kadastriv mag'livmatlari ushin:

Ta'biyiv qa'wip joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastriv (bo'lim – qa'wipli geologiyaliq protsestin' kelip shig'ariv zonalariv) mag'livmatlari ushin:

10) O'zbekistan Respublikasi Ma'mleketlik Arxitektura ha'm qurilis kamiteti – to'mendegi mag'livmatlar ushin:

ma'mleketlik qala-qurilis kadastriv mag'livmatlari;

quriliv atirg'an bina ha'm inshaatlar haqqindag'iv mag'livmatlar ushin.

11) O'zbekistan Respublikasi Tabiyativ qorg'aw ma'mleketlik kamiteti - to'mendegi mag'livmatlar ushin:

hayvanat du'nyasi ma'mleketlik kadastriv mag'livmatlari;

o'simlik dunyasi ma'mleketlik kadastriv mag'livmatlari ushin;

shig'indilardi ko'miw ha'm utilizatsiya qiliv ma'mleketlik kadastriv mag'livmatlari;

qorg'alatug'm ta'biyiv aymaqlar ma'mleketlik kadastriv mag'livmatlari ushin;

12) O'zbekistan Respublikasi Ma'mleketlik statistika komiteti – xaliv saniv haqqindag'iv statistika mag'livmatlar, sonday-aq O'zbekistan Respublikasi Ministrler Kabineti ta'repinen tastiyqlang'an Ma'mleketlik statistika isleri

da`stu`riy shen`berinde qa`liplesetug`ın rayonlar (qalalar) boyınsha ayrıqsha statistikalıq ko`rsetkishler ushın;

13) “Jergeodezkadastr” ma`mleketlik kamiteti - to`mendegi mag`lıwmatlar ushın:

ma`mleketlik jer kadastrı mag`lıwmatları;

binalar ha`m inshaatlar ma`mleketlik kadastrı mag`lıwmatları ushın.

14) O`zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti qasındag`ı gidrometeorologiya xizmeti orayı-to`mendegi mag`lıwmatlar ushın:

Ma`mleketlik suw kadastrı (jer u`sti suwları, jer astı suwları, suw resurslarınan paydalanıw) mag`lıwmatları;

ta`biyiy qa`wip joqarı bolg`an zonalar ma`mleketlik kadastrı (bo`lim - gidrometeorologiyalıq ha`diyseler qa`wipi joqarı bolg`an zonalar) mag`lıwmatlar ushın;

15) O`zbekistan Respublikası Pa`nler akademiyası-to`mendegi mag`lıwmatlar ushın:

ta`biyiy qa`wip joqarı bolg`an zonalar ma`mleketlik kadastrı (bo`lim - seysmik qa`wipi joqarı bolg`an zonalar) mag`lıwmatları;

texnogen qa`wipi joqarı bolg`an zonalar ma`mleketlik kadastrı (bo`lim - yadro fizikası ka`rxanalarındag`ı radiyatsiya qa`wipi joqarı bolg`an zonalar) mag`lıwmatlar ushın;

16) O`zbekistan Respublikası “Sanoatgeokontexnazorat” ma`mleket inspetsiyası-texnogen qa`wip joqarı bolg`an zonalar ma`mleketlik kadastrı (bo`lim - islep shıg`arıw obektlerinde, partlaw qa`wipi ha`m radiyatsiya qa`wipi bolg`an obektlerde bolıwı mu`mkin bolg`an avariya jag`dayları qa`wipi joqarı bolg`an zonalar) mag`lıwmatları ha`m texnogen qa`wip joqarı bolg`an obektlerden paydalanıwshı sho`lkemlerdin` baylanıs mag`lıwmatları ushın;

17) O`zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti qasındag`ı “Davsuvxo`jaliknazorat” ma`mleket inspetsiyası - gidro texnika inshaatları ma`mleketlik kadastrı (ma`mleket mu`lkinde bolg`an respublika ha`m region suw xojalıg`ı ha`m energetika sistemalarına kiretug`ın kapitallıg`ı I, II, III klasslı gidrotexnika inshaatları boyınsha) mag`lıwmatları ushın;

18) “O`zbekistan temir jolları mamleket aksionerlik kompaniyası - temir jollar ma`mleketlik kadastrı ushın;

19) “Uzavtoyo`l” ma`mleket aksionerlik kompaniyası - avtomobil jollar ma`mleketlik kadastrı ushın;

20) “Uzbekenergo” ma`mleket aksionerlik kompaniyası - to`mendegi mag`lıwmatlar ushın:

inergetikalıq obektleri ma`mleketlik kadastrı mag`lıwmatları;

gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrı (kapitalıg'ı III klasstan to'men gidrotexnika inshaatları boyınsha - inshaatlardıń tiyisiligi boyınsha) mag'lıwmatları ushın;

21) "Uzbekneftgaz" milliy holding kompaniyası - jetkerip beriw quwırları ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları ushın.

Geokosmıslıq mag'lıwmatlar koordinatalardıń ma'mleketlik ha'm jergilikli sistemalarında, obektlerdin' esapqa alınıwı bolg'an kodların, sonday-aq aymaqlar ma'mleketlik kadastrı geoinformatsion sisteması mag'lıwmatlar bazasında geokosmoslıq obektlerdi sanlı tariyplew qag'ıydaları belgilengen tu'rde obektlerdin' klassları ha'm qa'siyetleri dizimin belgilewshi ma'mleketlik kadastrı tu'sindiriw ha'm kodlawdıń jalg'ız sistemasına ko're sanlı formada du'ziledi.

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlar sistemasına texnikalıq ha'm da'stu'riy qurallarına aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı informatsiya resursları dizimnen o'tkeriliwi, esapqa alınıwı, saqlanıwı, paydalanıwshılarg'a beriliwi geoportalları ha'mde geoinformatsion sistemaları tarmag'ı kiredi.

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı informatsiya resurslarının' du'zilisi ha'm tolıq mazmunı "Jergeodezkadastr" ma'mleket komiteti ta'repinen o'z wa'killikleri shen'berinde aymaqlardıń sisteması ushın informatsiya resursları beriliwi ushın juwapker bolg'an ministrlıklar ha'm organlar menen kelisilgen tu'rde belgilenedi.

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrlardıń mag'lıwmatları informatsiya resursları aymaqtıń quramı, du'zilisi, sıpatı, ayırım bo'limleri geokosmoslıq mag'lıwmatlardan paydalanıw sha'rtleri ha'm olardı du'ziwshiler haqqındag'ı mag'lıwmatnama mag'lıwmattı o'z ishine aladı. Kadastr hu'jjetleri ha'm geokosmoslıq mag'lıwmatlar tu'rine qarap, metamag'lıwmatlar basqa mag'lıwmatnamag'a informatsiyanı o'z ishine alıwı mu'mkin.

Metamag'lıwmatlardıń tartipke salıng'an toplamların o'z ishine alıwshı metamag'lıwmatlar bazaları tiyisli aymaqlıq jer du'ziw ha'm ko'shpes mu'lk kadastrı ma'mleket karxanaları ta'repinen du'ziledi ha'm de geokosmoslıq mag'lıwmatlar ha'm mag'lıwmat sistemalar servislerin izlew, sıpatın bahalaw, olardan paydalanıw sha'rtlerin ta'minlew ushın geopartallar tarmag'ında jaylastırıladi.

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrı sistemasına to'mendegi informatsiya sistemaları servislerine iye bolg'an geopartallar tarmag'ı jaratıladi ha'm og'an xizmet ko'rsetiledi:

1) mag'lıwmat tarmaqlarında geokosmoslıq mag'lıwmatlar toplamları ha'm servislerin anıqlawdı ta'minleytug'ın izlew servisleri;

2) geokosmoslıq mag'lıwmatlar toplamların geokosmoslıq obektlerdin' tu'sindirmeleri haqqındag'ı mag'lıwmattı ha'm metamag'lıwmatlar quramın ko'rip shıg'ıw servisleri.

3) kadastr mag'lıwmatlarına tikkeley kiriwdi ya'ki olardan ko'shirmeler alıwdı ta'miynleytug'ın kiriw servisleri;

4) geokosmoslıq mag'lıwmatlar koordinataların bir koordinata sistemasınan ya'ki kartografiyalıq proektsiyadan basqasına almastırıwdı ta'miynleytug'ın almastırıw servisleri.

Metodikalıq, lingvistik, texnik ha'm dastu'riy qurallar aymaqlardın' ma'mleketlikalıq kadastrın du'ziw ha'm ju'ritiw processinde to'mendegi tiykarg'ı operatsiyalardın' avtomobillestirilgen tu'rde orınlanıwın ta'miynlewi kerek:

elektron xujjetler aylanıwı ha'm kadastr mag'lıwmatları almasıwının' birden-bir sistemadan paydalanıl'ınan tu'rde basqa kadastrlar ha'm axborot sistemaları menen hu'jjetlestirilgen mag'lıwmatlar almasıwı;

aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı axborot sistemasında saqlanıp atır'ınan mag'lıwmatlardan rezerv ko'shirme ko'shiriw ha'm olardı qorg'aw:

jan'a hujjetler ha'm mag'lıwmatlardı dizimnen o'tkeriw ha'm esapqa alıw, sonday-aq belgilengen ta'rtipte haqıyqıy emes dep tabıl'ınan hu'jjetler ha'm mag'lıwmatlardın' saqlanıwın arxiv rejimge o'tkeriw jolı menen axborot resurslarının' a'hmiyetin asırıw;

geokosmoslıq mag'lıwmatlar bazasın kiritiw, redaktorlaw ha'm saz halda saqlaw, aymaqlar ma'mleketlik kadastrı sanlı kartaların qa'liplestiriw, shıg'arıw ha'm olardan paydalanıw;

mag'lıwmattı obektin' adresi yamasa dizimnen o'tkeriw (identifikatsiya) sanlı, jer uchastkasının' koordinataları yamasa kadastr nomeri, hu'jjetin' atı ha'm rekvizitleri boyınsha izlew;

redaktorlıq esabatlar du'ziw, shug'ıllanıwshı hu'jjetlerin baspa yamasa elektron formada qaliplestiriw ha'm shıg'arıw;

aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı axborot resurslarınan paydalang'ınan tu'rde kiritilgen yamasa qaliplestirilgen ha'm kiritilgen kiriw, shıg'ıw hu'jjetleri reestrin baspa ha'm elektron formada ju'ritiw.

“Jergeodezkadastr” ma'mleket kamiteti ta'repinen wa'killikli ministrlikler ha'm organlar menen birgelikte kadastr esabı ha'm kadastr mag'lıwmatları almasıw, aymaqlar ma'mleketlik kadastrın du'ziw ha'm rawajlandırıw ushın birdeylestirilgen elektron hu'jjetler aylanıw sistemasının' mag'lıwmat resursların payda etiw boyınsha normativ-huqıqıy hu'jjetler, texnikalıq reglamentler ha'm standartlar islep shıg'ıladı.

6.3. Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrın du'zw ta'rtibi

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın du'ziw to'mendegi tiykarg'ı ma'selelerdin' sheshilwin o'z ishine aladı:

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın du'ziw konsepsiyasın ha'm masqetli ma'mleketlik dastu'rin islep shıg'ıw;

normativ-huqıqıy ha'm metodikalıq bazanı islep shıg'ıw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı sistemasının' ba'rshe bazalıq subektleri iskerligin ha'm o'z-ara birgelikte islewin payda qılıw;

dastu'riy-texnik komplekslerdi islep shıg'ıw (tan'law);

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwdin' ha'mme da'rejelerinde olardıń axborot resursların qa'liplestiriw ha'm mag'lıwmatlar bazaların payda etiw (tolıqtırıw) boyınsha jumıslardı payda qılıw;

bazalıq subektler menen aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı paydalanıwshılarına mag'lıwmat usınıw sisteması ortasında mag'lıwmatlar almasıwının' mag'lıwmat-kommunikatsiya sistemasın qa'liplestiriw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmat sistemasınan paydalanıwshılardı ha'm sistemag'a xızmet ko'rsetiwshi qanigelardi oqıtıw jolı menen aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmat sistemasının' iskerligin kadrlar menen ta'miynlew.

26. Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın du'ziw eki tiykarg'ı basqısha a'melge asırıladı.

Birinshi basqısh:

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın du'ziw konsepsiyasın ha'm maqsetli ma'mleket da'stu'rin islep shıg'ıw ha'mde belgilengen ta'rıpte tastıyıqlaw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmat sistemasının' mag'lıwmatlar bazasına bazalıq xabar ko'rinisinde kiritiliw na'zerde tutılatug'ın materiyallar ha'm mag'lıwmatlardı onı ju'ritiwdin' tiyisli da'rejelerinde toplaw, sistemalastırıw ha'm redaktorlaw jumısları;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlar sisteması ha'm geoportallarının' texnikalıq komplekslerin onı ju'ritiwdin' ha'mme da'rejelerinde satıp alıw ha'm ornatiw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlarının' kadastr esapqa alınıwı ha'm almasıwı ushın mo'lsherlengen birdeylestirilgen elektron hu'jjetler aylanıwı sistemasın islep shıg'ıw ha'm a'melge asırıw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı geoinformatsion sistemaları ha'm geoportallarının' da'suriy ta'miynatın islep shıg'ıw, za'rur jag'daylarda satıp alıw ha'mde ornatiw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı geoinformatsion sistemaları ha'm geoportallarınan ta'jiriybe ko'rinisinde paydalanıw;

“Jergeodezkadastr” ma’mleket komiteti oraylıq apparatının’ tiyisli bo’limleri, Geodeziya ha’m kartografiya milliy orayı, oraylıq ha’m aymaqlıq jer du’ziw ha’m ko’shpes mu’lk kadastrı ma’mleket ka’rxanalarının’, aymaqlar ma’mleketlik kadastrın du’ziw ha’m ju’ritiw boyınsha basqa bazalıq subektlerdin’ iskerligin payda qılıw.

Ekinshi basqış:

aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrı bazalıq subektlerinin’ bo’listirilgen mag’lıwmatlar bazaları ortasında mag’lıwmat almasıwının’ kommunikatsiya kanalların ornatiw;

mag’lıwmatlardı qorg’aw ha’m aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrı informatsiyalar resurslarınan paydalanıw sistemasın payda etiw;

aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrı geoinformatsion sistemaları mag’lıwmatlar bazalarına mag’lıwmatlardı turaqlı kiritip barıw ha’m a’hmiyetin asırıw jumısların onı ju’ritiwdin’ ha’mme da’rejelerinde payda qılıw;

paydalanıwshılardın’ sorawları boyınsha kadastr hu’jjetlerin, mag’lıwmatnamalar ha’m basqa xabarlardı, interaktiv ma’mleket xizmetleri formasında qa’liplestiriw ha’m beriw jumısların payda etiw;

aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrı geoinformatsion sistemaları ha’m geoportallarınan sanfaat tu’rinde paydalanıw;

ma’mleket ha’kimyatı ha’m basqarıwshı organların, jergilikli ma’mleket ha’kimyatı organların, mapdar yuridikalıq ha’m fizikalıq shaxslardı aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrı mag’lıwmatları menen turaqlı tu’rde ta’menlew.

6.4. Aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrın ju’ritiw ta’rtibi

Aymaqlardın’ ma’mleket kadastrın ju’ritiw Geodeziya ha’m kartografiya milliy orayı, oraylıq ha’m tiyisli aymaqlıq jer du’ziw ha’m ko’shpes mu’lk kadastrı ma’mleket karxanaları ta’repinen “Aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrın ju’ritiw ta’rtibi” haqqındag’ı Nızamnın’ **15-ba’ntinde** ko’rsetilgen aymaqlıq ma’mleket kadastrının’ bazalıq subektlerinen aling’an mag’lıwmatlar ha’m hu’jjetler, ma’mleket ha’kimyatı ha’m basqarıw, jergilikli ma’mleket ha’kimyatı organlarının’ aymaqların sotsiyal-ekonomikalıq rawajlandırıw ma’seleleri boyınsha qararları aling’an, sistemalastırılğ’an, ulıwmalastırılğ’an ha’m dizimnen o’tkerilgennen keyin tiyisli da’rejedegi aymaqlardın’ ma’mleket kadastrı mag’lıwmatlar resursların qa’liplestiriw ha’m a’hmiyetin asırıw jolı menen a’melge asırıladı.

Respublika da’rejesinde aymaqlardın’ ma’mleketlik kadastrı dizimine to’mendegi mag’lıwmatlar kiritiledi:

ma’mleket aymag’ının’ 1:200 000 masshtabtag’ı sanlı kartografiyalıq tiykarı:

ma'mleket shegarası ha'm administrativlik-aymaqlıq birliklerdin' shegaraları;

ma'mleket aymag'ının' kadastr boyınsha bo'liniw birlikleri;

O'zbekistan Respublikası xalqın jaylastırıwdın' bas sxeması;

O'zbekistan Respublikası aymaqların rejelestiriw sxemaları;

aymaqlardan paydalanıw, ma'mleket aymag'ın ekologiyalıq, injinerlik-geologiyalıq, seysmik, gidrogeologiyalıq, topıraq, ekonomikalıq, salıq ha'm basqalarg'a uqsas regionlarga' bo'liw boyınsha ma'mleket kadastrları ha'm informatsion sistemalarınin' xabar resursları;

aymaqlıq rejelestiriw, qala qurılıs, jer duziw ha'm basqa tarawdag'ı normativ-huqıqiy hu`jjetler haqqında mag'lıwmatlar kiritiledi.

Administrativlik da'rejede aymaqlardın' ma'mleket kadastrı sistemasına:

Qaraqalpaqstan Respublikası ha'm walayatlar aymaqlarının' 1:10 000 yaki 1:25 000 masshtaptag'ı birden-bir sanlı kartografiyalıq tiykarı:

ma'mleket shegarası ha'm administrativlik - aymaqlıq birliklerdin' shegaraları;

Qaraqalpaqstan Respublikası ha'm walayatlar aymaqların kadastr boyınsha bo'liw birliklerinin' shegaraları:

Qaraqalpaqstan Respublikası, walayatlar aymaqların ha'm xalıq punktleri shegaralarınan sırttag'ı administrativlik a'hmiyetine baylanıslı bolg'an obektler aymaqlarının' ayırım bo'leklerin planlastırıw sxemaları;

aymaqlardı keleshekte rawajlandırıwdın' joybar qararları ha'm injenerlik, transport ha'mde sotsiyal infrasistemalardı rawajlandırıw joybarları;

aymaqlardan paydalanıw, regionlar aymaqların ekologiyalıq, injenerlik-geologiyalıq, seysmik, gidrogeologiyalıq, topıraq, ekonomikalıq salıq ha'm basqalarg'a tiyisli regionlarga' bo'liw boyınsha ma'mleketlik kadastrları ha'm mag'lıwmat sistemalarınin' axborat resursları;

aymaqlıq planlastırıw, qalaqurılıs, jer du'ziw ha'm basqa tarawdag'ı normativ-aymaqlıq hu`jjetler haqqındag'ı mag'lıwmatlar kiritiledi.

Rayon darejesinde aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrı sistemasına:

rayon territoriyasın 1:5 000 yamasa 1: 10 000 masshtabtag'ı jalg'ız sanlı kartografiyalıq tiykarı;

awıl ha'm posyolka puqaralar jıyınları ha'mde ma'ha'llelerdin' administrativlik-aymaqlıq birlikleri shegaraları.

rayon territoriyasının' kadastr boyınsha bo'liw birliklerinin' shegaraları;

jer uchastkalarınin' shegaraları;

rayon aymag'ın ha'm xalıq punktleri shegaralarınan sırttag'ı regionallıq ahmiyetke baylanıslı obektler menen birgelikte aymaqlardın' ayırım bo'limlerin planlastırıw sxemaları;

aymaqlar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmat sistemaları ayrıqsha du'zilmeytug'ın rayong'a boysınatug'ın qalalar, pasyolkalar, awıl xalıq punktlerinin' bas planları, aymaqlardı ornalastırıw planları, ko'rsetip o'tilgen xalıq punktlerinin' tariyxiy-arxitektura planları haqqındag'ı mag'lıwmatlar, "Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta`rtibi" haqqındag'ı Nızamdag'ı 31-ba'ntine muwapıq to'mendegi xalıq jasaw punktleri haqqındag'ı basqa mag'lıwmatlar;

aymaqlardan paydalanıw, rayon territoriyasın ekologiyalıq, injenerlik-geologiyalıq, seysmik, gidrogeologiyalıq, topıraq, ekonomikalıq, salıq ha'm basqalarg'a tiyisli regionlarg'a bo'liw boyınsha ma'mleketlik kadastrları ha'm informatsion sistemalarınin' mag'lıwmat resursları;

aymaqlıq planlastırıw, qala qurılısı, jer du'ziw ha'm basqa tarawlardag'ı normativ-aymaqlıq hu`jjetler haqqındag'ı mag'lıwmatlar kiritiledi.

Qala da'rejesinde aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı sistemasına:

qalanın' 1:2 000 masshtabtag'ı sanlı kartografyalıq tiykarı;

qala, qala rayonları (bar bolsa) ha'm makan puxaralar jıyınlarınin' shegaraları;

qala territoriyasın kadastr boyınsha bo'liw birliklerinin' shegaraları;

qalanın' bas planı, aymaqlardı zonalastırıw planları, tarixiy-arxitektura planı ha'm qala territoriyasınin' tolıq ko'rinistegi planları;

ekonomikalıq ha'm salıqqa tiyisli zonalastırıw shegaraları;

ma'mleket jer kadastrı mag'lıwmatları tiykarında-jer uchastkaları, olardıń kadastr nomerleri, shegaraları ha'm egin maydanı (olarda jaylasqan bina ha'm inshaatlardıń konturların belgilegen tu'rde), bag'darlang'an maqset ha'm funksional paydalanıw, jerlerdi jer uchastkalar iyeleri, paydalanıwshılar, ijarag'a alıwshılar ha'mde jer uchastkaları mu'lkdarları ortasında bo'listiriw, jer uchastkalarınan paydalanıw boyınsha minnetlemeler;

binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrı, qala qurılısı ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları, xizmet ko'rsetiwshi qayta quruw sho'lkemleri mag'lıwmatları, infrosistemanın' qurılıs pitkerilgen obektlerinin' injenerlik-geodeziyalıq su'wretke alıw na'tiyjeleri ha'm basqa ra'smiy derekler tiykarında – injenerlik-transport infrosisteması;

binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrı, ma'deniy miyras obektleri ma'mleketlik kadastrı, qala qurılısı ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları ha'm basqa ra'smiy derekler tiykarında-binalar ha'm inshaatlar, olardıń huqıqiy rejimi, texnik jag'dayı, arxitekturalıq ha'm ma'deniy bahası;

materiyalıq ma'deniy miras obektleri ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları tiykarında- ma'deniy miyras estelikleri;

Geografiyalıq obektlerdin' atları ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları, topografiyalıq sızılmalar, basqa ra'smiy derekler tiykarında-ma'halleler, ko'shelerdin' atları ha'm orınnın' atı berilgen basqa obektleri;

topografiyalıq sızılmalar, jergilikli ma'mleket ha'kimyatı organlarının' qala aymag'ındag'ı obektlerdin' orınların belgilew yamasa o'zgerteriw haqqındag'ı qararları tiykarında qala aymag'ındag'ı orınlar kadastrı;

belgilengen ta'rtipte tastıyıqlang'an qala qurılısı da'stu'rleri, infrosistemanı rawajlandırıw, ma'deniy miyras ha'mde qorg'aw sxemaları ha'm joybarları, ma'mleket investitsiya da'stu'rleri ha'm joybarları;

Qalaqurılıs ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları tiykarında - basqa qala qurılısı hu'jjetleri, joybar hu'jjetleri materiyyaları, qurılıs ushın ruxsatnamalar, qala qurılısı reglamentleri, qurılısı tamamlanbag'an ha'mde paydalanıw ushın qabıl qıling'an obektler ha'm basqa qalaqurılıs hu'jjetleri;

qızıl sızıqlar ha'm qurılıstı ta'rtipke salıw sızıqları;

qala qurılısı ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları, tiyisli qala qurılısı hu'jjetleri, ekologiyalıq, gidrometeorologiyalıq radiologiyalıq, sanitariya gigienag'a tiyisli ha'mde basqa izertlewler ha'm izertlewler mag'lıwmatları tiykarında-ayrım aymaqlar ha'm jer uchastkalarının' ekologiyalıq ha'm injenerlik-geologiyalıq sipatlamaları, olarda qala qurılısı reglamentleri ha'm sheklewlerdi esapqa alg'an jag'dayda qala qurılısı iskerligin a'melge asırıw imkaniyatı;

basqa ma'mleketlik kadastrlarının' ha'm axborot sistemalarının' aymaqlardan paydalanıw, qala territoriyasın ekologiyalıq, injenerlik geologiyalıq, seysmik, gidrogeologiyalıq ha'm basqalarg'a tiyisli regionlarg'a bo'liw boyınsha mag'lıwmat resursları;

aymaqlıq planlastırıw, jer du'ziw ha'm basqa tarawdag'ı normativ-huqıqiy hu'jjetler haqqındag'ı mag'lıwmatlar kiritiledi.

Aymaqlardın' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ushın kerekli bolg'an mag'lıwmatlardın' quramı, mazmunı, formatları, usınıs da'wiriligi ha'm ta'rtibi "Jergeodezkadastr" ma'mleket komiteti ta'repinen aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' bazalıq subektleri menen kelisken tu'rde belgilenedi.

Geodeziya ha'm kartografiya milliy orayı, oraylıq ha'm aymaqlıq jer du'ziw ha'm ko'shpes mu'lk kadastrı ma'mleketlik karxanaları aymaqlıq ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwidin' tiyisli da'rejelerinde to'mendegilerdi a'melge asıradı:

aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' bazalıq subektleri menen o'zara bitim du'ziw ha'm olardan aymaqlar ma'mleketlik kadastrı informatsion sistemasının' mag'lıwmatlar bazasında dizimnen o'tkeriliwi, esapqa alınıwı ha'mde kiritiliwi kerek bolg'an mag'lıwmattı turaqlı qabıl qılıp alıw;

alıng'an mag'lıwmatlar ha'm hu'jjetlerdi da'slepki qayta islew, olardı basqarıw ha'm sistemalastırıw ha'mde olardı aymaqlar ma'mleketlik kadastrı informatsion sistemasının' mag'lıwmatlar bazasına kiritiw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı axbarot sistemasının' ha'mde geoportallarının' texnikalıq ha'm da'stu'riy qurallarına xizmet ko'rsetiw;

mag'lıwmattı saqlaw ha'm arxivlestiriw sistemasına xizmet ko'rsetiw;

basqa ma'mleketlik kadastrları reestrlar ha'm informatsion sistemaları menen mag'lıwmatlar almasıw;

nızam hu'jjetlerine muwapıq mag'lıwmatlardı ruxsatsız paydalanıwdan qorg'aw ilajları;

nızam hu'jjetlerine muwapıq intellektual mu'lkti qorg'aw ilajları;

“Jergeodezkadastr” mam'leket kamiteti ta'repinen wa'killikli ministrlıklar ha'm basqarmalar menen kelisilgen tu`rde belgilengen ta`rtipte kadastr hu'jjetlerin qa'liplestiriw ha'm onı paydalanıwshılarg'a beriw;

aymaqtan, jerden ha'm basqa ta'biyiy ha'm xojalıq resurslarınan paydalanıwdın' jag'dayı, usı aymaqta jaylasqan tu'rli obektlerdin' jag'dayı ha'm o'zgerisleri haqqındag'ı mag'lıwmatlardı ulıwmalastırıw ha'm juwmaqlawshı esabatlar du'ziw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlar resursları haqqındag'ı metamag'lıwmatlar bazasın payda etiw ha'm ju`ritiw, aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' ashıq mag'lıwmat resursların qa'liplestiriw ha'mde geoportallar tarmag'ında olardan paydalanıw;

paydalanıwshılardıń sorawlarına juwap bergen tu`rde aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı informatsion sisteması mag'lıwmatlar bazasının' mag'lıwmat resurslarınan ruxsat berilgen paydalanıw shegaralarındag'ı kadastr mag'lıwmatlamaların qa'liplestiriw;

tiyisli da'rejedegi aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmat resursların basqarıwshı ta'repinen tastıyıqlang'an dizimge muwapıq paydalanıwshılardıń ayırıqsha kategoriyalarına aymaqlar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmat resurslarına ruxsat berilgen tu`rde tuwrıdan-tuwrı paydalanıwdı ta'miynlew ilajları;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju`ritiw boyınsha normativ-huqıqıy hu'jjetler ha'm metodikalıq hu'jjetlerdi islep shıg'ıw ha'mde a'melge asırıw;

aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju`ritiw quralların rawajlandırıw ha'm a'melge asırıw;

usı nızamg'a muwapıq aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın jaratıw ha'm ju`ritiw tarawındag'ı basqa iskerligi.

6.5. Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatların paydalanıwshılarg'a beriw ta'rtibi

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrında saqlanatuǵın mag'lıwmatlar ashıq esaplanadı ha'm onan ha'mme paydalanıwı mu'mkin, quramında paydalanıw sheklengen mag'lıwmatlar bar bolg'an mag'lıwmatlardan tısqarı.

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrında saqlanatuǵın mag'lıwmatların qorg'aw mag'lıwmat qatnasıqlarının' tiyisli subektleri ta'repinen nızam hu'jjetlerine muwapıq a'melge asırıladı.

Aymaqlar ma'mleketlik kadastrının' ma'mleketlik mu'liki yaki ma'mleketlik yamasa **biznes** sırtı esaplang'an mag'lıwmatlardan paydalanıwǵa sheklewler nızam hu'jjetlerinde ko'zde tutılǵan ta'rtipte belgilenedi.

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrında saqlanatuǵın ha'm paydalanıwǵa sheklew bolmag'an mag'lıwmatlar to'mende keltirilgen:

ma'mleketlik ha'kimiyatı ha'm basqarıw organlarına, jergilikli ma'mleket ha'kimiyatı organlarına, aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrının' basqa bazalıq subektlerine-aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlar resurslarına ruxsat berilgen tu'rde tuwrıdan-tuwrı paydalanıw huqıqın beriw jolı menen turaqlı tiykarda;

ma'pdar yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a soraw boyınsha bes ku'n ishinde, sonday-aq tiyisli da'rejedegi aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatlar resursların **basqarıw** ta'repinen tastıyıqlang'an paydalanıwshılardıń ayırıqsha tu'rleri dizimine muwapıq aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın mag'lıwmatlar resurslarınan ruxsat berilgen tu'rde tuwrıdan tuwrı paydalanıw jolı menen beriledi.

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrında saqlanatuǵın ha'm paydalanıwǵa sheklewler bolmag'an mag'lıwmatlar to'mende keltirilgen:

ma'mleket ha'kimiyatı ha'm basqarıw organlarına, jergilikli ma'mleket ha'kimiyatı organlarına, aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrının' basqa bazalıq subektlerine to'lem o'ndirilmey turıp;

ma'pdar yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a-haqı to'lew esabına beriledi. To'lem mug'darı, mu'ddetleri ha'm ta'rtibi belgilengen ta'rtipte "Jergeodezkadastr" ma'mleket komiteti ta'repinen belgilenedi.

Aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ushın usınılg'an mag'lıwmatlardıń tuwrı ekenligi ushın usı mag'lıwmatlardı usınıs etiw wazıypasına kiretuǵın tiyisli sho'lkemler ha'm a'meldar shaxslar nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte juwap beredi.

Yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar aymaqlarının' ma'mleketlik kadastrı ma'mleket mag'lıwmat resursların qa'liplestiriw ha'm olardan paydalanıwda juwapkerligi to'mendegiler esaplanadı:

Mag'lıwmatlardı hu'jjetlestiriw, qa'liplestiriw, onnan paydalanıw ha'mde ma'mleketlik mag'lıwmat resurslarınan paydalanıwdı payda etiw ta'rtibi ha'm talaplarına a'mel qılıwg'a;

Ma'mleketlik mag'lıwmat resurslarının' mag'lıwmatlar qa'wipsizligin ta'minlewge;

Ma'mleketlik mag'lıwmat resursların qa'liplestiriwdi ha'm olardıń iskerligin ta'miynlewde litsenziyalı da'sturiy ha'mde sertifikatsiyalang'an texnikalıq qurallardan paydalanıwg'a ma'jbu'r.

Yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar aymaqlarının' ma'mleketlik kadastrı ma'mleketlik mag'lıwmat resursların qa'liplestiriwde ha'm olardan paydalanıwda nızam hu'jjetlerine muwapıq basqa majbu'riyatlarǵa da iye bolıwları mu'mkin.

Yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar aymaqlardıń ma'mleketlik kadastrı ma'mleketlik mag'lıwmat resursların qa'liplestiriw ha'm olardan paydalanıwdag'ı juwapkerligi to'mendegishe;

Mag'lıwmatlar menen islew, ma'mleketlik mag'lıwmat resursların qa'liplestiriw ha'm olardan paydalanıw qag'ıydaları buzılǵ'anlıǵ'ı;

Ma'mleketlik mag'lıwmat resurslarındaǵı mag'lıwmatlar urlang'anlıǵ'ı, jog'altılǵ'anlıǵ'ı, buzılǵ'anlıǵ'ı, bloklang'anlıǵ'ı ha'm qa'lbekilestirilgenligi;

Avtorlıq huqıqları ha'm intellektual mu'lk haqqındaǵı nızam hu'jjetleri buzılǵ'anlıǵ'ı ushın juwap beredi;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar aymaqlarının' ma'mleketlik kadastrı ma'mleketlik mag'lıwmat resursların qa'liplestiriwde ha'm olardan paydalanıwda nızam hu'jjetlerine muwapıq basqa ta'replerden de juwap beriwleri mu'mkin.

7-TEMA. KARTOGRAFIYA-GEODEZIYA MA'MLEKETLIK KADASTRI JOBA:

7.1. Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrı maqseti ha'm wazıypaları;

7.2. Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwdi a'melge asırıw;

7.3. Ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasına (MKBBS) beriletug'ın mag'lıwmatlar quramı.

7.1. Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrı maqseti ha'm wazıypaları

Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrı O'zbekistan Respublikasının' "Geodeziya ha'm kartografiya haqqında"ǵı Nızamı, O'zbekistan Respublikasının' "Ma'mleketlik kadastrları xaqında"ǵı Nızamı, O'zbekistan Respublikasının' Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16 fevraldag'ı 66-san qararı menen tastıyıqlang'an "Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın (MKBBS) jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında"ǵı Nızam, O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Kartografiya-geodeziya kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqındaǵı Nızamın

tastıyqlaw haqqında”g’ı 2005-jıl 15 noyabrdegi 250-sanlı qararına ha’m basqa normativ-huqıqıy hu’jjetlerge , muwapıq ju’ritiledi.

Kartografiya-geodeziya ma’mleketlik kadastrı-bul kartografiya-geodeziya ma’mleketlik kadastrı ob’ektlari haqqındag’ı, O’zbekistan Respublikası aymag’ı haqqındag’ı kartografiya-geodeziya mag’lıwmatları, orınlanatug’ın geodeziya, topografiya ha’m kartografiya isleri haqqındag’ı, sonday-aq olardın’ mug’darı ha’m sapa korsetkishleri haqqındag’ı jan’alanıp barılatug’ın isenimli axborotlar sisteması tu’siniledi.

Kartografiya-geodeziya ma’mleketlik kadastrı ma’mleketlik kadastrlar birden-bir sistemasının’ quram bo’limi esaplanadı.

To’mendegiler O’zbekistan Respublikası aymag’ında Kartografiya-geodeziya ma’mleketlik kadastrın esapqa alıw obektleri esaplanadı:

O’zbekistan Respublikası aymaqlarının’ barlıq masshtablarındag’ı topografik kartaları;

O’zbekistan Respublikası qalaları, ha’m awıl elatlı punktlerinin’ topografiyalıq rejeleri;

O’zbekistan Respublikasının’ nomerli elektron kartaları;

O’zbekistan Respublikasının’ na’wbettegi mag’lıwmatnama kartası;

O’zbekistan Respublikası aymag’ında aerofoto ha’m kosmik su’wretke alıw materialları;

O’zbekistan Respublikası ma’mleketlik geodeziya tarmaqları punktleri ha’m reperleri;

jer uchastkaları chegaraların belgilewshi shegara tarmaqları punktleri;

geodeziya punktleri, reperleri, chegara belgileri koordinatları ha’m biyiklikleri katalogları;

geodeziya, topografiya ha’m kartografiya jumısların ju’ritiw waqtı, olardı alıp barıwshılar haqqındag’ı mag’lıwmatlar, olardın’ mug’darı.

O’zbekistan Respublikası Jer resursları, geodeziya, kartografiya ha’m ma’mleketlik kadastrı ma’mleket kamiteti kartografiya-geodeziya ma’mleket kadastrın ju’ritiw boyınsha isenimli orgın esaplanadı.

Kartografiya-geodeziya ma’mleketlik kadastrı ma’mleket ha’kimiyatı ha’m basqarıwshı orgınları, ma’pda’r yuridikalıq ha’m fizikalıq shaxslar kartografiya-geodeziya axborotları menen ta’minlew ushın mo’lsherlengen.

To’mendegiler kartografiya-geodeziya ma’mleketlik kadastrın ju’ritiwdin’ tiykarg’ı prinsipleri esaplanadı:

O’zbekistan Respublikasının’ barlıq aymaqların tolıq o’z ishine alıw;

kadastr axborotların qa’liplestiriw metodologiyasının’ birden-birligi;

kadastr axborotlarının’ isenimliliği, ko’rgizbeliligi ha’m hu’jjetliliği;

kadastr axborotlarini nizam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte paydalaniv qolaylilig'ı.

kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw elektron ha'm qag'az tu'rinde a'melge asırladı.

Kartografiya-geodeziya kadastrın ju'ritiw islerin qarjılandırıw ma'mleketlik byudjeti esabınan a'melge asırladı.

7.2. Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwdi a'melge asırıw

“Jergeodezkadastr” ma'mleketlik kamitetinin' sho'lkemlik mekemesi- Ma'mleketlik geodeziya qadag'alawı inspeksiyası kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw islerinin' orınlawshısı esaplanadı.

Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw islerine ulıwma basshılıqtı “Jergeodezkadastr” ma'mleketlik kamiteti baslıg'ı a'melge asıradı.

“Jergeodezkadastr” ma'mleketlik komiteti:

ma'mleketlik geodeziya tarmag'ın jaratadı, rawajlandıradı ha'm jumıs jag'dayında saqlaydı;

ma'mleket maqsetindegi ha'mde arnawlı maqsettegi grafik, sanlı, fotosu'wretli ha'm basqa formalardag'ı topografiyalıq kartalardı ha'm planların jaratadı, jan'alaydı ha'm baspadan shıg'aradı;

jerdi aralıqtan zondlawdı ha'm geodinamikalıq izzertlewlerdi a'melge asıradı;

ulıwma geografıyalıq, siyasiy-administrativlik, ilmiy-mag'lıwmatnama ha'm basqa temadag'ı kartalardı ha'mde tarmaqlar-ara maqsettegi atlaslardı, oqıw kartografiya qollanbaların du'zedi ha'm baspadan shıg'aradı;

ma'mleket maqsetindegi ha'm jeke maqsettegi geografıyalıq axborot sistemaların jaratadı ha'm ju'rgizedi;

O'zbekistan Respublikası ma'mleket shegarası sızıqların delimitatsiya, demarkatsiya qılıwdı ha'm tekseriwdi geodeziya, kartografiya ha'm gidroografiya ta'repinen ta'minleniwın sho'lkemlestiredi;

geodeziya, kartografiya ha'm kadastr jumısların metrologiyalıq ta'repinen ta'minlewdi sho'lkemlestiredi;

geodeziya ha'm kartografiya iskerligin muwapiqlastıradı ha'm ta'rtipke saladı;

ma'mleket geodeziya qadag'alawın a'melge asıradı;

ma'mleketlik kartografiya-geodeziya fondın sho'lkemlestiredi ha'm is alıp baradı;

geografıyalıq atlar standartlastırıwın, esapqa alınıwın ha'm olardı qollawdı ta'rtipke salıwdı ta'minleydi;

ilmiy-izzertlew, tajribe-konstruktorlıq ha'm tajriybe-texnologiya jumısların isleydi, normativ-texnikalıq hu'jjetlerdi islep shıg'adı, geodeziya ha'm kartografiya asbap-u'skenelerin islep shıg'ıwdı sho'lkemlestiredi;

ekonomikalıq tarmaqlardı, pa'n, qorg'anıw ha'm xalıqtı geodeziya, kartografiya axborotları menen ta'minleydi;

geodeziya ha'm kartografiya iskerligin litsenziyalawdı sho'lkemlestiredi;

Ma'mleketlik geodeziya baqlawı inspeksiyası:

geodeziya, topografiya ha'm kartografiya jumısları materiallarının' ma'mleketlik geodeziya baqlawı inspeksiyasına o'z waqtında beriliwin baqlap baradı;

kadastr axborotların qa'liplestiriw ha'm beriw formatların islep shıg'adı, olardıń sapasın qadag'alap baradı;

Kartografiya-geodeziya ma'leketlik kadastrın' avtomatlastırılǵ'an axborot sistemasın qa'liplestiriwdi ha'm onın' is alıp barıwın ta'minleydi;

Kartografiya-geodeziya ma'leketlik kadastrın' avtomatlastırılǵ'an axborot sisteması mag'lıwmatlar bazasın islep shıg'adı, mag'lıwmatlar bazasın' durıs toltırılıwın qadag'alap baradı;

Esapqa alıw ha'm bahalaw kadastr axborotların sistemalastıradı, qa'liplestiredi ha'm olardı kartografiya-geodeziya ma'leketlik kadastrın' avtomatlastırılǵ'an axborot sistemasına kirgizedi;

kadastr axborotlarına bolǵ'an talaptı turaqlı tu'rde u'yrenedi, kadastrdı ju'ritiw texnologiyasın jetilistiriwdi ta'minleydi;

O'zbekistan Respublikası aymag'ının' kartografiya-geodeziya ta'repinen u'yreniw boyınsha monitoring ju'ritedi;

kadastr mag'lıwmatların ma'mleket hakimiyatı ha'm basqarıw organlarına, fizikalıq ha'm yuridikalıq shaxslarg'a usınıs etedi, olardan paydalanıw sha'rtlerin belgileydi;

kadastr axborotların ruxsatsız paydalanıwdan qorg'awdı ta'minleydi;

sistemalastırılǵ'an kadastr axborotların ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasına tezlik penen beriliwin a'melge asıradı.

Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw

Geodeziya, topografiya ha'm kartografiya islerin alıp barıwshılar kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrı (KGMK) obektleri boyınsha baslang'ısh axborotların Ma'mleketlik geodeziya baqlaw inspeksiyası (MGBI)na beredi.

MGBI berilip atırǵ'an baslang'ısh materiallar belgilengen talaplarg'a muwapıq bolmag'an halda olardı muwapıqlastırıw ushin qaytaradı.

MGBI KGMK obektleri boyınsha kadastr axborotların MKBBS mag'lıwmatlar bazasına beredi.

MGBI soraw boyınsha MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan axborotlardı alıwı mu'mkin.

MKBS, MGBI mag'lıwmatlar bazasınan paydalanıwshılar sorawına ko're KGMK obektleri boyınsha kadastr axborotların belgilengen ta'rtipte alıwı mu'mkin.

7.3. Ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasına (MKBBS) beriletug'ın mag'lıwmatlar quramı

Kartografiya-geodeziya ma'leketlik kadastrı boyınsha–wa'killikli sho'lkem: “Jergeodezkadastr” ma'mleketlik kamiteti MKBBS na to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

topografiyalıq karta ha'm planlardın' nomenklatura ha'mde masshtablari; ob'ektleri dizimi ha'mde topografiya-geodeziya ha'm kartografiya jumıslarının' orınlanatug'ın jılı ko'rsetilgen maqset wazıypası;

ma'mleketlik geodeziya tarmag'ı punktleri ornatılğ'an ha'm geodeziyalıq o'lsheuler orınlang'an jıl, jaylasqan orının' ta'riypi, jag'dayı, koordinataları ha'm biyiklikleri;

topografiyalıq-geodeziyalıq ha'm kartografiyalıq axborot jan'alang'an jıl; kartalar baspadan shıg'arılğ'an jıl.

MKBBS na beriletug'ın mag'lıwmatlar dizimi tiyisli ma'mleket kadastrlarının' MKBBS na baylanıslı mag'lıwmatlarının' quramı ha'm olardı beriw ta'rtibi haqqındag'ı nızamlar tiykarında ken'eytiriliwi ya'ki og'an anıqlıqlar kiritiliwi mu'mkin.

II-BAP. KO'SHPES MU'LK KADASTRINA KIRWSHI MA'MLEKETLIK KADASTRLARI HA'M OLARDI JU'RGIZIW O'ZGESHELIKLARI

8-TEMA: MA'MLEKETLIK JER KADASTRI HA'M OLARDI JU'RITIW QA'SIYETLARI

JOBA:

- 8.1. Ma'mleketlik jer kadastrinin' quram bo'lekleri;
- 8.2. Ma'mleketlik jer kadastrinin' mazmunı;
- 8.3. Ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw;
- 8.4. Ma'mleketlik jer kadastrı boyınsha Ma'mleketlik kadastrı birden-bir sistemasına beriletug'in mag'lıwmatlardın' ta`rtibi.

8.1. Ma'mleketlik jer kadastrinin' quram bo'lekleri

Mamleketlik jer kadastrı jer uchastkalarına bolg'an huqıqlar kepilligin ta'miynlew, jerlerdi esapqa alıw ha'm bahalaw maqsetinde O'zbekistan Respublikasının' Jer kodeksi (O'zR 30.04.1998 j. 598-I-sanlı Nızamı menen tastıyqlang'an, O'zR 30.04.1998 j. 599-I-sanlı Nızamı menen a'melge kiritilgen), O'zbekistan Respublikasının' Qalasazlıq kodeksi (O'zR 04.04.2002 j. 353-II-sanlı Nızamı menen tastıyqlang'an, O'zR Oliy Majlisi 04.04.2002 j. 354-II-sanlı Nızamına muwapıq a'melge kiritilgen), O'zbekistan Respublikasının' "Mamleketlik kadastrlar haqqındag'ı Nızamı" (15.12.2000 j № 171-II), O'zbekistan Respublikasının' "Mamleketlik jer kadastrı haqqındag'ı Nızamı" (28.08.1998 j. № 666-I), O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti 2005-jıl 16 fevraldag'ı 66-sanlı nızamı menen tastıyqlang'an "Mamleketlik kadastrlar birden-bir sistemasın (MKBBS)ti jaratıw ham ju'ritiw haqqındag'ı Nızam, O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Mamleketlik jer kadastrların ju'ritiw haqqında" g'ı 1998-jıl 31 dekabrdegi 543-sanlı nızamına muwapıq ju`ritiledi.

Ma'mleketlik jer kadastrı jerlerdin' ta'biyyi, xojalıq ha'm huqıqiy rejimi, tayparı, sapa qa'siyetleri ha'm bahası, jer uchastkalarının' ornı ham o'lishemi, olardın' jer iyeleri, jerden paydalanıwshılar, ijarashılar ha'm mu'lkdarlar ortasındag'ı bo'listiriliwi haqqındag'ı mag'lıwmatlar ha'm hu'jjetler sistemasınan ibarat.

O'zbekistan Respublikasının' jer fondı: awıl xojalıg'ına mo'lisherlengen jerler; xalıq jasaw punktlerinin' (qalalar, posyolkalar ha'm awıl xojalıq punktlerinin') jerleri; sanaat, transport, baylanıs, qorg'anıw ha'm basqa maqsetlerge mo'lisherlengen jerler; tabiyattı qorg'aw, sawlamlastırıw, rekreatsiya maqsetlerine mo'lisherlengen jerler; tariyxıy-ma'deniy a'hmiyetke iye jerler; tog'ay fondı jerleri; suw fondı jerleri; zapastag'ı jerler ma'mleketlik jer kadastrı obyektlari esaplanadı:

Jerdin' ta'biyiy qa'siyetlerin, huqıqiy jag'dayın ha'm onnan paydalanıwdı ha'r ta'repleme u'yreniw ha'm bahalaw ma'mleketlik jer kadastrının' teması esaplanadı.

Jer kadastrı mag'lıwmatın islep shıg'ıw texnologiyasın ha'r dayım bekkemlew, sistemalaw, saqlaw, jan'alaw ham paydalanıwshılarg'a isenimli ha'm tejemli jer kadastrı mag'lıwmatın beriw mamleketlik jer kadastrının' tiykarg'ı wazıypaları esaplanadı.

Ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw aerokosmik su'wretke alıw, topografiyalıq-geodeziyalıq, kartografiyalıq, topıraq, agroximiyalıq, geobotanikalıq izertlewler ha'm basqada izertlewler ha'm izleniwler alıp barıw, jerlerdin' mug'dar ha'm sapasın esapqa alınıwı ha'm bahalanıwı, yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardın' jer uchastkalarına bolg'an hu'jjetlerin ma'mleketlik diziminen o'tkeriw menen tamiynlenedi.

Ma'mleketlik jer kadastrı, jer qatnasıqların ta'rtipke salıw maqsetinde ma'mleket ha'kimyatı ha'm basqarıwshı organların, ma'pdar yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardı jer haqqındag'ı mag'lıwmatlar menen ta'miynlew, jerden aqıl'g'a muwapıq paydalanıwdı, qayta tiklew ha'm qorg'aw, jer du'ziwdi payda etiw, jer ushın haq to'lew mug'darların tiykarlaw, xojalıq iskerligin bahalaw ushın mo'lsherlengen.

To'mendegiler ma'mleketlik jer kadastrının' quram bo'lekleri esaplanadı:

Jer uchastkalarına bolg'an mu'lk huqıqı, jer uchastkalarına iyelik etiw, olardan paydalanıw, ijarag'a alıw huqıqların, servitutlardı ha'mde bul hujjetlerge baylanıslı basqa sheklewlerdi ma'mleketlik dizimnen o'tkeriw;

Jer mug'darın esapqa alıw;

Jer sıpatın esapqa alıw (topıraq bonitetin anıqlaw);

Jerdin' qunın bahalaw.

To'mendegiler mamleketlik jer kadastrın ju'ritiwdin' tiykarg'ı belgileri esaplanadı:

Respublikanın' putkil aymag'ın o'z ishine alıw;

Kosmoslıq koordinatalardın' birden-bir sistemasın qollaw;

Jer kadastrına baylanıslı mag'lıwmatlar islep shıg'ılıwı usılının' birligi ha'm u'zliksizligi;

Jer kadastrları mag'lıwmatlarının' isenimliliği ha'm tejemliliği.

Ma'mleketlik jer kadastr mag'lıwmatları da'stlepki ha'm ha'zirgi mag'lıwmatlarg'a bo'linedi. Da'stlepki dizimnen o'tkeriw waqtında aling'an mag'lıwmatlar ha'm ma'mleketlik jer kadastrının' da'stlepki mag'lıwmatların du'ziw tiykarg'ı informatsiya esaplanadı.

Ma'mleketlik jer kadastrı mag'lıwmatların qayta dizimnen o'tkeriw ha'm o'zgeriw waqtında aling'an mag'lıwmatlar ha'zirgi informatsiya esaplanadı.

Ma'mleketlik jer kadastrı Ma'mleketlik kadastrlar birden-bir sistemasın, basqa kadastr sistemaları ha'm monitoringların jaratıw ha'm ju'ritiw ushın kosmoslıq-huqıqıy tiykar esaplanadı.

Jer kadastrı mag'lıwmatlarınan jer mu'nasibetlerin ta'rtipke salıwda, jerden paydalanıw menen baylanıslı sotsial, ekonomikalıq ha'm ekologiyalıq wazıypalardı sheshiwde paydalanılıwı kerek.

Ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw jumısları ma'mleket byudjetinen, sonın' menen bir qatarda jer uchastkalarına bolg'an huqıqlardı ma'mleketlik dizimine alg'anlıg'ı ushın o'ndiriletug'ın qarjılar ha'm basqa derekler esabınan qarqı menen ta'miynlenedi.

8.2. Ma'mleketlik jer kadastrının' mazmunı

Ma'mleketlik jer kadastrının' mazmunın to'mendegiler quraydı: jer uchastkalarına bolg'an mu'lk huqıqın ma'mleketlik diziminen o'tkeriw, jer mug'darı ha'm sapasın esapqa alıw, jerdi bahalıq ta'repten bahalaw, sonın' menen bir qatarda jer kadastrı mag'lıwmatların sistemalaw, saqlaw, jan'alaw ha'm ma'pdar shaxslarg'a tiyisli formalar ha'm ko'lemlerde beriw.

Mu'lk huqıqı subektin, jer uchastkalarına iyelik qılıw ham paydalanıwdı belgilewshi, jer uchastkasına bolg'an huqıqlar kepilleniwin ta'miynlewshi, jerdi esapqa alıw ha'm bahalaw ushın tiykar jaratıwshi jerdi dizimnen o'tkeriwge baylanıslı mag'lıwmatlar jer kadastrı axborotının' tiykgarg'ı, daslepki quram bo'limi esaplanadı.

Da'stlepki dizimnen o'tkeriw mag'lıwmatın qa'liplestiriw waqtında jumıslardı o'tkeriw waqtına shekem tiyisli hu'jjetlerdi ra'smiylestiriw menen baylanıslı bolg'an jag'dayda payda bolıwshi jer uchastkalarına bolg'an huqıqlar shegaraları belgilenedi ha'm dizimnen o'tkeriledi (qayta dizimnen o'tkeriledi).

Jer uchastkalarına bolg'an mu'lk huqıqı bunday huqıqqa tiyisli ma'mleketlik orderi, aldı-sattı shartnamaları ha'm jer uchastkalarına mu'lk huqıqı payda bolıwı ushın tiykar boladı, nızam hu'jjetlerinde na'zerde tutılğ'an sawg'a etilgenligi, almasırılğ'anlıg'ı haqqındag'ı sha'rtnamalar ha'm hu'jjetler tiykarında ta'rtipke salınadı.

Jer uchastkalarına iyelik qılıw ha'm olardan paydalanıw huqıqı tiyisli organlardın' jer ajratıw haqqındag'ı qararları tiykarında dizimge alınadı.

Jerdi ijarag'a alıw huqıqı jer uchastkasın ijarag'a alıw shartnaması tiykarında dizimnen o'tkeriledi.

Servitutlar ha'm mu'lk huqıqın basqa sheklewler, jer uchastkalarına iyelik qılıw ha'm olardan paydalanıw shartnaması, sud qararları tiykarında dizimnen o'tkeriledi.

O'zgelerdin' jer uchastkasının' bir bo'liminen paydalanıw mu'mkinligi ma'mleket ha'kimiyatı organlarının' nızamları ya'ki nızam hu'jjetlerinde na'zerde tutılǵ'an basqa hu'jjetler tiykarında dizimnen o'tkeriledi.

Binag'a, imaratqa ha'm inshaatqa bolǵ'an mu'lk huqıqı basqa shaxsqa o'tiwi na'tiyjesinde ju'zege kelgen jer uchastkasına iyelik qılıw ha'm onnan paydalanıw huqıqı sol mu'lkdarlardın' aldı-sattısı, almasırlıǵ'anlıǵ'ı, inam etilgenligi, miyras etilgenligi haqqındag'ı tiyisli shartnamalar ha'm basqa shartnamalar, mu'lkdarlardın' ya'ki olar ta'repinen wa'kil etilgen organlar ha'm shaxslardın' qararları, ha'mde binag'a, imaratqa, inshaatqa mu'lk huqıqı onnan basqag'a o'tip atıǵ'an shaxstın' jer uchastkasına tiyisli hu'jjetleri (tiyisli ha'kimiyat organlarının' qararı menen ra'smiylestirilgennen keyin) tiykarında dizimnen o'tkeriledi.

Jer uchastkalarına bolǵ'an huqıqlardı ma'mleketlik dizimnen o'tkeriw naturada jer uchastkaları shegaraları anıqlang'annan, ra'smiylestiriwdin' dizimnen o'tkeriw jıyımı to'lengennen ha'm hu'jjetler berilgennen keyin rayon(qala) jer kadastrı da'pterinin' quram bo'limi esaplang'an jer uchastkalarına bolǵ'an huqıqlar registrinde a'melge asırıladı.

Jer uchastkalarına iyelik qılıw, paydalanıw, ijarag'a alıw ha'm mu'lk huqıqı o'zgege o'tiwi payda bolǵ'anlıǵ'ı ma'mleketlik dizimine alıng'anlıǵ'ı ushın yuridikalıq shaxslardan en' kem aylıq is haqının' eliwden bir bo'legi, fizikalıq shaxslardan bolsa onnan bir bo'legi esabında to'lem alınadı.

Jer uchastkalarına iyelik qılıw, paydalanıw, ijarag'a alıw ham mu'lk huqıqları toqtatılıwı ma'mleketlik dizimge alıng'anlıǵ'ı, ha'mde jer uchastkasın saqlaw wazıypaları, servitutlar ha'm bul huqıqlarg'a tiyisli basqa sheklewler ushın to'lem alınbaydı.

Jer uchastkasına bolǵ'an huqıqlardı ma'mleketlik dizimine alıwdan bas tartıw ushın to'mendegiler tiykar boladı:

Ma'mleketlik dizimge alıw organında sol jer uchastkasının' kimgе tiyisli ekenligi haqqında kelispewshilik bar ekenliginen belgi beriwshi hu'jjetlerdin' barlıǵ'ı;

Ma'mleketlik dizimine alıw organında sol jer uchastkasının' ma'mleketlik ha'm ja'miyetlik mu'tajlikleri ushın alıp qoyılǵ'anlıǵ'ı haqqındag'ı mag'lıwmatlardın' barlıǵ'ı.

Jer uchastkalarının' naturada shegaraların belgilew geodeziyalıq usılları menen ya'ki orının' o'zinde shegaralardıń burılıw za'ru'r anıqlıqta belgilew ha'm olardı shegara qazıqları menen bekkemlew jolı menen kartografiyalıq materialınan paydalang'an halda a'melge asırıladı. Jer uchastkalarının' ulıwma maydanı talap etiletug'ın anıqlıqta analizlew, grafiklıq-analizlew ya'ki mexanikalıq usıllar menen anıqlanadı.

Jerlerdi dizimnen o'tkeriw mag'lıwmatı avtomatlastırılǵ'an jerge tiyisli informatsiyalıq sistemasına kiritiledi.

Bul dizimnen o'tkeriw mag'lıwmatın payda etiwde dizimge alıwshı hu'jjetler jobasına mu'lkdarlar, jer uchastkaları iyeleri ha'm paydalanıwshılardıń huqıqıy jag'dayı, ha'mde jerdin' maydanı, shegaraları onnan paydalanıw maqseti ha'm paydalanıw rejimi boyınsha ju'z bergen o'zgerisler haqqındag'ı mag'lıwmatlar kiritilgen.

Naturada ko'rsetilgen o'zgerisler, olar hujjetler menen ra'smiylestirilgenen keyin, jer kadastrı da'pterine ha'mde avtomatlastırılǵ'an jerge tiyisli informatsiyalıq sistemasına kiritiledi.

Jer uchastkalarının' ulıwma maydanın esapqa alıw tiykarınan geodeziyalıq usılları menen, joqarı anıqlıqtı talap etpeytug'ın hallarda bolsa kartometrik usıllar menen isleniledi.

Egin maydanları boyınsha jer mug'darın esapqa alıw bir ha'm onnan artıq konturlardan ibarat bolg'an tiykarg'ı jer kadastrı birlikleri-jer uchastkaları shen'berinde ju'ritiledi. Ba'rshe tu'rdegi egin maydanları esapqa alınıwı kerek.

Egin maydanları boyınsha jer mug'darın tiykarg'ı esapqa alıw tiyisli ko'lemdegi jan'alang'an reje-kartografiya tiykarında kartometrik usıl menen a'melge asırıladi.

Jer sapasın esapqa alıw to'mendegilerdi o'z ishine aladı:

Ta'biyiy-awıl xojalıg'ı ha'm jer kadastrı boyınsha rayonlastırıw, jerlerdin' bo'listiriliwi, olardı ekologiya, texnologiya ham qalasazlıq belgileri ha'm basqa belgiler boyınsha ajratıw, topıraq ha'm jerdi toparlarg'a ajratıw.

Jerlerdin' o'lsheimi, jaylasqan ornı, egin maydanlar tu'rleri ha'm sapa halatına tiyisli esapqa alınatug'ın mag'lıwmatlar jerlerdi esapqa alıw mag'lıwmatın quraydı.

Administrativlik-aymaqlıq da'rejesinin' asıwına qarap jerdi esapqa alıw mag'lıwmatı onın' ko'rsetkishlerinin' qıyasıylıg'ına qaratg'an halda ulıwmalastırıladi.

Jerlerdi bahalaw tu'rli maqsetlerge mo'lsheirlengen jerlerden paydalanıw u'nemliliginin' ha'zirgi waqıttag'ı da'rejesin anıqlaw, keleshekte onı asırıw imkaniyatların analizlew, tiykarlaw, jer salıg'ı ha'm basqa to'lemlerdi, onın' normativ bahasın esaplap shıg'ıw, jerlerdi ma'mleketlik ha'm ja'miyetlik mu'tajlikleri ushın alıp qoyıwda jol qoyılǵ'an nabidgershilik ha'm ko'rilgen ziyanlardı qaplaw, jerlerden aqılǵ'a muwapıq ha'm u'nemli paydalanıwdı qoshametlew ushın a'melge asırıladi.

Ba'rshe tu'rdegi jerlerdi bahalaw nızamshılıq penen belgilengen ta'rtipte natura (jerlerdin' ha'r bir tu'ri ushın o'zine ta'n bolg'an) ha'm qımbat ko'rsetkishleri sisteması ja'rdeminde a'melge asırıladi.

Awıl xojalıg'ı ha'm tog'ay xojalıg'ı maqsetlerindeki jerler ushın topıraqtın' o'nimdarlıq quwatı-topıraq boniteti boyınsha qıyasıy bahalaw a'melge asırıladı.

Jerlerdin' bahasına ha'm topıraq bonitetine tiyisli mag'lıwmatlar jer bahasına tiyisli mag'lıwmattı quraydı.

Jerlerdi dizimge alıw, jerlerdi esapqa alıw ha'm jerlerdi bahalawg'a tiyisli tiykarg'ı ha'm ha'zirgi mag'lıwmatlar jer kadastrı mag'lıwmatları kompleksin quraydı, olar ha'r turli alfavit-nomer (tekst, keste, koordinatalar, maydanlar dizimi) grafik (reje, karta, sxemalar) elektron nomer (EEMnın' tezkar yadi, magnit derekleri) formalarında payda etiledi.

Ha'r bir administrativlik-aymaqlıq da'rejede beriletug'in jer kadastrına tiyisli hu'jjetlerdin' quramı ha'm forması "Jergeodezkadası" ma'mleketlik kamiteti ta'repinen islep shıg'ıladı, Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti, Ma'mleketlik salıq kamiteti ham Ekonomika Ministrliğı menen kelisip alınadı.

Jer kadastrına tiyisli mag'lıwmatlardın' isenimliliğı ushın ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw wazıypası ju'klengen rayonlar (qalalar) jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastr bo'limlerinin' wa'killikli shaxsları, ha'mde jer uchastkaları iyeleri, jerden paydalanıwshılar, ijarashılar ha'm jer uchastkaları mu'lkdarları juwap beredi.

8.3. Ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw

Da'slepki kadastr mag'lıwmatları jan'alanıp atırg'anda jer uchastkalarının' huqıqıy jag'dayında, jerlerdin' sapa halatı ha'm olardan paydalanıwda, olardı bahalawda ju'z berip atırg'an o'zgerisler anıqlanadı ha'm dizimnen o'tkeriledi. Jer uchastkaları mu'lkdarları, jer uchastkaları iyeleri jerden paydalanıwshılar ha'm ijarashılar ma'mleketlik jer kadastrın ju'ritiw wazıypası ju'klengen tiyisli xızmetlerge ko'rsetip o'tilgen o'zgerisler haqqında on ku'n mu'ddette xabar beriwge majbu'rliğı ko'rsetilgen.

Rayonlar (qalalar) jer resursları ha'm jer kadastrı bo'limleri:

Mu'lkdarlardan, jer iyelerinen, jerden paydalanıwshılardan ha'm ijarashılardan huqıqıy halatta, jer uchastkalarının' quramında ha'm jer uchastkalarınan paydalanıwda ju'z bergen o'zgerisler haqqında mag'lıwmatlardı toplaydı ha'm naturada tekserilgennen keyin sol o'zgerislerdi u'sh ku'n ishinde jer kadastrı mag'lıwmatlarına kiritedi;

Rayon (qala) jer resursları mug'darı ha'm olardıń sapası haqqında mag'lıwmatlar bankların du'zedi ha'm olardı zamanago'y da'rejede tutadı;

Ha'r jılı 15-yanvarg'a deyin Qaraqalpaqstan Respublikası, walayatlar ha'm Tashkent qalası jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı basqarmalarına jerlerdin' mug'darı ha'm olardan paydalanıw haqqında esabat beredi.

Qaraqalpag'ıstan Respublikası, wa'la'yatlar ha'm Tashkent qalası jer resursları basqarmaları:

Rayonlar (qala) jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı bo'limlerinin' jer kadastrın ju'ritiwge tiyisli iskerligin muwapıqlastırıp baradı;

Rayonlar (qalalar) jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı bo'limlerinin' esabatların ulıwmalastıradı, jer uchastkasına iyelik huqıqı subektlari, regiondag'ı jer resursları mug'darı, sapası ha'm olardıń bahalawg'a baylanıslı mag'lıwmatlar bazasın jaratadı, Respublika jer mag'lıwmatları jeke bazasın jaratıwda qatnasadı;

Jer uchastkalarına bolg'an mu'lkshilik, olarg'a iyelik qılıw, olardan paydalanıw ha'm ijarag'a alıw huqıqın, servitutlar haqqındag'ı kelisiwlerdi ha'm bul huqıqlar boyınsha basqa sheklewlerdi dizimnen o'tkeredi;

Tabiyattı qorg'aw organları menen kelisip alıng'an region jerlerinin' mug'darı ha'm olardan paydalanılıwı haqqındag'ı esabatlardı ha'r jılı 1-fevralg'a shekem "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetine tapsırıladı.

"Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti:

Ma'mleketlik jer kadastrı ju'ritiliwin ta'rtipke salıwshı normativ hujjetlerdin' islep shıg'ılıwın ta'miynleydi;

Wa'layatlar, qalalar, rayonlar administrativlik shegaraların, keyin ala olardıń maydanların muwapıqlastırılğ'an halda, geodeziyalıq usıllar menen belgilew ha'm orınlarg'a biriktirip qoyıw jumısların a'melge asıradı;

Topografiya-geodeziya jumısların ha'm jerlerdi tiyisli masshtablarda kartag'a alıwdı payda etedi;

Jer resursların aerokosmik usıllar menen u'yreniwdi a'melge asıradı;

Aymaqlıq bo'linmelerdin' jerlerdin' mug'darı ha'm olardan paydalanılıwı haqqındag'ı esabatların u'yrenedi, analizleydi ha'm ulıwmalastıradı;

Islep shıg'ılğ'an jer kadastrı mag'lıwmatları sapasın qadag'alaydı;

Qa'niygeler tayarlaw ha'm olardıń ta'jireybesin asırıwdı a'melge asıradı;

Topıraq, geobotanika ha'm basqa tu'rdegi arnawlı izertlewlerdi, jerlerdi bahalawdı payda etedi;

Jer kadastrı mag'lıwmatlarının' sapası ha'm ha'r tu'rliligi talaptı barqulla u'yrenip turadı, jer kadastrın ju'ritiw texnologiyasın jetilistiriwdi ta'miynleydi;

Respublika regionları boyınsha jer kadastrı hujjetlerin jan'alaw na'wbetin ha'm mu'ddetlerin tiykarlap beredi;

Avtomatlastırılğ'an jer informatsiyalıq sistemasın jaratıwdı ha'm onın' iskerligin a'melge asıradı;

Jer kadastrı mag'lıwmatların baspadan shıg'aradı, ma'pdar ministrlikler ha'm mekemelerge mag'lıwmatlar tapsırıladı;

Ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasına tapsırilatug'ın jer kadastrı mag'lıwmatları quramın, ko'lemin ha'm olardıń texnikalıq talapların belgileydi;

Ha'r jılı 1-martqa shekem O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti Jer resurslarının' jag'dayı haqqında milliy esabattı beredi.

Ma'mleketlik jer kadastrların ju'ritiw ta'rtibi:

1. Jer uchastkaları mu'lkdarları, paydalanıwshıları o'zlerine tiyisli bolg'an jer uchastkaları boyınsha kadastr mag'lıwmatların rayon(qala) jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı bo'limlerine tapsıradı.

2. Rayon (qala) jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı bo'limlerine bul jer uchastkaları mu'lkdarları ha'm paydalanıwshılarınan jer uchastkaları boyınsha kadastr mag'lıwmatların toplaydı, o'z aymag'ı shen'berinde kadastr jumısın sho'lkemlestiriledi, jer uchastkaları boyınsha kadastr mag'lıwmatları Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı basqarmalarına beriledi.

3. Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı basqarmalarına jer uchastkaları haqqındag'ı mag'lıwmatlardı aladı.

4. Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı basqarmasına jer uchastkaları haqqındag'ı informatsiyalardı mag'lıwmatlar bazasına kiritilgennen keyin kadastr mag'lıwmatların "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetinin' MKBBS mag'lıwmatları bazasına beredi.

5. Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer resursları ha'm ma'mleketlik basqarmasına soraw boyınsha "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan jer uchastkaları boyınsha mag'lıwmatlardı alıwı mu'mkin.

6. "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti "Geodeziya ha'm kartografiya milliy orayı" MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan jer uchastkaları boyınsha kerekli mag'lıwmatlardı Qaraqalpaqstan Respublikası, wabayatlar ha'm Tashkent qalasının' jer resursları ha'm ma'mleketlik kadastrı basqarmalarına jiberedi.

7. MKBBS tan paydalanıwshılar soraw boyınsha "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan jer uchastkaları haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatların alıwı mu'mkin.

8.4. Ma'mleketlik jer kadastrı boyınsha Ma'mleketlik kadastrı birden-bir sistemasına beriletug'in mag'lıwmatlardın' ta'rtibi

Ma'mleketlik jer kadastr boyınsha –wa'killikli organ: O'zbekistan Respublikası Jer resursları, geodeziya, kartografiya ha'm ma'mleketlik kadastrı ma'mleketlik komiteti ("Jergeodezkadastr") ma'mleketlik komiteti Ma'mleketlik kadastrlar birden-bir sistemasına (MKBBS) to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

Jer uchastkasının' kadastr nomeri;

jer uchastkasının' jaylasqan ornı;

yuridikaliq ya'ki fizikalıq shaxslardın'-jer uchastkasına bolg'an huqıq iyesinin' atı ha'm ma'nzili;
jer kategoriyasının' tu'ri;
jer uchastkasına bolg'an huqıqlardın' ma'mleketlik diziminen o'tkizilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatları;
jer uchastkalarının' shegaraları, maydanı (imaratlar salıng'an ha'm imarat salınbag'an) haqqındag'ı mag'lıwmatları;
jer uchastkasının' shegaraları burılıw tochkalarının' koordinataları ko'rsetilgen kadastr planı (kartası);
awıl xojalıg'ı qa'nigelesiwi zonası;
awıl xojalıg'ı ha'm tog'ay xojalıg'ı jerleri ushın bonitet balı;
bahalanıwı.

9-TEMA: BINALAR HA'M INSHAATLAR MA'MLEKETLIK KADASTRI HA'M OLARDI JU'RITIW QA'SIYETLERI

JOBA:

- 9.1. Binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrı;
- 9.2. Binalar ha'm inshaatlar kadastrı quramı ha'm mazmunı;
- 9.3. Bina ha'm inshaatlardı ma'mleket diziminen o'tkiziwi;
- 9.4. Bina ya'ki inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw;
- 9.5. Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı boyınsha Ma'mleket kadastrları jeke sistemasına beriletug'ın mag'lıwmatlardın' quramı.

9.1. Binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrı

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı binalar ha'm inshaatlardan u'nemli paydalanıwdı ha'm olardı qorg'awdı, mu'lk iyelerinin' ha'm bul obektlerden basqa paydalanıwshılardın' huqıqların, sonın' menen binalar ha'm inshatlarg'a iyelik huqıqı ha'm basqa huqıqlar ma'mleket diziminen o'tkiziliwin ta'minlew ushın O'zbekistan Respublikasının' U'y-jay kodekisi (1998jıl 24-Dekebrdegi 713-I-san Nızam menen tastıyqlang'an 1998-jıl 24-Dekabrdegi 714-I-san Nızam menen amelge kiritilgen O'zbekistan Respublikasının' Qalasazlıq kodekisi (O'zbekistan Respublikasının' 04.042002j. 353-II-san Nızamı menen tastıyqlang'an, O'zbekistan Respublikası Oliy Majlisinin' "Ma'mleket kadastrları haqqındag'ı Nızamı (15.12.2000 jıl №171-II), O'zbekstan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16 fevraldag'ı 66- san qararı menen tastıyqlang'an "Ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasın (MKBBS) jaratıw ha'm ju'ritiw haqqındag'ı Nızam O'zbekstan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı 1997-jıl 2 iyundag'ı 278 san qararına muwapıq ju'ritiledi.

Binalar ha'm inshatlar ma'mleket kadastrı aymaqlıq printsip boyınsha sho'lkemlestiriledi ha'm bul obektlerdin' huqıqıy, xojalıq ha'm arxitektura qurılıs atı haqqındag'ı systemsın sawlelendiredi.

Binalar ha'm inshatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw boyınsha qatnasıqlar O'zbekistan Respublikası nızam hu'jjetleri menen ta'rtipke salınadı.

Binalar ha'm inshatlar ma'mleket kadastrı mag'lıwmatları ha'mme ma'mleket orgınları yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar ushın ma'jbu'riy yuridikalıq ku'shke iye. Kadastr hu'jjetleri binalar ha'm inshatlar menen puxaralıq-huqıqıy kelisimdi a'melge asırıwda olardı salıqqa tartıwda, joybarlawda ha'm basqa yuridikalıq ha'reketlerde huqıqıy, ekonomikalıq ha'm texnikalıq mag'lıwmatlar sıpatında qabıl qılınıwı kerek.

Binalar ha'm inshatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw ha'm bul obektler haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatların qa'liplesrtiriwdegi isenimli hu'jjetler ha'm mag'lıwmatlardan paydalanılğ'an halda a'melge asırıladı.

Binalar: islep shıg'arıw protsessin payda etiw ushın qurılıs-arxitektura obektleri; skladdar, garajlar, saraylar; ko'ship ju'riwshi u'yer. Turar u'y jaylar: turaqlı ha'm waqtınshalıq jasaw ushın ko'ship ju'riwshi shytlardan jasalg'an u'yer; su'ziwshi u'yer; tariyxiy estelikler.

Inshaatlar: qalasazlıq, energo ta'miynatı, sanaat: infrostruktura: arnawlı uzatıwshi qurılmalar: ekologiyalıq obektler ha'm qurılmalar, Binalar ha'm inshatlar ma'mleket kadastrı obektleri esaplanadı.

Binalar ha'm inshatlar haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatları mu'lik iyeleri, olarg'a basqa berilgen huqıqlarg'a iye bolğ'an shaxslar, u'shinshi shaxslar, ma'mleket diziminen o'tkeriwshi organ ha'm basqa ma'mleket organları ta'repinen sudta ko'riliwi mu'mkin.

Binalar ha'm inshaatlarg'a bolğ'an huqıqtı ma'mleket diziminen o'tkiziwshi shaxslar ma'mleket diziminen o'tkiziwde nızam buzılıwların ashqan jag'dayda bul haqqında tiyisli ma'mleket organlarına ka'rxanalar, birlespeler sho'lkemlerge ya'ki prakuraturag'a xabar beriwge ma'jbur.

Mu'lk iyesi bolğ'an binalar ham inshatlarg'a basqa berilgen huqıqlarg'a iye bolğ'an yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar olarg'a tiyisli binalar ha'm inshatlarg'a bolğ'an huqıqtı dizimnen o'tkizilgenligi haqqındag'ı hu'jjetlerge iye bolıwları sha'rt.

Binalar ha'm inshaatlarg'a bolğ'an huqıqtı ma'mleket diziminen o'tkiziw ma'jburiyatı mu'lk iyesine yag'ınıy bina ya'ki inshaatqa basqa berilgen huqıqqa iye bolğ'an shaxsqa ju'klenedi. Olar bina yaki inshaatqa bolğ'an huqıqtı ma'mleket diziminen o'tkiziw boyınsha barlıq ya'ki ayırım majbu'riyatları u'shinshi shaxslarg'a ju'klewleri mu'mkin. Bul huqıqlardı ha'm majbu'riyatları orınlaw nızam hu'jjetlerine muwapıq a'melge asırıladı.

Mu'lk iyesi bolg'an binalar ha'm inshaatlarg'a basqa berilgen huqıqlarg'a iye bolg'an yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar ya'ki olar ta'repinen wa'kil qiling'an shaxs mu'likke iyelik huqıqı ya'ki basqa berilgen huqıqlar payda bolg'an, o'zgergen, toqtatıl'g'an yag'niy bina ya'ki inshaattın' huqıqiy halatı o'zgergen waqıttan baslap bir ay mu'ddette qala, rayon aymag'ındag'ı ma'mleket diziminen o'tkiziwshi organlarg'a olardı binalar ha'm inshaatlar kadastr, reestr da'pterinde dizimnen o'tkiziw ushın hu'jjetlerdi usınıwg'a ma'jbu'r.

Binalar ha'm inshaatlar miyras qılıp alıng'an jag'dayda binalar ha'm inshaatlarg'a iyelik huqıqı ya'ki basqa da'leliy huqıqlar miyrasqorg'a ya'ki ma'mleketke nızamshılıqta belgilengen ta'rtipte o'tkennen keyin ma'mleket diziminen o'tkiziledi.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın payda etiw ha'm ju'ritiw rayon, qala jer resursları ha'm ma'mleket kadastrı bo'limine ju'klenedi.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiwde Rayon (qala) jer du'ziw ha'm ko'shpes mu'lk kadastr xizmetleri (rayon (qala) "Jermu'lkkadastr" xizmeti) to'mendegi islerdi a'melge asıradı:

Binalar ha'm inshaatlarg'a, olardıń bo'limine bolg'an huqıqlardı, olardıń ju'zege keliwin basqa shaxsqa o'tiwın, shekleniwın ha'm tawsılıwın ha'mde ipoteka shartnamaların ma'mleket diziminen o'tkiziw.

Bina ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın jaratıw ha'm ju'ritiw ushın kadastr syomkası inventarizatsiya, jer du'ziw ha'm bahalaw islerin a'melge asırıw.

Bina ha'm inshatlar obektleri su'wretlengen indeks kartaları ha'm planların jaratıw ha'm ju'ritiw .

Bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqlar, olardıń bir huqıq iyesinen basqasına o'tiwi, jer uchaskaları bina ha'm inshatlarg'a bolg'an huqıqlardıń shekleniwi haqqında avtamatlastırıl'g'an mag'lumatlar bazasın jaratıw ha'm ju'ritiw.

Bina ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı haqqında avtamatlastırıl'g'an mag'lıwmatlar bazasın ha'm geomag'lıwmat sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw, axborot kommunikatsiya texnologiyasınan paydalang'an halda interaktiv xizmetlerdi ko'rsetiw.

Bina ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiwshi organlar kadastr hu'jjetlerin ha'm kadastr mag'lıwmatların ruxsatsız ashıp beriwden qorg'awdı taminlewlari sha'rt.

Binalar ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqtı ma'mleket diziminen o'tkiziwdi, kadastr mag'lıwmatların, ayırım obektler boyınsha mag'lıwmatlar tayarlawdı dizimnen o'tkiziwshi organlardın' tek g'ana wa'killik berilgen jumısshıları a'melge asırıwları mu'mkin.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw boyınsha isler binalar ha'm inshaatlar ma'mleket diziminen o'tkizgenligi ushın o'ndiriletug'ın qarjılar ha'm basqa derekler esabınan qarjı menen ta'minlenedi

Binalar ha'm inshaatlar iyelik huqıqı yag'nıy basqa berilgen huqıqlar payda bolg'anlıg'ın, basqa shaxsqa o'tkenligin ma'mleket diziminen o'tkizgenligi ushın yuridikalıq shaxslardan en' kem is haqının' yarımı fizikalıq shaxslardan onnan bir bo'legi mug'darda to'lem o'ndiriledi. Iyelik huqıqı yag'nıy basqa berilgen huqıqlar subektin o'zgartpegen halda obektin' huqıqıy halatı o'zgergende ko'rsetip o'tilgen summaların' yarımı o'ndiriledi.

Ma'mleket mu'lki bolg'an obektler boyınsha ma'mleket kadastrın ju'ritiw isleri ma'mleket byudjeti esabınan qarjı menen ta'minlenedi.

Binalar ha'm inshaatlarg'a iyelik huqıqın yag'nıy basqa berilgen huqıqlar toqtatılğ'anlıg'ın yag'nıy sheklengenligin ma'mleket diziminen o'tkizilgeni ushın to'lem o'ndirilmeydi.

9.2. Binalar ha'm inshaatlar kadastrı quramı ha'm mazmunı

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı rayon, qala kadastr da'pterinen, kadastr rejesinen, kadastr hu'jjetlerinen ha'm geofondlarda, sonın' menen belgilengen ta'rtipte qa'liplestiretug'ın kompyuter mag'luwmatlarınan ibarat boladı.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw ha'm da'stu'riy (kadastr da'pterinde dizimnen o'tkiziw, kadastr rejesine kiritiw), ha'm avtomatlastırılğ'an (mag'luwmatlar komputer bankın jaratıw) usıllarda a'melge asırıladı.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw u'sh basqıshta a'melge asırıladı:

1.basqış: binalar ha'm inshaatlardıń rayon qala da'rejesindegi huqıqıy, xojalıq ha'm arxetektura-qurılıs haqqında mag'luwmatlar toplaw ha'm kadastr da'pterinde dizimnen o'tkiziw;

2.basqış: obektlerdi sıızılmada jaylastırıp kadastr rejesin du'ziw;

3.basqış: alding'ı basqışlarda aling'an mag'luwmatlardı esapqa alg'an halda mag'luwmatlar bazasın jaratıw.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı mag'luwmatları rayonlar qalalar boyınsha du'ziledi, olardıń aymag'ı esapqa alıw uchaskalarına bo'linedi.

Rayonlar, qalalar ha'm basqa xalıq jasaw punkitlerinin' kadastrg'a tiyisli bo'liniwi shegaraların belgilew ha'm aymaqlardı rayon shen'berinde yag'nıy qala, qorg'an shegaraların esapqa alıw uchaskalarına bo'liwdi bildiredi. Qaraqalpaqstan Respublikasına, wa'layatlarg'a, Tashkent qalasına, rayonlar, qalalar ha'm basqa xalıq jasaw punkitlerine, sonın' menen, esapqa alıw uchaskalarına birden bir siteması boyınsha kadastr kodı (sanı) beriledi. Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket

kadastrın ju'ritiw "Jergodezkadastr" ma'mleket kadastr kamiteti to'mendegi islerdi a'melge asıradı.

Ma'mleket basqarıwı organları ha'm jergilikli ma'mleket ha'kimiyatı orgınlarının' bina ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw tarawındag'ı iskerligin muwpıqlastıradı;

Ma'mleket kadastrı jeke dizimine kiritiletug'ın binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı axbarotların jıynaw, dodalaw, tu'rlandırıw, saqlaw ha'm jan'alaw amelge asıradı;

Ilimiy –izertlew ha'm tajiriye-texnologiya islerin orınladı, normativ-texnik hu'jjetlerdi islep shıg'adı ha'm tastıyqlaydı;

Wa'layatlar, rayonlar ha'm xalıq punktlerinin' administrativlik shegaraların belgilew (anıqlaw) islerin payda etedi ha'm a'melge asıradı.

Paydalanıwshılardı binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı axbarotları menen ta'minleydi;

Bina ha'm inshaatlarg'a ju'zege kelgen huqıqlardı ha'm olarg'a tiyisli kelisimlerdi ma'mleket diziminen o'tkiziwdi a'melge asıradı;

Bina ha'm inshaatlarg'a ju'zege kelgen huqıqlar, olardıń bir huqıq iyesinen ekinshisine o'tiwi haqqındag'ı, bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqlardı shegaralaw ha'm olarg'a tiyisli basqa bitimler haqqındag'ı mag'lıwmatlar bankın payda etedi.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwde Qaraqalpaqstan Respublikası, walayatlar ha'm Tashket qalasının' jer du'ziw ha'm ko'shpes mu'lk kadastr xızmetleri (Walayat "Jermu'likkadastr" xızmeti) to'mendegi islerdi a'melge asıradı:

Jer uchaskaları bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqlar olardıń bir huqıq iyesinen basqasına o'tiwi, tawsılıwı, jer uchaskası, bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqlar haqqında avtomatlastırılǵ'an mag'lıwmatlar bazasın jaratıw ha'm ju'ritiw.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı mag'lıwmatları haqqında avtomatlastırılǵ'an mag'lıwmatlar bazasın jaratıw ha'm ju'ritiw.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw menen baylanıslı islerdi payda etiw.

Axborot kommunikatsiya texnologiyasınan paydalang'an halda interaktiv xızmetlerdi ko'rsetiw.

9.3. Bina ha'm inshaatlardı ma'mleket diziminen o'tkiziw

Bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqtı ma'mleketlik dizimnen o'tkiziw mag'lıwmatları bina ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrının' tiykarın payda etedi.

Bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqtı ma'mleketlik diziminen o'tkiziw belgilengen ta'rtepte ajratılǵ'an jer uchaskasında bina ya'ki inshaat qurıp pitkennen

son' yag'niy nizam hu'jjetlerinde na'zerde tutilg'an ta'rtipte ha'm sha'rtlerde pitimler ju'z bergennen kiyin a'melge asiriladi.

Bina ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqiqi ma'mleket diziminen o'tkiziw rayon, qala kadastr da'pterinde, turar-jay binalari ha'm inshatları rayon reestr da'pterinde a'melge asiriladi.

Ma'mleketlik dizimnen o'tkiziw de kadastr ya'kiy reestr da'pterine binalar ha'm inshaatlarg'a iyelik huqiqin yag'niy basqa berilgen huqiqalar (olardın' payda bolıwı, basqa shaxsqa o'tiwi shekleniwi ha'm toqtatılıwı) haqqındag'ı sonın' menen obekti sıpatlawshı basqa derekler haqqındag'ı mag'lıwmatlar jazıp qoyladı.

Sırlılıq rejimine iye bolg'an binalar ha'm inshaatlar kadastr da'pterinde dizimge alınadı. Onı ju'ritiw qa'siyetleri ha'm bul obektlerdi dizimnen o'tkiziw boyınsha mag'lıwmatlardan paydalanıw sha'rtleri nizam hu'jjetlerinde belgilenedi.

Ma'mleket diziminen o'tkiziwde kadastr da'pterine binalar ha'm inshaatlardıń huqiqiy, xojalıq arxetektura-qurılıs atag'ı haqqındag'ı mag'lıwmatlar kiritiledi.

Binalar ha'm inshaatlar jaylasqan orın, olardıń iyelik huqiqı yag'niy basqa berilgen huqiqalar menen yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarga tiyisliligi, bul huqiqalardıń payda bolıw tiykarları ha'm mu'ddetleri, olardıń toqtatılıw mu'ddetleri, iyelik huqiqin ha'm basqa berilgen huqiqalardı sheklew sha'rtleri, bul obektlerde u'shinshi shaxslardıń huqiqaları haqqındag'ı mag'lıwmatlar binalar ha'm inshaatlardıń huqiqiy halatı haqqındag'ı mag'lıwmatlar esaplanadı.

Binalar ha'm inshaatlardıń ma'nisi, olardan paydalanıw qa'siyetleri bul obektlerdin' tutınıw, islep shıg'arıw maqsetlerindegileri, olardan belgilengen maqsetlerde paydalanıwı, olar jaylasqan salıq zonası haqqındag'ı ha'm basqa mag'lıwmatlar bina ha'm inshaatlar xojalıq atag'ının' tiykarın payda etedi.

Binalar ha'm inshaatlardıń jer du'ziw sxemalarına, qalalar bas rejelerine, xalıq jasaw punktların jaylastırıw joybarlarına, sonın' menen arxitektura ha'm qalasazlıq talaplarına muwapıqlıg'ı, binalar parametrleri (qabatları, ulıwmalıq, jasaw, islep shıg'arıw maydanları), iyelep turg'an jer uchastkası, qurılǵ'an waqtı, injener-texnik kommunikatsiyalar barlıg'ı, seysmikalıq shıdamlılıg'ı haqqındag'ı ha'm basqa texnik mag'lıwmatlar binalar ha'm inshaatlardıń arxektura – qurılıs atag'ı haqqındag'ı mag'lıwmatlar esaplanadı.

Kadastr mag'lıwmatları haqiqiy hu'jjetler ya'ki ma'mleket organları qararları, sha'rtnamalarınin' (aldı – sattı, sawg'a qılıw, almastırıw, ijarag'a alıw, renta ha'm basqalar), bina ha'm inshaatlar joybar-smeta hu'jjetlerinin', aldın dizimnen o'tkizilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlardın' tiyisli ra'wishte ra'smiylestirilgen nusqaları tiykarında du'ziledi.

Ma'mleket diziminen o'tkiziwshi organlar dizimnen o'tkiziletug'ın hu'jjetler ha'm mag'lıwmatlardın' haqıqıylıg'ın ha'm isenimliligın tekseriw, za'ru'r hallarda bolsa qosımsha hu'jjetler ha'm mag'lıwmatlardı, binalar ha'm inshaatlar haqqındag'ı haqıqıy hu'jjetlerdi ko'rsetiwdi talap etiw, sonın' menen binalar ha'm inshaatlar orınında tekseriw ha'm bahalaw huqıqına iye.

Ha'r bir bina ha'm inshaat kadastr, reestr da'pterine tiyisli kadastr nomeri astında qoyıladı. Obektin' kadastr nomeri onın' ko'shpes mu'lk obektleri ha'm aymaqlardı kodlastırıwdın' ulıwma respublika sisteması kodınan kelip shıg'ıp belgilenedi. Obekt kodı mag'lıwmatlardın' kompyuter bazasın unifikatsiyalaw ha'mde jaratıw ushın mo'lsheirlengen.

Bina ha'm inshaatlar shaxsiy mu'lk huqıqı ya'ki basqa berilgen huqıqlar o'zgergende yag'nıy toqtatılğ'anda ha'm payda bolğ'anda obektin' dizimnen o'tkiziw kodı (nomeri) o'zgermeydi, obektin' mu'lkdarlar ya'ki paydalanıwshılar ortasında bo'liniwi, sonın' menen ol jaylasqan jer uchastkası shegeraları o'zgeriwi bular qatarına kirmeydi.

Kadastr, reestr da'pterindegi jazıwları du'zetiw ya'ki toltırıwg'a jol qoyılmaydı. Eger kadastr reestr da'pterine kiritilgen mag'lıwmatlardı o'zgertiw ya'ki toltırıw za'ru'rliğı tuwılsa aldınğ'ı jazıwları biykar qılınadı ha'm obekt haqqındag'ı mag'lıwmatlar sol kod (kadastr nomeri) astında toltırıp qoyıladı.

Bina ya'ki inshaatqa bolğ'an huqıqtı ma'mleket diziminen o'tkiziwdi a'melge asırg'an organ mu'lkdar ya'ki ol wa'killik bergen shaxsqa bina inshaatın' ma'mleket diziminen o'tkizilgenligi haqqındag'ı guwalıqtı beredi yag'nıy dizimnen o'tkiziw ushın berilgen hu'jjetke jazıp qoyıladı.

Mu'lkdar ya'ki usı obektke berilgen huqıqqa iye bolğ'an shaxs, sonın' menen obektin' huqıqıy halatı o'zgergen jag'dayda kadastr ya'ki reestr kitabında bina ya'ki inshaatqa bolğ'an huqıqtı qayta dizimnen o'tkiziw hallarında bina ya'ki inshaatqa bolğ'an huqıqtı ma'mleket diziminen o'tkizilgenligi haqqındag'ı jan'a gu'walıq beriledi, bunda eski gu'walıq ma'jbu'riy ta'rtipte alıp qoyıladı ha'm biykar qılınadı.

Bina ya'ki inshaatqa bolğ'an huqıqtı ma'mleket diziminen o'tkizilgenligi haqqındag'ı gu'walıq joytılg'an ya'ki buzılğ'an jag'dayda ma'mleket diziminen o'tkiziwdi a'melge asırg'an organ ta'repinen mu'lkdarğ'a ya'ki ol wa'killik Bergen basqa shaxsqa bina ya'ki inshaatqa bolğ'an huqıqtın' ma'mleket diziminen o'tkizilgenligi haqqındag'ı gu'walıqtın' dublikatı beriledi. Dublikattı beriwde ma'mleket diziminen o'tkizilgenligi ushın o'ndiriletug'ın summanın' ekiden biri mug'darda to'lem o'ndiriledi.

9.4. Bina ya'ki inshaatlar ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw

Na'zerde tutılğ'an barlıq mag'lıwmatlar toplanğ'an son' ha'm dizimnen o'tkizilgenen son' bina ya'ki inshaat kadastr rejesinde belgilenedi. Kadastr rejesi

kartalar ha'm rejelerdin' 1:100 den 1:10000 g'a shekem bolg'an masshtab qatarinan ibarat boladi, bul dizimnen o'tkiziletug'in obektlerdin' jaylasiwı ha'm tiykarg'ı parametrlerinin' ko'rgizbeli sızılma belgileniwın ta'miynleydi.

Bina ha'm inshaatlar mag'lıwmatları tiykarında rayon, qala geofondları ju'ritiledi. Rayon, qala geofondları–binalar ha'm inshaatlardın' topografiya–geodeziya, injenerlik–geologiya, gidrogeologiya, ekologiya, sanitariya – gigiena, sotsiologiya, joybarlaw–rejelestiriw, tariyxiy–ma'deniy, stixiyalı apatshılıq ha'm texnogen ha'diyseler, texnik inventarizatsiyalang'anlıg'ı ha'm pasportlastırılğ'anlıg'ı, mikroseyismikalıq rayonlastırılğ'anlıg'ı ha'm seysmikalıq turg'ınlıg'ına tiyisli zamanago'y ha'm tariyxiy geomag'lıwmat mag'lıwmatları bazası.

Rayon, qala binaları ha'm inshaatları haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatlarının' kompyuter bazası rayon, qala binaları ha'm inshaatlarının' kadastr, reestr da'pterine kiritilgen mag'lıwmatları tiykarında du'ziledi.

Binalar ha'm inshaatlar haqqındag'ı kompyuter mag'lıwmatları Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar, Tashkent qalası boyınsha jıldın' ha'r shereginde ulıwmalastiriladi ha'm bir sistemag'a salınadı.

Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar, Tashkent qalasının' binalar ha'm inshaatlar haqqındag'ı kompyuter kadastr mag'lıwmatları tiykarında O'zbekistan Respublikası boyınsha binalar ha'm inshaatlar haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatlarının' bir sistemag'a salıng'an kompyuter bazası qa'liplestiriledi.

Mag'lıwmatlardın' kompyuter bazası binalar ha'm inshaatlardı klassifikatsiyalawdın' to'mendegi belgiler boyınsha obektlerdin' toparları bo'liniwi tiykar qılıp alinatug'ın jeke sisteması boyınsha qa'liplestiriledi: binalar ha'm inshaatlardın' maqset jo'nelisi, mu'lk huqıqı yaki basqa berilgen huqıqlarda, sonın' menen qurılıs–texnik sıpatları boyınsha aymaqlıg'ı, yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a tiyisliligi.

Binalar ha'm inshaatlardın' 31-dekabrdegi halatı boyınsha kadastr mag'lıwmatları “Jergeodezkadastr” ma'mleket kamiteti ta'repinen ha'r jılı rayonlar, qalalar, Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar, Tashkent qalası ha'm O'zbekistan Respublikası boyınsha baspa qılınadı.

Bina ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrın juritiw ta'rtibi:

1.Turar u'y-jay, bina ha'm inshaatlardın' mu'lkdarları, paydalanıwshıları o'zlerine mu'lkıy huqıq penen tiyisli bolg'an obektler boyınsha kadastr mag'lıwmatların rayon (qala) jer du'ziw ha'm ko'shpes mu'lk kadastr xizmetlerine berdi.

2.Rayon (qala) jer du'ziw ha'm ko'shpes mu'lk kadastr xizmetleri usı obektler mu'lkdarları ha'm paydalanıwshıları turar u'y-jay, bina ha'm inshaatları boyınsha kadastr axborotların jıynaydı, o'z aymaqları shen'berinde kadastr jumısın

qa'liplestiredi, turar u'y-jay, bina ha'm inshaatları boyınsha kadastr axborotların Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer du'ziw h'am ko'shpes mu'lk kadastr xizmetlerine beredi.

3.Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer du'ziw h'am ko'shpes mu'lk kadastr xizmeti jer uchastkaları, bina ha'm inshaatlar haqqındag'ı axborotlardı aladı.

4.Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer du'ziw h'am ko'shpes mu'lk kadastr xizmetleri jer uchastkası bina ha'm inshaatlar haqqındag'ı axborotlardı mag'lıwmatlar bazasına kiritkennen keyin kadastr axborotların "Jergeodezkadastr" ma'mleket komitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasına beredi.

5.Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer du'ziw h'am ko'shpes mu'lk kadastr xizmetleri sorawı boyınsha "Jergeodezkadastr" ma'mleket kamitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan jer uchastkaları, bina ha'm inshaatlar boyınsha axborotlardı alıwı mu'mkin.

6. "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetinin' Geodeziya ha'm kartografiya milliy orayı MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan jer uchastkaları, bina ha'm inshaatlar boyınsha za'ru'r axborotlardı Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasının' jer du'ziw h'am ko'shpes mu'lk kadastr xizmetlerine jiberedi.

7. MKBBS tan paydalanıwshılar soraw boyınsha "Jergeodezkadastr" ma'mleket komitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan jer uchastkaları, bina ha'm inshaatlar haqqındag'ı mag'lıwmatlardı alıwı mu'mkin.

9.5. Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı boyınsha ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasına beriletug'ın mag'lıwmatlardın' quramı

Bina ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrı boyınsha –wa'killikli sho'lkem: "Jergeodezkadastr" ma'mleket kamiteti ma'mleket kadastrları birden bir sistemasına (MKBBSqa) to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi.:

kadastr obektlerinin' atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın'–mu'lkdar, iyelik qılıwshı paydalanıwshı yaki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

kadastr obektinin' mekemelik tiyisliligi;

bina, inshaattın' kadastr nomeri;

kadastr obekti iske tu'sirilgen sa'ne;

kadastr obektine bolg'an mu'lkiy huqıqlardın' dizimnen o'tkizilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

kadastr obektinin' funksional wazıypası;

kadastr obektinin' konstruktsiyası;

qabatlar sanı;

injenerlik u'skeneleri haqqında mag'lıwmatlar;
bina ha'm inshaatlar deformatsiyaların natuwrada baqlawlar haqqında mag'lıwmatlar;
bina ha'm inshaatlardıń halatı (es kiriw, jer silkiniwge shidamlılıq);
kadastr obektinin' sapa bahası;
tu'rli ahmiyettegi bina ha'm inshaatlardıń qorg'aw zonalarında jaylasıwının' ayırıqsha sha'rtleri haqqında mag'lıwmatlar;
kadastr obekti haqqında tolıq hu'jjetlestirilgen mag'lıwmatlardıń bar ekenligi ha'm turar jayı.

10-TEMA. MA`MLEKETLIK QALASAZLIQ KADASTRI

JOBA:

- 10.1. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı;
- 10.2. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrların ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw;
- 10.3. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;
- 10.4. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı boyınsha ma'mleketlik kadastrı birden-bir sistemasına (MKBBSqa) beriletug'ın mag'lıwmatlardıń quramı.

10.1. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı O'zbekistan Respublikasının' Qalasazlıq kodeksi (O'zbekistan Respublikasının' 04.04.2002-jıl 353-II-san nızamı menen tastıyqlang'an, O'zbekistan Respublikası Oliy Ma'jlisnin' 04.04.2002-jıl 354-II-san qararına ko're amelge kiritilgen), O'zbekistan Respublikasının' Ma'mleketlik kadastrları haqqında nızam (15.12.2000-jıl № 171-II), O'zbekistan Respublikasının' Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16 fevraldag'ı 66-sanlı qararı menen tastıyqlang'an, Ma'mleketlik kadastrları birden bir sisteması (MKBBS)ın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında Nızam, O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti Ma'mleketliklik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw haqqında Nızam tastıyqlanıwı haqqında 2005-jıl 15 noyabirde 250-san qararına, basqa normativ huqıqıy hu'jjetlerge muwapıq ju'ritiledi.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı—bul Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obyektlari, olardıń geografıyalıq jag'dayı, huqıqıy atı, mug'darı ha'm sapası haqqında ha'mde ekanomikalıq bahası haqqında jan'alap barılatug'ın isenimli mag'lıwmatlar sisteması.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı MKBBS nın' bir bo'legi bolıp esaplanadı ha'm elatlı punktler ha'mde awıllar ortasında aymaqlardı rawajlandırıw haqqında qalasazlıq hu'jjetleri talaplarına a'mel qılıw tiykarında jasaw ushın qolay jolın, transport ha'm ja'miyetlik infradu'zilme sistemaları xizmetlerin mag'lıwmatlar menen ta'miynlew maqsetinde ju'ritiledi.

Qalasazlıq xizmeti a'melge asırilatug'ın elatlı punktler aymag'ında ha'm basqa aymaqlardın' ha'mde awıllar ortasındag'ı aymaqlardın' bo'legi Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrının' obyektleri esaplanadı.

Qalasazlıq xizmeti degende ma'mleketliklik organlarının' yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardın', aymaqlardın', elatlı punktlerdin' rawajlandırıw qalasazlıq ta'repinen rejelestiriliw salasının' xızmeti, jer uchastkaldardın' paydalanıw tu'rlerin belgilew, puqaralardın', ja'miyetlik ha'm ma'mleketlik, sonın' menen ko'rsetip o'tilgen aymaqlar ha'm elatlı punktlerdin' milliy, ta'riyxiy ha'm ma'deniy, ekologiyalıq ta'biyiy qa'siyetlerin esapqa alg'an halda qurılıs ma'terialları ha'm buyımlar islep shıg'arıw, binalar, inshaatlar ha'm basqa obyektlerdi joybarlaw, qurıw ha'm rekonstruktsiya qılıw tu'siniledi.

O'zbekistan Respublikası Arxitektura ha'm qurılıs komiteti Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw boyınsha juwapker organ esaplanadı.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı Ma'mleketlik ha'kimyatı ha'm basqarıw organları, ma'pda'r yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardı Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obyektleri haqqında isenimli mag'lıwmatlar menen ta'miynlew ushın mo'lsherlengen.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı ju'ritiwdin' tiykarg'ı printsipleri to'mendegiler esaplanadı.

O'zbekistan Respublikası ulıwma aymaqtı tolıq o'z ishine alıwı;
ma'kan koordinataları birden-bir sisteması boyınsha ha'm topografiya tiykarın qollaw;

kadastr mag'lıwmatların rawajlandırıw metodikasının' birden-birligin ta'minlew;

kadastr mag'lıwmatlarının' isenimli ha'm hu'jjetliliği;

kadastr mag'lıwmatlarının' nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtepte paydalanıw qolaylıg'ı.

Aymaqlardın' a'melde paydalanıwdın', paydalanıw sha'rtleri qalasazlıq baylıqları ha'm aymaqtı a'mel qılatug'ın qalasazlıq reglamentleri haqqında isenimli mag'lıwmatlar Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrının' tiykarın sho'lkemlestiriw.

Qalasazlıq reglamenti-bul elatlı punktlerdi ha'm aymaqlardı qurıw qag'ıydaları menen belgilengen qalasazlıq xizmetin a'melge asırıwda jer uchastkaları ha'mde elatlı punktlerdin' ha'm awıllar orayı aymaqlardın' ko'shpes mu'liki basqa obektlerden paydalanıw parametrleri ha'm tu'rleri jıyındısı tu'siniledi.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı mag'lıwmatları to'mendegilerden ibarat boladı:

tapografiya- geodeziya ha'm kartografiya materialları;

aymaqlardın' ekologiyalıq, texnikalıq-geologiyalıq, seysmik, gidrigeoliyalıq jag'dayı haqqında mag'lıwmatlar;

texnikalıq, transport ha'm ja'miyetlik infradu'zilme obyektleri sonın' menen birge aymaqlardın' abadanlastırıw haqqında mag'lıwmatlar;

aymaqlardı, elatlı punktlerdi rawajlandırıw ha'm olardı qurıwda qalasazlıq ta'repten rejelestiriw haqqında mag'lıwmatlar;

aymaqlardı zondlaw ha'm aymaqlıq zonaldın' qalasazlıq reglamentleri haqqında mag'lıwmatlar;

u'y-jay fondının' texnikalıq jag'dayı haqqında mag'lıwmatlar;

qalasazlıq xızmeti obyektleri monitoring mag'lıwmatları.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw aymaqlıq arxitektura ha'm qurılıs organları ha'mde jergilikli Ma'mleketlik ha'kimiyatı ha'm basqarıw organları ta'repinen Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri haqqında mag'lıwmatlar ma'jbu'riy tu'rde to'lemsiz beriwdi na'zerde tutadı.

Kadastr hu'jjetleri Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri haqqında huqıqiy ekanomikalıq, texnikalıq ha'm rejelestiriwde mag'lıwmatlardın' baslang'ısh deregi sıpatında qabıl qılınadı ha'm qalasazlıq xızmetin a'melge asırıwda ba'rshe ma'mleketlik basqarıw organları, basqa yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar ushın ma'jbu'riy ku'shke iye boladı.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw qag'az ya'ki elektron dereklerinde a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri haqqında sistemalastırılğan kadastr mag'lıwmatları belgilengen ta'rtepe MKBBS na beriledi.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw jumısların qarjılandırıw ma'mleketlik byudjeti esabında a'melge asırıladı.

10.2. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrları ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw

Ma'mleketliklik qalasazlıq kadastrın ju'ritiwde "Davarxitekqurılısh" kamitetinin' wazıypaları to'mendegiler keltirilgen:

- "Davarxitekqurılısh" kamiteti wa'ka'latlı organ esaplanadı;

- aymaqlıq arxitektura ha'm qurılıs basqarmalardın' wa'ka'latlı bo'linmeleri ta'repinen a'melge asırıladı.

- ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw islerine ulıwmalıq "Davarxitekqurılısh" kamiteti baslıg'ı birinshi orınbasarı a'melge asıradı.

- ma'mleketliklik qalasazlıq kadastrın metodikalıq ta'miynlew "Davarxitekqurılısh" Kamiteti ta'repinen a'melge asırıladı.

- ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı avtomatlastırılğan informatsiyalıq sistemasın dawam etiwdi ha'm onın' xızmetin ta'miynleydi;

-mag'lıwmatlar bazası du'zilmesin islep shıg'adı, onı aymaqlıq arxetekturada ha'm qurılısta bas basqarmanın' wa'ka'la'tlı bo'linmelerine beriwdi a'melge asıradı, mag'lıwmatlar bazasının' tuwrı toltırılıwı baqlawda boladı.

-aymaqlıq arxitektura ha'm qurılıs bas basqarmaları wa'ka'la'tlı bo'lim kadrları ma'mleketlik qalasazlıq kadastrının' avtomatlastırılǵ'an informatsiyalıq sisteması menen islewge oqıtıwdı sho'lkemlestiredi.

-aymaqlıq arxitekturası ha'm qurılıs bas basqarmaları ta'repinen ko'rsetilgen kadastr mag'lıwmatların sistemalaw ha'm olardı ma'mleketlik qalasazlıq kadastrının' avtomatlastırılǵ'an informatsion sistemasında ju'ritiw a'melge asırıladı.

-ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı jan'a obektler haqqında esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların baqlaw.

-kadastr mag'lıwmatların ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına tezlik penen beriwde a'melge asıradı.

-ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektlerinin' jag'dayı ha'm olardan paydalanıw haqqında esabatın MKBBS na ha'r jılı belgilengen ta'rtipte ko'rsetiledi.

Aymaqlıq arxitektura ha'm qurılıs bas basqarmalarının' ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiwdegi wazıypaları

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektlerinin', mug'darı ha'm sapasının' jag'dayı haqqında o'zgerislerdi toplaydı ha'm sistemalastıradı.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektlerinin', kadastr da'pterlerin ju'ritedi, mag'lıwmatlar bazasın toltıradı ha'm olardı sistemalastırıwda ha'mde ma'mleketlik qalasazlıq kadastrının' avtomatlastırılǵ'an informatsiyalıq sistemasına kiritiw ushın "Davarxitekqurılısh" kamiteti wa'ka'latlı sho'lkemlerge beredi.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastr obektlerin esapqa alıp qoyadı, olar haqqında esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların toplaydı.

Aymaqlıq arxitektura ha'm qurılıs bas basqarmalarının' ma'mleketlik qalasazlıq kadastr ju'ritiw ta'rtibi

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastr obektleri haqqında kadastr mag'lıwmatların toplaydı.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastr obektleri haqqında kadastr mag'lıwmatları "Davarxitekqurılısh" kamitetinin' ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw boyınsha wa'ka'latlı organlarg'a beredi.

"Davarxitekqurılısh" kamiteti ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiw boyınsha wa'ka'latlı organlarg'a aymaqlıq arxitektura ha'm qalasazlıq organlardan, jergilikli ma'mleketlik ha'kimyatı organlarınan ma'mleketlik qalasazlıq kadastr obektleri haqqında kadastr mag'lıwmatların aladı.

“Davaxitekqurilish” kamiteti ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın ju’ritiw boyınsha wa’ka’latlı organlar kadastr mag’lıwmatların MKBBS mag’lıwmatlar bazasına beredi.

“Davaxitekqurilish” kamitetinin’ ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın ju’ritiw boyınsha wa’ka’latlı organları sorawına ko’re MKBBS mag’lıwmatlar bazasınan ma’mleketlik qalasazlıq kadastr obektleri boyınsha mag’lıwmatların alıwı mu’mkin.

“Davaxitekqurilish” kamitetinin’ ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın ju’ritiw boyınsha wa’ka’latlı organlarg’a ma’mleketlik qalasazlıq kadastr obektleri boyınsha za’ru’r mag’lıwmatlardı aymaqlıq arxetektura ha’m qurılıs bas basqarmaların’ wa’ka’latlı bo’limlerine jiberedi.

MKBBS ha’m ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın mag’lıwmatlar bazasınan paydalanıwshılar sorawına ko’re ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın obektleri boyınsha kadastr mag’lıwmatların belgilengen ta’rtipte alıwı mu’mkin.

10.3. Ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın ju’ritiw ta’rtibi

Ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın ju’ritiw ma’mleketlik qalasazlıq kadastrı obektlerinin’ barlıq tu’rlerin dizimge alıwdı, olardıń mug’dar ha’m sapa jag’dayların, ekanomikalıq bahasın esaplap alıwı, sonın’ menen kadastr mag’lıwmatların topla, analiz qılıw, qayta islew, sistemalastırıw, saqlaw, jan’alaw ha’m nızam hu’jjetlerinde belgilengen ta’rtipte ma’pdar paydalanıwshıg’a beriwdi o’z ishine aladı.

Ma’mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri dizimi olardıń mug’dar ha’m sapaı sondayaq ekanomikalıq bahasın esapqa alıw ushın tiykar esaplanadı.

Ma’mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri ha’mme tu’rleri baslang’ısh dizimge kiritiw kerek. Bunda tiykarınan ko’rsetkishler ko’rsetiledi, olardıń quramı “Davaxitekqurilish” kamiteti ta’repinen “Jergeodezkadastr” Ma’mleketlik kamiteti menen kelisken halda tastıyıqlanatug’ın tiyisli normativ hu’jjetler menen belgilenedi. Dizimge alıw na’tiyjeleri boyınsha ha’r bir obekt boyınsha a’melge asırıladı.

Ma’mleketlik qalasazlıq kadastrı obektlerinin’ mag’lıwmatlarında endi bolatug’ın o’zgerisler esapqa alıwda ko’rsetiledi.

Ma’mleketlik qalasazlıq kadastrı obektlerinin’ mug’dar ha’m sapaı haqqındag’ı esabı olardıń ekanomikalıq, qalasazlıq ha’m ekologiyalıq belgileri boyınsha spatlamaların o’z ishine aladı, olardıń quramı ma’mleketlik qalasazlıq kadastrın ju’ritiw boyınsha normativ hu’jjetlerinde belgilenedi.

Ma’mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri mug’dar ha’m sapaı esapqa alıw ushın “Davaxitekqurilish” kamiteti ta’repinen “Jergeodezkadastr” Ma’mleketlik kamiteti menen kelisken halda kadastr mag’lıwmatların ko’rsetiwdin’, texnikalıq parametrleri ha’m formatları islep shıg’ıladı.

Hu'jjetlar tiykarında ra'smiylestirilgen ha'm belgilengen ta'rtipte tastıyqlang'an esapqa alıw mag'lıwmatları kadastr da'pterine jazıladı ha'm ma'mleketlik qalasazlıq kadastrının' avtomatlastırılğ'an informatsiyalıq sistemasına kiritiledi.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektlerin ekanomikalıq bahalaw, salıq salıw ha'm basqa maqsetler ushın ha'r qaysı obektin' esabın anıqlaw maqsetinde a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri ekanomikalıq bahalaw olardıń o'zine ta'n qa'siyetlerin esapqa alg'an halda nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı obektleri haqqında kadastr mag'lıwmatlarının' isenimliliği ushın ma'mleketlik qalasazlıq kadastrın ju'ritiwi "Davarxitekqurılısh" kamiteti wa'ka'latlı organlardın' ha'm aymaqlıq arxetektura ha'm qurılıs bas basqarmaları wa'ka'latlı bo'linmeleri baslıqları juwap beredi.

10.4. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı boyınsha ma'mleketlik kadastrı birden-bir sistemasına (MKBBSqa) beriletug`in mag'lıwmatlardın` quramı

Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı boyınsha—wa'ka'latlı organ; O'zbekitan Respublikası Ma'mleketlik arxitektura ha'm qurılıs kamiteti ("Davarxitekqurılısh" kamiteti) MKBBS g'a to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

qalasazlıq xızmeti obektlerinin' dizimi (reestrı);

elatlı punktı aymag'ınan qalasazlıq boyınsha (funktsiyanal) paydalanıw a'meldegi reglamentleri;

imaratlar salıwdı ta'rtipkege salıwshı qızıl sızıqlar;

funksional zonalaw kartası;

aymaqtan paydalanıw tu'ri boyınsha jer uchastkaların o'zlestiriw nızam ornatılğ'an ta'rtipte (sonın' menen birge xojalıq xızmetin sheklewler) huqıqıy zonalaw kartası;

Seysmik zonalaw kartası;

Aymaqtı qalasazlıq—ekanomikalıq ta'repten bahalaw kartası.

11-TEMA. GIDROTEXNIKA INSHAATLARI MA'MLEKETLIK KADASTRI

JOBA:

11.1. Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrı maqseti ha'm wazıypalari;

11.2. Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrının' mazmunı;

11.3. Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw;

11.4. Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrı boyınsha ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasına (MKBBS) beriletug'in mag'lıwmatlardın' quramı.

11.1. Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrı maqseti ha'm wazıypalari

O'zbekistan Respublikası Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrı O'zbekistan Respublikasının' "Ma'mleketlik kadastrları haqqında"g'ı Nızamı (15.12.2000jıl № 171-II), O'zbekistan Respublikasının' "Gidrotexnika inshaatlarının' qa'wipsizligi haqqında"g'ı Nızamı (20.08.1999jıl №826-I), O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16 fevraldag'ı 66-sanlı qararı menen tastıyqlang'an "Ma'mleketlik kadastrları birden bir sisteması (MKBBS)ın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında"g'ı Nızam, O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Gidrotexnika inshaatlari kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqında"g'ı 1999-jıl 16 noyabrdegi 499-sanlı qararına muwapıq inshaatlardın' texnik jag'dayın esapqa alıw ha'm bahalaw, olardın' qa'wipsiz islewin ta'miyinlew maqsetinde ju'ritiledi.

Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrı inshaatının' ta'biyiy sha'rt-sharayatlari, jaylasqan ornı, texnik, sapa ha'm mug'dar xarakteristikaları, xızmet qılıw mu'ddeti, iyesi haqqındag'ı ha'm basqa mag'lıwmatlardı payda etiwshi mag'lıwmatlar sistemasınan ha'm hu'jjetlerden ibarat boladı.

Ma'mleket mu'лки bolg'an gidrotexnika inshaatlari, sonday aq ka'rxanalardın' respublika ha'm regionlar suw xojalig'ı ha'm energetika sistemasına kırıwshi gidrotexnika inshaatlari kadastr obekti esaplanadı.

Bul obektlerge: dambalar (platinalar), gidroelektr stantsiyalar binalari, suw taslaw, suw bosatıw, suw o'tkiziw ha'm suw shıg'arıw inshaatlari, tunneller, kanallar, nasos stantsiyalari, suw zapaslari jag'aların, da'ryalar ha'm kanallar o'zenlerinin' jag'alari ha'm tu'bin tasqın ha'mde jemiriliwlerden qorg'aw ushın mo'ljesherlengen inshaatlar, sanaat ha'm awıl xojalig'ı sho'lkemlerinin' suyıq shıg'ındılar saqlanatug'in orınlardı orap turıwshi inshaatlar kiredi.

Gidrotexnika inshaatlari ma'mleketlik kadastrı inshaatlarının' texnik jag'dayın ha'r ta'repleme u'yreniw ha'm bahalaw, sıpat ha'm mug'dar xarakteristikaların ha'm paydalanıw da'rejesin esapqa alıw maqsetinde ju'ritiledi.

Mag'lıwmatlardı islep shıǵ'ıw, saqlaw, jan'alaw ha'm obekt haqqında mag'lıwmat beriw texnologiyasın rawajlandırıw gidrotexnika inshaatları kadastrının' tiykarg'ı wazıypası esaplanadı.

Ayrıqsha jag'daylardın' payda bolıw qa'wipin tuwdırıwshı gidrotexnika inshaatların o'z ishine alıw, ju'ritiw ushıllarının' birden birligi, kadastr mag'lıwmatlarının' durıslıǵ'ı gidrotexnika inshaatları kadastrın ju'ritiwdin' tiykarg'ı printsipleri esaplanadı.

Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrı ma'pdar organları mu'mkin bolg'an baxıtsız ha'diyselerdin' aldın alıw maqsetinde gidrotexnika inshaatları qa'wipsizligin paydalanıwdı tuwrı sho'lkemlestiriw, olardıń' texnik jag'dayın bahalaw haqqındaǵ'ı informatsiyalar menen ta'miyinlew ushın arnalg'an.

Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw topogeodeziyalıq izlenislerdi, gidrologiya, geologiya, gidrogeologiya, geofizik, naturada baqlawlar ha'm basqa arnawlı izertlewler, sonday-aq gidrotexnika inshaatların arnawlı reestrde dizimnen o'tkiziw menen ta'miyinlenedi.

Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw boyınsha isler ma'mleket byudjetinen finans penen ta'miyinlenedi.

11.2. Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrının' mazmunı

Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrında ha'r bir inshaatqa kadastr nomerin bergen jag'dayda inshaat arnawlı reestrde dizimnen o'tkiziw, tu'rkimlew, sıpat ha'm mug'darg'a tiyisli xarakteristikaların esapqa alıw ha'mde inshaat boyınsha mag'lıwmatlardı tiyisli formalarg'a kiritiw, saqlaw, jan'alaw ha'm informatsiyalardı paydalanıw ushın beriw na'zerde tutıladı.

Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrına inshaat boyınsha ulıwmalıq mag'lıwmatlar, gidrologiya, geologiya, gidrogeologiya, litologiya sha'rt-sharayatları xarakteristikası, inshaatlar quramı, suw xojalıǵ'ı, suw-energetika, texnik-ekonomikalıq ko'rsetkishler, izlewler, naturada baqlawlar, konstruktiv sızılmalar, sxemalar, grafikler tablitsa qılıng'an halda inshaat jag'dayın belgilewshi bar bolg'an defektler kiritiledi.

Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrının' mazmunı boyınsha formaları O'zbekistan Respublikası awıl ha'm suw xojalıǵ'ı ministrliǵı, "Uzdavenergonazorat" ma'mleket inspektsiyası menen kelisken halda anıq gidrotexnika inshaatları (suw saqlag'ishlar, nasos stantsiyası, gidrouzel, kanal, kollektor ha'm basqalar)dın' tu'rine muwapıq "Davsuvxo'jaliknazorat" inspektsiyası ta'repinen tastıyıqlanadı.

11.3. Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw

Quramalıǵ'ı I, II, III klass bolg'an, ma'mleket mu'lki bolg'an, sonday aq respublika ha'm regionlar suw xojalıǵ'ı ha'm energetika sistemasına kiriwshi

gidrotexnika inshaatları kadastrı “Davsuvxo’jaliknazorat” inspeksiyası ta’repinen, quramalig’ı III klasstan pa’s bolg’an basqa gidrotexnika inshaatları boyınsha inshaatlardıń saylıg’ına qarap O’zbekistan Respublikası Awıl ha’m suw xojalıg’ı Ministrıligi, “Uzbekenergo” ma’mleketlik-aksionerlik kompaniyası ta’repinen ju’ritiledi.

I, II, III kapitallıq klassları gidrotexnika inshaatları:

gidrotexnika inshaatlarınıń texnikalıq jag’dayı ha’m qa’wipsizligi u’stinen baqlaw (monitoring)di ta’miyinleydi.

Gidrotexnika inshaatları ma’mleketlik kadastrı mag’lıwmatların jan’alawda inshaatnıń xarakteristikasına ha’m texnik jag’dayına ta’sir qılıwshı rekonstruktsiya qılıw ha’m kapital remontlaw ha’m basqa ta’sirler na’tiyjesinde ju’z bergen o’zgerislerdi anıqlaydı ha’m dizimnen o’tkizedi.

III den to’men kapitallıq klassları:

Ha’r bir inshaatqa kadastr nomerın bergin halda inshaatnı arawlı reestrde dizimnen o’tkiziw, sapa ha’m mug’darg’a tiyisli xarakteristikalardı esapqa alıw ha’mde inshaat boyınsha mag’lıwmatlardı tiyisli formalarda kiritiw, saqlaw, jan’alaw ha’m informatsiyalardı paydalanıw ushın beriwdi ta’miyinleydi.

Gidrotexnika inshaatları ma’mleketlik kadastrına inshaat boyınsha ulıwmalıq mag’lıwmatlar, gidrologiya, geologiya, gidrogeologiya, litologiya sha’rt-sharayatları xarakteristikası, inshaatlar quramı, suw xojalıg’ı, suw-energetika, texnik-ekonomikalıq ko’rsetkishler, izlewler, naturada baqlawlar, konstruktiv sızılmalar, sxemalar, grafikler keste qiling’an halda inshaat jag’dayın belgilewshı bar bolg’an defektlerdi kiritip baradı.

Gidrotexnika inshaatları ma’mleketlik kadastrnı ju’ritiw ju’klengen organlar gidrotexnika inshaatlarınıń texnik jag’dayı ha’m qa’wipsizligi u’stinen baqlaw (monitoring)di ta’miyinleydi.

Gidrotexnika inshaatları ma’mleketlik kadastr mag’lıwmatların jan’alawda inshaatnıń xarakteristikasına ha’m texnik jag’dayına ta’sir qılıwshı rekonstruktsiya qılıw ha’m kapital remontlaw ha’m basqa ta’sirler na’tiyjesinde ju’z bergen o’zgerislerdi anıqlaydı ha’m dizimnen o’tkizedi. Inshaatlar iyeleri bir ay mu’ddette gidrotexnika inshaatları kadastrnı ju’ritiw ju’klengen organlarg’a ko’rsetip o’tilgen o’zgerisler haqqında informatsiyalardı beriwge ma’jbu’r.

Gidrotexnika inshaatları ma’mleketlik kadastrnı ju’ritiw ta’rtibi:

1. “Davsuvxo’jaliknazorat” inspeksiyası, Awıl ha’m suw xojalıg’ı Ministrıligi, “O’zbekenergo” ma’mleketlik-aksionerlik kompaniyası sistemasında ha’mde onnıń sistemasınan sırtta is ko’rsetetug’ın gidrotexnika inshaatları mu’lkdarları paydalanıwshıları gidrotexnika inshaatları boyınsha kadastr informatsiyaların saylıg’ı boyınsha “Davsuvxo’jaliknazorat” inspeksiyası, Awıl

ha'm suw xojalig'ı Ministrliги, "O'zbekenergo" ma'mleket-aksionerlik kompaniyasına usınadı.

2. Gidrotexnika inshaatları kadastr xızmeti usı obektler mu'lkdarları ha'm paydalanıwshılardan gidrotexnika inshaatları boyınsha kadastr mag'lıwmatların toplaylı, o'z aymaqları boyınsha kadastr jumısın rawajlandıradı, gidrotexnika inshaatları boyınsha mag'lıwmatlardın' saylıg'ı boyınsha "Davsuvxo'jalik nazorat" inspeksiyası, Awıl ha'm suw xojalig'ı Ministrliги, "O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasına kadastr xızmetlerine beredi.

3. "Davsuvxo'jaliknazorat" inspeksiyası, Awıl ha'm suw xojalig'ı Ministrliги, "O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasına kadastr xızmetleri ma'mleket jer kadastrınan ha'mde binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrınan jer ushastkaları, bina ha'm inshaatlar haqqındag'ı mag'lıwmatlardı aladı.

4. "Davsuvxo'jaliknazorat" inspeksiyası, Awıl ha'm suw xojalig'ı Ministrliги, "O'zbekenergo" ma'mleket-aksionerlik kompaniyasına kadastr xızmetleri Gidrotexnika inshaatları mag'lıwmatların mag'lıwmatlar bazasına kiritilgennen keyin kadastr mag'lıwmatların "Jergeodezkadastr" ma'mleket komitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasına beredi.

5. "Davsuvxo'jaliknazorat" inspeksiyası, Awıl ha'm suw xojalig'ı Ministrliги, "O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasına kadastr xızmetleri sorawı boyınsha "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan energetika obektleri boyınsha mag'lıwmatlardı alıwı mu'mkin.

6. "Davsuvxo'jaliknazorat" inspeksiyası, Awıl ha'm suw xojalig'ı Ministrliги, "O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyası kadastr xızmetleri gidrotexnika inshaatları boyınsha za'ru'r mag'lıwmatlardı gidrotexnika inshaatları kadastr xızmetlerine jiberedi.

7. MKBBS nan paydalanıwshılar sorawı boyınsha "Jergeodezkadastr" ma'mleket kamitetinin' MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan gidrotexnika inshaatları boyınsha kadastr informatsiyaların alıwı mu'mkin.

11.4. Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrı boyınsha ma'mleketlik kadastrları birden bir sistemasına (MKBBS) beriletug'ın mag'lıwmatlardın' quramı

Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrı boyınsha—wa'kilikli sho'lkemler: O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti qasındag'ı u'lken ha'm ayırıqsha a'hmiyetli suw xojalig'ı obektlerinin' texnik jag'dayı ha'mde qa'wipsiz islewin baqlaw ma'mleket inspeksiyası ("Davsuvxo'jalik nazorat" inspeksiyası), Awıl ha'm suw xojalig'ı Ministrliги, "O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyası MKBBS na to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

a) I, II, III kapitallıq klassları gidrotexnika inshaatları (GTI)–
“Davsuvxo’jaliknazorat” inspeksiya;

b) III den to’mengi kapitallıq klassları GTI ları–Awıl ha’m suw xojalıg’ı
Ministrliğı, “O’zbekenergo” ma’mleketlik-aksionerlik kompaniyası–
inshaatlarının’ saylıg’ı boyınsha:

kadastr obektinin’ atı;

yuridikalıq ya’ki fizikalıq shaxstın’–mu’lkdar, iyelik qılıwshı, paydalanıwshı
ya’ki ijarag’a alıwshının’ atı ha’m ma’nzili;

kadastr obektinin’ sho’lkemlik saylıg’ı;

kadastr obektinin’ jaylasqan ornı (wa’layat, rayon, geografıyalıq
koordinataları) ha’m maydanı;

kadastr nomeri;

kadastr obekti iske tu’sirilgen sa’ne;

kadastr obektinin’ maqset wazıypası;

kadastr obektine bolg’an huqıqlardıń ma’mleket diziminen o’tkerilgenligi
haqqındag’ı mag’lıwmatlar;

kadastr obektinin’ summa bahası;

tu’rli a’hmıyettegi bina ha’m inshaatlardıń qorg’alatug’ın zonalarda
jaylasıwına tiyisli ayırıqsha sha’rtler haqqında mag’lıwmatlar;

kadastr obekti haqqındag’ı tolıq hu’jjetlestirilgen mag’lıwmatlardıń bar
ekeni ha’m turg’an ornı.

12-TEMA: MA’DENIY MIYRAS OBEKTLERI MA’MLEKETLIK KADASTRI

JOBA:

12.1. Ma’deniy miyras obektleri ma’mleketlik kadastrının’ mazmunı;

12.2. Ma’deniy miyras obektleri ma’mleketlik kadastrın ju’rgiziw rejimi;

12.1. Ma’deniy miyras obektleri ma’mleketlik kadastrının’ mazmunı.

12.1. Ma’deniy miyraslar obektleri ma’mleketlik kadastrının’ mazmunı

Ma’deniy miyras obektleri ma’mleketlik kadastrı: O’zbekistan Respublikası
“Ma’mleketlik kadastrları haqqında”g’ı Nızamı (15.12.2000-jıl № 171-II),
O’zbekistan Respublikasının’ “Ma’deniy miyraslar obektlerin qorg’aw ha’m
olardan paydalanıw haqqında”g’ı Nızamı (30.08.2001-jıl № 269 -II), O’zbekistan
Respublikası Ministrler Kabinetinin’ 2005-jıl 16 fevraldag’ı 66-san sheshimi
menen tastıyqlang’an “Mamleketlik kadastrları birden-bir sistemasın (MKBBS)
jaratıw ha’m ju’rgiziw rejimi haqqındag’ı qag’ıyda, O’zbekistan Respublikasının’
Ministrler Kabinetinin’ “O’zbekistan Respublikası Ma’deniy miyraslar obektleri
ma’mleketlik kadastrın ju’rgiziw rejimi haqqındag’ı qag’ıydasın tastıyqlaw
haqqındag’ı 2002-jıl 29 iyuldag’ı 269-san sheshimine ha’m basqa normativlik-

huqıqiy hu'jjetlerge, muwapıq ma'deniy miyraslar obektlerinin' ma'mleketlik qa'wipsizligin ha'mde olardan aqlg'a say paydalanıwdı ta'miyinlew maqsetinde ju'ritiledi.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrı o'zinde ma'deniy miyraslar obektlerinin' geografiyalıq jaylasıwı, huqıqiy atı, mug'darlıq, sapa xarakteristikaları ha'm bahası haqqındag'ı jan'alap turilatug'ın mag'lıwmatlar ha'm hu'jjetler sistemasın an'latadı.

To'mendegiler ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziwdin' tiykarg'ı printsipleri esaplanadı:

Respublikanın' pu'tkil aymag'ında ma'deniy miyraslardıń barlıq obektlerin ma'mleketlik kadastrı menen qamtıp alıw;

kadastr mag'lıwmatların qa'liplestiriwdin' birden-bir metodologiyası; ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziwdi oraylastırılǵ'an ta'rizde basqarıw; ma'mleketlik kadastrları birden-bir sisteması talapların ta'miyinlew;

kadastr mag'lıwmatlarının' isenimlilik ha'mde onı toltırıw ha'm jan'alap barıwdın' u'zliksizligi;

kadastr mag'lıwmatlarınan paydalanıw mu'mkinligi.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziw ma'deniy miyraslar obektlerine mu'lkshilik huqıqın ha'm basqa huqıqlardı ma'mleketlik diziminen o'tkeriwdi, ma'deniy miyraslar obektlerin mug'darlıq ha'm sapa xarakteristikaların esapqa alıwdı, ma'deniy miyraslar obektlerin sapa ha'm baha ta'repinen bahalawdı, kadastr informatsiyasın gruppalaştırıw, saqlaw ha'm jan'arıwdı, ma'deniy miyraslar obektlerinin' awhalı haqqındag'ı esabatlardı du'ziwdi, ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına kirgiziw ushın tiyisli informatsiyanı usınıwdı, paydalanıwshılardı kadastr informatsiyası menen ta'miyinlewdi o'z ishine aladı.

O'zinde tariyxiy, ilimiy, ko'rkem yamasa o'zge ma'deniy qımbatqa iye bolg'an estelikler, ansambller ha'm dıqqatqa iye orınlar ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrı obektleri esaplanadı.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrın O'zbekstan Respublikası Ma'deniyat ha'm sport jumısları Ministriginin' Ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarmasının' kadastr xızmeti, sonın' menen birge Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalasında Ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw regionlıq ma'mleketlik inspeksiyaları ta'repinen ju'ritiledi. Ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw boyınsha ilimiy-o'ndiris basbasqarmasının' kadastr xızmeti:

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrının' ju'ritiliwin muwapıqlastıradı;

normativ-metodikalıq hu'jjetlerdi islep shıg'adı;

kadastr ju'ritiliwin qadag'alap baradı;

regionlıq inspektsiyalardıń kadastr esabatların gruppalaştıradı;

kadastr xızmetlerin ma'deniy-texnikalıq ta'miynleydi;

Ma'deniy miyraslar obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı avtomatlastırılǵ'an informatsiya sistemasın islep shıg'adı;

Ma'pdar yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar ta'repinen kadastr materiallarınan paydalanıw rejimi ha'm sha'rtlerin belgileydi;

Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına za'ru'r kadastr informatsiyasın beredi.

Regionlıq inspektsiyalar:

Ma'deniy miyraslar obektleri, mu'lkshilik obektleri ha'm subektleri, ma'deniy miyraslar obektlerine iyelik etiw, olardan paydalanıw ha'm olar ijarası, olardan maqsetli paydalanıw haqqındag'ı mag'lıwmatlar esabın ha'mde olardan paydalanıw rejimin ju'rgizedi;

Ma'deniy miyraslar obektleri haqqındag'ı mug'dar ha'm sapa informaciyasın toplaydı;

Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalası boyınsha ma'deniy miyraslar obektleri dizimin quraydı;

Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalası ma'deniy miyraslar obektleri boyınsha kadastr da'pterin ju'rgizedi;

Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalası ma'deniy miyraslar obektlerinin' jaylasıwı sxemasın du'zedi.

Ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziw jumısları ma'mleketlik byudjeti esabın aqsha menen ta'miynlenedi.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrında Respublika aymag'ındag'ı barlıq ma'deniy miyraslar obektleri haqqındag'ı mag'lıwmatlar a'melde boladı.

Esapqa alıw ha'm bahalaw informaciyası birge ma'deniy miyraslar obektleri boyınsha kadastr informaciyasın quraydı, usı informaciya a'lippeli-tsifrlı (tekstli, kesteler, vedomostlar) ha'm sıziqlı (jobalar, sxemalar, kesimler ha'm o'lshemler) sırtqı ko'rinislerde qag'azda, magnit ha'm basqa dereklerde usınıs etiledi. Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrı: Ma'deniy miyraslar obektlerinin' geografıyalıq jaylasıwı haqqındag'ı mag'lıwmatlardı;

Ma'deniy miyraslar obektlerinin' mug'darlıq ha'm sapa xarakteristikaları esabın;

Mug'darlıq ha'm baha ta'repinen esabın o'z ishine aladı. Ma'deniy miyraslar obektlerin esapqa alıw informatsiyası:

kadastr ta'rtip nomeri;

atı;

jaylasqan ornı;

tipologiyalıq tiyisliligi;

sa'nesi;

mal-mu'lk iyesi, paydalanıwshı yamasa kireyge alıwshı yuridikalıq yamasa fizikalıq shaxstın' atın ja'ne onın' adresi;

Ma'deniy miyraslar obektinin' tiyisliligi;

Ma'deniy miyraslar obektinin' maqsetli wazıypasın;

tariyxiy mag'lıwmatlardı;

Ma'deniy miyraslar obektinin' da'slepki mag'lıwmatları ha'm o'zgerisleri;

remontlaw jumısların (ulıwma xarakteristika, ma'nisi, waqıtı, avtor, hu'jjetler saqlanatug'ın jay);

binag'a, qurılısqa, jer uchastkasına bolg'an huqıqlar ma'mleketlik diziminen o'tkerilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlardı;

Qa'wipsizlik zonaları ha'm qurılıstı ta'rtipke salıw zonaları shegaraların (tastıyıqlaytug'ın hu'jjetke tiykarlang'an haldag'ı joba, qısqasha xarakteristika) o'z ishine aladı.

To'mendegiler:

arxeologiya estelikleri ushın: sa'ne qoyıw, qıdırıw ha'm qazıw jumısları kim ta'repinen ha'm qashan orınlang'anlıg'ı, tabılg'an materiallardın' saqlanıw ornı; tariyxiy estelikleri ushın: payda bolıw tariyxı, obekt estelik a'hmiyetine iye ekenligi menen baylanıslı waqıyalar ha'm adamlardın' qısqasha xarakteristikası; arxitektura ha'm monumental ko'rkem o'ner estelikleri ushın: avtor, qurıwshı, buyırtpashı, qurıl'g'an sa'nesi tariyxiy mag'lıwmatlar esaplanadı. Ma'deniy miyraslar obekti xarakteristikası:

atı;

tipologiyalıq tiyisliligi;

adressi;

zamanago'y paydalanılıwı;

tariyxiy mag'lıwmatlar;

esteliktin' da'slepki ko'rinisi o'zgertilgen qayta qurıwlar ha'm joytıwlar;

ilimiy-tariyxiy ha'm ko'rkemlik a'hmiyeti;

tiykarg'ı bibliografiya, arxiv derekleri, ikonografiyalıq material;

texnikalıq awhalı;

qorg'aw sisteması;

qorg'aw qatlamı;

qorg'awg'a qabıl etilgenligi haqqındag'ı hu'jjetin' sa'nesi ha'm ta'rtip nomeri;

qa'wipsizlik zonası shegaraları;
balans boyınsha tiyisliligi;
qa'wipsizlik hu'jjetinin' sa'nesi ha'm ta'rtip nomeri (minnetlemeler);
arxeologiya estelikleri ushın: sa'nesi, en' za'ru'rli tawılg'an zatlar dizimi
ha'm xarakteristikası;

tariyxiy estelikler ushın: sa'nesi, marmar taxtada tekstler bar ekenligi ha'm
ornatılǵ'an waqıtı;

arxitektura estelikleri ushın: sa'nesi, rejelestiriliwi, kompozitsion-ma'kan
strukturası ha'm konstruksiyalardıń ayırıqshalıǵ'ı, fasad ha'm intererler bezegi
ayırıqshalıǵ'ı, ren'-su'wret, mu'sinshilik, a'meliy ko'rkem o'ner bar ekenligi,
qurılıs materialı, tiykarg'ı o'lshepleri;

monumental ko'rkem o'ner estelikleri ushın: avtorı ha'm sa'nesi,
kompozitsion sheshimi qa'siyetleri, tekstler, material, texnika, ko'lemi;

Ma'deniy miyraslar obektinin' sotsiallıq, ilimiy-tariyxiy ha'm ko'rkem
a'hmiyetine ulıwma ataq beriwden ibarat boladı.

Ma'deniy miyraslardıń ko'shpes obektlerine bolǵ'an huqıqlar jer
uchastkaları (atap aytqanda qa'wipsizlik zonaları)ńın' naturada belgilengen ha'm
bekkemlengen shegaraları a'meldegi bolǵ'an ta'g'dirde jaylar ha'm qurılıslardıń
ma'mleketlik jer kadastrı ha'm ma'mleketlik kadastrları alıp baratug'ın organlarda
kadastr diziminen o'tkeriledi. Jer uchastkası shegaralarınńın' qazıqlı belgileri
jog'alg'an ta'g'dirde olar sol orında jer uchastkası shegaralarınńın' bu'klem
noqatları ornatılǵ'an halda, geodeziyalıq o'lshepleri o'tkerilgen yamasa tiyisli
ko'lemdegi fotografiya mag'lıwmatınan paydalanılǵ'an halda jer uchastkaların
ajıratıw materialları boyınsha tiklenedi.

Ma'deniy miyraslar obektleri sanı olardıń a'meldegi awhalı ha'm
paydalanganlıǵ'ına ko're esapqa alınadı.

Ma'deniy miyraslar obektlerinin' sapag'a tiyisli xarakteristikasını esapqa
alıw:

sa'ne qoyıwdı;
texnikalıq jag'dayın;
arxitekturalıq bezegin;
ko'rkem nag'ıslardı o'z ishine aladı.

Texnikalıq jag'day to'mendegi xarakteristikalar boyınsha bahalanadı: jaqsı,
orta, jaman, avariyalıq jag'dayında.

Qa'wipsizlik sisteması qa'wipsizlik qatlamın (Respublika a'hmiyetine,
jergilikli a'hmiyetke iyeligini), qa'wipsizlik ushın qabıl etiliwi haqqındag'ı
hu'jjetin' sa'nesi ha'm ta'rtip nomerin o'z ishine aladı.

Ma'deniy miyraslar obektlerin bahalaw, atap aytqanda ma'nisin bahalaw
olardan na'tiyjeli paydalanıwdı belgilew, jetkizilgen zıyan mug'darın anıqlaw,

qamsızlandırıw, ijara to'lewi stavkaları, olardı remontlaw, konservatsiya etiw g'a'rajeterin qaplaw, usı on'lawdı aparıw ushın o'tkeriledi. Ma'deniy miyraslar obektleri ma'nisin bahalaw O'zbekstan Respublikası Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrligi ta'repinen tastıyqlang'an metodika boyınsha a'melge asırıladi.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrı informatsiyasının' u'zliksiz jan'alanıwın ta'miyinleytug'ın tiykarg'ı ha'm usı tu'rlerdi o'z ishine aladı.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrının' tiykarg'ı tu'rin ju'rgiziwde ma'deniy miyraslar obektleri barlıq tu'rlerinin' baslang'ısh esabı a'melge asırıladi, olardıń sanı ko'rsetiledi ha'm naturada jer uchastkaları shegaraları belgilenedi (jer uchastkaların dizimnen o'tkeriw mag'lıwmatları tiykarında).

Usı tu'rde kadastrg'a kadastrdın' tiykarg'ı tu'ri o'tkerilgennen keyin ma'deniy miyraslar obektı boyınsha ju'z bergen barlıq o'zgeriwler kiritiledi.

Ma'deniy miyraslar obektine kadastr hu'jjetleri:

ma'deniy miyraslar obektine mu'lkshilik huqıqın ha'm basqa huqıqlardı tastıyqlaytug'ın hu'jjetlerden;

ma'deniy miyraslar obektı kadastr jumısınan;

kadastr kartasınan (rejeden);

kadastr da'pterinen;

ma'deniy miyraslar obektinin' awhalı haqqındag'ı esabattan ibarat boladı.

Ma'deniy miyraslar obektı kadastr jumısı kadastr obektine huqıqlardı qa'liplestiriw, esapqa alıw ha'm keyinirek ma'mleketlik diziminen o'tkeriw ushın za'ru'r bolg'an pasport, hu'jjetler, materiallar ha'm kadastr su'wretke alıw hu'jjetleri, texnikalıq xatlaw ha'm pasportlastırıw, arnawlı tekseriw ha'm qıdırıwlar, kadastr obektinin' sapa ha'm bahasınan ibarat boladı.

Ma'deniy miyraslar obektinin' kadastr kartası (jobası) kadastr obektlerinin' jaylasqan ornın, olardıń shegaraların, qa'wipsizlik zonaların, bahalaw, mug'darlıq ha'm sapa xarakteristikaların ko'rsetiwshi sızıqlı hu'jjet esaplanadı ha'mde qag'azda, magnit ha'm basqa dereklerden du'ziledi.

Kadastr da'pteri ma'deniy miyraslardıń kadastr obektlerin dizimden o'tkeriw ha'm esapqa alıwdın' tiykarg'ı hu'jjeti esaplanadı ha'mde olardıń geografiyalıq jaylasıwı, huqıqıy atı, mug'darlıq ha'm sapa xarakteristikaları ha'm bahalaw haqqındag'ı mag'lıwmatlar a'meldegi boladı.

12. 2. Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziw rejimi

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrı qosımshag'a muwapıq sxemalarg'a qaray a'melge asırıladi.

Tariyxiy-ma'deniy a'himiyetke iye bolg'an obektlerdi ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw:

ma'mleket mu'лки bolg'an ma'deniy miyraslar obektlerine salıstırg'anda – orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemlerinin';

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardın' mu'лки bolg'an ma'deniy miyraslar obektlerine salıstırg'anda yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardın' usınısları tiykarında a'melge asırıldı.

Tariyxiy-ma'deniy a'himiyetke iye bolg'an obektlerdi Ma'mleketlik kadastrına kirgiziw haqqındag'ı usınıslardı tiyisli tu'rde obektlerdin' iyeleri ya'ki orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri menen regionlıq inspektsiyalar da kirgiziwge haqlı bolıp tabıladı.

Orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri, yuridikalıq ha'm fizikalıq adamlardın' obektlerdi ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrg'a kirgiziw haqqındag'ı usınısları regionlıq inspektsiyalarg'a usınıs etiledi. Regionlıq inspektsiyalar obektti aldınan u'yrenedi, za'ru'r kadastr hu'jjetleri du'ziledi.

Regionlıq inspektsiyalar ta'repinen tayarlang'an materiallar ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarmasına jiberiledi.

Ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması obektlerdi ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw boyınsha usınıs etilgen materiallardı tariyxiy-ma'deniy ekspertizadan o'tkeriw ushın ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması Ilimiy-metodikalıq ken'esinin' ko'rip shıg'ıwı ushın kiritedi.

Ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması tariyxiy-ma'deniy ekspertiza juwmag'ı tiykarında O'zbekstan Respublikası Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministriligine ma'deniy miyraslardın' anıqlang'an obektin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw haqqında usınıs kiritedi.

Ma'deniy miyraslar obektin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw Ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması ta'repinen O'zbekstan Respublikası Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrinin' tiyisli buyrıg'ı tiykarında a'melge asırıldı.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kiritilgen ma'deniy miyraslardın' ha'r bir obektine buyrıq qabıl etilgen waqıttan baslap on ku'n dawamında Ma'deniy miyraslar obekti pasportı ra'smiylestiriledi. Pasportda ma'deniy miyraslar obektin qorg'aw boyınsha mag'lıwmatlar ja'ne onın' tiykarıg'ı mag'lıwmatları boladı.

Ma'deniy miyraslar obekti pasportinin' formasi "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen O'zbekstan Respublikasi Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrligi ta'repinen belgilenedi.

Ma'deniy miyraslar obektinin' pasporti ra'smiylestirilgen ku'nnen baslap bes ku'nnen keshikpey tiyisli regionliq inspektsiyag'a jiberiledi.

Regionliq inspektsiyalar bes ku'n dawamında tiyisli tu'rde ma'deniy miyraslar obekti iyesin (yuridikaliq yamasa fizikalıq shaxstı) ya'ki orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat organın ma'deniy miyraslar obektinin' Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kiritilgenligi haqqında xabar etedi ha'm olarg'a ma'deniy miyraslar obekti pasportın beredi.

Ma'mleketlik mu'lki bolg'an ma'deniy miyraslar obekti pasporti tiyisli mu'lktin' balansı iyesinde saqlanadı.

Ma'deniy miyraslar obektlerin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrınan shıg'arıw regionliq inspektsiyalar, obektlerdin' iyeleri (yuridikaliq ha'm fizikalıq shaxslar), orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemlerinin' usınısları boyınsha a'melge asırıladı.

Orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri, yuridikaliq ha'm fizikalıq shaxslardın' ma'deniy miyraslar obektin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrınan shıg'arıw haqqındag'ı usınısları tiyisli regionliq inspektsiyag'a jiberiledi.

Regionliq inspektsiyalar tu'sken usınıslardı u'yrenedi ha'm olardı o'z usınısları menen birge ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarmasına usınıs etedi.

Ma'deniy miyraslar obektin ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrınan shıg'arıw haqqında qarar qabıl etiledi. Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrliginin' ma'deniy miyraslar obektin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrınan shıg'arıw haqqındag'ı buyrıg'ı tiykarında ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrında jazıwdı belgilengenler ko'rsetiledi. Buyırıqtın' nusqası tiyisli regionliq inspektsiyag'a jiberiledi.

Regionliq inspektsiyalar ma'deniy miyraslar obektin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrınan shıg'arıw haqqındag'ı buyırıqtın' nusqasın alg'annan keyin obekt iyesin yamasa orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat organın jazba tu'rde xabardar etedi. Ma'deniy miyraslar obekti pasporti onın' Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrınan shıg'arılg'anlıg'ı haqqındag'ı bildiriw xatı alıng'annan keyin on ku'n mu'ddette regionliq inspektsiyag'a qaytarılıwı kerek.

Regionliq inspeksiya, ornlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kiritilgen ma'deniy miyraslar obektlerinin' awhalı u'stinen qadag'alawdı ta'miyinleydi.

Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kiritilgen ma'deniy miyraslar obektine salıstırg'anda kadastr informaciyası o'zgergen ta'g'dirde ma'deniy miyraslar obektlerinin' iyeleri, ornlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri bir ay mu'ddette bul haqqında tiyisli regionliq inspeksiya'ga belgili etiwleri sha'rt.

Regionliq inspeksiya ornlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri menen birge bes jıldı bir ret ma'deniy miyraslar obektlerinin' jag'dayın tekseredi ha'm belgileydi. Tekseriw na'tiyjeleri boyınsha, za'ru'rat bolsa, ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarmasına ma'deniy miyraslardıń usı obektlerin saqlaw boyınsha usı ha'm keleshek programmaların islep shıg'ıwg'a tiyisli usınıslar kirgizedi.

O'zbekstan Respublikası Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrligi ha'r jılı Ma'deniy miyraslar obektlerin ma'mleketlik kadastrı informaciyasına esap beriw keyingi jıldıń 1-martına shekem Ma'mleketlik kadastrlarının' birden-bir sistemasına usınıs etedi. Kadastr mag'lıwmatların Ma'mleketlik kadastrlarının' birden-bir sistemasına usınıw forması Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrligi ta'repinen tastıyqlanadı ha'm "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisiledi.

Ma'deniy miyraslar obektlerin ma'mleketlik kadastrı informaciyası ma'mleketlik ha'kimiyat ha'm basqarıw sho'lkemlerine biypul, basqa yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a bolsa belgilengen ta'rtepte haq to'lew ornına beriledi. Ma'deniy miyraslar obektlerin ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziwdi sho'lkemlestiriw boyınsha jollama "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisken halda, belgilengen ta'rtepte Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrligi ta'repinen tastıyqlanadı.

Obektlerdi Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw keleshekтеgi rawajlanıw programmaların islep shıg'ıwg'a tiyisli usınıslar kirgizedi.

O'zbekstan Respublikası Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrligi ha'r jılı Ma'deniy miyraslar obektlerin ma'mleketlik kadastrı informaciyasına esap beriw keyingi jıldıń 1-martına shekem Ma'mleketlik kadastrlarının' birden-bir sistemasına usınıs etedi. Kadastr mag'lıwmatların Ma'mleketlik kadastrlarının' birden-bir sistemasına usınıw forması Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrligi ta'repinen tastıyqlanadı ha'm "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komiteti menen kelisiledi.

Ma'deniy miyraslar obektlerin ma'mleketlik kadastrı informatsiyası ma'mleketlik ha'kimiyat ha'm basqarıw sho'lkemlerine biypul, basqa yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslarg'a bolsa belgilengen ta'rtipte haq to'lew tiykarında beriledi.

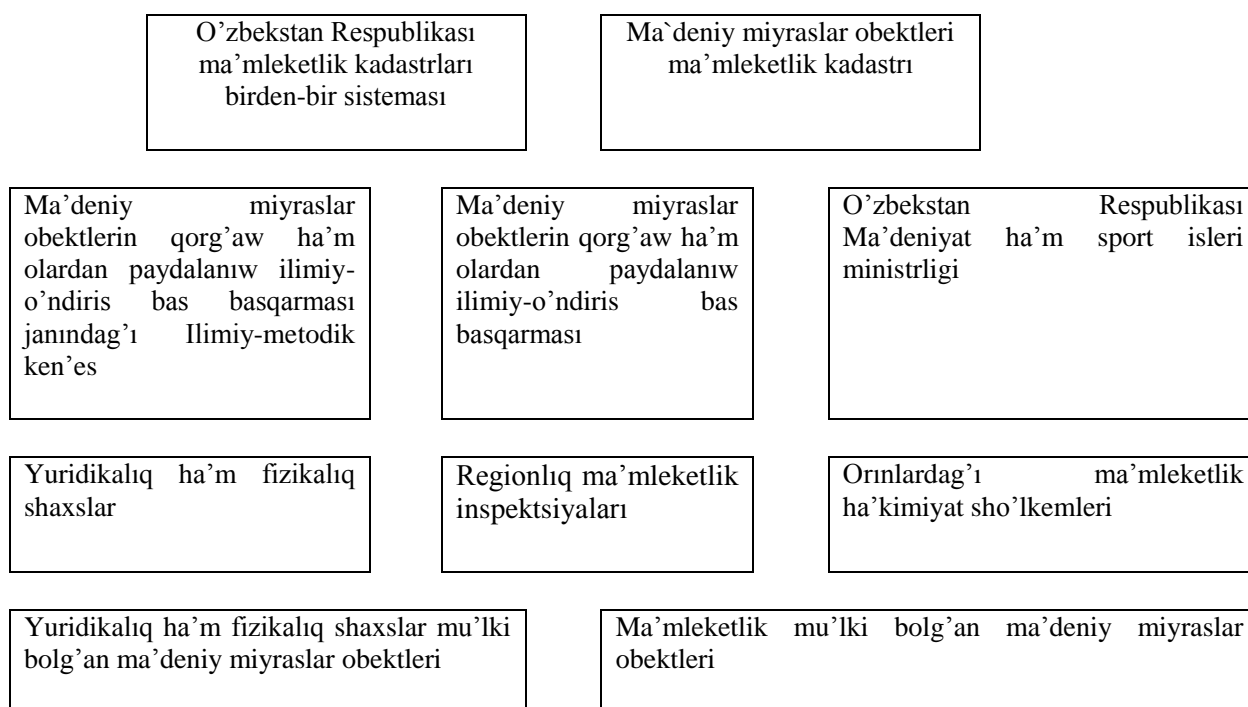
Ma'deniy miyraslar obektlerin ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziwdi sho'lkemlestiriw boyınsha jollama "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisken halda, belgilengen ta'rtipte Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrliğı ta'repinen tastıyqlanadı.

1-sxemag'a tu'sinik:

1. Regionlıq ma'mleketlik inspektsiyaları orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri, yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar usınısları tiykarında yaki olar menen kelisken halda ma'deniy miyraslar obektlerin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw haqqında usınıslar tayarlaydı, ma'deniy miyraslar obektleri haqqındag'ı za'ru'r mag'lıwmatlardı toplaydı.

Obektlerdi Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw

1-sxema

2. Ma'deniy miyraslar obektlerin Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrına kirgiziw haqqındag'ı usınıslar za'ru'r materiallar menen birge Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrliginin' Ma'deniy miyraslar obektlerin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarmasına jiberiledi.

3. Regionlıq ma'mleketlik inspektsiyaları ta'repinen usınıs etilgen materiallar tariyxıy-ma'deniy ekspertizadan o'tkeriw ushin ma'deniy miyraslar

obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarmasının' Ilimiy-metodikalıq ken'esinde ko'rip shıg'ıw ushin kiritiledi.

4. Tariyxiy-ma'deniy ekspertiza na'tiyjelerine ko're Ilimiy-metodik ken'es ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarmasına obektti Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kirgiziw haqqında tiyisli juwmaq usınıs etedi.

5. Tariyxiy-ma'deniy ekspertiza juwmag'ı tiykarında ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrigine obektti Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kirgiziw haqqında usınıs kiredi.

6. Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrligi obektti Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kirgiziw haqqında tiyisli buyrıq shıg'aradı.

7. Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministriginin' buyrıg'ı tiykarında ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması obektti Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kiredi.

8. Ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması obektti Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kirgizgenen keyin "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetine O'zbekstan Respublikası ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına kirgiziw ushin tiyisli informatsiya beredi.

9. Buyrıq shıg'arılğ'an waqıttan baslap on ku'n dawamında Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kiritilgen ma'deniy miyraslar obektine ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalanıw ilimiy-o'ndiris bas basqarması ta'repinen ma'deniy miyraslar pasportı ra'smiylestiriledi. Ma'deniy miyraslar pasportı rasmiylestirilgenen keyin bes ku'nnen keshiktirmey tiyisli regionlıq inspektsiyag'a jiberiledi.

10. Regionlıq inspektsiyalar bes ku'n dawamında tiyisli tu'rde Ma'deniy miyraslar obekti iyesin (yuridikalıq yamasa fizikalıq shaxstı) ya'ki orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat organın ma'deniy miyraslar obekti Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kiritilgenligi haqqında xabar etedi ha'm olarg'a ma'deniy miyraslar obekti pasportın beredi.

11. Regionlıq ma'mleketlik inspektsiyaları ha'm orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrına kiritilgen ma'deniy miyraslar obektinin' awhalın qadag'alawdı ta'miyinleydi.

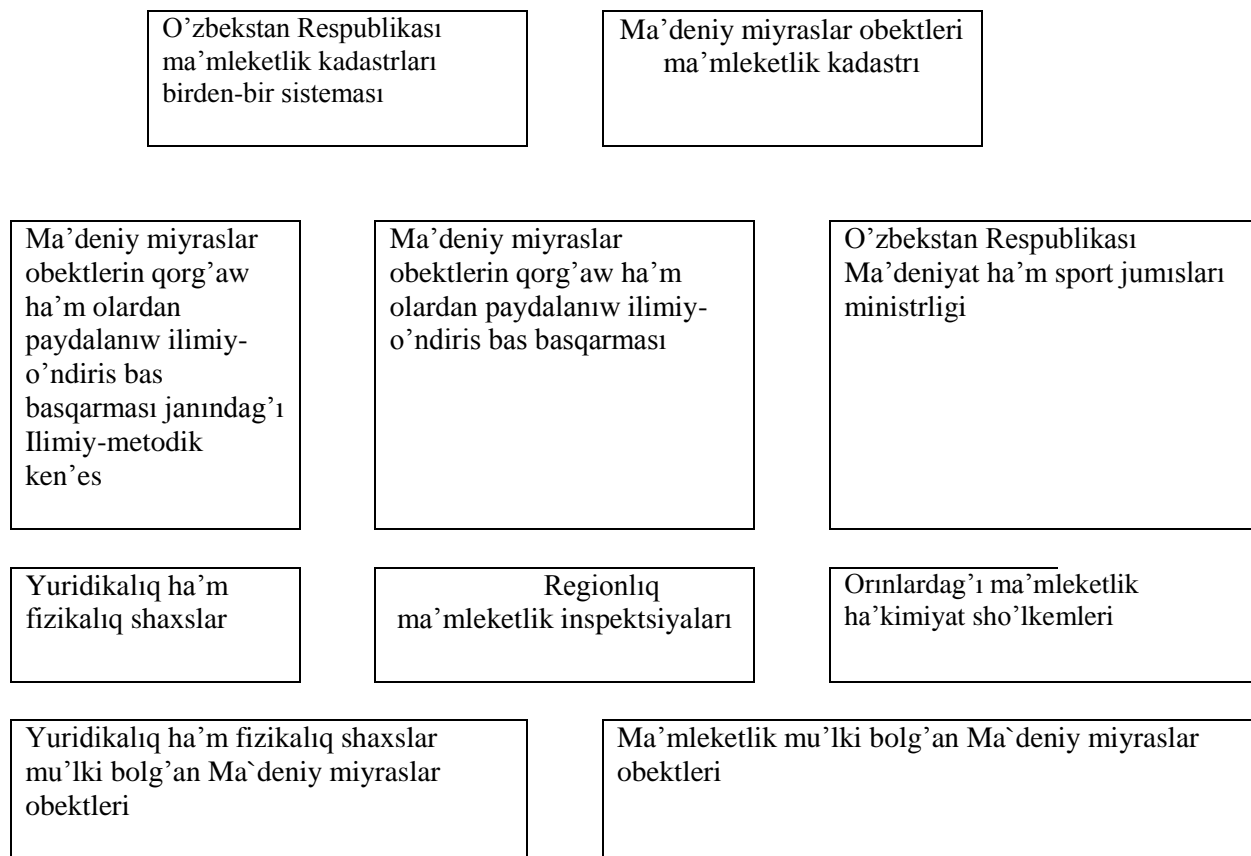
Obektlardi Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrınan
shıg'arıw

2-sxemasına tu'sinikler:

1. Fizikalıq ta'repten jog'alıp ketken yamasa ma'deniy miyraslar obekti sıpatında qadrin jog'altqan ma'deniy miyraslar obektlerine salıstırg'anda regionlıq

ma'mleketlik inspeksiylari orinlardag'i ma'mleketlik ha'kimiyat sho'lkemleri, yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar usınısları tiykarında yaki tiyisli obektlerdin' jag'dayın u'yreniw na'tiyjelerine ko're olardı Ma'deniy miyraslar obektleri ma'mleketlik kadastrınan shıg'arıw haqqında usınıslar tayarlaydı.

2-sxema

2. Ma`deniy miyraslar obektlerin Ma`deniy miyraslar obektleri ma`mleketlik kadastrıdan shıg`arıw haqqındag`ı usınıslar za`ru`r materiallar menen birge Ma`deniyat ha`m sport jumısları Ministrliginin` Ma`deniy miyraslar obektlerin qorg`aw ha`m olardan paydalanıw ilimiy-o`ndiris bas basqarmasına jiberiledi.

3. Regionlıq ma`mleketlik inspeksiyları ta`repinen usınıs etilgen materiallar tariyxıy-ma`deniy ekspertizadan o`tkeriw ushın Ma`deniy miyraslar obektlerin qorg`aw ha`m olardan paydalanıw ilimiy-o`ndiris bas basqarmasının` Ilimiy-metodik ken`esine ko`rip shıg`ıw ushın kiritiledi.

4. Tariyxıy-ma`deniy ekspertiza na`tiyjelerine ko`re Ilimiy-metodik ken`es Ma`deniy miyraslar obektlerin qorg`aw ha`m olardan paydalanıw ilimiy-o`ndiris bas basqarmasına obektti Ma`deniy miyraslar obektleri ma`mleketlik kadastrıdan shıg`arıwdın` maqsetke muwapıqlıg`ı haqqında tiyisli juwmaq usınıs etedi.

5. Tariyxıy-ma`deniy ekspertiza juwmag`ı tiykarında ma`deniy miyraslar obektlerin qorg`aw ha`m olardan paydalanıw ilimiy-o`ndiris bas basqarması

Ma'deniyat ha'm sport isleri ministrligine obektti ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrinan shig'ariv haqqinda usinis kiritedi.

6. Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrligi obektti ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrinan shig'ariv haqqinda tiyisli buyriq shig'aradi.

7. Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrliginin' buyrig'1 tiykarında ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalaniv ilimiy-o'ndiris bas basqarmasi Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrina tiyisli jazıwdı kiritedi.

8. Ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalaniv ilimiy-o'ndiris bas basqarmasi Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrina tiyisli jazıwdı kirgizgennen keyin "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik komitetine O'zbekstan Respublikasi ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına kirgiziv ushin tiyisli mag'lıwmat beredi.

9. Ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalaniv ilimiy-o'ndiris bas basqarmasi ma'deniy miyraslar pasportın biykar etedi ha'm tiyisli regionlıq inspeksiya'ga ma'deniy miyraslar obekti Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrıdan shig'arıl'g'anlıg'ı haqqında mag'lıwmattı jiberedi.

10. Regionlıq ma'mleketlik inspeksiyaları ma'deniy miyraslar obekti iyesin (yuridikalıq yamasa fizikalıq shaxstı) ya'ki orınlardag'ı ma'mleketlik ha'kimiyat organın' ma'deniy miyraslar obektin ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrınan shig'arıl'g'anlıg'ı haqqında xabardar etedi. Ma'deniy miyraslar obekti pasportı ma'deniy miyraslar obektlarin qorg'aw ha'm olardan paydalaniv ilimiy-o'ndiris bas basqarmasına jiberiw ushin regionlıq ma'mleketlik inspeksiyasına qaytarıp beriledi.

Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrı ta'repinen Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına usinis etiletug'in mag'lıwmatlarının' quramı Ma'deniy miyraslar obektlari ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziv boyınsha-kepillikli sho'lkem O'zbekstan Respublikasi Ma'deniyat ha'm sport isleri Ministrligi Bas ilimiy-o'ndiris basqarmasi MKBBSna to'mendegi mag'lıwmatlardı usinis etedi:

kadastr obektinin' atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın' mal-mu'ikli, iyelik etiwshi, paydalanıwshı yamasa kireyge alıwshının' atı ha'm adresi;

kadastr obektinin' mekemelik tiyisliligi;

obektin' kadastr nomeri;

kadastr obektinin' jaylasqan ornı ha'm maydanı;

kadastr obektinin' tipologiyalıq tiyisliligi (arxeologiya, tariyxiy estelik, arxitektura esteligi, monumental ko'rkem o'ner esteligi);

estelik do'retiw bolg'an sa'ne ha'm estelik payda bolıwı menen baylanıslı bolg'an tariyxiy waqıyanın' sa'nesi;

esteliktin' maqset wazıypası (ma'deniy-ag'artıwshılıq, turistik-ekskursion, emlew-salamatlandırıw, turar jay, xojalıq bo'lmeleri, paydalanılmaydı);
esteliktin' texnikalıq awhalı;
bahası;
estelikten paydalanıw natijeliligi (sociallıq, ekonomikalıq);
obektin' kadastr planı.

**III-BAP. TA'BIYIY RESURSLAR TOPARINA KIRWSHI
MA'MLEKETLIK KADASTRLARI H'A'M OLARDI JU'RGIZIW
O'ZGESHELIKLERI**

**13-TEMA. O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI KA'NLERI, PAYDALI
QAZILMALAR DEREKLERI HAM TEXNOGEN HADIYSELER
MAMLEKETLIK KADASTRIN JU'RITIW TA'RTIBI**

JOBA:

13.1. O'zbekistan Respublikasi ka'nleri, paydalı qazilmaları derekleri ha'm texnogen hadiyseleler ma'mleketlik kadastrı maqseti ha'm wazıypaları;

13.2. MKBBS na beriletug'in mag'lıwmatlar quramı.

13.1. O'zbekistan Respublikasi ka'nleri, paydalı qazilmaları derekleri ha'm texnogen hadiyseleler ma'mleketlik kadastrı maqseti ha'm wazıypaları

Ka'nler, paydalı qazilmalar derekleri ha'm texnogen hadiyseleleri (mineral shiyki o'nim qazıp alıw ha'm qayta islew shıg'ındıları) ma'mleketlik kadastrı ka'nleri, paydalı qazilmalar derekleri ha'm texnogen hadiyseleler obektlerinin' qısqasha, birdeylestirilgen tu'sindirmeleri toplamınan ibarat ha'm ol O'zbekistan Respublikası ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasının' quramlıq bo'legi esaplanadı.

O'zbekistan Respublikası ka'nleri, paydalı qazilmaları derekleri ha'm texnogen hadiyseleleri ma'mleketlik kadastrın Respublikanın' mineral shiyki o'nim resursları jag'dayın bahalaw, jer astı baylıqların geologiyalıq u'yreniw boyınsha jumıslardı rawajlandırıw da'stu'rlerin islep shıg'ıwdı ta'miynlew, ka'nler, paydalı qazilmalar dereklerinin' tiykarg'ı tu'sindirmeleri ha'm texnogen hadiyseleler obektleri menen tezlik penen tanısıw, sonday-aq, O'zbekistan Respublikası ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasındag'ı jer uchastkaların bahalaw ushın arnalg'an.

To'mendegiler O'zbekistan Respublikası ka'nleri, paydalı qazilmaları derekleri ha'm texnogen hadiyseleleri ma'mleketlik kadastrın esapqa alıw obektleri esaplanadı:

O'zbekistan Respublikası paydalı qazilmaları zapasları ma'mleket balansında esapqa aling'an paydalı qazilmalar zapaslarına iye bolg'an ka'nler;

paydalı qazilmalar ka'nleri ushastkaları, eger olardıń zapastag'ı O'zbekistan Respublikası paydalı qazilmaları zapastag'ı ma'mleket balansında o'z aldına bet penen esapqa alınsa;

O'zbekistan Respublikası paydalı qazilmaları zapasları ma'mleket balansında esapqa alınbag'an paydalı qazilmalar zapaslarına iye bolg'an, biraq izlew jumısları bolınbag'an ka'nler;

paydalı qazilmaları O'zbekistan Respublikası paydalı qazilmaları zapasları ma'mleket balansınan qanday da sebepke ko're shıgarılg'an ka'nler;

quramına mineral shiyki o'nimnin' sonday tu'ri boyınsha qazıp alınıp atırǵ'an ka'nlerge sanat talaplarına juwap beriwshi qımbatlı komponentler barlıǵ'ı sebepli hesh bolmag'anda bir ruda qatlamı barlıǵ'ı anıqlang'an paydalı qattı qazılmalar derekleri;

quramına qımbatlı komponentler a'meliy qızıǵ'ıw tıwdırıwshı sonday-aq, qorshag'an-ortalıqqa zıyan keltiriwshi ha'm o'z aldına qawıp-qa'ter tuwdırıwshı kambag'al rudalar awdarmaları, shıǵ'ındı qorları ha'm basqa texnogen hadiyseler.

Mamleketlik kadastrında paydalı qazılmalar boyınsha:

Obektin' geografıyalıq ha'm adminstrativlik jag'dayı haqqındag'ı maglıwmatlar, tiykarg'ı ha'm olar menen birgeliktegi jaylasqan paydalı qazılmaların' mug'darlıq, sapa quramı ha'm olarda bar bolg'an paydalı ha'm zıyanlı komponentler, ka'nlerdi qazıwdın' geologiyalıq-ekonomikalıq, texnologiyalıq, gidrogeologiyalıq, ekologiyalıq ha'm basqa sharayatları haqqındag'ı mag'lıwmatlar boladı.

Ma'mleketlik kadastrında paydalı qazılmalar derekleri boyınsha:

Derektin' geografıyalıq ha'm adminstrativlik jag'dayı, onın' geologiyalıq ta'repten u'yrenilgenligi da'rejesi, anıqlang'an zapaslar mug'darı ha'm bahalang'an, prognoz qılınǵ'an resurslar, haqqındag'ı maglıwmatlar mineral shiyki o'nimnin' mu'mkin bolg'an qasiyetleri sonday-aq obektin' keleshekte u'yreniw boyınsha usınıslar boladı.

Ma'mleketlik kadastrında texnogen hadiyseler obektleri boyınsha:

Texnogen hadiyseler derekleri, olardıń qaliplesiw da'wiri, texnogen hadiyselerdin' olardıń mug'darlıq-sapa ko'rsitkishleri ha'm olardı saqlaw sharayatları ko'rsetilgen haldag'ı tu'ri yamasa tu'ri haqqındag'ı mag'lıwmatlar boladı.

Ma'mleketlik kadastrında, sonday-aq, geologiyalıq-izlew ha'm paydalanıw paydalı qazılmaların' texnologiyalıq sınavlardın' natiyjelerine tiyisli anıq esabatlarda, texnik-ekonomikalıq tu'siniklerde, dokladlar ha'm texnikalıq-ekonomikalıq tiykarlarda, mineral shiyki o'nim konditsiyaların ha'm paydalı qazılmalar zapasların tastıyıqlaw boyınsha protokollarda anıq mag'lıwmattın', sonday-aq, jer astı baylıqlarına tiyisli basqa da'stlepki mag'lıwmattın' bar ekenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar da boladı.

Ka'nler, paydalı qazılmalar derekleri ha'm texnogen hadiyseler pasportların du'ziw ushın tomendegiler dastlepki mag'lıwmat derekleri esaplanadı:

geologiyalıq-su'wretke alıw, izlew, injenerlik-geologiyalıq, gidrogeologiyalıq, gioekologiyalıq, tematikalıq, tajriybe-metodlıq, ilimiy-izzertlew jumısları ha'm jer astı baylıqların u'yreniw boyınsha basqa jumıslar na'tiyjeleri haqqındag'ı tastıyıqlang'an esabatlar;

mineral shiyki o'nimnin' texnologiyalıq sınavları na'tiyjeleri haqqındag'ı esabatlar;

qazıp alıwshı ka'rxanalardıń texnogen ha'diyselerin joqarı da'rejedegi qawıplı obektleri haqqındag'ı mag'lıwmatlardan ibarat bolg'an jıllıq esabatlar;

paydalı qazılmalar zapasları balansları;

mineral shiyki o'nimnin' konditsiyaların ha'm paydalı qazılmalar zapasların tastıyıqlaw boyınsha protokollar, sonday-aq zapaslardı esaptan shıg'arıwg'a tiyisli materyallar.

Geologiyalıq materyallar seysmoaktivlik, sel qa'wpi, qa'wıplı geologiyalıq protsessler (oyılıwlar, ko'shiw, sho'giw, suffoziyalar, karetlar) belgileri bar ekenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar menen toltırıladı.

Ka'nler, paydalı qazılmalar derekleri ha'm texnogen hadiyseler pasportları arıawlı forma (blanka)larda tomendegiler boyınsha du'ziledi:

rudalı paydalı qazılmalar ka'nleri;

rudasız paydalı qazılmalar ka'nleri;

shashılmalı ka'nler;

radioaktiv shiyki o'nim kanleri;

ko'mir ha'm janatug'ın slanetsler kanleri;

neft ha'm gaz ka'nleri;

rudalı paydalı qazılmalar derekleri;

rudasız paydalı qazılmalar derekleri;

radioaktiv shiyki o'nim derekleri;

texnogen ha'diyseler obektleri.

Pasportlardı du'ziw usılları, arıawlı forma (blankalar) O'zbekistan Respublikası Geologiya ha'm mineral resurslar ma'mleketlik kamiteti ta'repinen tastıyıqlanadı.

O'zbekistan Respublikası ka'nleri, paydalı qazılmaları derekleri ha'm texnogen hadiyseleri ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi O'zbekistan Respublikası Geologiya ha'm mineral resurslar ma'mleketlik kamitetindegi ma'mleketlik geologiyalıq fondı (bunnan kiyin—ma'mleketlik geologiya fondı dep ju'ritiledi) paydalı qazılmalardı qazıp alıw ha'm jer astı baylıqların geologiyalıq u'yreniw jumısların a'melge asırıwshı (bunnan kiyin—jer astı baylıqlarınan paydalanıwshı dep ju'ritiledi) ka'rxanalar (sho'lkemler) usınıs etken da'slepki mag'lıwmatlardı toplaw, esapqa alıw ha'm tartipke salıw tiykarında ju'ritedi.

Bul Nızamnın' 4-ba'ndine muwapıq esapqa alınıwı kerek bolg'an ka'nler, paydalı qazılmalar derekleri anıqlang'an jag'dayda pasport jer astı baylıqlarınan paydalanıwshı ta'repinen ha'r qaysı ka'n yamasa paydalı qazılmalar derekleri ushın du'ziledi.

Izlenip atirg'an (toliq bahalanıp atirg'an) ka'nlerdi O'zbekistan Respublikası qazımları zapasları ma'mleketlik balansında esapqa qoyıwda pasport jer astı baylıqlarınan paydalanıwshı ta'repinen ha'r qaysı ka'n yamasa paydalı qazımlar deregi ushın du'ziledi.

Qazılıp atirg'an ka'nler ha'm texnogen hadiyseler obektleri boyınsha pasportlar jer astı baylıqlarınan paydalanıwshılar ta'repinen olardıń texnikalıq shegaralarınń ha'r kezdegi o'zgerisi du'ziledi.

O'z aldına ushastkalarda (bo'limlerde) ka'n bo'lekleri shen'berinde ka'nnin' geologiyalıq du'zilisin puxta anıqlaw imkanın bergen qosımsha geologiyalıq-izleniw jumısları o'tkerilgen qazılıp atirg'an ka'nler boyınsha pasportlar jer astı baylıqlarınan paydalanıwshılar ta'repinen, usı obekt boyınsha paydalı qazımlar zapasların gezektegi jıllıq balansı usınıs etken jag'dayda, du'ziledi.

Ka'nler, paydalı qazımlar derekleri ha'm texnogen hadiyseler pasportları jer astı baylıqların geologiyalıq u'yreniw jumısları na'tiyjeleri boyınsha esabatlar ushın belgilengen ta'rtipte tastıyıqlanadı.

Pasporttı du'zgen, teksergen ha'm tastıyıqlag'an shaxslar onda keltirilgen mag'lıwmatlardın' tuwrılıg'ı ushın juwap beredi.

Pasport du'zilmegen jag'dayda yamasa ol belgilengen talaplardan shetke shıqqan jag'dayda du'zilgende, ma'mleket geologiya fondı paydalı qazımlar zapaslarınń tiyisli esabati yamasa balansın esapqa almaydı, sonday-aq, jer astı baylıqların geologiyalıq u'yreniw boyınsha a'melge asırılğ'an jumıslar qa'rejetlerdi esaptan shıg'arıw ushın mag'lıwmatnama bermeydi.

To'mendegiler O'zbekistan Respublikası ka'nleri, paydalı qazımları derekleri ha'm texnogen hadiyseleri ma'mleket kadastrın ju'ritiw boyınsha ma'mleket geologiya fondının' tiykarg'ı wazıypaları esaplanadı:

pasportlardı qabıl qılıw, dizimnen o'tkeriw ha'm saqlaw;

esapqa alıw obektleri katalogın ju'ritiw;

esapqa alıw obektlerinin' dizimnen o'tkeriw kartaların ju'ritiw;

ka'nler, paydalı qazımları derekleri ha'm texnogen hadiyseleri ma'mleket kadastrın toplaw, esapqa alıw, ta'rtipke salıw ha'm saqlaw.

Esapqa alıw obektleri pasportların qabıl qılıw dizimnen o'tkeriw ha'm saqlaw, katalog ha'm dizimnen o'tkeriw kartaların ju'ritiw O'zbekistan Respublikası Geologiya ha'm mineral rusurslar ma'mleketlik kamiteti belgilengen ta'rtipte a'melge asırıladı.

Ma'mleket geologiya fondı o'zinin' tiykarg'ı wazıypalarına muwapıq to'mendegilerdi ta'miynleydi:

jer astı baylıqlarınan paydalanıwshılar ta'repinen esapqa alıw obektleri pasportların du'ziwge metodikalıq bassılıq etiw;

esapqa aliw obektlari pasportlarinin' ma'mleketlik geologiya fondina o'z waqtinda usunis etiliwin qadag'alaw;

materiallardi ma'mleket basqariw organlarina ha'm ma'mleket ha'kimiyati organlarina usunis etiw;

ma'pdar yuridikaliq ha'm fizikalıq shaxslardın' olardan paydalanıw ta'rtibi ha'm sha'rtlerin belgilew;

tu'setug'in mag'lıwmatlardı avtomatlastırılğ'an halda islew sistemasın jaratıw ha'm onın' qaniygelestirilgen da'stu'riy tamiynatın jolğ'a qoyıw.

13.2. MKBBS na beriletug'in mag'lıwmatlar quramı

Ka'nler, paydalı qazılmalar ha'm texnogen hadiyselelerdin' ju'zege shıg'ıw jagdayları ma'mleket kadastrı boyınsha-wa'ka'latlı organ O'zbekistan Respublikası Ma'mleket geologiya ha'm mineral resurslar kamiteti (Ma'mleketlik geologiya kamiteti) MKBBS na to'mendegi mag'lıwmatlardı usunis etedi:

kadastr obektinin' atı;

yuridikaliq yamasa fizikalıq shaxstın'-jer ushastkası mu'lkdardın', iyesinin', paydalanıwshısının' yamasa ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

obektin' kodı (identifikatsion nomeri);

kadastr obektinin' jaylasqan ornı (walayat, rayon, geografıyalıq koordinataları);

kadastr obekti iske salıng'an jıl;

kadastr obektinin' maydanı;

kadastr obektinin' sho'lkemlik tiyisliligi;

tiykarg'ı paydalı qazılma ha'm qosımsha paydalı qazılmalar ha'm qosımsha paydalı komponentler;

paydalı qazılmalardın' tu'rleri ha'm mug'darları haqqındag'ı maglıwmatlar;

tastıyıqlang'an zapaslar (mug'darı, tastıyıqlaw instansiyası, sanesi);

kadastr obektinde qazıw usılı;

mineral shiyki o'nimnen paydalanıw tarawı;

tastıyıqlang'an zapaslardın' jıl basına qaldıg'ı (texnogen hadiyselelerdin' bahalang'an kolemleri qaldıg'ı);

kadastr obektinin' o'zlestirilgenlik da'rejesi;

kadastr obektinin' jaylasıw sxeması;

kadastr obektinin' ekonomikalıq bahası (rentabelligi, kapital qarjılardın' qaplanıw mu'ddeti).

14-TEMA: O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASININ' MA'MLEKETLIK SUW KADASTRIN JARATIW HA'M JU'RITIW TA'RTIBI

JOB A:

14.1. Ma'mleketlik suw kadastrinin' mazmuni;

14.2. Ma'mleketlik suw kadastrin islep shig'iw ha'm ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw.

14.1. Ma'mleketlik suw kadastrinin' mazmuni

Ma'mleketlik suw kadastrı (keyingi orınlarda tekstde MSK dep ataladı) "Suw ha'm suwdan paydalanıw haqqında" g'ı O'zbekistan Respublikası nızamına muwapıq, suw resurslarınan aqılg'a muwapıq paydalanıwdı payda etiw, suw xojalıg'ı mu'na'sebetlerin ta'rtipke salıw, xojalıq iskerligin, ekologiyalıq sharayattı bahalaw maqsetinde islep shig'arıladı ha'm ju'ritiledi, ha'mde O'zbekistan Respublikasının' Ma'mleketlik kadastrlarınin' birden-bir sistemasının' quram bo'legi esaplanadı.

Ma'mleketlik suw kadastrı birden-bir ma'mleket suw fondın payda etiwshi suw obektleri, suw resursları, suw rejimi, sapası ha'm onnan paydalanıw haqqındag'ı, sonday-aq suwdan paydalanıwshılar haqqındag'ı ta'rtipke salıng'an, dawamlı toltırıp barılatug'ın ha'm za'ru'riyat bolg'anda anıqlastıratug'ın mag'lıwmatlar toplamın ko'rsetedi.

Jer u'sti ha'm jer astı suw obektleri ha'm olardıń resursları Ma'mleketlik suw kadastrinin' obektleri esaplanadı.

Ta'biyat suw resursları, olardan mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri boyınsha paydalanıwdı ha'r ta'repleme u'yreniw ha'm bahalaw, suwdan paydalanıw huqıqın ha'm suwdan xojalıq maqsetlerinde paydalanıwdı dizimnen o'tkeriw ma'mleket suw kadastrinin' predmeti esaplanadı.

Suw resursların bahalaw degende ha'r jil dawamında, ha'm ko'p jıllar dawamında standart gidrometrik a'sbaplar menen o'lshew arqalı olardıń mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri boyınsha turaqlı esapqa alıw, alıng'an mag'lıwmatlardın' isenimligin analizlew, olardıń standart usılları menen qayta islew ha'm tu'rli aymaqlar ha'm waqıt birlikleri boyınsha ulıwmalastırıw tu'siniledi.

Ma'mleketlik suw kadastrı ma'mleketlik ha'kimiyatı orgınlarınin', yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxsların suw obektleri, suw resursları, suw rejimi, sapası ha'm onnan paydalanıw, sonday-aq suwdan paydalanıwshılar haqqındag'ı za'ru'r mag'lıwmatlar menen ta'minlew ushın arnalg'an.

En' kem shig'ımlar menen zamanago'y da'rejede mag'lıwmatlardı toplaw, ulıwmalastırıw, saqlaw ha'm usınıs etiw texnologiyasın dawamlı ra'wishte jedellestirip barıw jolı menen suw resursları ha'm suw obektleri haqqında isenimli mag'lıwmattı ha'm saqlaw ma'mleketlik suw kadastrinin' tiykarg'ı wazıypası esaplanadı.

Suw obektlari ha'm suwdan paydalanıwshılardı dizimnen o'tkeriw, suw mug'darı ha'm sapasın esapqa alıw, suw resursların ha'm olardan paydalanıwdı bahalaw ma'mleketlik suw kadastrının' quram bo'limi esaplanadı.

To'mendegiler ma'mleketlik suw kadastrın ju'ritiwdin' tiykarg'ı prinsipleri esaplanadı.

- Respublikanın' barlıq suw obektlarin iyelep aladı.

- suw resursların ha'm olardan paydalanıwdı ha'm olardan paydalanıwdı esapqa alıwdın' birden-bir sistemasın qollaw;

- baslang'ısh kadastr mag'lıwmatın qayta islew usılının' birden-birligi;

- Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasının' talapların esapqa alıw;

- Ma'mleket suw kadastrının ju'ritiw boyınsha jumıslarg'a oraylastırılğan ta'rtibinde basshılıq qılıw;

- Ma'mleketlik suw kadastrı mag'lıwmatının' isenimligi, ko'rgizbeligi ha'm hu'jjetlerge tiykarlang'anlıg'ı;

- Ma'mleketlik suw kadastrın ju'ritiw boyınsha jumıslarının' u'zliksizligi;

- Ma'mleketlik suw kadastrın ju'ritiwdin' avtomotlastırılğan mag'lıwmatlar sisteması xizmetin ko'rsetiw.

- Ma'mleketlik suw kadastrın ju'ritiw boyınsha jumıslardıń u'nemliligi.

- paydalanıwshılar shen'beri sheklengen mag'lıwmatlardın' sırlılıg'ı.

Ma'mleketlik suw kadastrı Respublika suw obektlari haqqındag'ı mag'lıwmatlardı qayta tiklewdın' tolıq tikleniwdi payda etiwshi tiykarg'ı ha'm arnawlı tu'rlerdi o'z ishine aladı.

Ma'mleketlik suw kadastrı ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasının' tiykarg'ı quram bo'limlerinen biri esaplanadı.

Belgilengen ta'rtipte qabıl qılınğan suw kadastr mag'lıwmatları suw ha'm suw xojalıg'ı mu'na'sebetlerin ta'rtipke salıwda, suwdan paydalanıw menen baylanıslı sotsial, ekonomikalıq ha'm ekologiyaqlıq jag'daylardı orınlawda ma'jbu'riy yuridikalıq ku'shke iye.

To'mendegiler ma'mleketlik suw kadastrın ju'ritedi:

O'zbekistan Respublikası Ministrler kabinetinin' qasındag'ı Gidrometeorologiya xizmeti orayı-jer u'sti suwları bo'limi boyınsha, O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik geologiya ha'm mineral resurslar komiteti-jer astı suwları bo'limi boyınsha, O'zbekistan Respublikası Awıl ha'm suw xojalıg'ı ministirligi-suwdan paydalanıw bo'limi boyınsha mag'lıwmatlardı toplan suw kadastrın ju'ritedi.

Suw obektlari ha'm suw xojalıg'ı obektlari (inshaatlar)

Respublika aymag'ında suw obektlarin dizimnen o'tkeriw, suw resursları, olardıń rejimi, paydalanıw sonday-aq suwdan paydalanıwshılar haqqındag'ı mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishler haqqında isenimli zamanago'y ha'm tejemli

mag'lıwmatların alıw, ta'rtipke salıw, saqlaw ha'm olardı paydalanıwshılarg'a beriwshinin' texnologik qublısı Ma'mleketlik suw kadastrının' mazmunı esaplanadı.

MSK mag'lıwmatları to'mendegilerden paydalanıw ushın arnalg'an:

suwdan paydalanıwdı usı ha'm keleshektegi rawajlanıwın ha'mde suwdı qorg'aw islerin a'melge asırıw;

ma'mleket aymag'ında islep shıg'arıw ku'shlerin jaylastırıw;

suwdan kompleks paydalanıw ha'm onı qorg'awda sxemalardı ha'mde suw xojalıq balansların du'ziw.

Suwdan pydalanıw menen baylanıslı bolg'an suw xojalıg'ı, transport, sanaat ka'rxanalar ha'mde basqa ka'rxanalar ha'm inshaatlardı joybarlaw.

Gidrologiyalıq ha'm gidrogeologiyalıq sharayatlar, daryalardag'ı suw ko'lemi ha'm suw sapası o'zgeriwın pragnozlaw:

suw xojalıg'ı jumısı na'tijeligin asırıw islerin islep shıg'ıw;

suwdı tutınıw ha'm shıg'arıp jiberiwdi, sonday-aq suw ko'rsetkishlerin normalaw;

suwdın' ziyanlı ta'sirin aldın alıw ha'm onı joq qılıw islerin islep shıg'ıw;

suwdan aqılǵ'a muwapıq paydalanıw ha'm onı qorg'aw ilajların o'tkeriwdin' u'stinen ma'mleket qadag'alawın a'melge asırıw;

suwdan paydalanıwshılar ortasıdag'ı sonday-aq suwdan paydalanıwshılar menen basqa lawazımlı yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar ortasındag'ı o'z-ara mu'na'sebetlerdi ta'rtipke salıw;

suwdan paydalanıw ha'm onı qorg'aw menen baylanıslı basqa ma'selerdi sheshiw.

Ma'mleketlik suw kadastrı suw ha'm suw xojalıg'ı obektlerinin' to'mendegi tu'rleri tuwrısındag'ı mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı:

Suw obektleri

Daryalar; tu'rli suw sistemaların birlestiriwshi, ag'ar suwdı aymaqlıq qayta bo'listiriwge yamasa suwg'arıwg'a xizmet qılıwshı kanallar; ko'ller ha'm suw saqlag'ıshları; muzlıqlar; jer astı suwları; jer u'sti suwları (ha'wizler, suwlı gorizontlar, ka'nler);

Suw xojalıg'ı obektleri (inshaatlar);

Gidrouzeller ha'm suw saqlag'ıshları; obektlerinen suw aliwg'a arnalg'an inshaatlar (kanallar, nasos qurilmalar, paydalanıw quduqları ha'm basqalar); ag'ar suwdı aymaqlıq qayta bo'listiriwge xizmet qılıwshı kanallar; paydalanılǵ'an ha'm shaxta suwların suw obektlerine taslaw inshaatları(kollektorlar, drenaj ha'm suw toplanatug'ın kanallar, quwirsiman suw shıg'arıwlar ha'm basqalar); paydalanılǵ'an suwların tazalaw inshaatları.

MSK mag'lıwmatları to'mendegilerge bo'linedi:

arxiv materialları (da'ptersheler, kesteller, o'zi jazatug'in texnikanin' lentaları ha'm basqalar);

uzaq mu'ddetli texnik dereklerdegi mag'lıwmatlar;

jaryalanılg'an materiallar (suw ha'm suw xojalıg'ı obektleri katalogleri ha'r jılg'ı ha'm ko'p jıllıq mag'lıwmatlar ha'm basqalar).

MSK mag'lıwmatları quramı O'zbekstan Respublikası "Uzgidromet" orayı, ma'mleketlik geologiya komiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministrılgı ta'repınen tastıyıqlang'an "Suw kadastrı mag'lıwmatları quramı" atlı normativ-texnikalıq hu'jjet penen belgilenedi.

MSK baspaları quramı O'zbekistan Respublikası "Uzgidromet" orayı, ma'mleketlik geologiya komiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıg'ı ministrılgı ta'repınen tastıyıqlang'an suw kadastrının' jariya qılınatug'in bo'lim du'zilmesi menen belgilenedi.

MSK mag'lıwmatları paydalanıwshılarına pullı baspalar ta'rizinde ha'm soraw boyınsha (belgilengen ta'rtipde) usınıs etiledi.

MSK nin' baspadan shıg'arılg'an baspaları, soraw boyınsha beriletug'in mag'lıwmatlar tu'rleri ha'mde olardı beriw ta'rtibi tuwrısında paydalanıwshılarg'a mag'lıwmat beriw ushın "Uzgidromet" orayı, ta'repınen ma'mleket geologiya kamiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıg'ı ministrılgı menen birgelikte "Suw kadastrı mag'lıwmatnaması" baspadan shıg'aradı.

Suw obektleri tu'rlerine ha'mde suwdı ha'm onnan paydalanıwdı u'yreniw boyınsha wazıypalarına muwapıq MSK to'mendegi bo'limlerge bo'linedi:

Jer astı suwları,

Jer u'sti suwları,

Suwdan paydalanıw.

Suw obektleri sanının' ha'm jag'dayın esapqa alıw obektlerinin' ko'lemi jag'dayı, u'yrengenlik da'rejesi ha'm ahmiyetligine qarap kartografiya, gidrogeologiya ha'm geodeziyalıq usılları menen a'melge asırıladi.

Suw obektleri rejimin u'yreniwshi tiyisli mekemler ta'repınen tastıyıqlang'an ha'mde "Uzgidromet" orayı menen kelisilgen standart usılları boyınsha standart a'sbablar elementin alıp barıladi.

14.2. Ma'mleketlik suw kadastrın islep shıg'ıw ha'm ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw

Ma'mleketlik suw kadastrı mag'lıwmatları respublika, walayatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası aymaqları, darya ha'wizleri ha'wiz irrigatsiya sistemaları boyınsha, jer astı suwları bo'limi boyınsha bolsa gidrologiya regionlari boyınsha da sistemalastradı ha'm baspadan shıg'arıladi.

Jer u'sti suw resursları, olardıń sapası ha'm xojalıq iskerligi ta'sirindegi o'zgerisler haqqındag'ı mag'lıwmatlar suw obektleri ha'm olardıń maydanları,

ma'mleketlik ha'm ma'mleketler ara a'hmiyetke iye bolg'an da'rya ha'wizleri, ha'wiz irrigatsiya sistemaları walayat ha'm respublika boyınsha ulıwmalastırıladi.

Jer astı suw resursları, olardıń sapa ha'm xojalıq xızmeti ta'sirindegi o'zgerisler haqqındaǵı mag'lıwmatlar ka'nler, darya ha'wizleri ha'm olardıń maydanları, suwlı gorizontallar ha'm jer astı suwları ha'wizleri, walayatlar ha'mde respublika boyınsha ulıwmalastırıladi.

Jer astı suwları resursların bahalaw olardıń jer astı suwları menen o'z-ara baylanıslıqtı itibarg'a alg'an halda a'melge asıradi.

Suwdan paydalanıw haqqındaǵı mag'lıwmatlar ma'mleketlik a'hmiyetine iye bolg'an da'rya ha'wizleri, ha'wiz irrigatsiya sistemaları, ayrıqsha a'hmiyetli suw xojalıǵı obektleri walayatlar ha'm ulıwma respublika boyınsha, sonday-aq, suwdan paydalanıw tu'rleri ha'm ekanomikalıq tarmaqları boyınsha ulıwmalastırıladi.

Ma'mleketlik suw kadastrı sistemasın ju'ritiwdin' birden-birligin ta'minlew ushın Ma'mleketlik geologiya kamiteti ha'mde awıl ha'm suw xojalıǵı ta'repinen (Ma'mleketlik suw kadastrının' tiyisli bo'limleri boyınsha) islep shıǵ'arılatushın Ma'mleketlik suw kadastrın ju'ritiwge tiyisli metodikalıq ko'rsetpeler, ma'mleketlik suw kadastrı basparları maketleri ha'm ma'mleketlik suw kadastrı boyınsha basqa normativ texnikalıq hu'jjetler "Uzgidromet" orayı menen kelisip alınıwı kerek.

Suwdan paydalanıwshılardı suw resursları ha'm olardan paydalanıw haqqındaǵı za'ru'r mag'lıwmatlar menen ta'minlewde tezlikti asırıw, sonday-aq, paydalanıwshılardıń talapların esapqa alg'an halda mag'lıwmatlardı qayta islew ha'm ulıwmalastırıw da'rejesin a'melge asırıw ushın "Uzgidromet" orayı, Ma'mleket Geologiya komiteti ha'mde awıl ha'm suw xojalıǵı ministrliǵı ta'repinen suw kadastrının' avtomatlastırılǵan mag'lıwmatlar sisteması payda etiledi.

Ma'mleket suw kadastrının' avtomatlastırılǵan mag'lıwmatlar sisteması "Uzgidromet" orayı Ma'mleket geologiya kamiteti ha'mde awıl ha'm suw xojalıǵı ministrliǵı ta'repinen tastıyqlanatushın jeke texnikalıq tapsırıw tiykarında "Uzgidromet" orayı, Ma'mleket geologiya kamiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıǵı Ministrliǵının' tarmaq mag'lıwmatlar sistemaları tiykarında joybarlastırıladi ha'm du'ziledi.

Ma'mleket suw kadastrın ju'ritiw ushın jer u'sti suwları jer astı suwları ha'm suwdan paydalanıw bo'limleri boyınsha ma'mleket suw kadastrı bo'limlerinin' mekemeleri bas orayı, ma'mleketlik suw kadastrı karxanalarına qarashlı bas orayları payda etiledi.

Ma'mleketlik suw kadastrı mekemeleri bas orayı funksiyasın "Uzgidromet" orayının' Orta Aziya gidrometeorologiya ilmiy izertlew institutı orınladı.

Ma'mleketlik suw kadastrı mekemeleri bas orayının', ma'mleket suw kadastrının' aymaqlıq orayları ha'm jergilikli organlardın' funksiyası (jer astı suwları, jer usti suwları ha'm suwdan paydalanıw bo'limleri boyınsha) tiyisli normativ hu'jjetler menen belgilenedi.

O'zbekistan Respublikası Ministrler kabineti qasındag'ı Gidrometeorologiya xizmeti orayının' Ma'mleket suw kadastrın ju'ritiw boyınsha wa'killikleri:

O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti qasındag'ı Gidrometeorologiya xizmeti orayı ma'mleketlik geologiya kamiteti ha'mde awıl ha'm suw xojalıg'ı ministrligi menen birgelikte ma'mleketlik suw kadastrın ulıwma printsinin' ha'm ilmiy metodikalıq tiykarları, Ma'mleketlik suw kadastrın ju'ritiw, Ma'mleket suw kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmat sistemasın joybarlaw ha'm du'ziw ta'rtibin islep shıg'adı;

Ma'mleketlik suw kadastrın du'ziw ha'm ju'ritiwge baylanıslı barlıq jumıslardı ulıwmalastıradı;

Ma'mleketlik geologiya kamiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministirligi menen birgelikte Ma'mleket suw kadastrının' mekemeleri normativ texnikalıq hu'jjetlerdi (sol tiykarınan Ma'mleket suw kadastrının' qospa baspaları maketinin'), sonday-aq, Ma'mleket suw kadastrının' axbarotlastırılğ'an mag'lıwmatlar sisteması ushın ka'rxanalar joybarlıq hu'jjetlerin islep shıg'adı;

Ma'mleket geologiya komiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıg'ı ministrligi ta'repinen islep shıg'ırilatug'ın suw kadastrın ju'ritiwge tiyisli metodikalıq ko'rsetpelerdi, MSK baspaları maketin ha'm MSKnın' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmatlar sisteması ushın joybar hu'jjetlerin kelisip aladı;

Ma'mleket geologiya kamiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministrligi qa'nigeleri menen birge jer u'stı suwları ha'm jer astı suwları ha'mde olardan paydalanıwı haqqındag'ı mag'lıwmatlardın' jıyındısın analiz qılıwdı, baylanıstırıwdı ha'm ulıwmalstırıwdı orınlardı, Ma'mleketlik suw kadastrının' qosımsha baspalarnın shıg'arıwg'a tayarlaydı ha'm baspag'a shıg'aradı;

Ma'mleketlik geologiya kamiteti ha'mde Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministirligi menen birgelikte Ma'mleketlik suw kadastrı xabarnamasın baspag'a tayarlaydı;

"Jer u'stı suwları" bo'limi boyınsha Ma'mleketlik suw kadastrın islep shıg'ıwdı ha'm ju'ritiwdi, sol tiykarınan:

bo'lim boyınsha ma'mleket suw kadastrın (usı tikarında, Ma'mleket suw kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmatlar sisteması) ju'ritiw sistemasın islep shıg'ıw ha'm jedellestiriw;

jer u'stı suwlarının' klassifikatorların islep shıg'ıwdı;

jer u'stı suwları haqqındag'ı mag'lıwmatlardı toplaw, baqlaw, qayta islew ha'm ulıwmalastırıwg'a tiyisli usıllardı, algaritmlerdi ha'm avtomatlastırılğ'an da'stu'rlerdi islep shıg'ıw;

mag'lıwmatlardı kodlastırıw ha'm saqlaw usılların islep shıg'ıw;
bo'lim boyınsha ma'mleket suw kadastrının' avtomatlastırılğ'an
mag'lıwmatlar sistemaların joybarlaw ha'm jedellestiriw;

Suw kadastrı aymaqlıq orayları ha'm jergilikli organları ushın Ma'mleket suw kadastrın ju'ritiwge tiyisli metodikalıq ko'rsetpelerdi, bo'lim boyınsha suw kadastrı baspaları maketlerin ha'm basqa normativ texnikalıq hu'jjetlerin islep shıg'ıwdı a'melge asıradı.

15-TEMA: MA'MLEKETLIK TOG'AY KADASTRIN JU'RITIW TARTIBI

JOBA:

15.1. Tog'ay kadastrı;

15.2. Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw;

15.3. Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;

15.4. MKBBS na beriletug'in mag'lıwmatlarının' quramı.

15.1. Tog'ay kadastrı

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı "Tog'ay haqqında", "Ma'mleketlik kadastrları haqqında"ğ'ı O'zbekistan Respublikası nızamlarına, O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabineti 2005-jıl 16 fevraldagı 66-sanlı qararı menen tastıyıqlang'an "Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında"ğ'ı nızamg'a, basqa normativ-huqıqıy hu'jjetlerge muwapıq ju'ritiledi.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı-bul ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektleri, olardıń geografıyalıq jag'dayı, huqıqıy da'rejesi, mug'darı ha'm sapa ko'rsetkishleri ha'mde ekonomikalıq bahası haqqındag'ı jan'alap barılatug'in isenimli mag'lıwmatlar sisteması esaplanadı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasının' quram bo'limi esaplanadı ha'm tog'aylardın' qorg'alıwı kategorıyasın anıqlaw maqsetinde, tog'aylardan aqılğ'a muwapıq paydalanıwdı, qorg'awdı, abaylap asıraw ha'm qayta tiklewdi sho'lkemlestiriw, ma'mleketlik tog'ay fondı jerleri du'zilisinde ju'z beretug'in o'zgerisler hu'jjetlerdi ju'ritiw ha'm qadag'alawdın' birden-bir ta'rtibin belgilew ushın ju'ritiledi.

O'zbekistan Respublikası aymag'ında jaylasqan barlıq tog'aylar ma'mleketlik tog'ay kadastrının' obektleri esaplanadı.

O'zbekistan Respublikası Awıl ha'm suw xo'jalıg'ı Ministrliğı qasındag'ı Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması (keyingi orınlarda Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması deb ju'ritiledi) ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw boyınsha wakalatlı organ esaplanadı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı tog'ay qatnasıqların ta'rtipke salıw, tog'aylardı qorg'aw, abaylap asıraw, olardan aqılğ'a muwapıq paydalanıw ha'm olardı qayta tiklewdi sho'lkemlestiriw maqsetinde ma'mleketlik ha'kimiyatı ha'm basqarıw

organların, ma'pdar yuridikaliq ha'm fizikalıq shaxslardı tog'aylar haqqındag'ı isenimli kadastr mag'lıwmatları menen ta'minlew ushın arnalg'an.

To'mendegiler ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiwdin' tiykarg'ı printsipleri esaplanadı:

O'zbekstan Respublikası aymag'ındag'ı barlıq tog'aylardı tolıq qamtıp alıw; orının' koordinatları birden-bir sisteması ha'm birden-bir topografiya tikarın qollanıw;

tog'aylar haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatların payda etiw metodologiyasının' birden-birligi;

kadastr mag'lıwmatlarının' isenimligi, ko'rgizbeligi ha'm hu'jjetligi;

kadastr mag'lıwmatlarının' nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte paydalanıwg'a qolaylıg'ı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerin taksatsiyalaw (salıq alıw), esapqa alıw, bahalawın o'tkeriw menen ta'minlenedi ha'mde ma'mleketlik jer kadastrı ha'm ma'mleketlik binalar ha'm inshaatlar kadastrı mag'lıwmatlarınan ma'jbu'riy paydalanıwdı na'zerde tutadı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerine tiyisli jer uchastkaları, binalar ha'm inshaatlarg'a bolg'an huqıqlardı ma'mleketlik dizimnen o'tkeriw wakalath organlar ta'repinen, ko'shpes mu'lkke huqıqların dizimnen o'tkeriw ushın nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik jer kadastrınan ma'mleketlik tog'ay kadastrına beriletug'in ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerine tiyisli jer uchastkaları haqqındag'ı jer-kadastr mag'lıwmatlarında jerlerdin' maqsetli paydalanılıwı boyınsha du'zilmesi, jer ushastkalarına huqıqlarının' ma'mleketlik dizimnen o'tkerilgenligi (usı qatarda jerlerden paydalanıwda servitutlarda belgilengen bar sheklewler haqqındag'ı mag'lıwmatlar), jerlerdin' mug'darı ha'm sapaı haqqındag'ı mag'lıwmatlar bar bolıwı kerek.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrınan ma'mleketlik tog'ay kadastrına beriletug'in ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerine tiyisli binalar ha'm inshaatlar haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatlarında olardan maqsetli paydalanıw, huqıqlarının' ma'mleketlik dizimnen o'tkeriletug'inlig'ı, tiykarg'ı mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri tuwrısındag'ı mag'lıwmatlar bar bolıwı kerek.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw qag'az yaki elektron dereklerde a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektleri haqqındag'ı sistemalastırılğ'an kadastr mag'lıwmatları belgilengen ta'rtipte ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına beriledi.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw jumısların finanslıq jumısları ma'mleketlik byudjeti esabına a'melge asırıladı.

15.2. Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw ma'mleketlik tog'ay kadastr bo'limi ha'm Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması aymaqlıq bo'limsheleri (tog'ay xojalıqları) ta'repinen a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw jumıslarına ulıwmalıq basshılıq etiw Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması baslıg'ının' birinshi orınbasarı ta'repinen a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiwın metodikalıq ta'minlew Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması ta'repinen a'melge asırıladı.

Tog'ay xojalıg'ı bas basqarmasının' ma'mleketlik tog'ay kadastrı bo'limlerinin' tog'ay kadastrın ju'ritiwdi sho'lkemlestiriwdegi wazıypaları:

ma'mleketlik tog'ay kadastrının' avtomatlastırılğ'an informatsiyalıq sistemasın jariyalaw ha'm onın' jumıs alıp barwın ta'minleydi;

mag'lıwmatlar bazası duzilmesin islep shıg'adı, mag'lıwmatlar bazasının' tuwrı toltırılıwın qadag'alaydı;

ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' mug'dar ha'm sapa jag'dayı, ekonomikalıq bahası haqqındag'ı a'meldegi o'zgerislerdi toplaydı ha'm sistemalaştıradı;

ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' kadastr da'pterlerin ju'ritedi, sistemalaştırıw ha'm ma'mleketlik tog'ay kadastrının' avtomatlastırılğ'an informatsiyalıq sistemasına kiritiw ushın mag'lıwmatlar bazasın toltıradı;

ma'mleketlik tog'ay kadastrı taza obektlerin esapqa qoyadı, olar haqqında esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların toplaydı;

kadastr jumısshıların ma'mleketlik tog'ay kadastrının' avtomatlastırılğ'an informatsiyalıq sisteması menen islewge oqıtıwdı sho'lkemlestiredi;

kadastr mag'lıwmatların sistemalaştıradı ha'm olardı ma'mleketlik tog'ay kadastrının avtomatlastırılğ'an informatsiyalıq sistemasına kiritedi;

ma'mleketlik tog'ay kadastr jan'a obektleri haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların qadag'alaydı;

kadastr mag'lıwmatlarının' Ma'mleketlik kadastrları birden–bir sistemasına tezlilik penen beriwdi a'melge asıradı;

ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' jag'dayı ha'm olardan paydalanıw haqqındag'ı esabatın ma'mleketlik kadastrları birden–bir sistemasına ha'r jılı, belgilengen ta'rtipte beredi.

Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması sistemasınan tısqarıda jumısların ko'rsetetug'in ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' mu'lkdarları, sonday aq basqa huqıqlar iyeleri tog'ay xojalıg'ı bas basqarmasının' ha'm jag'dayı bo'limine ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' geografiyalıq jag'dayı, huqıqiy statusı, mug'dar ha'm sapa korsetkishleri ha'mde bahası haqqındag'ı mag'lıwmatlardı,

sonday-aq olardıń jag'dayındag'ı a'meldegi o'zgerisler haqqındag'ı mag'lıwmatların beriwi sha'rt.

15.3. Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' barlıq tu'rlerin dizimge alıw, olardıń mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin, ekonomikalıq bahasın esapqa alıwdı, sonday-aq kadastr mag'lıwmatların toplaw, analiz etiw, qayta islew, sistemalastırıw, saqlaw, jan'alaw ha'm nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte ma'pdar paydalanıwshılarg'a beriwdi o'z ishine aladı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektleri dizimi olardıń mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin ha'm ekonomikalıq bahasın esapqa alıw ushın tiykar esaplanadı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' barlıq tu'rleri baslang'ısh dizimge kiritiliwi kerek. Bunda tiykarg'ı ko'rsetkishler ko'rsetiledi, olardıń quramı tiyisli normativ hu'jjetler menen belgilenedi. Dizim na'tiyjeleri boyınsha ha'r bir obekt ushın pasport du'ziledi.

Mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerinin' tiykarg'ı esabı ma'mleketlik tog'ay kadastrının' ha'r bir obekti boyınsha a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerinde keleshekte ju'z беретug'ın o'zgerisler a'meldegi esapqa alıwda ko'rsetip o'tiledi.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri esabı olardıń ekonomikalıq, texnologiyalıq, biologiyalıq ha'm ekologiyalıq belgileri boyınsha klassifikatsiyasın o'z ishine aladı, olardıń quramı ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw boyınsha normativ hu'jjetlerde belgilenedi.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerinin' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin esapqa alıw ushın tog'ay xojalıg'ı bas basqarması ta'repinen "Yergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiyteti menen kelisken halda, kadastr mag'lıwmatların beriwdin' texnikalıq parametrleri ha'm formatların islep shıg'ıladı.

Hu'jjetleri ra'smiylestirilgen ha'm belgilengen ta'rtipte tastıyıqlang'an esapqa alıw mag'lıwmatları kadastr da'pterine jazıladı ha'm ma'mleketlik tog'ay kadastrının' avtomatlastırılğ'an informatsiyalıq sistemasına kiritiledi.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerin ekonomikalıq bahalaw salıq salıw, menshiklestiriw ha'm basqa maqsetler ushın ha'r qaysı obekt bahasın anıqlaw maqsetinde a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlerin ekonomikalıq bahalaw olardıń o'zine ta'n qa'siyetlerin esapqa alg'an halda, nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte a'melge asırıladı.

Ma'mleketlik tog'ay kadastrı obektlari haqqındag'ı kadastr mag'lıwmatlarının' isenimliliği ushın Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması quramının' ha'm aymaqlıq mekemelerinin' Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiwin a'melge asırıwshı basshıları juwap beredi.

15.4. MKBBS na beriletug'ın mag'lıwmatlarının' quramı

Ma'mleketlik tog'ay kadastrın ju'ritiw boyınsha-wa'killikli sho'lkemi: Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministrliğı Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması (Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması) DKYaTqa to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

- kadastr obektinin' atı;
- yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın'-mu'lkdar, iyelik qılıwshı, paydalanıwshı ya'ki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;
- kadastr obektinin' klassifikatsiyası;
- kadastr obektinin' maqseti waziypası;
- kadastr obektinin' ornalasqan ornı ha'm maydanı;
- tog'ay fondı maydanlarının' tog'aylardın' qorg'aw kategoriyaları, jer tu'rleri ha'm olardan paydalanıwdın' spatlaması boyınsha strukturası;
- tog'ay maydanlarının' ko'p ushraytug'ın terek tu'rleri, jas quramı ha'm ag'ash zapasları boyınsha bo'listiriliwi;
- tog'ay eginlerinin' tu'rleri ha'm payda etilgen jıllar boyınsha jag'dayı;
- tog'ay fondı jerlerinde jaylasqan ayrıqsha qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar haqqındag'ı mag'lıwmatlar;
- otırg'ızılğan terekler boniteti;
- kadastr obektinin' bahası;
- kadastr obektinin' sotsiallıq-ekologiyalıq bahası;
- kadastr planı (kartası).

16-TEMA: O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI O'SIMLIK DU'NYASI OBEKTLERININ' MA'MLEKETLIK KADASTRIN JU'RGIZIW TA'RTIBI

JOBA:

- 16.1. O'simlikler du'nyası obektlari ma'mleketlik kadastrının' mazmunı;
- 16.2. O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziw ta'rtibi;
- 16.3. MKBBS na usınılatug'ın mag'lıwmatlardın' quramı.

16.1. O'simlikler dunyası obektlari ma'mleketlik kadastrının' mazmunı

O'simlik du'nyası obektlari ma'mleketlik kadastrı "O'simlik du'nyasın qorg'aw ha'm onnan paydalanıw haqqında"ğ'ı, O'zbekistan Respublikası Ministirler Kabinetinin' O'zbekistan Respublikası ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın du'ziw ha'm onı ju'rgiziw ta'rtibi haqqındag'ı nızamdı

tastıyqlaw haqqında 1996-jıl 17-iyuldag'ı 255-sanlı qararına basqa nızam hu'jjetlerine muwapıq ju'rgiziledi.

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı jabayı o'simlikler tu'rleri quramı, sanı, geagrafiyalıq tarqalıwı, mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri, olardan paydalanıw, olardı ekanomikalıq bahalaw, olar o'setug'in aymaqtın', olar o'setug'in ortalıq haqqındag'ı u'zliksiz jan'alanıp turatug'in mag'lıwmatlar sisteması.

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı paydalanılatug'in, aymaqtag'ı ekalogiyalıq ortalıqqa ta'sir ko'rsetetug'in ya'ki kem ushraytug'in ha'm tu'ri joq bolıp ketiw qa'wipi astında turg'an jabayı halda o'siwshi tamırlı o'simlikler ha'm zamarıqlardıń barlıq tu'rlerin esapqa aladı.

Ma'mleket kadastrın ju'rgiziwshi orgınlar, o'simlik dunyasınan paydalanıwshı yuridikalıq shaxslar, awıl xojalıg'ında ba'nt bolg'an jerlerde awıl xojalıg'ı ka'rxanaları, sho'lkemler ha'm mekemeler, mamleket tog'ay fondı jerlerinde tog'ay xojalıg'ı ka'rxanaları, zapastag'ı jerlerde ka'rxanalar, birlespeler, sho'lkemler, o'rınlardag'ı ma'mleket hakimiyatının' wa'killikli orgınları:

O'simliklerdin' kem ushraytug'in ha'm joq bolıp baratırg'an, da'rilik azıqlıq ha'm dekarativ tu'rleri boyınsha respublika barlıq aymag'ında O'zbekistan Respublikası pa'nler akademiyası o'simlik dunyası obektlerinin' mamleketlik kadastrı subektleri esaplanadı.

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı ma'mleket ha'kimiyatı ha'm basqarıw orgınların, ma'pdar yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardı kadastr mag'lıwmatı menen ta'miynlewge arnalg'an.

To'mendegiler o'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrının' tiykarg'ı printsipleri esaplanadı:

respublikanın' pu'tkil aymag'ında o'simlik dunyasının' barlıq obektlerin ma'mleketlik kadastrı ko'lemine kirgiziw;

mag'lıwmatı toplaw, qayta islew texnologiyası ha'm usınıw usılının' birden-birligi;

ma'mleket kadastrın ju'rgiziwdi oraylastırılǵ'an tartipte basqarıw; ma'mleketlik kadastrları birden-bir sisteması talapların ta'miynlew; kadastr mag'lıwmatın toltırıw ha'm janalawdın' isenimliliği ha'm u'zliksizliği.

O'simlik du'nyası obektlerin ma'mleket ta'repinen dizimge alıw ha'm olardan paydalanıw o'simlik dunyası ma'mleketlik kadastrının' tiykarg'ı wazıypası esaplanadı.

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleket kadastrı obektlerdi dizimge alıwdı olardıń sanın esapqa alıwdı ha'm olardan paydalanıw sapasın, obektlerdi ekanomikalıq bahalawdı, kadastr mag'lıwmatların sistemalastırıwdı, saqlawdı,

jan'alawdı ha'm onı ma'pdar paydalanıwshılarg'a tiyisli ko'lemlerde ha'm formatlarda belgilengen ta'rtipte tezlik penen jetkeriwdi o'z ishine aladı. Ma'mleket ha'kimiyatı ha'm basqarıw orgınları kadastr mag'lıwmatlarınan biypul paydalanadı, mapdar fizikalıq ha'm yuridikalıq shaxslar nızam hu'jjetlerinde belgilengen mug'darda haq to'lep paydalanıladı.

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziw byudjeti qarjıları esabına a'melge asırıladı. O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik esabatı ha'm ma'mleketlik kadastrın ju'rgiziwshi barlıq sho'lkemler qarjı menen ta'miynleniwi kerek.

O'zbekistan Respublikası o'simlik dunyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrında to'mendegi toparlarg'a biriktirilgen jabayı o'simliklerdin' ha'r bir tu'ri boyınsha mag'lıwmatlar bar boladı:

jabayı halda o'setug'ın da'rilik ha'm dekorativ, sonday-aq, azıq-awqat sıpatında paydalanılatug'ın o'simlikler;

texnikalıq maqsetlerde paydalanılatug'ın jabayı o'simlikler; tabiy jaylawlar ha'm pishenzarlardag'ı o'simlikler;

jabayı o'simliklerdin' kem ushiraytug'ın ha'm joq bolıp ketiw qa'wpi astında turg'an tu'rleri;

Kadastr obektlerinin' ha'r bir toparında to'mendegi mag'lıwmatlar bar boladı:

- obektler toparlarının' ahmiyeti;
- o'simlikler du'nyası (jaylawlardın' tu'rleri);
- ken' tarqalıwı (aymaqlıq bo'listiriliwi);
- na'tiyjeliligi;
- ekanomikalıq bahalanıwı;
- paydalanıwı.

O'zbekistan Respublikası pa'nler akademiyası ta'repinen islep shıg'ılğan "O'zbekistan joqarı o'simliklerinin' tariypnaması" sonday-aq dalanı tekseriw mag'lıwmatları o'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrın du'ziw ushin mag'lıwmatlar deregi esaplanadı.

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı kadastr mag'lıwmatları u'zliksiz jan'alanıwın ta'minlewshi mag'lıwmattın' tiykarg'ı ha'm a'meldegı tu'rlerin o'z ishine aladı. O'simlik du'nyası obektleri ma'mleketlik kadastrının' tiykarg'ı (birlemshi) tu'rin ju'rgiziwde obektler birlemshi dizimnen o'tkeriledi(xatlanadı). A'meldegı tu'rde tiykarg'ı tu'r o'tkerilgennen keyin ju'z bergen barlıq keyingi o'zgeriliwler ko'rsetiledi ha'm kadastrg'a kiritiledi.

Dizimnen o'tkeriw, esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmattı o'simlikler dunyası haqqındag'ı ja'mi kadastr mag'lıwmattın quraydı. Bul mag'lıwmatlar

alipbe-nomerli (tekstler,kesteler) ha'm sızıqlı (kartalar, sxemalar) ko'rinislerinde, dastu'riy ha'm avtamatlastırılğ'an varyantlarda usınadı.

16.2. O'simlik du'nyası obektleri ma'mleketlik kadastrın jurgiziw ta'rtibi

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı ma'mleketlik ta'biyattı qorgaw kamiteti ta'repinen to'mendegi adminstrativlik-aymaqlıq da'rejelerde: birlmshi da'rejede o'simlik dunyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı subektlerinin' wakalatlı shaxsları ta'repinen; aymaqlıq da'rejede Qaraqalpaqstan Respublikası ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamitetinin' kadastr xizmeti ha'm ta'biyattı qorg'aw wa'la'yat kamitetlerinin' wakillikli shaxsları ta'repinen;

Respublika ko'leminde O'zbekistan Respublikası ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamitetinin' kadastr xızmeti ta'repinen ju'rgiziledi.

O'simlik du'nyası obektlerinin' ma'mleket kadastrı subektleri da'rejesinde wakalatlı shaxslar: jabayı halda o'siwshi o'simliklerdi dizimge aladı, olardıń sanı, sıpatı ha'm bahası haqqındag'ı mag'lıwmattı jıynaydı, kadastr kitabın ju'rgizedi, o'simlikler tu'rleri boyınsha tarqalıwının' kadastr rejesin du'zedi ha'm aymaqlıq da'rejede za'ru'r kadastr mag'lıwmatın beredi.

Aymaqlıq da'rejede wakalatlı shaxslar kadastrın ju'rgiziwde subektlerge qollanbalı ja'rdem ko'rsetedi, tu'sip atırğ'an mag'lıwmattı analiz qıladı, usınılg'an mag'lıwmatlardın' isenimliligin baqlaydı, Qaraqalpaqstan Respublikası ha'm wa'la'yatlar boyınsha jabayı o'simliklerdin' dizimin ha'm jabayı o'simliklerdin' tu'rler boyınsha jaylasıwı shegaralıq sxemaların du'zedi ha'mde olardı ha'r jılı 1-martqa deyin belgilengen tu'rde ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw komitetine usınadı.

O'zbekistan Respublikası ma'mleketlik tabiyattı qorgaw kamitetinin' kadastr xizmeti respublika darejesinde:

o'simlik dunyası obektlerinin' ma'mleketlik kadastrı ju'rgiziliwin muwapıqlastıradı;

normativ-qollanbalı hu'jjetlerdi islep shıg'adı;

kadastr ju'rgiziliwinin' u'stinen qadag'alap baradı;

walayt kadastr esabatların sistemalastradı;

kadastr xizmetlerin materyallıq-texnik ta'minleydi;

o'simlik du'nyası obektleri ma'mleketlik kadastrının' avtamatlastırılğ'an mag'lıwmatlar dizimin islep shıg'adı;

Ma'pdar yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardıń kadastr materyallarınan paydalanıw ta'rtibi ha'm sha'rtlerin belgileydi;

Za'ru'r kadastr mag'lıwmatın ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasına beredi.

O'simlik du'nyasi obektlerin ma'mleket joli menen esapqa aliw: jabayi halda osiwshi da'rilik ha'm dekarativ, aziq awqat maqsetinde paydalanilatug'in o'simlikler boyinsha O'zbekistan Respublikasinin' pa'nler akademiyasi ha'mde Awil ha'm suw xojalig'1 ministirligi qasindag'1 tog'ay xojalig'1 bas basqarmasi tarepinen; texnikaliq maqsetlerde paydalanilatug'in jabayi o'simlikler boyinsha "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti tarepinen a'melge asiriladi.

Jabayi o'simliklerdin' kem ushraytug'in ha'm joq bolip ketiw qa'wpi aldinda turg'an tu'rleri boyinsha O'zbekistan Respublikasi pa'nler akademiyasi ta'repinen ju'rgiziledi.

O'simlik du'nyasi obektlerinin' ma'mleketlik esabatın ju'rgiziwshi ministirlik ha'm sho'lkemler o'simlik du'nyasi obektlerinin' ma'mleket kadastrı boyinsha za'ru'r mag'lıwmattı Ma'mleketlik tabiyattı qorgaw kamiteti ta'repinen belgilengen ko'riniste, ko'lemde ha'm mu'ddetlerde ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamitetine usinadi.

Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti 2001-jıldan baslap ha'r jılı o'simlik dunyasi obektlerinin' ma'mleket kadastrı boyinsha za'ru'r mag'lıwmattı esabat jılınan keyingi jıldın' 1-apreline deyin ma'mleket kadastrları birden-bir dizimine usinadi. Kadastr mag'lıwmatlarnın ma'mleketlik kadastrlarının' birden-bir sistemasına usınıw jag'dayı. Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen tastıyqlanadı ha'm "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisiledi.

O'simlik dunyasının' islep shıg'ılatug'in kadastr mag'lıwmattı isenimliligi ushin ma'mleket ta'biyattı qorg'aw kamitetinin' kadastr xizmeti, o'simliklerdin' ma'mleket ta'repinen esapqa alınıwın ju'rgiziwshi ministirlikler ha'm sho'lkemlerdin' wakalatlı shaxsları nızam hu'jjetlerine muwapıq juwap beredi.

16.3. MKBBS na usınılatugın mag'lıwmatlardıń quramı

O'simlik du'nyasi obektleri ma'mleketlik kadastrı boyinsha-wakalatlı orgınlar: O'zbekistan Respublikasi ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti (ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti)-bas sho'lkem; O'zbekistan Respublikasi pa'nler akademiyasi (Panler akademiyasi); Tog'ay xojalig'1 bas basqarmasi; Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw bas basqarmasi; Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamiteti; "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti DKYT qa to'mendegi mag'lıwmatlardı usinadi:

a) aziq-awqat maqsetinde paydalanilatug'in jabayi darilik ha'm dekorativ o'simlikler boyinsha-pa'nler akademiyasi ha'm tog'ay xojalig'1 bas basqarmasi;

b) texnikaliq maqsetlerde paydalanilatugın jabayi o'simlikler boyinsha-ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti;

c) ta'biyiy jaylaw ha'm pishenzarlar o'simlikleri boyinsha-"Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti;

d) kem ushraytug'ın ha'm joq bolıp ketiw qa'wipi astında bolg'an jabayı o'simlik tu'rleri boyınsha – panler akademiyası:
jabayı o'simliklerdin' tu'rleri ha'm tipleri;
o'simliklerdin' atı;
o'simlik toparları;
o'simlik dunyasının' ekalogiyalıq jag'dayı;
o'simliklerdin' tutınıwshılıq qasiyetleri ha'm olardıń bahası;
qızıl kitapqa kirgizilgen o'simlik turleri;
o'simlik dunyasınan paydalanıw tarawı ha'm u'lgileri;
o'simlik dunyası obektlerinin' maydanları ko'rsetilgen sxeması;
o'simlik dunyasının' qun ta'repinen bahası.

17-TEMA: O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASININ' HAYWANAT DU'NYASI MA'MLEKETLIK KADASTRIN JU'RITIW TA'RTIBI

JOBA:

- 17.1. Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrı;
- 17.2. Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrının' mazmunı;
- 17.3. Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;
- 17.4. MKBBS na beriletug'ın mag'lıwmatlar quramı.

17.1. Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrı

Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrı jabayı haywanlar sanın esapqa alıw, olardı paydalanıw ha'm olardı ekonomikalıq bahalaw, haywanat du'nyasın baqlaw ha'm onnan aqılǵ'a muwapıq paydalanıwdı sho'lkemlestiriw maqsetinde, Haywanat du'nyasın baqlaw ha'm onnan paydalanıw haqqında"ǵı O'zbekistan Respublikası Nızamına, O'zbekistan Respublikası Ministirler Kabinetinin' "O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasın payda etiw ha'm oni ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı Nızamdı tastıyıqlaw haqqında" 1996-jil 17 iuldag'ı 255-san qararına, basqa nızam hu'jjetlerine muwapıq ju'rtiledi.

Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrı jabayı haywanlar sanı, olardı goegrafiyalıq tarqalıwı, mug'darı ha'm sapası , olardan paydalanıw ha'mde olardı ekonomikalıq bahalaw haqqındag'ı u'zliksiz jan'alanatug'ın mag'lıwmatlar sistemasınan ibarat.

Ta'biyiy erkin halda jasawshı jabayı haywanlar: su't emiziwshiler, quslar, jer bawırlawshı haywanlar, ha'm suwda, ha'm qurılıqta jasawshı haywanlar, balıqlar, omırtqasızlar haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastrı obektleri esaplanadı.

Ma'mleket kadastrın ju'ritiwshı organlar, an'shılıq ha'm balıqshılıq xojalıǵın ju'ritiwshı, haywanlardı ta'biyiy aymag'ınan ajiratıp alıp ha'mde ajratıp almastan ilimiy, ma'deniy-ruwxıy, oqıw ha'm tayarlaw maqsetinde haywanat

du'nyasidan paydalanishni yuridikaliq shaxslar haywanat du'nyasi ma'mleketlik kadastrinin' subektlari esaplanadi.

To'mendegiler haywanat du'nyasi kadastrin ju'ritiwidin' tiykarg'i printsiplari esaplanadi:

respublikanin' barliq aymag'ında haywanlardin' ba'rshe tu'rleri ya'ki kishi tu'rlerinin' imkanı barınsha en' ko'p sanın qorg'ap qalıw;

mag'lıwmattı toplaw, qayta islew texnologiyası ha'm ina'm etiw metodikasının' jalg'ızlıg'ı;

ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması talapların ta'minlew;

kadastr mag'lıwmattın toltırıw ha'm jan'alawdın' isenimligine ha'm u'zliksizligine;

ma'mleketlik kadastrin ju'ritiwidi oraylastırılğan ta'rtipte basqarıw.

Haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastrı: obektlerin dizimnen o'tkiziw, olar sanın esapqa alıw ha'm olardan paydalanıw sapalılıg'ın, obektlerdi ekonomikalıq bahalawdı, kadastr mag'lıwmattların sistemalastırıwdı, saqlawdı, jan'alawdı ha'm onı paydalanıwshılarg'a tiyisli ko'rinislerde ha'm ko'lemlerde belgilengen ta'rtipte tezlik penen jetkerip beriwdi o'z ishine aladı.

Ma'mleket ha'kimiyatı ha'm basqarıw organları kadastr mag'lıwmattınan biypul payalanadı, qızıqlı yuridikaliq ha'm fizikalıq shaxslar nızam hu'jjetlerinde belgilengen mug'darlarda haq to'lep paydalanadı.

Haywanat du'nyasi ma'mleketlik kadastrin ju'ritiw ma'mleket byudjeti qarjıların esaplap a'melge asırıladi. Haywanat du'nyasın ma'mleket ta'repinen esapqa alıwdı ha'm ma'mleketlik kadastrin ju'ritiwshi ba'rshe sho'lkemler qarjı menen ta'minleniwi kerek.

17.2. Haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastrı mazmunı

O'zbekistan Respublikasının' haywanat du'nyasi ma'mleket kadastrında jabayı haywanlardin' ha'r bir tu'ri (kishi tu'ri) boyınsha mag'lıwmattlar bar boladı. Jabayı haywanlar tu'rlerinin' gruppalarına birlestirilgen:

a) qızıl kitapqa kiritilgen haywanlardin' azlıg'ı ha'm jog'alıp ketken tu'rleri;

b) qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlardag'ı haywanlar tu'rleri;

v) awlanatug'ın haywanlar tu'rleri;

g) balıqlar;

d) awıl xojalıg'ı zıyankeşleri bolg'an haywanlar;

e) tog'ay xojalıg'ı zıyankeşleri bolg'an haywanlar;

j) adam ha'm haywanlardin' ayırıqsha qawipli jug'ımlı keselliklerin tarqatıwshi haywanlar;

z) haywanlardin' basqa tu'rleri.

Tu'rler (kishi tu'rler)din' ha'r bir taypasına to'mendegi mag'lıwmattlar payda boladı:

tu'r (kishi tu'r)din' statusi;
tarqaliw (aymaqlar boyınsha bo'listiriliwi);
sani;
biologiyalıq ha'm tu'r (kishi tu'r)din' tarqalıwı ;
paydalanıwı;
ekonomikalıq bahalanıwı.

O'zbekistan Respublikası Ma'mleket ta'biyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen tastıyqlang'an Nızamg'a tiyisli ju'rtiletug'ın "O'zbekistan Respublikası haywanatlardıń genetik fondı kitabı" haywanat du'nyasının' ma'mleketlik kadastrın du'ziw ushın mag'lıwmat bazası esaplanadı.

Haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastrı, kadastr mag'lıwmatı u'ziliksiz jan'alanıwın ta'minlewshi tiykarg'ı (birlemshi) ha'm ağımdag'ı tu'rlerin o'z ishine aladı. Haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastrı tiykarg'ı (birlemshi) tu'rin ju'ritiwde obektler birlemshi dizimnen o'tkiziledi. (inventarizatsiyalanadı).

Usı tu'rde o'tkizilgennen keyin o'zgergen barshe keyingi o'zgerisler qayt etiledi ha'm kadastrg'a kiritiledi.

Dizimnen o'tken, esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatı haywanat du'nyası haqqında ja'mi kadastr mag'lıwmatın payda etiw. Usı mag'lıwmat alıpbenomeri (temalar, tezisler) ha'm sızıqlı (kartalar, sxemalar) ko'rinisinde, da'stu'rli ha'm avtomatlastırılǵ'an variantlar ina'm etiledi.

17.3. Haywanat du'nyasının' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrın Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti ju'rteidi. O'zbekistan Respublikası pa'nler akademiyası haywanat du'nyasının' ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw boyınsha ma'sla'hat organı esaplanadı.

Haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrı Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen to'mendegi adminstrativlik-aymaqlıq da'rejeleri:

birlemshi da'rejede haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastrı subektleri wa'killikli shaxslar ta'repinen;

regionlıq da'rejede Qaraqalpaqstan Respublikası Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamitetinin' wakillikli shaxslar ta'repinen;

Respublika da'rejesinde O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamitetinin' kadastr xizmeti ta'repinen ju'ritiledi.

Jabayı haywanlardı dizimnen o'tkiziw, olar haqqında mug'darlıq ha'm sapalıq mag'lıwmatın toplaw, kadastr da'pterin ju'ritiw, kadastr kartaların du'ziw ha'm regionlıq da'rejege za'ru'r mag'lıwmatı beriw subektler da'rejesinde ma'mleket kadastrının' funktsiyaları esaplanadı.

Regionlıq da'rejede wa'ka'latlı shaxslar kadastrın ju'ritiwde subektlerine usıllıq ja'rdem ko'rsetedi, tu'setin mag'lıwmatı analiz qılıw, ina'm etilgen

mag'lıwmatlardın' isenimligin bahalaydı, Qaraqalpastan Respublikası ha'm wa'layatlar boyınsha jabayı haywanlar dizimin, jabayı haywanlardın' tu'rleri boyınsha jaylastırıw aymag'ı sxemaların du'zedi, esabatlar du'zedi ha'mde olardı ha'r jılı 1-martqa shekem belgilengen ko'riniste Ma'mleketlik tabiyatı qorg'aw kamitetine ina'm etedi.

O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik tabiyatı qorg'aw kamiteti kadastr xizmeti respublika da'rejesinde:

haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastr ju'rtiliwin muqapıqlastıradı;

normallı-usıllı hu'jjetlerdi islep shıg'aradı;

kadastr ju'rtiliwi u'stinen baqlaydı;

wa'la'yat kadastr xizmetleri esabatların sistemalaştıradı;

haywanat du'nyası ma'mleketlik kadastrı boyınsha jılıq esabattı du'zedi;

kadastr xizmetlerin materiallıq-texnikalıq ta'minleydi;

haywanat du'nyası ma'mleket kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmat sistemasına shıg'adı;

ma'pda'r yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardın' kadastr materiallarının paydalanıw ta'rtibi ha'm sha'rtlerin belgileydi;

za'ru'r kadastr mag'lıwmatın ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasına beredi.

Haywanatlardı ma'mleket jolı menen esapqa alıw ha'mde olardan paydalanıw ko'lemin esapqa alıw boyınsha hu'jjetler tu'rleri Qızıl kitapqa kiritilgen haywanlar boyınsha milliy sho'lkemler, oqıw orınları ha'm basqa idaralar, ma'mleket qorıqханaları kompleks (landshaft) zakaznikler, ta'biyiy bag'lar, zakaznikler ha'm pitomnikler, ma'mleket biosfera rezervlerin qatnasında Pa'nler akademiyası ta'repinen;

belgilengen ta'rtipte an' qılıw ha'm sanaat obektlerine kiritilgen haywanlar boyınsha Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministrliği janındag'ı "O'zbek balıq awlaw" sho'lkemi, aw qılıw xojalıg'ı ju'ritiwshi basqa sho'lkemler ta'repinen;

esapqa alınıwı ha'm haywanat du'nyası ma'mleket kadastrına kiritiliwi kerek bolğ'an haywanlardın' ba'rshe tu'rleri (kishi tu'rleri) boyınsha, ma'mleket qorıqханaları, kompleks (landshaft) zakazniykler, ta'biyiy bag'lar, zakaznikler ha'm pitomnikler, ma'mleketlik biosfera rezervatlari aymag'ında tiyisli ra'wishte, idaralıq boysınıwshıdan qa'ttiy na'zer, kompleks (landshaft) zakaznikler, ta'biyiy bag'lar, zakaznikler ha'm pitomnikler, ma'mleket biosfera rezervatları ta'repinen;

balıqlardın' sanaat tu'rleri boyınsha O'zbekistan Respublikası Awıl ha'm suw xojalıg'ı Minisirligi ta'repinen;

ayrıqsha qa'wipli jug'ımlı keselliklerdi tarqatıwshi haywanlar boyınsha O'zbekistan Respublikası Densawlıqtı saqlaw Minisirliginin' karantinli ha'm ayrıqsha qa'wipli jug'ımlı keselliklerdin' aldın alıw respublika orayı ta'repinen;

awıl xojalıg'ı ziyankesleri bolg'an haywanlar boyınsha O'zbekistan Respublikası Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministirligi ta'repinen;

tog'ay xojalıg'ı ziyankesleri bolg'an haywanlar boyınsha Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministrligi janındag'ı Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması ta'repinen;

joqarıda ko'rsetilmegen haywanlardın' qalg'an tu'rleri (gruppaları) boyınsha O'zbekistan Respublikası Pa'nler akademiyası ta'repinen ju'ritiledi.

Haywanlardın' ma'mleket diziminen ha'm olardın' paydalanıw ko'lemi esabın ju'ritiwshi ministirlikler ha'm idaralar haywanat du'nyası ma'mleket kadastrı boyınsha za'ru'r mag'lıwmattı Ma'mleket tabiyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen belgilengen ko'riniste, ko'lemde ha'm mu'ddetlerde biypul ina'm etedi.

Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamiteti 2001-jıldan baslap ha'r jılı haywanatlar du'nyası ma'mleketlik kadastrı boyınsha za'ru'r mag'lıwmattı esabat jılınan keyingi jılının' 1 apreline deyin Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasına ina'm etedi. Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen tastıyqlanadı ha'm "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisiledi.

Haywanat du'nyasının' islep shıg'ılatug'ın kadastr mag'lıwmatın isenimlilikini ushın Ma'mleket tabiyattı qorg'aw komitetinin' kadastr xizmeti, haywanlardın' ma'mleket ta'repinen esapqa alınıwı ju'ritiwshi ministirlikler ha'm sho'lkemlerdin' wa'ka'la'tlı shaxslar nızam hu'jjetlerine baylanıslı juwap beredi.

17.4. MKBBS na beriletug'ın mag'lıwmatlardıń quramı

O'zbekistan Respublikası haywanat du'nyasının' ma'mleket kadastrın ju'ritiw boyınsha-wa'killikli sho'lkemler: Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamiteti-bas sho'lkem, Pa'nler akademiyası, Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministirligi, O'zbekistan balıqshılıq ha'm an'shılıq sho'lkemi; ma'mleket qorıqханaları, ta'biyiy parkler, O'zbekistan Respublikası Densawlıqtı saqlaw Ministirligi MKBBSqa to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

a) qızıl kitapqa kiritilgen haywanat tu'rleri boyınsha pa'nler akademiyası;

b) belgilengen ta'rtepte an'shılıq obektlerine kiritilgen haywanlar boyınsha-Tog'ay xojalıg'ı bas basqarması, O'zbekistan balıqshılıq ha'm an'shılıq sho'lkemi;

v) ma'mleket qorıqханaları ha'm ta'biyiy parkler ayaqlarında esapqa alınıwı ha'm haywanat du'nyası kadastrına kitiliwi kerek bolg'an ba'rshe haywanat tu'rleri (kishi tu'rleri) boyınsha ma'mleket qorıqханaları, ta'biyiy parkler;

g) awlanatug'ın balıq tu'rleri boyınsha-Awıl ha'm suw xojalıg'ı Ministirligi;

d) o'te qa'wipli infektsion keselliklerdi tasıwshı haywanlar boyınsha-Densawlıqtı salaw Ministirligi;

e) awıl xojalıg'ı haywanları boyınsha – Awıl ha'm suw xojalıg'ı ministirligi;

j) basqa haywanlar tu'rleri (gruppaları) boyınsha – Pa'nler akademiyası;

haywanlardın' tu'rleri (tu'rler gruppaları);

tu'rdin' (kishi tu'rdin') statusı;
haywanlardın' tu'rleri boyınsha sanı;
tu'r (kishi tu'r) biologiyasının' ha'm populyatsiya halatının' qa'siyetleri;
Qızıl kitapqa kiritilgen haywanlar dizimi ha'm olardın' jaylasıw zonaları;
haywanlardan paydalanıw tarawı ha'm tu'sindirmesi;
ma'mleket aymag'ında haywanlardın' ornalasıw ornı ha'm jaylasıw
tıg'ızlıg'ı (tu'rler boyınsha) sxemaları;
bahası.

IV-BAP. AYMAQLAR TOPARINA KIRIWSHI MA'MLEKETLIK KADASTRLARI H'A'M OLARDI JU'RGIZIW O'ZGESHELIKLARI

18-TEMA: QORG'ALATUG'IN TA'BIYIY AYMAQLAR MA'MLEKETLIK KADASTRI

JOBA:

18.1. Qorg'alatug'in ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrin esapqa aliw obektlari;

18.2. Qoriqlanatug'in ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrı quramı;

18.3. Kadastrdı islep shıg'ıwdı joybarlaw ha'm ju'ritiw;

18.4. MKBBS na beriletug'in mag'lıwmatlar dizimi.

18.1. Qorg'alatug'in ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrin esapqa aliw obektlari

Qoriqlanatug'in aymaqlar ma'mleketlik kadastrı O'zbekistan Respublikasının "Ma'mleket kadastrları haqqında" g'ı Nızam (15.12.2000 jıl № 171-II), O'zbekistan Respublikasının "Qoriqlanatug'in ta'biyiy aymaqlar haqqında" g'ı Nızam (03.12.2004 jıl № 710-II), O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevraldag'ı 66-san qararı menen tastıyqlang'an "Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması (DKYaT)tı jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında" g'ı Nızam, O'zbekistan Respublikası Ministrler kabinetinin' "Ozbekistan Respublikasının' qorg'alatug'in ta'biyiy aymaqlar ma'mleket kadastrın ju'ritiw haqqında" g'ı Nızamdı tastıyqlaw" haqqında ha'm basqa normativ-huqıqiy hu'jjetlerge tiyisli ju'ritiledi.

O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen Pa'nler akademiyası menen birgelikte ju'ritiledi ha'm ta'biyiy ortalıqtın' qorg'alatug'in taypalarg'a kirtiletug'in obektlari boyınsha birdiylestirilgen mag'lıwmatlar toplamınan iba'rat boladı, ol O'zbekistan Respublikası Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasının' quram bo'legi esaplanadı.

Qoriqlanatug'in ta'biyiy aymaqlar ma'mleket kadastrı a'ne usınday aymaqlar tarmaqların rejelestiriw, olardı qorg'alıwın ta'miyinlew, ilimiy izleniwler o'tkiziwleri, tiyisli ta'rtepte boysınıw u'stinen ma'mleket baqlaw da'rejesin asırıw, Qoriqlanatug'in ta'biyiy aymaqlardıń tiykarg'ı ko'rsetkishleri menen tezlik penen tanısw, sonlıqtan olardıń islep shıg'arıwdı rawajlandırıw ha'm jaylastırıwdı rawajlandırıwdag'ı ro'lin esapqa alıw ushın arnalg'an.

To'mendegiler qorg'alatug'in ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrın esapqa alıw obektlari esaplanadı:

Ma'mleket qoriqxanalari, kompleks (landshaft) zakaznikler, ta'biyiy bag'lar, tabiyat ina'mlari, zakazniykleri ha'm tabiyat pitomnikleri, tabiyiy kurort aymaqlari, dem alıw aymaqlari, suwdı qoriqlawshı zonaları ha'm qoriqxanalari

palasaları, jer u'sti ha'm jer astı suwları payda bolatug'ın aymaqlar , balıqshılıq xojalıg'ı aymaqları, ayrıqsha ta'biyiy resurslardı basqarıw ushın aymaqlar, ma'mleket biosfera rezervatları ha'mde Nızam hu'jjetleri ha'm xalıq-ara sha'rtnamalar menen Qorıqlanatug'ın taypag'a kiritilgen basqa ta'biyiy aymaqlar.

Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar o'zinin' jetiskenligin ko'rsetiw maqsetinde ha'm rejimge ko're to'mendegi taypag'a bo'linedi:

ma'mleket qorıqханaları;

kompleks (lanshaft) zakaznikler;

ta'biyiy bag'lar;

ma'mleketlik tabiyat mirasları;

ayıqsha tabiyiy obektleri ha'm komplekslerdi saqlaw, ko'beytiw ha'm tiklew ushın aymaqlar;

qorıqlanatug'ın landshaftlar;

ayıqsha ta'biyiy resurslardı basqarıw ushın aymaqlar.

Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar boysınıwshı, kerekligi, sonlıqtan ta'biyiy obektlerdin' ha'lsizligine qaray jergilikli ha'm ulıwma ma'mleket ahmiyetine iye bolıwı mu'mkin.

Tek Nızamshılıqta belgilengen ta'rtipte payda etilgen obektleri g'ana dizimnen o'tikiziledi ha'm Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar kadastrına kiritiledi.

Obektlerdi kadastrg'a kiritiw ushın za'ru'r bolatug'ın hu'jjetler dizimi Ma'mleketlik tabiyatı qorg'aw kamiteti ta'repinen belgilenedi.

18.2. Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrı quramı

Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrı usı aymaqlardın' huqıqıy statusı ha'm ta'rtibi, olardın' geografıyalıq jag'dayı, mug'darı ha'm sapasına tiyisli ko'rinisleri, ekologiyalıq, ilimiy, ma'deniy, tariyxiy ha'm basqa hu'kimleri, idaralıq tiyisliiligi, jer iyeleri ha'm jerden paydalanıwshılar, sonlıqtan esapqa aling'an ha'r bir obekt boyınsha usı aymaqlardag'ı ta'biyiy resurslardı paydalanıw xarakteri tuwralı mag'lıwmatlardan iba'ra't boladı.

Kadastr hu'jjetleri kartografiya, fotografiya, esabat esapqa alıw materyalların, Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlardın' jag'dayı tuwralı, kadastr ko'rinislerin du'ziwde esapqa alınatug'ın mag'lıwmatlardı o'z ishine aladı.

Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar kadastrı to'mendegi tiykarg'ı ko'rinislerdi o'z ishine aladı:

1-tu'ri (jıyma) - "Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar dizimi";

2-tu'ri - "Ma'mleket qorıqханaları, kompleks (lanshaft) zakaznikleri, ta'biyiy bag'lar, ma'mleket biosfera rezervatlarının' jer-suw resursları;

3-tu'ri - "Ma'mleket qorıqханaları, kompleks (lanshaft) zakaznikleri, ta'biyiy bag'lar, rezervatlarının' o'simlik du'nyası;

4-tu'ri - "Ma'mleket qoriqhanalari, kompleks (lanshaft) zakaznikleri, ta'biyiy bag'lar, rezervatlarinin' haywanat du'nyasi;

5-tu'ri - "Ma'mleket tabiyat miraslarinin', ayrigsha ta'biyiy obektler ha'm komplekslerin saqlaw, ko'beytiw ha'm tiklew ushin ayaqlardin' uliwmalig'i";

6-tu'ri - "Qoriqlanatug'in lanshaftlardin', ayrigsha ta'biyiy resurslardi basqariw ushin ayaqlardin' uliwmalig'i";

7-tu'ri - "Qoriqlanatug'in ta'biyiy ayaqlar tabiyatti qoriqlaw jumislarinin' tiykarg'i natijesi".

Ko'rinislerinin' du'zilisi ha'm mazmunu Ma'mleket tabiyatti qorg'aw kamiteti ta'repinen belgilenedi.

7-tu'rinen tısqari, ba'rshe ko'rinisler boyınsha mag'lıwmatlar rayon ("T" litirli ko'rinis), wa'layat ("B" literli ko'rinis) ha'm respublika (litir ko'rinis) da'rejesinde islep shig'ıladı. 7-tu'ri boyınsha mag'lıwmatlar tek rayon da'rejesinde beriledi.

Ba'rshe ko'rinislerde (rayon, wa'layat ha'm respublika da'rejesinde) Qoriqlanatug'in ta'biyiy ayaqlardin' hazirgi halati ha'm onin' o'zgeriw da'rejesi analiz qiling'an haldag'i qisqasha tu'sinik beriledi.

Rayon da'rejesinde-Qoriqlanatug'in ta'biyiy ayaqlar kadastrı ta'rtibine "T" litiri menen ba'rshe ko'rinisler boyınsha mag'lıwmatları ha'm basqa birlenshi kadastr hu'jjetleri kiritiledi.

Wa'la'yat da'rejesinde-ayrigsha "Qoriqlanatug'in ta'biyiy ayaqlar kadastrı quramina "T" ha'm "B" litirleri menen ba'rshe ko'rinisler boyınsha mag'lıwmatlar kiritiledi.

Respublika da'rejesinde-Qoriqlanatug'in ta'biyiy ayaqlar kadastrı quramina "B" literi menen ha'm litersiz ko'rinisler boyınsha mag'lıwmatlar kiritiledi.

18.3. Kadastrdı islep shig'ıwdı joybarlaw ha'm ju'ritiw

Qoriqlanatug'in ta'biyiy ayaqlar kadastrı Ma'mleketlik tabiyatti qorg'aw kamiteti ta'repinen to'mendegiler ju'ritiledi:

rayon (qala) da'rejesinde-rayon tabiyatti qoriqlaw inspekciyası ta'repinen;

wa'layat (Qaraqalpaqstan Respublikası) da'rejesinde-Qaraqalpaqstan Respublikası Ma'mleketlik tabiyatti qorg'aw kamitetinin', wa'la'yatlar ha'm Tashkent qalası tabiyatti qorg'aw inspektsiya xizmeti ta'repinen;

republika da'rejesinde-Ma'mleket tabiyatti qoriqlaw komitetinin' republika inspektsiyası xizmeti ta'repinen.

3 ha'm 4-ko'rinisler boyınsha mag'lıwmatlardı tayarlawda O'zbekistan Respublikası Pa'nler akademiyası qatnasadı.

Jer astı ashshı suwların' payda bolıwı ayaqları boyınsha kadastr mag'lıwmatları O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik geologiya ha'm mineral

resurslar kamiteti ta'ripinen du'ziledi. Belgilengen ko'rinistegi aqirg'ı mag'lıwmatlar ulıwma kadastrg'a kiritiw ushın usı Nızamda na'zerde tutılǵ'an mu'ddetlerde ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw organlarına beriledi.

Kadastr ta'jriybe turinde ju'rtiledi, ko'rinisler boyınsha mag'lıwmatlar, esabat jılınan keyingi jılınnıń 1-yanvar halatı boyınsha, ha'r jılı bir ma'rte beriledi.

Rayon da'rejesinde-2-T, 3-T, 4-T, 5-T, 7-T ko'rinisleri boyınsha mag'lıwmatlar (esabatlar) rayon (qala) tabiyattı qorıqlaw (obekt jaylasqan jerdegi) inspeksiyag'a qorıqlanatug'ın aymaqlar basshıları ta'ripinen esabat jılınan keyingi jıldın' fevralına deyin beriledi.

6-T ha'm 7-T tu'rleri boyınsha mag'lıwmatlar jerler esapqa alıw hu'jjetleri tiykarında rayon ta'biyattı qorg'aw inspeksiya ta'ripinen tayarlanadı.

Rayon inspeksiyasına berilgen mag'lıwmatlar (esabatlar)dın' tuwrılıǵ'ın anıqlaydı, rayon (qala) boyınsha qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqları dizimlerin du'zedi (1-T jiyima turi) ba'rshe kadastr materialların rayon ha'kimligi menen kelisip aladı ha'm 1-T, 2-T, 3-T, 4-T, 5-T, 6-T, 7-T tu'rleri boyınsha 1 ma'rtegeshe olardı Qaraqalpaqstan Respublikası Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamitetine, wa'la'yat ha'm Tashkent qalası Tabiyattı qorg'aw kamitetlerine beriledi.

Wa'layat da'rejesi-alıng'an materiallar wa'layat inspeksiyası xizmeti ta'ripinen ulıwmalastırıladı ha'm analiz qılınadı, Qaraqapaqstan Respublikası Ministrler ken'esi, wa'layatlar ha'm Tashkent qalası ha'kimlikleri menen kelisip alıng'an ha'mde 1-aprelge deyin "B", 2-"3", 3-"B"Γ 4-"B", 5-<(B", 6-"B" tu'rleri boyınsha Ma'mleketlik tabiyattı qorg'aw kamitetine jiberiledi.

Respublika da'rejesi-Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrı Ma'mleket tabiyattı qorıqlaw komitetinin' "BOSHYERSUVNAZORAT" basqarması ta'ripinen ju'rtiledi.

Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar jumısshısı mag'lıwmatlardın' o'z waqtında beriliwi ha'm olardıń tuwrılıǵ'ı ushın juwap beredi. Za'ru'r bolg'anda kadastr (tekseriliwi, izleniwler ha'm basqalar) mag'lıwmatlardı tayarlaw ushın jumısshılar o'zlerinin' joqarı organları menen kelisken halda tiyisli isbilermenlerdi jallawı mu'mkin.

18.4. MKBBS na beriletug'ın mag'lıwmatlar dizimi

Qorıqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar ma'mleketlik kadastrı boyınsha-wa'killikli sho'lkem: Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti:

kadastr obektleri atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar-mu'lkdar, iyelik qılıwshı, paydalanıwshı yaqi ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

obektin' kadastr nomeri;

kadstr obektinin' ornalasqan ornı (wa'layat, rayon, geografiyalıq koordinataları) ha'm maydanı;

qoriqlanatug'ın ta'biyiy aymaqlar xojalıq jumısların a'mlege asırıwshı fizikalıq ha'm yuridikalıq shaxslardıń atı ha'm ma'nzili;

qoriqlanatug'ın ta'biyiy aymaq atı kim ta'repten ha'm qashan belgilengenligi;

xojalıq ju'ritiwshinin' belgilengen sheklewleri;

kadastr obektinin' sanitar qoriqlanıwın 2 ha'm 3 poyasları shegeraları ko'rsetilgen jaylasıw sxeması.

19-TEMA: SHIG'INDILARDI KO'MIW HA'M UTILIZATSIYA QILIW ORINLARI MA'MLEKETLIK KADASTRIN JU'RITIW TA'RTIBI

JOBA:

19.1. Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw;

19.2. Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwdi payda etiw;

19.3. Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;

19.4. Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına (MKBBSna) beriletug'ın mag'lıwmatlar dizimi.

19.1. Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw

Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı "Shig'ındılar haqqında", "Mamleket kadastrları haqqında" g'ı O'zbekistan Respublikası Nızamlarına, O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevralındag'ı 66-san qararı menen tastıyıqlang'an "Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasın jaratıw ha'm ju'ritiw haqqında" g'ı Nızamg'a, basqa normativ-huquqiy hu'jjetlerge muwapıq ju'ritiledi.

Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrı-bul shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları olardıń geografıyalıq jag'dayı, huqıqiy atı, mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri ha'mde ekonomikalıq bahası haqqındag'ı jan'alap barılatug'ın isenimli axbarotlar sisteması bolıp esaplanadı.

Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı Ma'mleket kadastrları birden bir sistemasının' quram bo'legi esaplanadı ha'm O'zbekistan Respublikasının' barlıq aymag'ındag'ı Shig'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınlar haqqındag'ı axbarotlardı jıynaw, islew, saqlaw ha'm analiz qılıwın tamiynlew maqsetinde ju'ritiledi.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw arnawlı ajratılǵ'an ha'm u'skenelengen orınlarg'a to'mendegiler kiredi:

sanaat yaki ku'ndelikli shıg'ındılar poligonları;

qawipli shıg'ındılardı ko'miw orınları;

shıg'ındı xanalar paydalanıp bolıng'annan keyin ko'mip taslanatug'ın shlam toplaw orınları;

shıg'ındılardı ko'miw ham utilizatsiya qılıw orınları ha'm mamleket kadastrı obetleri.

O'zbekistan Respublikası Ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw boyınsha wa'kilikli organ esaplanadı.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrı ma'mleketlik kamiteti ha'm basqarıwshı organların yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardı shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı haqqındag'ı isenimli kadastr mag'lıwmatları menen tamiyinlew ushın.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrın ju'ritiwdin' tiykarg'ı printsipleri esaplanadı:

O'zbekistan Respublikasının' barlıq aymag'ındag'ı shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınlarnı tolıq o'z ishine alıw;

orın koordinataları birden-bir sisteması ha'm jalǵ'ız topagrafik tiykardı qollanıw;

barlıq obektler boyınsha kadastr mag'lıwmatların qa'liplestiriw metodologiyasının' birden birligi;

kadastr mag'lıwmtların' isenimliliǵı, ko'rgizbeliligi ha'm hu'jjetliliǵı;

kadastr mag'lıwmtların' nızam hu'jjetlerde belgilengen ta'rtipte paydalanıwǵ'a qolaylıǵ'ı;

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw, orınlarnı xatlawdan o'tkeriw, esapqa alıw, bahalaw jolı menen tamiyinlenedi ha'm ma'mleket jer kadastr ha'mde binalar ha'm inshaatlar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmtlarınan ma'jbu'riy tu'rde paydalanıwdı na'zerde tutadı.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı obektlerine baylanıslı bolǵ'an jer uchastkaları, bina'lar ha'm inshaatlarg'a bolǵ'an huqıqlardı ma'mleketlik diziminen o'tkiziw wa'ka'latlı organlar ta'repinen, ko'shpes mu'lkke huqıqlardı dizimnen o'tkiziw ushın nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte a'melge asırıladı.

Ma'mleket jer kadastrınan shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrına beriletugın shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı obektlerine baylanıslı jer uchastkaları

haqqindag'ı jer-kadastr axborotında maqsetli paydalanıwı boyınsha jerlerdin' duzilisi, jer uchastkalarına bolg'an huqıqlarınin' mamleket diziminen o'tkezilgenligi, jerlerdin' mug'darı ha'm sapası haqqindag'ı mag'lıwmatlar bar bolıwı kerek.

Binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrınan shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrına beriletug'in shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrı obektlerine baylanıslı binalar ha'm inshaatlar haqqindag'ı kadastr axbarotlarında olardan maqsetli paydalanıw, huqıqlardın' mamleket diziminen otkizgenligi, tiykarg'ı mug'darı ham sapası haqqindag'ı mag'lıwmatlar bar bolıwı kerek.

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw qag'az ya'ki elektron dereklerde a'melge asırıldı.

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları haqqindag'ı sistemalaştırılğ'an kadastr axbarotların belgilengen ta'rtipte ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasına beriledi.

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw islerin qırılandıırıw ma'mleket byudjeti esabına amelge asırıldı.

19. 2. Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwın payda etiw

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrın ju'ritiw boyınsha Ma'mleketlik Ta'biyattı qorgaw kamitetinin' wazıypaları to'mendegi quramlarg'a bo'linedi:

Respublika da'rejesinde-Ma'mleketlik tabiyattı qorgaw kamitetinin' jer-suw resursları bas basqarması;

Aymaqlıq da'rejede-Qaraqalpaqstan Respublikası ma'mleketlik ta'biyattı qorg'aw kamiteti, welayatlar ha'm Tashkent qalası Ma'mleket Ta'biyattı qorg'aw kamitetleri ta'repinen a'melge asırıldı.

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrın ju'ritiw islerine ulıwmalıq basshılıq etiw Ma'mleketlik Ta'biyattı qorg'aw kamitetinin' baslıg'ı ta'repinen a'melge asırıldı.

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwdi metodikalıq ta'miynlew Ma'mleketlik Ta'biyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen a'melge asırıldı

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw usı Nızamg'a qosımsha qılınğ'an sxemag'a muwapıq a'melge asırıldı.

Jer-suw resursları bas basqarması:

Shıg'ındıladı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrınin' avtomatlastırılğ'an sistemasın payda etiw ha'm onın' iskerligin ta'miynleydi;

mag'lıwmatlar bazaları sistemasın islep shıg'adı, olardı Ma'mleketlik Ta'biyattı qorg'aw komitetinin' quramlıq bolimlerine beriwdi a'melge asıradı, mag'lıwmatlar bazasının' tuwrı toltırılıwın baqlap turadı;

kadastr qanıgelerinin' shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrının' avtomatlastırılǵ'an axbarot sisteması menen islewge oqıtıwın payda etiw;

kadastr axborotların sisteması turadı ha'm olardı shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrının' avtomatlastırılǵ'an axborotlar sistemasına kiritedi;

kadastr axbarotlarının' ma'mleketlik birden-bir sistemasına tezlik penen beriliwin a'melge asıradı;

shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrı obektlerinin' jag'dayı ha'm olardan paydalanıw haqqındag'ı esabattı ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasına belgilengen tartipte beredi.

Qaraqalpaqstan Respublikası ta'biyattı qorg'aw kamiteti, wa'la'yatlar ha'm Tashkent qalası Ta'biyattı qorg'aw kamitetleri:

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı obektlerinin' mug'dar ha'm sapa jag'dayındag'ı ku'ndelikli ozgerisler olardıń qorshag'an ortalıqqa, ekeonomikalıq bahasına ta'siri haqqındag'ı axborotlardı toplaydı;

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı obektlerinin' kadastr dapterlerin ju'ritedi, mag'lıwmat bazasın payda etiw ha'm Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrının' avtomatlastırılǵ'an sistemag'a kiritiw ushın jer-suw resursları bas basqarmasına beredi;

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrı jan'a obektlerdi esapqa qoyadı, sonday aq olar haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw axborotların toplaydı.

Ma'mleket tabiyattı qorg'aw komiteti sistemasınan shette is ko'rsetiwshi, shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları mu'lkdarları, sonday-aq basqa huqıqlar iyeleri jer-suw resursları bas basqarmasına kadastr obektlerinin' geografıyalıq jag'dayı, huqıqıy atı, mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri ha'mde bahası haqqındag'ı sonday-aq olardıń jag'dayındag'ı ku'ndelikli ozgerisler haqqındag'ı axborotlardı beriw sha'rt.

19.3. Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları mamleketlik kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınlarının' barlıq tu'rlerinin' dizimge alınıwı, obektlerdin' sapa ha'm mug'dar ko'rsetkishlerin, ekonomikalıq

bahasin, sonday-aq kadastr axborotların toplaw, analiz qılıw, islew sistemalastırıw, saqlaw, jan'alaw ha'm nızam hu'jjetlerge belgilengen ta'rtipte ma'pdar paydalanıwshılarg'a beriwdi o'z ishine aladı.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınlarının' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri ha'm ekonomikalıq bahasin esapqa alıw ushın tiykar esaplanadı.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınlarının' barlıq tu'rleri baslang'ısh dizimge kiritiliwi kerek. Bunda tiykarg'ı hu'jjetler ko'rsetiledi. Olardın' quramı tiyisli normativ hu'jjetler menen belgilenedi. Dizim na'tiyjeleri boyınsha ha'r bir obiekt ushın passport du'ziledi.

Mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerinin' tiykarg'ı esabı shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıwdın' esapqa qoyıw waqtında paydalanıwg'a tapsırılğ'an ha'm iskerlik ko'rsetip atırğ'an ha'r biri ornı boyınsha ko'rsetiledi.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınlarının' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri esabı olardın' ekonomikalıq texnologiyalıq biologiyalıq ha'm ekologiyalıq begileri boyınsha ko'rsetkishlerin o'z ishine aladı, olardın' quramı shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw boyınsha normativ hu'jjetler menen belgilenedi.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınlarının' mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishlerin esapqa alıw ushın ma'mleket ta'biyattı qorg'aw kamiteti ta'repinen "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisilgen halda kadastr axborotların usınıs etiwdin' texnikalıq parametrleri ha'm formatları islep shıg'ıladı.

Esapqa alıw axborotı kadastr dapterine jazıladı ha'm shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları mamleketlik kadastrının' avtomatlastırılğ'an axborot sistemasına kiritiledi.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınların ekonomikalıq bahalaw, shıg'ındıların ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw, salıq salıw, menshiklestiriw ha'm basqa maqsetler ushın ha'r bir orın jag'dayı, manisin anıqlaw maqsetinde a'melge asırıladı.

Shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları haqqındag'ı kadastr axborotlarının' isenimlilikigi ushın jer-suw resusrları bas basqarması, Qaraqalpaqstan Respublikası Ta'biyattı qorg'aw kamiteti, walayatlar ha'm Tashkent qalası Ta'biyattı qorg'aw kamitetlerinin' shıg'ındılardı ko'miw ha'm utilizatsiya qılıw orınları ma'mleket kadastrın ju'ritiw a'melge asırıwshı basshılar juwap beredi.

19.4. Ma'mleketlik kadastrları birden-bir sistemasına (MKBBS) beriletug'ın mag'lıwmatlar dizimi

Shig'indilardi ko'miw ha'm utilizatsiya qiliw orinlari ma'mleketlik kadastrin ju'ritiw boyinsha-wa'ka'latli birlespe ma'mleketlik ta'biyatti qorg'aw kamiteti MKBBS na to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

kadastr obektinin' atı;

yuridik ha'm fizikalıq shaxstın'-mu'lkdar, iyelik qılıwshı, paydalanıwshı ya'ki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

kadastr obektinin' sho'lkemlik ta'repten saylıg'ı;

kadastr obektinin' ornalasqan ornı ha'm maydanı;

kadastr obekti iske qosılg'an sa'ne;

shig'ındının' tu'ri;

shig'ındılardın' tu'ri, tipi, agregat halatı, o'lshew birligi;

shig'ındıdan ekilemshı resurs sıpatında paydalanıwshı obektler dizimi;

bahası (manisi, ekologiyalıq, sotsiallıq);

sanitar-qorg'aw zonaları haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

obektin' kadastr planı(kartası).

20-TEMA: TA'BIYIY QA'WIP JOQARI BOLG'AN ZONALAR MA'MLEKETLIK KADASTRIN JU'RITIW TA'RTIBI

JOBA:

20.1. Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı;

20.2. Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı obektlari;

20.3. Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları quramı.

20.1. Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı "Ma'mleketlik kadastrları haqqında"g'ı O'zbekistan Respublikası Nızamına, O'zbekistan Respublikası Ministerler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevraldag'i 66-sanlı qararı menen tastıyqlang'an Ma'mleketlik kadastrları haqqındag'ı nızamg'a, basqa normativ-huqıqiy hu'jjetlerge muwapıq ju'ritiledi.

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı MKBBS quramının' bir bo'legi esaplanadı ha'm sistemalı gu'zetiwler, izertlewler ha'mde mag'lıwmatlar toplaw na'tiyjeleri boyinsha tayarlanatug'ın, turaqlı jan'alanıp barılatug'ın ha'm za'ru'r bolg'anda anıqlastırılatus'ın Ta'biyiyi qa'wip joqarı bolg'an zonaların' unifikatsiya qiling'an ko'rsetkishleri ha'm su'wretleri toplanınan, ha'r jılı ju'z bergen qa'wipli ta'biyiy ha'diyseler tuwrısındag'ı mag'lıwmatlar toplanınan ibarat boladı.

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı obektlerin esapqa alıwdı, olardın' halatın ha'm ju'z bergen qa'wipli ta'biyiy (geologiyalıq, gidrometeorologiyalıq) protsessler (ha'diyseler) aqıbetlerin bahalawdı ta'miynlew maqsetinde ju'ritiledi.

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwdi to'mendegi juwapker organlar a'melge asıradı:

Qa'wipli geologiyaliq protsessler ju'z beretug'in zonalar boyinsha – Ma'mleketlik geologiya komiteti "O'zbekgidrogeologiya" ma'mleketlik geologiya ka'rxanası ta'repinen ju'ritiledi;

Seysmik qa'wip joqarı bolg'an zonalar boyinsha-seysmik qa'wip joqarı bolg'an zonalar boyinsha kadastr xabarların tayarlaw ha'm realizatsiya qılıw (seysmologiya juwmaqları, olardı ekspertizadan o'tkeriw, da'wirli bahalaw) ushın birden-bir juwapker bolg'an O'zbekistan Respublikası pa'nler Akademiyasının' Seysmologiya institutı ta'repinen ju'ritiledi;

Gidrometeorologiya protsessleri qa'wipi joqarı bolg'an zonalar boyinsha-"O'zgidromet" orayı ta'repinen a'melge asırıladi.

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrın ju'ritiwde to'mendegilerdi a'melge asıradi:

Kadastr xabarların toplaw, sistemalastırıw, saqlaw, esapqa alıw ha'm bahalaw;

MKBBS na kiritiw ushın ha'r jilg'ı xabarlar esabatların du'ziw;

Paydalanıwshılardı ta'biyiy qa'wipi joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı bo'limlerin ju'ritiw boyinsha wa'killikli ministrlikler ha'm basqada sho'lkemler ta'repinen belgilengen ta'rtipte kadastr mag'lıwmatları menen ta'miynlew jolı menen a'melge asırıladi.

Kadastr obektlerin esapqa alıw tuwrısındag'ı, ha'r jılı-ju'z bergen qa'wipli ta'biyiy protsessler, olardıń mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri, ju'z bergen to'mendegi qa'wipli ta'biyiy protsessler (ha'diyseleler) aqıbetleri haqqındag'ı turaqlı ra'wishte jan'alanıp ha'm toltırıp barılatug'ın mag'lıwmatlar ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrdın' tiykarın quraydı:

Qa'wipli geologiyaliq ju'z beretug'in zonalarda (jer silkiniwler, ko'shkiler, jemiriliwler, sho'giwler, opırılıwlar, karstlar ha'm basqalar);

Gidrometeorologiya protsessleri qa'wipi joqarı bolg'an zonalar (suw tasqınları, seller, qar ko'shkileri, ku'shli samallar, jawınlar, qurg'aqshılıq, suw alıwı ha'm basqalar).

To'mendegiler ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrın tiykarıg'ı printsipleri esaplanadı;

O'zbekistan Respublikasının' barlıq aymag'ın o'z ishine alıw;

koordinatlardıń birden-bir sistema ha'm birden-bir topografiya usılların qollanıw;

esapqa alıw birden-bir sistemasın, kadastr mag'lıwmatların islew ha'm beriw metodikasın qollanıw;

avtomatlastırılğ'an geomag'lıwmat texnologiyaların qollanıw;

mag'lıwmatlardın' isenimlilik ha'm ko'rgizbeli, kadastr mag'lıwmatların ha'r jılı toltırılıwı ha'm jan'alanıp barılıwı;

kadastr mag'lıwmatların' ashıqlıg'ı.

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrın jaratıw ha'm ju'ritiw menen baylanıslı isler tiyisli minsterler ha'm kabinetlerge maqsetli paydalanıw ushın ajratılatusug'ın ma'mleket byudjeti ta'repinen a'melge asırıladi.

20.2. Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı obektleri
To'mendegiler ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı obektleri esaplanadı:

qa'wipli geologiyalıq ju'z beretug'in zonalar boyınsha-qa'wipli geologiyalıq protsessler ju'z beriw zonası (daryalar basseyni) elementleri-qa'wipli geologiyalıq protsessleri rawajlanatug'in kishi zonalar (say basseyni), uchastkalar;

seysmik qa'wip joqarı bolg'an zonalar boyınsha-jer silkiniw orayları payda bolıwı anıq bolg'an zonalar (seysmogen zonalar) ha'm tu'rlishe tiptegi seysmik ta'sir zonaları;

Gidrometeorologiya protsessleri qa'wipi joqarı bolg'an zonalar boyınsha-qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri ju'z beretug'in zonaları (daryalar basseyni), elementleri-qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri rawajlanatug'in kishi zonalar.

To'mendegiler esapqa alıwdın' baslang'ısh teretoriyalı birligi esaplanadı:

qa'wipli geologiyalıq ju'z beretug'in zonalar boyınsha-1,0 mın' kub metrden artıq ko'lemli qa'wipli geologiya protsesslerinin' ta'rtipsiz ju'z beriwi. Sonın' menen birge kadastr obektleri shen'berindegi qa'wipli geologiyalıq protsesslerine ha'r jılı dus keletug'in maydan da esapqa alınadı. Grafikalıq esapqa alıw belgilengen sha'rtli belgilerden paydalang'an halda 1:25000 ha'm 1:200000 mashtablı topografiyalıq kartalarda a'melge asırıladı;

seysmik qa'wip joqarı bolg'an zonalar boyınsha-jer silkiniwler ju'z beretug'in zona ha'm 25km² maydandag'ı tu'rlishe tipte ta'sir ko'rsetiw zonasının' teretoriyası. Sonın' menen birge seysmogen zonadan sırtta jer silkiniwler ju'z bergende, yag'nıy silkiniw zonasında yaki seymikalıq qa'wip ko'birek pa's bolg'an zonada jer silkiniw ju'z bergende seysmik qa'wiptin' joqarı tu'rine o'tetug'in maydanlar da esapqa alınadı. Seysmikalıq qa'wipli zonalardı sa'wlelendiriw ushın kartografiya materialları belgilengen tiyisli sha'rtli belgilerden paydalang'an halda 1:1000000 yaki 1:500000 ha'm 1:200000 (ayrım aymaqlar ushın) mashtabta duzileldi.

Gidrometeorologiya protsessleri qa'wipi joqarı bolg'an zonalar boyınsha-qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri ju'z bolatug'in zona aymag'ı, da'rya basseyni (joqarı, orta, to'mengi ag'im), taw massivi (janbawır ekspozitsiyası). Qa'wipli gidrometeorologiya zonaların sa'wlelendiriw ushın kartografiya materialları belgilengen tiyisli sha'rtli belgilerden paydalang'an halda 1:1000000 yaki 1:500000 ha'm 1:200000 (ayrım aymaqlar ushın) mashtabta duzileldi.

20.3. Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları quramı

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı mag'lıwmatları quramına to'mendegilerden ibarat bolg'an esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatları kiredi:

Qa'wipli geologiyalıq ju'z beretug'in zonalar boyınsha:

kadastr obektinin' (qa'wipli geologiyalıq jag'daylar ju'z beriw zonası) ha'm kadastr obekti elementlerinin' (kishi zona ha'm ushastka) atı;

kadastr nomeri (say basseyni, qa'wipli geologiya protsesslerdi rawajlanıw

ushastkası);

kadastr obektinin', rawajlanıwı mu'mkin bolg'an ha'm ha'r jılı qa'wipli geologiya protsessler menen zıyanlanatug'ın maydan ko'lemleri;

jaylasqan ornı (qa'wipli geologiya protsessler ju'z bergen jeri, administrativlik adressi, koordinataları);

qa'wipli geologiya protsesslerdin' rawajlanıw tu'rleri (ko'shkiler, opırılıwlar, sho'giwler, jemiriliwler, karstlar);

qa'wipli geologiyalıq protsessleri jetkizgen zıyan tuwrısındag'ı mag'lıwmatlar;

1:25000 masshtablı qa'wipli geologiyalıq protsessleri ju'z beriw zonalarının' kadastr kartaları (esaptag'ı, operativ) ha'mde qag'az ha'm electron dereklerdegi 1:200000masshtablı kadastr obektleri kartaları;

seysmik qa'wip joqarı bolg'an zonalar boyınsha:

kadastr obektinin' atı-tu'rlishe tiptegi seysmik qa'wipli zonalar, kadastr obekti elementleri-seysmogen zonalar, tipi boyınsha bo'listirilgen seysmik ta'sirdin' seysmogenler ara maydanları, ku'shli jer silkiniwler orayı (pleystoseyst) zonaları;

seysmogen zonalardın', seysmik qa'wip tipi boyınsha seysmik ta'sirdin' seysmogenler ara maydanları kadastr nomeri;

seysmogen zonalardın' ha'm seysmik ta'sir zonalarının' karakterli ta'sirleri (ken'ligi ha'm uzınlıg'ı) menen belgilenetug'ın kadastr obekti ko'lemleri;

joqarı seysmik qa'wiptin' rawajlanıw tu'rleri (seysmogen zonalar shen'berinde ku'shli jer silkiniwlerdin' qaytalanıwshan'lıg'ı, tegis maydanda silkiniwler qaytalanıwshan'lıg'ının' anıqlıq bahası);

joqarı seysmik qa'wip zonalarındag'ı obektler dizimi;

joqarı seysmik qa'wip jetkizgen zıyan tuwrısındag'ı mag'lıwmatlar (sotsiallıq, ekonomikalıq, ekologiyalıq);

ayırım aymaqlar ushın 1:1000000, 1:500000, 1:200000 masshtablı ta'biyyi qa'wip joqarı bolg'an seysmik zonalardın' qag'az ha'm elektron dereklerdegi kadastr kartaları.

Gidrometeorologiya protsessleri qa'wipi joqarı bolg'an zonalar boyınsha:

kadastr obektinin' (gidrometeorologiya ha'diyselerinin' joqarı qa'wipli zonaları, daryalar basseyni, dizbetaw janbawırları, kotlovina) kadastr obekti elementleri (kishi zona-say basseyni, janbawır jaylasıwı, gidrometeorologiya qa'wipinin' ju'z beriw ushastkası) atı;

kadastr nomeri (da'rya ha'm say basseyni, dizbetaw janbawırları, kotlovina boyınsha);

jaylasqan ornı (administrativlik ma'nzili, qa'wipli gidrometeorologiya ha'diysesini ju'z beriw uchastkaları);

qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyselerinin' tu'rleri (ko'rsetkishisi);

payda bolıwdın' tiyakarg'ı sebepleri;

qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyselerinin' ju'z beriw zonasında jaylasqan oberktler dizimi;

qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri jetkizgen zıyan tuwrısındag'ı mag'lıwmatlar;

qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri ju'z beriw zonalarinin qag'az ha'm elektron dereklerdegi 1:25000, 1:200000 masshtabli kadastr kartalari.

Ta'biyiy qa'wip joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrin ha'r jili bahalaw

Ta'biyiy qa'wip joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı ha'r jili bahalaw mazmunı to'mendegilerden ibarat boladı:

jer ju'zinin' a'melde ziyalanıwın bahalaw;

qa'wipli ta'biyiy protsessler ha'm ha'diyseler ju'z beriwı intensivligin bahalaw;

Qa'wipli ta'biyiy protsessler ha'm ha'diyseler ju'z beriwınen sotsiallıq, finanslıq ha'm ekologiyalıq tarawlarda ko'rilgen ziyanalardı bahalaw.

Kadastr hujjetleri

To'mendegiler kadastr hujjetlerinin' tiykarg'ı tu'rleri esaplanadı:

obektin' kadastrlıq jumısı (ta'biyiy qa'wipi joqari zona pasportı);

kadastr kartalari (1:25000 masshtabli esap kartalari, 1:200000 masshtabli kadastr kartalari, seysmik rayonlastırıw (OSR, DSR) ha'm seysmogen zonalardıń 1:1000000, 1:500000, 1:200000 masshtabli kartalar);

kadastr da'pteri (baslang'ısh kadastr xabarları formaları);

kadastr obektlerinin' jag'dayı haqqındaǵı esabat.

Ta'biyiy qa'wip joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı boyınsha mag'lıwmatlar "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetine wa'killikli organlar ta'repinen ha'r jili esabat jilınan keyingi jildin' 1-yanvarına shekem bolg'an halatqa ko're, "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisilgen forma boyınsha ha'm mu'ddetlerde beriledi.

Ta'biyiy qa'wip joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrin ju'ritiw usı nızamǵa u'lgidegi sxemag'a muwapıq a'melge asırıladi.

Qa'wipli geologiyalıq ju'z beretug'in zonalar boyınsha Ma'mleketlik geologiya kamiteti "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetine MKBBS mag'lıwmatlar bazasına kiritiw ushin XGJ ju'z beriwı haqqındaǵı to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

qa'wipli zonalardıń atı;

qa'wipli geologiyalıq protsesslerdi ju'z beretug'in zonalar ha'm ziyalanıwı mu'mkin bolg'an maydanlardın' ko'lemleri;

jaylasqan ornı (ju'z bergen jer: walayattar, rayonlar, koordinatalar, iyelegen maydanı);

qa'wipli geologiyalıq protsessleri rawajlanıwdın' en' ko'p tu'ri;

qa'wipli geologiyalıq protsessleri ta'sir ko'rsetetug'in zonada jaylasqan obektler dizimi;

qa'wipli geologiyalıq protsessleri ju'z beriw zonalarinin' 1:200000 masshtabli jaylasıw sxeması.

seysmik qa'wip joqari bolg'an zonalar boyınsha O'zbekistan Respublikası Pa'nler akademiyasının' Seysmologiya instituti "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetine MKBBS mag'lıwmatlar bazasına kiritiw ushin aymaqtın' seysmik qa'wipliligi haqqındaǵı to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

seysmikalıq qa'wipli zonalardıń atı;

seysmikalıq qa'wipli zonalardıń orındag'ı jag'dayı ha'm xarakterli ko'lemleri;

seysmikalıq qa'wiplilikтин' en' ko'p tu'ri (payda bolıw zonaları, silkiniw zonaları, ha'r qıylı tu'rdegi seysmikalıq jaylasıw jag'dayı);

jer silkiniwler katalogi;

ku'shli jer silkiniwler orayları (pleystoseyst);

seysmogen zonalar ha'm seysmikalıq silkiniwler ta'sir ko'rsetetug'in zonalardıń 1:1000000 masshtablı ha'mde ayrım aymaqlar ushın 1:500000, 1:200000 masshtablı jaylasıw kartaları.

Gidrometeorologiya protsessleri qa'wipi joqarı bolg'an zonalar boyınsha "O'zgidromet" orayı "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetine MKBBS mag'lıwmatlar bazasına kiritiw ushın qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri payda bolıwı mu'mkin bolg'an zonalar haqqındag'ı to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

qa'wipli zonalardıń atı;

jaylasqan ornı (walayat, rayon);

gidrometeorologiya ha'diyselerinin' en' ko'p tu'ri;

qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyselerinin' ju'zege keliw zonalarının' ha'm zıyanlanıwı mu'mkin bolg'an maydannın' ko'lemleri;

1:200000 masshtablı kadastr kartaları (qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri payda bolıwı mu'mkin bolg'an zonalar esabı);

qa'wipli gidrometeorologiya ha'diyseleri ta'sir ko'rsetetug'in zonada jaylasqan obektler dizimi;

ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar kadastr xabarlarının' isenimlilikigi ushın ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrın ju'ritiw ju'klengen wa'killikli organlardın' lawazımlı shaxsları juwap beredi.

MKBBS na beriletug'in mag'lıwmatlar quramı

Ta'biyiy qa'wip joqarı bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı ju'ritiw boyınsha-wa'killikli sho'lkem: Ma'mleketlik geologiya kamiteti, "O'zgidromet" orayı, Pa'nler akademiyası Seysmologiya institutı MKBBS na to'mendegi mag'lıwmatlardı beredi:

a) qa'wipli geologiyalıq protsesslerdin' ju'zege shıg'ıw zonaları (Ma'mleketlik geologiya kamiteti):

qa'wipli zonanın' atı;

qa'wipli geologiyalıq protsesslerdin' ju'zege shıg'ıw zonalarının' ha'm zıyanlanıwı mu'mkin bolg'an maydanının' o'lshepleri;

ornalasqan jeri (ju'zege shıg'ıw jeri, walayat, rayon, koordinataları, iyelegen maydanı);

qa'wipli geologiyalıq protsessler rawajlanıwının' u'stemlik qılıwshı tu'ri;

qa'wipli geologiyalıq protsesslerdin' ta'sir qılıw zonasında jaylasqan obektler dizimi;

qa'wipli geologiyalıq protsesslerdin' ju'zege shıg'ıw zonalarının' 1:200000 masshtabtag'ı jaylasıw sxeması;

b) gidrometeorologiyaliq ha'diyseler qa'wipi joqari bolg'an zonalar ("O'zgidromet" orayı):

qa'wipli zonalardın atı;
ornalasqan (jayllasqan) jeri (walayat, rayon);
gidrometeorologiyaliq ha'diyselerdin' u'stemlik qılıwshı tu'ri;
qa'wipli gidrometeorologiyaliq ha'diyselerdin' ju'zege shıg'ıw zonalarının'
ha'm zıyanlanıwı mu'mkin bolg'an maydanlardın' o'lshepleri;
kadastr kartaları (qa'wipli gidrometeorologiyaliq ha'diyseler ju'zege keliwi
mu'mkin bolg'an zonalar esapqa alıng'an);
qa'wipli gidrometeorologiyaliq ha'diyselerdin' ta'sir qılıw zonasında
jaylasqan obektler dizimi;

c) seysmikaliq qa'wip joqari bolg'an zonalar (Pa'nler akademiyası
Seysmologiya institutı):

seysmikaliq qa'wip bar bolg'an zonanın' atı;
seysmikaliq qa'wip bar bolg'an zonanın' jaylasıwı ha'm ko'rsetkishli
o'lshepleri;
seysmikaliq qa'wip tu'rinin' u'stemlik qılıwshı tu'ri (ju'zege kelgen zonanı,
tebreniw zonanı, ha'r qıylı seysmikaliq dislokatsiyalardın' halatları);
jer silkiniwler katalogı;
ku'shli jer silkiniwlerdin' derekli (pleystoseystli) regionı;
seysmogen zonalardın' ha'm seysmikaliq tebreniwler ta'sir qılıw
zonalarının' 1:1000000 masshtabtag'ı jaylasıw kartası ha'm ayırıqsha zonalar ushın
1:500000, 1:200000 masshtablarda.

21-TEMA: TEXNOGEN QA'WPI JOQARI BOLG'AN ZONALAR MA'MLEKET KADASTIRIN JU'RITIW TA'RTIBI

JOBA:

- 21.1. Texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı;
- 21.2. TQJZMK ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw;
- 21.3. TQJZMK ni ju'ritiw ta'rtibi;
- 21.4. MKBBSqa usınıs etiletug'in mag'lıwmatlardın' quramı.

21.1. Texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrı

Texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonalar ma'mleket kadastrı (TQJBZ)
"Ma'mleket kadastrları haqqında"g'ı O'zbekistan Respublikası Nızamına,
O'zbekistan Respublikası Ministirler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevraldag'ı 66-san
qararı menen tastıyıqlang'an "Ma'mleket kadastrları birden-bir sisteması
(MKBBS)n jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında"g'ı Nızamı ha'm basqa
normativ-huqıqıy hu'jjetlerge ha'mde usı Nızamg'a muwapıq ju'ritiledi.

TQJZMK MKBBSnın' quramlıq bo'legi esaplanadı ha'm sistemalı
gu'zetiwler, o'lshepler, izleniwler ha'mde axboratlar toplaw na'tiyjeleri boyınsha
tayarlanatug'in texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonalar (TQJZ)nın' unifikatsiya

qiling'an qisqasha belgileri ha'm ko'rinisleri toplamidan ibarat boladi.

TQJZMK kadastr obektlerin esapqa aliwdi, olardin' jag'dayin ha'm ju'z bergen qa'wipli texnogen ha'diyseler aqibetlerin bahalaw maxsetinde ju'ritiledi.

TQJZMKin ju'ritiw TQJZdi xatlawdan o'tkeriw, onin' tu'sindirmeleri ha'm parametrlarin bahalaw, kadastr axborotlarin hu'jjetlestiriw, esapqa aliw ha'mde odan texnogen avariylar ha'm unamsiz jag'daylardin' aldın aliw boyınsha profilaktika ha'm eskertiw jumislarin o'z waqtında ha'm unamli a'melge asiriw, olar ju'zege kelgen tag'dirde bolsa-olardi tezlik penen jergiliklestiriw ha'm joq etiwdi ta'minlew arqali ta'minlenedi.

O'zbekistan Respublikasının' "Qa'wipli islep shig'ariw obektlerinin' sanaat qa'wipsizligi haqqında" g'ı Nizamına muwapıq belgilengen qa'wipli islep shig'ariw obektlerinde ju'z beriwı mu'mkin bolg'an texnogen ha'diyseler (o'rtler, partlawlar, qa'wipli ziyanlı elementlerdi sırtqa shig'ariw, binalar, inshaatlar, texnikalıq qurılmalar ha'm sol sıyaqlılar) zonaları ha'mde:

a) radiaktiv elementler ha'm materiallar ha'm islep shig'arilatug'in, olardan paydalanatug'in, olar qayta islenetug'in, payda bolatug'in, saqlanatug'in, taslanatug'in, joq qılıp taslanatug'in obektler;

b) ba'rshe tu'rdegi sanaat elektr qurılmaları qollanatug'in obektler;

v) gidrotexnika inshaatlaridan, sonnan iri karxanalar shig'ındıxanaları ha'm tındırg'ishlaridan paydalanilatug'in obektler;

g) ionlı nurlanıwlar dereklerin paydalanılg'an obektler;

d) ayrıqsha jag'daylarg'a (suw, gaz, ıssılıq ha'm elektr energiyası taminatının' toqtap qalıwına, u'y-jay massivlerin suw basımına, kanalizatsiya ha'm suwdı tazalaw sistemalarının' isten shig'ıwına) alıp keliwshi buzılıwlar (ziyanlanıwlar) bolıwı mu'mkin bolg'an obektler TQJZMK obektleri esaplanadı.

TQJZMK in ju'ritiw to'mendegi bo'limler ta'repinen:

Usı nızamnın' 5-ba'ndinde ko'rsetilgen obektlerden paydalanılg'an sho'lkemler ta'repinen; (O'zR VM 22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririndegi xat bası)

islep shig'ariw obektlerinde, partlaw-o'rt shig'ıwı ha'm radiatsiya qa'wipi bar bolg'an obektlerde avariya hallari ju'z beriwı mu'mkin bolg'an joqarı qa'wipli zonalar boyınsha-sanaatta, nızamshılıqta h'm komunal-tutınıw sektorda jumislardin' qa'wipsiz alıp barılıwı boyınsha ma'mleket inspektsiyasının', onin' tarmaq ha'm aymaqlıq inspektsiyalarının' texnogen qawpi joqarı bolg'an zonaldın' bas kadastr orayı (keying orınlarda TQJZ BKO dep ataladı) ta'repinen;

adamlardı ivakuatsiya qılıwdı yamasa ko'shiriwdi talap qilatug'in qa'wipi joqarı bolg'an zonalar boyınsha-O'zbekistan Respublikası ayrıqsha jag'daylar Ministriginin' Texnogen qa'wipi joqarı bolg'an zonalarının' kadastr orayı ta'repinen;

adamlardı evakuatsiya qılıwdı yamasa ko'shiriwdi talap qılıwdı yamasa ko'shiriwdi talap qilatug'in qa'wip joqarı bolg'an zonalar boyınsha-O'zbekistan Respublikası ayrıqsha jag'daylar Ministriginin' Texnogen qa'wip joqarı bolg'an

zonalarin' kadastr orayi ta'repinen;

partlaw ha'm o'rt shig'iw qa'wipi joqari bolg'an zonalar (obektler) boyinsha-O'zbekistan Respublikasi Ishki Isler Ministirligi Ma'mleketlik o'rt qa'wipsizligi xizmetinin' TQJZ KO ta'repinen;

Ku'shli ta'sir qiliwshi za'ha'rli ximikatlar, pesticidler, radioizotop buyimlar, radioaktiv ha'm basqa zatlardi islep shig'ariw, qayta islew, saqlaw ha'm olardan paydalaniw obektleri boyinsha-O'zbekistan Respublikasi Den sawliqti saqlaw Ministriligi Ma'mleketlik saiytariya-epidemiologiya baqlawı respublika orayi ha'm onin' aymaqliq orinlari TQJZ KO ta'repinen;

Yadro fizikasi ka'rxanalarında radiatsiya qa'wipi joqari bolg'an zonalar boyinsha-O'zbekistan Respublikasi Pa'nler Akademiyasi Yadro fizikasi institutinin' TQJZ KO ta'repinen a'melge asiriladi.

TQJZ BKO TQJZMK in ju'ritiwdi muwapıqlastiradi.

to'mendegiler TQJZMK ni ju'ritiwidin' tiykarg'ı printsipleri esaplanadi:

TQJZ menen respublikanın' barliq aymag'ın o'z ishine aliwı;

kadastr axborotlarinin' isenimliliği, ko'rgizbeliligi ha'm hu'jjetliliği;

ba'rshe obektler boyinsha kadastr axborotların rawajlandiriw ha'm olardi ha'r jili jan'alap bariw metodologiyasinin' birden-birligi;

ma'kan koordinatalari birden-bir sistemasin ha'm birden-bir topografiya tiykarların qollaw;

kadastr axborotlarinin' ashıqlıg'ı.

To'mendegiler TQJZMKnın' tiykarg'ı waziypaları esaplanadi:

TQJZ tuwrısındag'ı axboratlardi toplaw, talıqlaw, islew, esapqa aliw, sistemalastiriw, saqlaw, jan'alap bariw;

TQJZ pasportların du'ziw ha'm ju'ritiw;

kadastr da'pterin ju'ritiw, TQJZ kadastr rejelerin ha'm kartaların du'ziw;

ma'mleket ha'kimiyati ha'm basqariw orgınların, payda aliwshi yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslardi kerekli kadastr axborotları menen nızam hu'jjetlerinde belgilengen ta'rtipte ta'minlew.

21.2. TQJZMK ju'ritiwdi sho'lkemlestiriw

TQJZMK tiyisli wa'killikli orgınlarınin' baslıqları ta'repinen tastıyqlanatug'ın da'stu'rler ha'm kesteler tiykarında ju'ritiledi, olarda gu'zetiwler, TQJZ nın' baslang'ish ha'm usı kadastr axborotların toplaw, islew, izleniwler ta'rtibi belgilenedi.

Baslang'ish ha'm ha'zirgi kadastr axborotların ha'mde TQJZ nın' mug'dar ha'm sıpat boyinsha halatındag'ı, ekonomikalıq bahalawdag'ı, olardin' qorshag'an ortalıqqa ta'sir ko'rsetiwdegi o'zgerislerin toplaw ha'm sitemalastirıwdı a'melge asiradi.

TQJZ kadastr da'pterlerin ju'ritedi, mag'lıwmatlar bazasın toltiradi ha'm olardi sistemalastiradi;

TQJZ kadastr pasportların islep shig'adı;

o'zgerislerdi kadastr pasportlarına o'z waqtında kiritiwdi ta'minleydi;
jan'a TQJZ ler esabın ju'ritedi, olar hqqındag'ı bahalaw axborotların
toplaydı;

kadastr axborotlarının' isenimliliği ha'm olardıń TQJZMK AAT g'a kiritiw
ushın o'z waqtında beriliwi ushın juwap beredi.

Ha'r qaysı TQJZ ushın "Sanoatkontexnazorat" ma'mleketlik inspektsiyası
menen kelisken halda belgilengen u'lgidegi kadastr pasportı hu'jjetlestiriledi ha'm
tastıyıqlanadı.

To'mendegiler obektin' kadastr pasportın du'ziw ushın baslang'ısh
mag'lıwmatlar esaplanadı:

o'z gu'zetiwleri, o'lshewleri ha'm izzertlewleri na'tiyjeleri boyınsha
alınatug'ın mag'lıwmatlar;

saniytariya-texnika pasportları, sanaat qa'wipsizligi deklaratsiyası, islep
shıg'arıw-texnika, kanstruktorlıq, texnologiyalıq, paydalanıw hu'jjetleri;

TQJZ haqqında ka'rxanalar, sho'lkemler ha'm basqa ra'smiy dereklerden
alınatug'ın axborotlar.

TQJZ BKM ha'r jılı MKBBSna kiritiw ushın esabat jılınan keying jıldın' 1-
martına deyin "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamitetine kerekli kadastr
axborotların usınıs etedi. Kadastr mag'lıwmatların beriw forması ha'm olardıń
ko'lemi "Sanoatkontexnazorat" ma'mleketlik inspektsiyası ta'repinen
tastıyıqlanadı ha'm "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti menen kelisiledi.

21.3. TQJZMK ni ju'ritiw ta'rtibi

TQJZMK texnogen qa'wipi joqarı (TQJ) bolg'an ha'diselerdin' ju'z beriwı
mu'mkin bolg'an ha'r qaysı zonası yamasa orayı boyınsha mag'lıwmatlarg'a iye
boladı.

TQJZMK ni ju'ritiw usı Nızamg'a u'lgidegi sxemag'a muwapıq a'melge
asırıladı.

To'mendegiler TQJZMK nın' quramlıq bo'lekleri esaplanadı:

obektlerdi indefikatsiya qılıw ha'm texnogen qa'wipi joqarı bolg'an
ha'diyseler ju'z beriwı mu'mkin bolg'an zonalardı dizimnen o'tkeriw; (O'zR MK
22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririndegi xat bası)

TQJZ nın' mug'dar ha'm sapa usınısların esapqa alıw;

TQJZ dı ekonomikalıq, ekologiyalıq ha'm sotsiyallıq bahalaw.

TQJZ dın' kadastr axborotları to'mendegilerden ibarat boladı:

TQJZnın' ju'z beriwı mu'mkin bolg'an tu'ri ko'rsetilgen halda kadastr
obyektinin' atı;

TQJZ nın' jaylasqan ornı;

texnogen qa'wipi joqari bolg'an ha'diyseleri ju'zege keltiretug'in obekttin' mekemelik tiyisliligi ha'm onı paydalanıwshıg'a kiritiw sa'nesi; (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririnen xat bası)

obekttin' paydalanıw maqseti (eger qa'wip antropogen faktorlar ta'sirinde ju'zege kelse ha'm tabiiy ha'diyse bolmasa); (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririnen xat bası)

obektti esapqa alıw sa'nesi; (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririnen xat bası)

obekttin' kadastr nomeri;

TQJZda jaylasqan obektlerdin' dizimi; (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-san qararı ta'hririndegi xat bası)

TQJZnıń esapqa alıng'an waqıttag'ı halatı;

kartografiya materiyyaları-texnogen qa'wipi joqari bolg'an ha'diysenin' ju'z beriwı mu'mkin bolg'an zonalar ko'riniske iye bolg'an, texnogen qa'wipi joqari bolg'an ha'diyse ta'sirine ushırag'an maydanlar (zonalar) ko'lemleri ko'rsetilgen haldag'ı tiyisli masshtabı topografiya kartaları.

TQJZnıń esabına alınatug'in axboratlardı to'mendegilerden ibarat boladı:

obekttin' qa'wiplilik belgileri dizimi; (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririndegi xat bası)

obekttin' texnologiyalıq a'sbap-u'skinesi ko'rsetkishı; (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririnen xat bası)

obektlerdegi qa'wipli zatlardan paydalanıw haqqındag'ı mag'lıwmatlar; (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-san Qararı ta'hririndegi xat bası)

Zıyan jetkeretug'in ha'm buzıwshı faktorlar ko'rsetkishleri:

tasirlerinin' ku'shi, tezligi, ko'lemi, tu'rliligi, jiyiligi, tiykarg'ı jo'nelisi ha'm ju'z beriw tezligi;

insan salamatlıg'ına ha'm ta'biyy qorshag'an ortalıqqa kerı ta'sir ko'rsetiwshı faktorlar dizimi;

saniytariya-qorg'awg'a ha'm qorıqlaw zonaları haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

insan iskerligi tu'rlerin sheklew kerek bolg'an uchastkalar shegaralar yamasa aralıqlar haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

adamlardı evakuatsiya qılıwdı yamasa ko'shiriwdi talap qılatug'in zonalar ko'rsetkishı;

TQJZ aymaqlarınan paydalanıwdın' belgilengen rejimi, TQJZ da islep shıg'arıw-xojalıq iskerliginin', adamlar jasawı ha'm bolıwinin' tiykarg'ı sha'rt – sha'rayatları;

texnogen qa'wipi joqari bolg'an ha'diyseler ta'sirine ushırag'an obektler ha'm inshaatlar, usı obektlerdin' buzılıwı ha'm zıyanlanıw da'rejesi haqqındag'ı mag'lıwmatlar.

TQJZ dı bahalaw axboratları tomendegilerden ibarat boladı:

TQJZ dı u'yreniw boyınsha aero su'wretke alıwlar, gidrometeorologiya, injenerlik, geologiya, seysmik, texnologiyalıq, ekologiyalıq izleniwler ha'm basqa jumıslar na'tiyjeleri haqqındag'ı sınawdan o'tkizilgen esabatlar;

avariyalar qa'wipin ha'm ju'z beriwı mu'mkin bolg'an ayrıqsha jag'daylardı bahalaw boyınsha juwmaqlar;

saniytariya-gigena sha'ra'yatları haqqındag'ı, suw, hawa, jer, pataslandırılıwshı (zıyanlı) elementler kontsentratsiyaları halatı haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

iskerlik texnogen qa'wipi joqarı bolg'an ha'diyseler menen baylanıslı bolg'an ka'rxanalar ta'repinen TQJZdı mekemelik tekseriwler na'tiyjeleri boyınsha juwmaqlaw;

TQJZnı u'yrengen (teksergen) ra'smiy komissiyalar ha'm qa'nigelerinin' ekspert juwmaqları.

TQJZ dag'ı ha'm onın' jaqınındag'ı jer, suwdan paydalanıw, ol jerde tu'rli maqsettegi obektlerdi jaylastırıw imkaniyatları haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

texnogen qa'wipi joqarı bolg'an ha'diyseler jetkizilgen zıyan haqqındag'ı mag'lıwmatlar.

Esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatları TQJZ haqqındag'ı kadastr axboratları jıyındısınan ibarat boladı, ol alfabit-tsifrlı (textler, kesteler) ha'm sızılma (kartalar, sxemalar) ko'rinisinde usınıs etiledi, qag'az yamasa elektron deretklerde belgilengen u'lgidegi kadastr pasportı formasında ra'smiylestiredi.

TQJZMK ni ju'ritiw kadastr axboratları u'zliksiz ra'wishte jan'alap barıwdı ta'minlewshı tiykarg'ı (baslang'ish) ha'm ha'zirgi esapqa alıw (dizimler) tu'rlerinen ibarat boladı.

TQJZdı da'slepki dizimnen o'tkeriwde (dizimler du'ziwde) obektler identifikatsiya qılınadı olardıń mug'dar ha'm sapa ko'rsetkishleri texnogen qa'wipi joqarı bolg'an ha'diyselerinin' ju'z beriwı ha'm ta'sirleri dinamikası belgilenedi. Obektlerdi identifikatsiya qılıw usılları, TQJZ ko'rsetkishleri quramı "Jergeodezkadastr" ma'mletlik kamiteti menen kelisilgen halda tiyisli wa'killikli orgınlar ta'repinen tastıyıqlang'an tiyisli normativ hu'jjetler menen belgilenedi. Dizimnen o'tkeriw axborotları ha'm basqa tiykarg'ı mag'lıwmatlar kadastr da'pterine jazıladı. (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-sanlı Qararı ta'hririndegi ba'nt)

Ha'zirgi esapqa alıwda baslang'ish esapqa alıwdan keyin ju'z bergen ba'rshe o'zgerisler ha'm TQJZ din' ju'z bergen jan'a orayları dizimge alıng'an. Dizimge alıng'an ha'zirgi o'zgerisler kadastr pasportına ha'm kadastr da'pterine kiritiledi ha'mde TQJZMK KM ha'm TQJZMK BKMge beriledi.

TQJZ kadastr axboratlarının' isenimliliği ushın TQJZMK ni ju'ritiw moyına ju'klengen TQJZ KM ha'm TQJZ BKM, obektlerden paydalanıwshı

sho'lkemlerdin' shaxslari juwap beredi. (O'zR MK 22.11.2006 j. 242-sanli Qarari ta'hririndegi bap).

21.4. MKBBSqa usinis etiletug'in mag'livmatlardin' qurami

Texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonalar ma'mleketlik kadastrin ju'ritiwshi -wa'killikli sho'lkemler: O'zbekistan Respublikasi Sanaatta, ka'nshilikte ha'm kommunal sektorda islerdin' qa'wipsiz alip barilivn baqlawg'a aliv ma'mleketlik inspeksiya ("Sanoatkontexnazorat" ma'mleketlik inspeksiya)-bas sho'lkem, O'zbekistan Respublikasi ayriqsha jag'daylar wa'zirliqi (Ayriqsha jag'daylar wa'zirliqi), O'zbekistan Respublikasi Ishki Isler Ministirligi (Ishki Isler Ministirligi), Den sawliqtı saqlaw wa'zirliqi Ma'mleketlik saniyariya-epidemiya stantsiya respublika orayı (Saniyariya epidemiya stantsiya respublika orayı), Pa'nler akademiyasi Yadro fizikasi instituti MKBBS qa to'mendegi mag'livmatlardı usinis etedi:

a) islep shıg'arıw obektlerinde, partlaw-o'rt qa'wipi ha'm radiatsiya qa'wipi bar obektlerde avariya halları itimalı bar qa'wip joqari bolg'an zonalar boyınsha-"Sanoatkontexnazorat" ma'mleketlik inspeksiya;

b) evakuatsiya yamasa adamlardı ko'shiriwdi talap qilawg'in qa'wip joqari bolg'an zonalar boyınsha-Ayriqsha jag'daylar Ministrligi;

c) partlaw qa'wipi ha'm o'rt qa'wipi joqari bolg'an zonalar (obektler) boyınsha-Ishki Isler Ministrligi ma'mleketlik o'rt qa'wipsizliqi xizmeti;

d) ku'shli ta'sir qiliwshi za'ha'rli ximikatlar, pestitsidler, radiozotop o'nimler, radioaktiv ha'm basqa elementler islep shıg'arıw, qayta islew, saqlaw ha'mde olardan paydalanıw obektleri boyınsha-sanitariya-epidemiya stantsiya Respublika orayı;

d) yadro fizikasi karxanalarında radiatsion qa'wip joqari bolg'an zonalar boyınsha-Pa'nler akademiyasi Yadro fizikasi instituti;

kadastr obektinin' texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonalardin' ju'zege shıg'ırıwı tuwrı ko'rsetilgen atı;

joqari texnogen qa'wip jaratiwshi qa'wipli kadastr obektinin' mekemelik tiyisililigi, ol jumısqa salıng'an sa'ne;

texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonalardin' maqset-waziypası;

obektin' kadastr nomeri;

obektin' jaylasqan ornı (walayati, rayon, geografiyalıq koordinataları);

obekt dizimnen o'tkizilgen sa'ne;

qa'wipli protsessler rawajlanıwının' u'stemlik qiliwshi tu'ri;

texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonanin' zıyanlanıwı mu'mkin bolg'an orının' o'lshemleri;

texnogen qa'wipi joqari bolg'an zonada jaylasqan sanata ha'm puxaralıq obektleri dizimi;

sanitar-qorg'aw ha'm qorg'alatug'in zonalari haqqındag'ı mag'livmatlar;

qa'wipli protsesslerdin' ju'zege shig'ıwı menen jetkizilgen zıyanlar (ekonomikalıq, sotsiallıq) haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

texnogen qa'wipi joqarı bolg'an zonalardın' qa'wipli protsesslerinin' juzege shig'ıw maydanı (zonası) ko'rsetilgen kadastr planı.

**V-BAP. SIZIQLI KADASTRLARI TOPARINA KIRIWSHI
MA'MLEKETLIK KADASTRLARI HA'M OLARDI JU'RGIZIW
O'ZGESHELIKLARI**

22-TEMA: AVTOMOBIL JOLLARI MA'MLEKET KADASTRI

JOBA:

22.1. Avtomobil jolları ma'mleket kadastrının' normativ huqıqiy bazası;

22.2. Avtomobil jolları ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;

22.3. Avtomobil jolları ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw;

22.4. Avtomobil jolları ma'mleket kadastrının' obiektleri ha'm olar boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına beriletug'in mag'lıwmatlar.

22.1. Avtomobil jolları ma'mleket kadastrının' normativ huqıqiy bazası

1. O'zbekistan Respublikası "Ma'mleket kadastrları haqqında"g'ı nızamı (15.12.2000 jıl № 171-II)

2. O'zbekistan Respublikasının' "Avtomobil jolları haqqında"g'ı nızamı (02.10.2007 jıl №3PY-117)

3. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevraldag'ı 66-san qararı menen tastıyqlang'an "Ma'mleket kadastrları birden bir sistemasın (MKBBS) jaratıw ha'm juritiw ta'rtibi haqqındag'ı nızam"

4. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Avtomobil jolları ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı Nızamın" tastıyqlaw haqqındag'ı 2005-jıl 30-iyundag'ı 152-san qararına 1-ko'rsetpe.

22.2. Avtomobil jolları ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

"O'zavtojol" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyası sistemasında ha'm "O'zavtojol" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyası sistemasınnan sırtında bar bolg'an avtomobil jolları obiektleri iyeleri paydalanıwshılar kadastr mag'lıwmatların avtomobil jolları obiektleri boyınsha aymaqlıq jol-qurılıs sho'lkemlerinin' kadastr bo'limlerine usınıladı.

Aymaqlıq jol-qurılıs sho'lkemlerinin' kadastr bo'limleri usı obiektlerdin' iyeleri ha'm paydalanıwshılarınan avtomobil jolları obiektleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların jıynaydı, o'z aymaqları shen'berinde kadastr jumısın rawajlandıradı, avtomobil jolları obiektleri boyınsha mag'lıwmattı AJMKın ju'ritiw boyınsha wa'killikli sho'lkemge usınıladı.

AJMKın ju'ritiw boyınsha wa'killikli sho'lkem ma'mleketlik jer kadastrınan ha'm de binalar ha'm imaratlar ma'mleket kadastrınan jer ushastkaları, binalar ha'm imaratlar haqqındag'ı mag'lıwmattı aladı.

AJMKın ju'ritiw boyınsha wa'killikli sho'lkem avtomobil jolları obiekti AJMKg'a kiritilgennen keyin kadastr mag'lıwmatların "Jergeodezkadastr" ma'mleket basqarması MKBBSnın' mag'lıwmatlar bazasına beredi.

AJMKın ju'ritiw boyınsha wa'killikli sho'lkem soraw boyınsha MKBBS mag'lıwmatlar bazasınan avtomobil jolları obiektleri boyınsha informatsiya alıwı mu'mkin.

AJMKın ju'ritiw boyınsha wa'killikli sho'lkem avtomobil jolları obiektleri boyınsha za'ru'r mag'lıwmattı aymaqlıq jol qurılıs sho'lkemlerinin' kadastr bo'limlerine jiberiledi.

MKBBSnın' mag'lıwmatlar bazasınan paydalanıwshılar soraw boyınsha avtomobil jolları obiektleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların alıwları mu'mkin.

22.3. Avtomobil jolları ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw

"O'zavtojol" ma'mleket aksionerlik kompaniyası Avtomobil-jolları ilimiy-izzertlew institutı:

orınlardag'ı kadastr bo'limlerinin' jumısın muwapıqlastıradı;

avtomobil jolları ma'mleket kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmatlar sisteması en'giziliwi ha'm bar bolıwın ta'miynleydi;

mag'lıwmatlar bazasın islep shıg'adı, onı jol ka'rxanalarına beredi, mag'lıwmatlar bazası tuwrı toltırılıwı u'stinen baqlaydı;

aymaqlıq jol-qurılıs sho'lkemlerinin' kadastr menen isleytug'ın jumısshıların avtomobil jolları ma'mleket kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmat sisteması menen islewge oqıtıwdı payda etedi;

aymaqlıq jol-qurılıs sho'lkemleri ta'repinen usınılg'an kadastr mag'lıwmatların sistemalastıradı ha'm onı avtomobil jolları ma'mleketlik kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmat sistemasına kiritedi;

avtomobil jollarının' jan'a obiektleri haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatları toplanıwı u'stinen baqlaydı;

kadastr mag'lıwmatları MKBBS na tez beriliwin a'melge asıradı.

Ha'r jılı belgilengen ta'rtipte MKBBS na "O'zavtojol" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasının' avtomobil jolları obiektlerinin' jag'dayı ha'm olardan paydalanıw haqqında esabat usınadı.

Aymaqlıq jol-ekspluatatsiya sho'lkemlerinin' kadastr bo'limleri:

kelip tu'setug'ın mag'lıwmattın' sapasın baqlaydı;

AJMK avtomatlastırılğ'an mag'lıwmat sistemasın engiziw ha'm ju'ritiw jumısların a'melge asıradı;

avtomobil jolları obiektleri mu'lkdarları ha'm paydalanıwshılarınan usı obiektler haqqındag'ı esapqa alıw ha'mde bahalawg'a tiyisli mag'lıwmattı jıynaydı;

barliq avtomobil jollari obiektleri boyinsha kadastr mag'liwmatin ha'm hu'jjetlerin jetilistiredi;

AJMK obiektlerinin' jag'dayi ha'm olardan paydalanıw haqqında ha'r jilliq esabat du'zedi.

Jol xojalig'ı rayon pudrat rekanstruktsiyalaw-ekspluatatsiya ka'rxanalarinin' kadastr bo'limleri:

kelip tu'setug'in mag'liwmattın' sapasin baqlaydı;

AJMK avtomatlastırılğan mag'liwmat sistemasin engiziw ha'm ju'ritiw jumısların a'melge asıradı;

avtomobil jollari obiektleri mu'lkdarları ha'm paydalanıwshılarınan usı obiektler haqqındaǵı esapqa alıw ha'mde bahalawǵa tiyisli mag'liwmattı jıynaydı sistemag'a saladı;

avtomobil jollari obieklerin texnikalıq pasportların du'zedi, barliq avtomobil jollari obiektleri boyinsha kadastr mag'liwmatların ha'm hu'jjetlerin (kadastr jiynalma tomların) jetilistiredi;

AJMK obiektlerinin' mug'dar ha'm sapa jag'dayındaǵı, olardıń qorshag'an-ortalıqqa, ekologiyalıq-ekonomikalıq bahasına ta'sirindegi o'zgerislerdi esapqa alıw jumısları ju'ritiledi;

avtomobil jollari obiektleri kadastr da'pterin, na'wbetshi kadastr kartasın ju'ritedi;

avtomobil jollarının jan'a obiektlerin kadastr esabına qoyadı;

avtomobil jollari obiektleri jag'dayi ha'm olardan paydalanıw haqqında jilliq esbat du'zedi;

avtomobil jollari obiektleri boyinsha mag'liwmattı kadastr bo'limine beredi.

22.4. Avtomobil jollari ma'mleket kadastrı obiektleri ha'm olar boyinsha

ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına beriletug'in mag'liwmatlar

Obiektleri:

avtomobil jollari;

jasalma inshaatlar;

ta'rtipke salıw ha'm redaktorlaw;

kesilisiwler ha'm tutasıwlar;

qorg'aw inshaatları;

binalar ha'm inshaatlar.

Mag'liwmatları:

kadastr obiektinin' atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın'-mu'lkdar, iyelik etiwshi, paydalanıwshı ya'ki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

kadastr obiektinin' maqset waziypası;

kadastr nomeri;

kadastr obiektinin' ornalasqan jeri ha'm maydanı;
kadastr obiekti iske salıng'an sa'ne;
jer ushastkası ha'm kadastr obiektine bolg'an ma'mleketlik huqıqlardıń
ma'mleket diziminen o'tkerilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar;
kadastr obiektinin' tu'ri;
avtomobil jolı polotnosının' uzınlıg'ı;
kadastr obiektinin' a'hmiyeti (ma'mleketler ara, ma'mleket, respublika,
wa'layat, jergilikli);
kadastr obiektinen paydalanıw rejimi;
bahası;
obiektin' aralıqqa sozilg'an obiektlerdin' sıızılı mag'lıwmatları ha'mde
burılıw noqatları koordinataları ta'riyplengen ha'm ko'rsetilgen kadastr planı
(kartası).

23-TEMA: TEMIR JOLLAR MA'MLEKET KADASTRI

JOBA:

23.1. Temir jollar ma'mleket kadastrı normativ huqıqıy bazası;
23.2. Temir jollar ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;
23.3. Temir jol ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw;
23.4. Temir jol ma'mleket kadastrı obiektleri ha'm olar boyınsha ma'mleket
kadastrı birden bir sistemag'a usınıs etiletug'ın mag'lıwmatlardın' quramı.

23.1. Temir jollar ma'mleket kadastrı normativ huqıqıy bazası

1. O'zbekistan Respublikası "Ma'mleket kadastrları haqqında"g'ı nızamı
(15.12.2000 jıl № 171-II)
2. O'zbekistan Respublikasının' "Temir jol transportı haqqında"g'ı nızamı
(15.04.1999 jıl № 766-I)
3. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevraldag'ı
66-san qararı menen tastıyqlang'an "Ma'mleket kadastrları birden bir sisteması
(MKBBS) in jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı nızam".
4. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Temir jol Ma'mleket
kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı nızamın tastıyqlaw haqqında"g'ı 2005-jıl
30-iyundag'ı 152-san qararına 2- ko'rsetpe.

23.2. Temir jollar ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

"O'zbekistan temir jolları" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyası
sistemasında ha'm "O'zbekistan temir jolları" ma'mleketlik-aksionerlik
kompaniyası sistemasınan tısqarı bar bolg'an temir jol obiektleri iyeleri
paydalanıwshıları temir jol obiektleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların temir jol
ka'rxanalarının' kadastr bo'limlerine beredi.

Temir jol ka'rxanalarının' kadastr bo'limleri usı obiektlerdin' iyeleri ha'm
paydalanıwshılarının temir jol obiektleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların

jıynaydı, o'z aymaqları shen'berinde kadastr jumısın jetilistiredi, temir jol obiektleri boyınsha mag'lıwmattı strategiyalıq rawajlandırıw basqarmasının' temir jol ma'mleket kadastrı bo'limine usınıs etedi.

Strategiyalıq rawajlandırıw basqarmasının' temir jol ma'mleket kadastrı bo'limi ma'mleket jer kadastrınan ha'mde binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrınan jer ushastkaları, binalar ha'm inshaatlar haqqındag'ı mag'lıwmattı aladı.

Strategiyalıq rawajlandırıw basqarmasının' temir jol ma'mleket kadastrı bo'limi temir jol obiekti TJMKna kiritilgennen keyin kadastr mag'lıwmatların "Jergeodezkadastr" ma'mleket basqarması MKBBSnın' mag'lıwmatlar bazasına beredi.

Strategiyalıq rawajlandırıw basqarmasının' temir jol ma'mleket kadastrı bo'limi sorwı boyınsha "Jergeodezkadastr" ma'mleket basqarması MKBBSnın' mag'lıwmatlar bazasınan temir jol obiektleri boyınsha mag'lıwmat alıwı mu'mkin.

Strategiyalıq rawajlandırıw basqarmasının' temir jol ma'mleket kadastrı bo'limi temir jol obiektleri boyınsha za'ru'r mag'lıwmattı temir jol ka'rxanaları kadastr bo'limlerine jiberedi.

MKBBSnan paydalanıwshılar sorawı boyınsha temir jol obiektleri haqqında kadastr mag'lıwmatların alıwı mu'mkin.

23.3. Temir jol ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw

"O'zbekistan temir jolları" ma'mleket-aksionerlik kompaniyasının' Strategiyalıq rawajlandırıw basqarmasının' temir jol ma'mleket kadastrı bo'limi:

temir jol ma'mleket kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmatlar sisteması en'giziliwi ha'm bar bolıwın ta'miynleydi;

mag'lıwmatlar bazasın islep shıg'adı, onı temir jol ka'rxanalarına beredi, mag'lıwmatlar bazası tuwrı toltırılıwı u'stinen baqlaydı;

ka'rxanalardıń kadastr menen isleytug'ın jumısshıların temir jol ma'mleket kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmatlar sisteması menen islewde oqıtıwdı payda etedi;

ka'rxanalar ta'repinen usınılg'an kadastr mag'lıwmatların sistemalastradı ha'm onı temir jol ma'mleket kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmat sistema kirkizedi;

temir joldın' jan'a obiektleri haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatları jıynalıwı u'stinen baqlaydı;

kadastr mag'lıwmatları MKBBS na tezlik penen beriliwin a'melge asıradı.

Ha'r jılı belgilengen ta'rtipte MKBBS na "O'zbekistan temir jolları" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasının' temir jol obiektlerinin' jag'dayı ha'm olardan paydalanıw haqqında esabat usınıs etedi.

Temir jol ka'rxanalarının' kadastr bo'limleri:

mug'dar ha'm sapa jag'dayındag'ı o'zgerisler, olardın' qorshag'an ortalıqqa ta'siri, ekologiyalıq-ekonomikalıq bahalaw haqqındag'ı mag'lıwmatlardı jıynaydı ha'm sistemalastıradı;

temir jol obiektleri kadastr da'pterlerin ju'ritedi, mag'lıwmatlar bazasın toltıradı ha'm olardı sistemalastırıw ha'm temir jol ma'mleket kadastrının' avtomatlastırıl'g'an mag'lıwmatlar sistemasın kiritiw ushın TJMK bo'limine beredi;

temir joldın' jan'a obiektlerin esapqa qoyadı, olar haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların jıynaydı.

23.4. Temir jol ma'mleket kadastrı obiektleri ha'm olar boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemag'a usınıs etiletug'in mag'lıwmatlardın' quramı

obiektleri:

stanciyalar;

peregonlar;

temir jolları;

bina ha'm inshaatlar;

ko'pirler, puteprovot, tunel, galereya, dyuker, akveduk, truba, lotoklar;

skvajinler;

Mag'lıwmatları:

kadastr obiektinin' atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın'-mu'lkdar, iyelik etiwshi, paydalanıwshı ya'ki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

kadastr obiektinin' maqset wazıypası;

kadastr nomeri;

kadastr obiektinin' ornalasqan jeri ha'm maydanı;

kadastr obiekti iske salıng'an sa'ne;

jer ushastkası ha'm kadastr obiektine bolg'an ma'mleketlik huqıqlardın' ma'mleket diziminen o'tkerilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

kadastr obiektinin' tu'ri;

temir jolı polotnosının' uzınlıg'ı;

kadastr obiektinin' a'hmiyeti (ma'mleketler ara, ma'mleket, respublika, wa'layat, jergilikli);

kadastr obiektinen paydalanıw rejimi;

bahası;

obiektin' aralıqqa sozilg'an obiektlerdin' sızıqlı mag'lıwmatları ha'mde burılıw noqatları koordinataları ta'riyplengen ha'm ko'rsetilgen kadastr planı (kartası).

24-TEMA: JETKERIP BERIW TRUBALARI (QUBRLARI) MA'MLEKET KADASTRI

JOBA:

24.1. Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrının' normativ huqıqıy bazası;

24.2. Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;

24.3. Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw;

24.4. Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrı obiektleri ha'm olar boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına usınıs etiletug'ın mag'lıwmatları.

24.1. Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrının' normativ huqıqıy bazası

1. O'zbekistan Respublikası "Ma'mleket kadastrları haqqında" g'ı nızamı (15.12.2000 jıl № 171-II).

2. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevraldag'ı 66-san qararı menen tastıyıqlang'an "Ma'mleket kadastrları jeke sisteması (MKBBS) ın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqında" g'ı nızam".

3. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqında nızamın tastıyıqlaw haqqında" g'ı 2005-jıl 30-iyundag'ı 152-san qararına 3-ko'rsetpe.

24.2. Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

"O'ZBEKNEFTGAZ" milliy-holdin' kompaniyası sistemasında ha'm "O'ZBEKNEFTGAZ" milliy-holdin' kompaniyası sistemasınan sırtta bar bolg'an jetkerip beriw trubaları obiektleri iyeleri paydalanıwshılar kadastr mag'lıwmatların neft-gaz-transport ka'rxanalarının' kadastr bo'limlerine usınıs etedi.

Neft-gaz-transport ka'rxanalarının' kadastr bo'limleri usı obiektlerdin' iyeleri ha'm paydalanıwshılardan jetkerip beriw trubaları obiektleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların jıynaydı, o'z ayaqları shen'berinde kadastr jumısın jetilistiredi, olardı "O'ZBEKNEFTGAZ" milliy-holdin' kompaniyasının' "O'zLITIneftgaz" ashıq aksionerlik ja'miyeti janındag'ı jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrı xizmetine beredi.

"O'ZBEKNEFTGAZ" milliy-holdin' kompaniyasının' "O'zLITIneftgaz" ashıq aksionerlik ja'miyeti janındag'ı jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrı xizmeti ma'mleket jer kadastrınan ha'mde binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrınan jer ushastkaları, binalar ha'm inshaatlar haqqında g'ı mag'lıwmatı aladı.

"O'ZBEKNEFTGAZ" milliy-holdin' kompaniyasının' "O'zLITIneftgaz" ashıq aksionerlik ja'miyeti janındag'ı jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrı xizmeti jetkerip beriw trubaları obiekti jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrına kiritilgennen keyin kadastr mag'lıwmatların "Jergeodezkadastr" ma'mleket kamiteti MKBBS nın' mag'lıwmatlar bazasına beredi.

“O’ZBEKNEFTGAZ” milliy-holdin’ kompaniyasının “O’zLITIneftgaz” ashıq aksionerlik ja’miyeti janındag’ı jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrı xızmeti transport ka’rxanaları obiektleri boyınsha mag’lıwmattı soraw boyınsha “Jergeodezkadastr” ma’mleket basqarması MKBBStın’ mag’lıwmatlar bazasına beredi.

“O’ZBEKNEFTGAZ” milliy-holdin’ kompaniyasının “O’zLITIneftgaz” ashıq aksionerlik ja’miyeti janındag’ı jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrı xızmeti transport ka’rxanaları obiektleri boyınsha mag’lıwmattı neft-gaz-transport ka’rxanalarının’ kadastr bo’limlerine jiberedi.

MKBBStın paydalanıwshılar sorawı boyınsha jetkerip beriw trubaları obiektleri boyınsha kadastr mag’lıwmatların “Jergeodezkadastr” ma’mleket kamiteti MKBBStın’ mag’lıwmatlar bazasına alıwları mu’mkin.

24.3. Jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrın ju’ritiwdi payda etiw

“O’zLITIneftgaz” ashıq aksionerlik ja’miyeti janındag’ı jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrı xızmeti:

jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrının’ avtomatlastırılǵ’an mag’lıwmat sisteması en’giziliwi ha’m ju’ritiliwin ta’miynleydi;

mag’lıwmatlar bazası du’zilisin islep shıǵ’adı, onı temir jol ka’rxanalarına beredi, mag’lıwmatlar bazası tuwrı toltırılıwı u’stinen baqlaydı;

jumısshılardı jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrının’ avtomatlastırılǵ’an mag’lıwmatlar sisteması menen islewge oqıtıwdı sho’lkemlestiredi;

ka’rxanalar ta’repinen usınılg’an kadastr mag’lıwmatın sistemalastıradı ha’m onı jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrının’ avtomatlastırılǵ’an mag’lıwmat sistemasına kirgizedi;

jetkerip beriw trubalarının’ jan’a obiektleri haqqındag’ı esapqa alıw ha’m bahalaw mag’lıwmatları jıynalıwı u’stinen baqlaydı;

kadastr mag’lıwmatları sapası u’stinen baqlap baradı, onın’ isenimliliǵı ha’m o’z waqtında jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrı avtomatlastırılǵ’an mag’lıwmat sistemana kirgiziwi ushın juwapker boladı;

Kadastr mag’lıwmatlarının’ ha’r-tu’rliligi ha’m sapasına talaptı turaqlı u’yrenedi, kadastr ju’ritiliwi texnologiyası rawajlanıwın ta’miynleydi;

kadastr mag’lıwmatları MKBBStın na tez beriliwin a’melge asıradı;

jetkerip beriw trubaları ma’mleket kadastrı ju’ritiwdi metodikalıq ta’miynlew “O’zbekneftgaz” milliy-holding kompaniyası ta’repinen a’melge asırıladı.

Neft-gaz-transport ka’rxanalarının’ kadastr bo’limleri:

jetkerip beriw obiektlerinin' mug'dar ha'm sapa jag'dayindag'ı o'zgerisler, olardın' a'tirap ortalıqqa ta'siri, ekologiyalıq-ekonomikalıq bahalaw haqqındag'ı mag'lıwmatlardı jıynaydı ha'm sistemalastıradı;

jetkerip beriw trubaları obiektleri kadastr da'pterlerin ju'ritedi, mag'lıwmatlar bazasın toltıradı ha'm olardı sistemalastırıw ha'm temir jol ma'mleket kadastrının' avtomatlastırılğ'an mag'lıwmatlar sistemasın kiritiw ushın kadastr xizmetine beredi;

jetkerip beriw trubalarının' jan'a obiektlerin esapqa qoyadı, olar haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların jıynaydı.

24.4. Jetkerip beriw trubaları ma'mleket kadastrı obiektleri ha'm olar boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına usınıs etiletug'ın mag'lıwmatları

Obiektleri:

(neft, gaz ha'm gaz kondensatın jetkerip beriwge arnalg'an O'zbekistan Respublikası aymag'ındag'ı bar ha'm ko'rilip atırğ'an jetkerip beriw trubaları ha'm olarg'a xızmet ko'rsetiw obiektleri)

jer u'sti inshaatları menen birgelikte jetkerip beriw liniyalarının' bo'limi, kompressor ha'm nasos stansiyaları;

elektroximiyalıq qorg'anıw u'skeneleri;

gaz bo'listiriliw stansiyaları;

neft, gaz ha'm gaz kondensatı transportı ka'rxanaları balansında bolg'an, u'lken uzınlıqtag'ı, joqarı basımlı, olardın' joqarı qa'wipliligi sebepli qorıqlaw zonasına iye bolg'an basqa ko'shpes mu'lk obiektleri.

Mag'lıwmatları:

kadastr obiektinin' atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın'-mu'lkdar, iyelik etiwshi, paydalanıwshı ya'ki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

kadastr obiektinin' maqset wazıypası;

kadastr nomeri;

kadastr obiektinin' ornalasqan jeri ha'm maydanı;

kadastr obiekti iske salıng'an sa'ne;

jer ushastkası ha'm kadastr obiektine bolg'an ma'mleket huqıqlardın' ma'mleket diziminen o'tkerilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

kadastr obiektinin' tu'ri;

jetkerip beriw trubalarının' uzınlıg'ı;

kadastr obiektinin' a'hmiyeti (ma'mleketler ara, ma'mleket, respublika, wa'layat, jergilikli);

kadastr obiektinen paydalanıw rejimi;

bahası;

Obiektin' aralıqqa sozılg'an obiektlerdin' sızıqlı mag'lıwmatları ha'mde burılıw noqatları koordinataları ta'riyplengen ha'm ko'rsetilgen kadastr planı (kartası).

25-TEMA: BAYLANIS OBIEKTLERI MA'MLEKET KADASTRIN JU'RITIW

JOBA:

- 25.1. Baylanıs obiektleri ma'mleket kadastrının' normativ huqıqıy bazası;
- 25.2. Baylanıs obiektleri ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;
- 25.3. Baylanıs obiektleri ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw;
- 25.4. Baylanıs obiektleri ma'mleket kadastrı obiektleri ha'm olar boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına usınıs etiletug'ın mag'lıwmatları.

25.1. Baylanıs obiektleri ma'mleket kadastrının' normativ huqıqıy bazası

1. O'zbekistan Respublikasının' "Ma'mleket kadastrları haqqında"g'ı Nızam (15.12.2000j ıl № 171-II)

2. O'zbekistan Respublikasının' "Pochta baylanısı haqqında"g'ı Nızam (31.08.2000 jıl № 118-II)

3. O'zbekistan Respublikasının' "Telekommunikatsiya haqqında"g'ı Nızam (20.08.1999 j ıl № 822- I)

4. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005 jıl 16-fevraldag'ı 66-san qararı menen tastıyıqlang'an Ma'mleket kadastrları birden bir sisteması (MKBBS) ın jaratıw ha'm ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı Nızam.

5. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' "Baylanıs obiektleri ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı nızamdı tastıyıqlaw haqqında"g'ı 2005-jıl 30-iyundag'ı 152-san qararına 4- ko'rsetpe.

25.2. Baylanıs obiektleri ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

O'zbekistan baylanıs ha'm mag'lıwmatlastırıw agentligi sistemasında ha'mde onın' sistemasınan sırtta iskerlik ko'rsetetug'ın baylanıs ka'rxanaları obiektleri mu'lkdarları paydalanıwshıları baylanıs ka'rxanaları obiektleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların kadastr xizmatlerine beredi.

Kadastr xizmetleri usı obiektlerdin' iyeleri ha'm paydalanıwshılardan baylanıs ka'rxanaları obiektleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların jiynaydı, o'z aymaqları shen'berinde kadastr jumısın alıp baradı.

Ma'mleket jer kadastrınan ha'mde binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastrınan jer ushastkaları, binalar ha'm inshaatlar haqqındag'ı mag'lıwmatlı aladı.

Baylanıs ka'rxanaları obiekti kadastr mag'lıwmatların "Jergeodezkadastr" ma'mleket kamiteti MKBBS nın' mag'lıwmatlar bazasına beredi.

Baylanis ka'rxanalari xizmeti soraw boyinsha "Jergeodezkadastr" ma'mleket kamiteti MKBBS nın' mag'lıwmatlar bazasına baylanis ka'rxanalari obiektleri boyinsha mag'lıwmatlar alıw mu'mkin.

Baylanis ka'rxanalari obiektleri boyinsha mag'lıwmatlardı kadastr bo'limlerine jiberedi.

MKBBSnan paydalanıwshılar soraw boyinsha "Jergeodezkadastr" ma'mleket basqarması MKBBSnın' mag'lıwmatlar bazasınan baylanis ka'rxanalari obiektleri boyinsha kadastr mag'lıwmatların alıwı mu'mkin.

25.3. Baylanis obiektleri ma'mleket kadstrın ju'ritiwdi payda etiw

O'zbekistan baylanis ha'm axborotlastırıw agentligi xizmeti:

kadastr xizmetleri (wa'killikli shaxslar) jumısların muwapıqlastıradı;

tu'sip atırg'an mag'lıwmatlar sıpatın baqlaydı, olardıń isenimliliği ha'm baylanis obiektlerinin' birden bir sistemasına kiritiliwi ushın juwap beredi;

kadastr mag'lıwmatlarının' tu'rliligi ha'm sapasına talaptı turaqlı ra'wishte u'yrenedi, kadastr ju'ritiw texnologiyasının' jetilistiriliwin ta'miynleydi;

baylanis obiektlerinin' birden bir sistemasın engizedi ha'm onın' iskerligin ta'miynleydi;

kadastr xizmetlerinin' baylanis obiektlerinin' barlıg'ı, mug'darı ha'm sapası, bahası ha'm olardan paydalanıw haqqındag'ı esabatlardı u'yrenedi, analiz qıladı ha'm uluwmalastıradı;

O'zbekistan Respublikası aymag'ında baylanis obiektlerinin' jaylasıw kartası du'zilisin ta'miynleydi;

ma'pdar yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxslar ta'repinen kadastr mag'lıwmatlarınan paydalanıw ta'rtibi ha'm sha'rtlerin belgileydi;

MKBBSna za'ru'r kadastr mag'lıwmatlarının' tezlik penen usınıs etiliwin a'melge asıradı;

Ha'r jılı, belgilengen ta'rtipte "Jergeodezkadastr" ma'mleket basqarmasına MKBBS mag'lıwmatlar bazasına kiritiw ushın baylanis obiektlerinin' jag'dayı ha'm olardan paydalanılıwı haqqındag'ı esabattı usınıs etedi.

Mu'lkdarlar ha'm baylanis kadastr obiektlerine basqa huqıqlar iyelerinin' kadastr xizmetleri:

basshılıg'ındag'ı bo'limler wa'killikli shaxslardıń iskerligin muwapıqlastıradı;

basshılıg'ındag'ı bo'limler wa'killikli shaxslardıń esabatların sistemalastıradı ha'm uluwmalastıradı;

Qaraqalpaqstan Respublikası, wa'layatlar ha'm Tashkent qalası da'rejesinde kadastr mag'lıwmatların jetilistiredi;

ha'r jılı 1-martqa shekem O'zbekistan baylanis ha'm mag'lıwmatlastırıw agentligi BOMK xizmetine usınıs etiw ushın basshılıg'ındag'ı baylanis

obiektlerinin' jag'dayi, bahasi, olardan paydalanıw haqqındag'ı jıynalma esabatlardı du'zedi.

Basshılıg'ındag'ı bo'limlerdin' wa'killikli shaxsları baslang'ısh da'rejede: jan'a baylanıs obiektlerin esapqa qoyadı, olar haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların jıynaydı;

baylanıs obiektlerinin' kadastr da'pterin ju'ritedi;

baylanıs obiektlerinin' kadastr rejeleri (kartaları, sxemaları)in du'zedi ha'm olarg'a du'zetiwler kiritedi;

baylanıs obiektlerinin' mug'darı ha'm sapasındag'ı o'zgerisler, olardın' ma'nıs bahası, qorshag'an ortalıqqa ta'siri haqqındag'ı mag'lıwmatlardı jıynaydı ha'mde olardı kadastr da'pterleri, rejeleri (kartaları, sxemaları) ne kiritedi;

ha'r jılı 15 fevralg'a shekem mu'lkdarlar ha'm baylanıs kadastr obiektlerine basqa huqıqlar iyelerinin' kadastr xizmetlerine baylanıs obiektlerinin' jag'dayı ha'm bahası haqqındag'ı esabattı usınıs etedi.

25.4. Baylanıs obiektleri ma'mleket kadstrı obiektleri ha'm olar boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına usınıs etiletug'ın mag'lıwmatları

Obiektleri:

xalıqaralıq, qalalar ara, rayon a'hmiyetindegi telefon-telegraf stansiyaları, turg'ın baylanıs a'sbap-u'skeneleri ha'm magistral liniyaları;

baylanıstın' tarmaq uzelleri;

qala baylanıs telefon uzelleri, sol mısaldan stansiyaları ha'm liniya inshaatları;

rayon telekommunikatsiya uzelleri, sol misaldan stansiya a'sbap-u'skeneleri, aymaqlıq ha'm awıl liniya inshaatları;

baylanıs radiorele liniyaları stansiya ha'm inshaatları;

joldaslı baylanıs stansiyaları;

qabıl qılıw-uzatıw radio stansiyaları;

ko'shpes obiektlerge iye bolg'an qurg'aqlıqtag'ı radio baylanıs stansiyaları (radioshaqırıw, radial sistemalar, uyalı telefonlar);

radiotelevizion stansiyalar retranslyatorlar;

sımlı esittiriw stansiyaları ha'm tarmaqları;

poshta ha'm arnawlı baylanıs obiektleri.

Mag'lıwmatları:

kadastr obiektinin' atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın'-mu'lkdar, iyelik etiwshi, paydalanıwshı ya'ki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

kadastr obiektinin' maqset waziypası;

kadastr nomeri;

kadastr obiektinin' ornalasqan jeri ha'm maydanı;

kadastr obiecti iske saling'an sa'ne;
jer ushastkası ha'm kadastr obiectine bolg'an ma'mleket huqıqlardın'
ma'mleket diziminen o'tkerilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar;
kadastr obiectinin' tu'ri;
baylanıs obektlerinin' uzınlıg'ı;
kadastr obiectinin' a'hmiyeti (ma'mleketler ara, ma'mleket, respublika,
wa'layat, jergilikli);
kadastr obiectinen paydalanıw rejimi;
bahası;
Obiecttin' aralıqqa sozilg'an obiectlerdin' sızıqlı mag'lıwmatları ha'mde
burılıw noqatları koordinataları ta'riyplengen ha'm ko'rsetilgen kadastr planı
(kartası).

26-TEMA: ENERGETIKA OBIEKTLERI MA'MLEKET KADASTRIN JU'RITIW TA'RTIBI

JOBA:

26.1. Energetika obiectleri ma'mleket kadastrının' normativ huqıqiy bazası;
26.2. Energetika obiectleri ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi;
26.3. Energetika obiectleri ma'mleket kadastrın ju'ritiwdi payda etiw;
26.4. Energetika obiectleri ma'mleket kadastrının' obiectleri ha'm olar
boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına usınıs beriletug'ın
mag'lıwmatları.

26.1. Energetika obiectleri ma'mleket kadastrının' normativ huqıqiy bazası

1. O'zbekistan Respublikası "Ma'mleket kadastrları haqqında" g'ı nızamı
(15.12.2000 jıl № 171-II).
2. O'zbekistan Respublikasının' "Gidrotexnika inshaatlarının' qa'wipsizligi
haqqında" g'ı nızamı (20.08.1999 jıl № 826-I).
3. O'zbekistan Respublikası Ministrler Kabinetinin' 2005-jıl 16-fevraldag'ı
66-san qararı menen tastıyqlang'an "Ma'mleket kadastrları birden bir sisteması
(MKBBS) in jaratıw ha'm juritiw ta'rtibi haqqındag'ı nızam".
4. O'zbekistan Respublikasının' Ministrler Kabinetinin' "Avtomobil jolları
ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi haqqındag'ı Nızam"ın tastıyqlaw
haqqındag'ı 2005-jıl 30-iyundag'ı 152-san qararına 5-ko'rsetpe.

26.2. Energetika obiectleri ma'mleket kadastrın ju'ritiw ta'rtibi

"O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyası sistemasında ha'm
sistemasınan sırtta is ju'ritetug'ın energetika mu'lkdarları paydalanıwshıları
energetika obiectleri boyınsha kadastr mag'lıwmatların beredi.

Obiektlarning iyeri ha'm paydalanishlarnan energetika obyektlari boyinsha kadastr mag'liwmatlarning jiyaydi, o'z aymaqlari shen'berinde kadastr jumisin a'melge asiradi, energetika obyektlari boyinsha mag'liwmatlarning "O'zbekenergo" ma'mleket-aksionerlik kompaniyasining "O'zbekenergosozlash" unitar ka'rxanasida kadastr xizmetine beredi.

"O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasining "O'zbekenergosozlash" unitar ka'rxanasida kadastr xizmeti ma'mleket jer kadastridan ha'm de binalar ha'm inshaatlar ma'mleket kadastridan jer ushastkalari, binalar ha'm inshaatlar haqqindagi mag'liwmatlarni aladi.

"O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasining "O'zbekenergosozlash" unitar ka'rxanasida kadastr xizmeti energetika obyekti mag'liwmatlarning "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti MKBBSning mag'liwmatlar bazasiga beredi.

"O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasining "O'zbekenergosozlash" unitar ka'rxanasida kadastr xizmeti soraw boyinsha "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti MKBBSning mag'liwmatlar bazasiga energetika obyektlari boyinsha mag'liwmatlar aliwu mumkin.

"O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasining "O'zbekenergosozlash" unitar ka'rxanasida kadastr xizmeti energetika obyektlari boyinsha mag'liwmatlarni beredi.

MKBBSning paydalanishilar soraw boyinsha "Jergeodezkadastr" ma'mleketlik kamiteti MKBBSning mag'liwmatlar bazasidan energetika obyektlari boyinsha kadastr mag'liwmatlar aliwu mumkin.

26.3. Energetika obyektlari ma'mleket kadastrini ju'ritiwda payda etiw

"O'zbekenergosozlaw" unitar ka'rxanasida kadastr:

energetika obyektlari ma'mleket kadastrining avtomatlashtirilgan mag'liwmat sistemasini engizilishi ha'm bar bolwini ta'minleydi;

mag'liwmatlar bazasini qubulishni islep shig'adi, onini temir jol ka'rxanalariga beredi, mag'liwmatlar bazasini tuwri toltirilishini u'stinen baqlaydi;

berilgen kadastr mag'liwmatlarning sistemalashtiradi;

jan'a energetika obyektlari haqqindagi esapqa aliw ha'm bahalaw mag'liwmatlarni jiyinalishini u'stinen baqlaydi;

kadastr mag'liwmatlarning MKBBS na tezlik penen berilishini a'melge asiradi;

har jili, belgilengen tariqte "O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyasining energetika obyektlarining jag'dayi ha'm olardan paydalanilishini haqqindagi esabatti MKBBSga beredi.

Energetika obyektlari kadastr xizmeti:

energetika ob'ektlerinin' mug'dar ha'm sapa jag'dayındag'ı o'zgerisler, olardın' a'tirap ortaliqqa ta'siri, ekologiyaliq-ekonomikalıq bahalaw haqqındag'ı mag'lıwmatlardı jıynaydı ha'm sistemalastradı;

energetika ob'ektlerinin' kadastr da'pterlerin ju'ritedi, mag'lıwmatlar bazasın toltıradı ha'm olardı sistemalastrıw ha'm "O'zbekenergo" ma'mleket-aksionerlik kompaniyası wa'killikli sho'lkeminın' kadastr bo'limine beredi;

jan'a energetika ob'ektlerin esapqa qoyadı, olar haqqındag'ı esapqa alıw ha'm bahalaw mag'lıwmatların jıynaydı.

26.4. Energetika ob'ektleri ma'mleket kadastrının' ob'ektler ha'm olar boyınsha ma'mleket kadastrı birden bir sistemasına beriletug'in mag'lıwmatları

Ob'ektler:

is ko'rsetip atırg'an ha'm qurılıp atırg'an gidravlikalıq ha'mde jıllılıq elektr stantsiyaları,

o'z ishine ja'rdemshi stantsiyalardı alatug'in elektr tarmaqları;

"O'zbekenergo" ma'mleketlik-aksionerlik kompaniyası quramında ja'mlengen hawa ha'm kabel liniyaları;

O'zbekistan Respublikası aymag'ında jaylasqan, texnologiyalıq protsestin' bir pu'tinligi quralında energiya sisteması menen baylanısqan basqa energiya ob'ektleri.

Mag'lıwmatları:

kadastr ob'ektinin' atı;

yuridikalıq ha'm fizikalıq shaxstın'-mu'lkdar, iyelik etiwshi, paydalanıwshı ya'ki ijarag'a alıwshının' atı ha'm ma'nzili;

kadastr ob'ektinin' maqset wazıypası;

kadastr nomeri;

kadastr ob'ektinin' ornalasqan jeri ha'm maydanı;

kadastr ob'ekti iske salıng'an sa'ne;

jer ushastkası ha'm kadastr ob'ektine bolg'an ma'mleket huqıqlardın' ma'mleket diziminen o'tkerilgenligi haqqındag'ı mag'lıwmatlar;

kadastr ob'ektinin' tu'ri;

kadastr ob'ektinin' a'hmiyeti (ma'mleketler ara, ma'mleket, respublika, wa'layat, jergilikli);

kadastr ob'ektinen paydalanıw rejimi;

bahası;

ob'ekttin' sıızılıq mag'lıwmatları ha'mde burılıw noqatları koordinataları ta'riyplengen ha'm ko'rsetilgen kadastr planı (kartası).

PAYDALANILG'AN A'DEBIYATLAR DIZIMI

1. O'zbekiston Respublikasi Fuqoralik kodeksi. (O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining 29.08.1996 y. 257-I-son qaroriga muvofiq 1997 yilning 1 martidan kuchga kiritilgan)
2. O'zbekiston Respublikasi Yer kodeksi. (O'zR 30.04.1998 y. 598-I-son Qonuni bilan tasdiqlangan O'zR 30.04.1998 y. 599-I-son Qarori bilan amalga kiritilgan)
3. O'zbekiston Respublikasi Shaharsozlik kodeksi. (O'zbekiston Respublikasining 04.04.2002 y. 353-II-son Qonuni bilan tasdiqlangan. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining 04.04.2002 y. 354-II-son Qaroriga muvofiq amalga kiritilgan)
4. O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksi (1998 yil 24 dekabrda 713-I-son Qonun bilan tasdiqlangan 1998 yil 24 dekabrda 714-I-son Qaror bilan amalga kiritilgan 1999 yil 1 apreldan amalga kiritilgan)
5. O'zbekiston Respublikasining "Davlat kadastrini to'g'risida"gi qonuni. (15.12.2000 y. N 171-II)
6. O'zbekiston Respublikasining "Davlat yer kadastrini to'g'risida"gi qonuni. (28.08.1998 y. N 666-I)
7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2004 yil 19 oktyabrda "O'zbekiston Respublikasi Yer resurslari, geodeziya, kartografiya va davlat kadastrini davlat qo'mitasi faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi 483-sonli qarori.
8. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 16.02.2005 y. "Davlat kadastrlari yagona tizimini yaratish va yuritish to'g'risidagi nizomni tasdiqlash to'g'risida"gi № 66- sonli qarori 3- ilovasi
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 26.05.1997 y. O'zbekiston Respublikasi konlari, foydali qazilmalari nishonalari va texnogen hosilalarining davlat kadastrini yuritish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi № 258-sonli qarori.
10. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 02.06.1997 y. "O'zbekiston Respublikasida binolar va inshootlar davlat kadastrini yuritish to'g'risida"gi № 278-sonli qarori.
11. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 07.01.1998 y. "O'zbekiston Respublikasining davlat suv kadastrini ishlab chiqish va yuritish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi № 11-sonli qarori
12. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 10.03.1998 y. "O'zbekiston Respublikasining muhofaza etiladigan tabiiy hududlari davlat kadastrini yuritish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi № 104-sonli qarori.

13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 31.12.1998 y. "O'zbekiston Respublikasida davlat yer kadastrini yuritish to'g'risida"gi № 543-sonli qarori.

14. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 05.09.2000 y. "O'zbekiston Respublikasi o'simlik dunyosi ob'ektlarning davlat kadastrini yuritish tartibi to'g'risidagi nizomni va O'zbekiston respublikasi hayvonot dunyosining davlat kadastrini yuritish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi № 343-sonli qarori.

15. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 29.07.2002 y. "Madaniy meros ob'ektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanishni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi № 269-sonli qarori.

16. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 30.06.2005 y. "Ayrim davlat kadastrlarini yuritish tartibi to'g'risidagi nizomlarni tasdiqlash haqida"gi № 152-sonli qarori.

17. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 15.11.2005 y. "Ayrim davlat kadastrlarini yuritish tartibi to'g'risidagi nizomlarni tasdiqlash haqida"gi № 250-sonli qarori.

18. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 16.11.1999 y. "Gidrotexnika inshootlarining kadastrini yuritish tartibi to'g'risidagi nizomlarni tasdiqlash haqida"gi № 499-sonli qarori.

19. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 31.12.2001 y. "O'zbekiston Respublikasi hududlarini kadastr bo'yicha bo'lish hamda yer uchastkalari, binolar va inshootlarning kadastr raqamlarini shakllantirish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida № 492-sonli qarori.

20. Davlat kadastrlari yagona tizimiga tegishli ma'lumotlarning tarkibi va ularni taqdim etish tartibi to'g'risida Nizom. (INH – 18 – 006- 09. "Yergeodezkadastr" davlat qo'mitasining 2009 yil 4-fevraldagi 11-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan).

MAZMUNI

Kirisiw.....	3
I-BAP. MA'MLEKETLIK KADASTRI	
1. Kadastr jumislarinin` rawajlaniw tariyxi ha`m ma'mleketlik kadastrlarin ju`ritiw din` teoriyalıq ha`m huqıqiy tiykarları.....	5
2. Ma'mleketlik kadastrlarin jaratiw ha`m ju`ritiwde ma'mleketlik basqarıwi.....	19
3. Ma'mleketlik kadastrları ju`ritiw.....	21
4. O`zbekstan Respublikası aymaqların kadastr boyınsha bo`liw ha`mde kadastr nomerlerin beriy.....	24
5. Ma'mleket kadastrları birden-bir sistemasın (MKBBS) jaratiw ha`m ju`ritiw.....	40
6. Aymaqlardın` ma'mleketlik kadastrın ju`ritiw ta`rtibi.....	45
7. Kartografiya-geodeziya ma'mleketlik kadastrı.....	60
II-BAP. KO'SHPES MU'LK KADASTRI GRUPPASINA KIRWSHI MA'MLEKETLIK KADASTRLARI H'A'M OLARDI JU'RGIZIW O'ZGESHELIKLARI	
8. Ma'mleketlik jer kadastrı ha`m olardı ju`ritiw qa`siyetleri.....	65
9. Binalar ha`m inshaatlar ma'mleketlik kadastrı ha`m olardı ju`ritiw qa`siyetleri.....	73
10. Ma'mleketlik qalasazlıq kadastrı.....	82
11. Gidrotexnika inshaatları ma'mleketlik kadastrı.....	88
12. Ma`deniy miyras obiektleri ma`mleketlik kadastrı.....	92
III-BAP. TA'BIYIY RESURLAR GRUPPASINA KIRWSHI MA'MLEKETLIK KADASTRLARI H'A'M OLARDI JU'RGIZIW O'ZGESHELIKLARI	
13. O`zbekstan Respublikası ka`nleri, paydali qazilmaları texnogen jag`daylarinin` ma`mleketlik kadastrlarin ju`ritiw ta`rtibi.....	105
14. O`zbekstan Respublikasının` ma`mleketlik suw kadastrlarin ju`ritiw ta`rtibi.....	110
15. Ma`mleketlik tog`ay kadastrlarin ju`ritiw ta`rtibi.....	116
16. O`zbekstan Respublikası o`simlikler du`nyasi obiektlerinin` ma`mleketlik kadastrlarin ju`ritiw ta`rtibi.....	120
17. O`zbekstan Respublikası haywanatlar du`nyasi obiektlerinin` ma`mleketlik kadastrlarin ju`ritiw ta`rtibi	125
IV-BAP. AYMAQLAR TOPARINA KIRIWSHI MA'MLEKETLIK KADASTRLARI H'A'M OLARDI JU'RGIZIW O'ZGESHELIKLARI	
18. Qorg`alatug`in ta`biyiy aymaqlar ma`mleketlik kadastrı.....	131
19. Shig`indilardi ko`miw ha`m utilizatsiya qılıw orınları ma`mleketlik	135

	kadastrın ju`ritiw ta`rtibi.....	
20.	Tabiy qa`wpi joqarı bolg`an zonalar ma`mleketlik kadastrın ju`ritiw ta`rtibi.....	140
21.	Texnogen qa`wpi joqarı bolg`an zonalar ma`mleketlik kadastrın ju`ritiw ta`rtibi.....	146

**V-BAP. SIZIQLI KADASTRLARI TOPARINA KIRIWSHI
MA`MLEKETLIK KADASTRLARI H`A`M OLARDI JU`RGIZIW
O`ZGESHELIKLARI**

22.	Avtomobil jolları ma`mleketlik kadastrı.....	154
23.	Temir jolları ma`mleketlik kadastrı.....	157
24.	Jetkerip beriw qubirları ma`mleketlik kadastrı.....	160
25.	Baylanis obiektleri ma`mleketlik kadastrın ju`ritiw	163
26.	Energetika obiektleri ma`mleketlik kadastrın ju`ritiw ta`rtibi.....	166
	PAYDALANILG`AN A`DEBIYATLAR DIZIMI.....	169

S.J.ABDIREYMOV, Q.K.BEKANOV, R.N.JAQSIBAEV

**MA'MLEKETLIK
KADASTRLARI TIYKARLARI**

OQIWLIQ QOLLANBA

